

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלקו'

הכתבת להשיג את הספר הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

* * *

בארץ ישראל
יבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקדש - חסידי ברסלב

1129 .42nd st

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוצא לאור על ידי

מוסדות 'היכל הקדש' חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שעל-ידי עמתת 'ישמח צדיק - קהלת ברסלב בגליל'
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קוי: 04-6656666 - פקס: 04-6656655

דאר אלקטרוני: info@breslevcity.co.il

אתר אינטרנט: www.breslevcity.co.il

* * *

להזמנת ספר זה והפרכים הקודמים:
'ברסלב סנטר' - המרכז לתשמישי קדשה ויוזאיקה הגדול בצפון
04-6650050

תִּכְן הָעֲנִינִים

- יג** **הַקְדָּמָה**
יז **תְּרַלָּא**
 בְּכָל פֶּעַם שְׂאמָא שְׁלִי מַעְלָה אֶת נוּשָׂא הַגְּרוּשִׁין מֵאַבִּי, זֶה פּוֹתֵחַ לִי אֶת הַפְּצָעִים וְהַצְּלָקוֹת
- כ** **תְּרַלְב**
 יֵשׁ לִי דוֹד שְׂסוּבַל מִהַפְּרָעָה נְפִשִׁית בְּעַקְבוֹת הַלֵּם קָרַב. הָאֵם שִׁיף לְנִסּוֹת לְשִׁדּוֹף לוֹ מִיִּשְׁהִי?
- כא** **תְּרַלג**
 יֵשׁ לִי בַמָּה סְפָקוֹת לְגַבִּי הַצַּעַת שְׂדוּכִים שְׁנַכְנַסְתִּי לְזָה, הָאֵם כְּדָאִי לְהַמְשִׁיף בְּשִׁדּוֹף
- כד** **תְּרַלד**
 בְּעֲלִי מִתִּנְעֵץ עִם הָרַב שְׁלוֹ, וּמְקַבַּל מִמְּנוּ עֲצוֹת וְהוֹרָאוֹת שְׂהוֹרְסוֹת לְנוּ אֶת הַחַיִּים
- כח** **תְּרַלה**
 כָּל הַיּוֹם אָנִי עָסוּק, וּבְעָרְב נּוֹתְרוֹת לִי שְׁעוֹת בּוֹדְדוֹת לְלִמּוּד תּוֹרָה. מַה כְּדָאִי לִי לְלַמֵּד בְּשְׁעוֹת אֵלוֹ
- לא** **תְּרַלו**
 אָנִי וּבֶן-זוּגִי הִחְלַטְנוּ לְהִתְחַתֵּן, אֵף כְּכֹר חֲצִי שָׁנָה הוּא חוּלָה. מַה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְהִמָּתִיק אֶת הַדִּינִים?
- לג** **תְּרַלז**
 בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן חִבְרוּ סְפָרֵי הַלְכָה רַבִּים. אֵיזָה מֵהֶם עָלִי לְקַבַּל עַל עֲצָמִי?
- לו** **תְּרַלח**
 מַהִי דַעְתּוֹ שֶׁל הָרַב לְגַבִּי לַמּוֹד פְּסִיכּוֹלוֹגְיָה?

- ח** **תרלט**
אני ובעלי לא מסתדרים, ואלמלא הילדים, היינו מתגרשים
בבר מזמן
- מא** **תרמ**
אני רוצה להתחנך ולהקים בית משלי, אך בגלל טראומה
שחיתי בגלותי, יש לי פחדים מחיי הנשואין
- מה** **תרמא**
לאחרונה התפרסמו אנשים שטוענים שהם קבלי מתנה
משמים' — כחות על טבעיים. מה דעתכם בענין?
- נ** **תרמב**
האם זה נכון שרבנו ז"ל רצה שנלמד רק בספרו 'לקוטי-
מוהר"ן'?
- נב** **תרמג**
שמעתי שיש ענין לסים בחדש אלול את כל ספריו של רבנו
הקדוש. האם זה נכון?
- נד** **תרמד**
אם באמת מקבלים תקון אמת ונצחי באימן, איך זה שרב
הרבנים הגדולים לא נוסעים לשם?
- נז** **תרמה**
איזו הכנה רוחנית ראוי לעשות לפני הנסיעה לציון רבנו
נחמן זי"ע?
- סא** **תרמו**
התחלתי לעבוד כפקח בבית-חולים, והתבקשתי לתת דוחו"ת
חנה לאנשים שלא חונים כמו שצריך. האם עלי להתפטר?
- סב** **תרמז**
מהי הנהגת הצדיק לגבי כסוי ראש לאחר חדר היחוד?

- טרמח** סד
אָבִי חוֹלָה וְאֲנִי מְטַפְּלִים בוֹ, אֵךְ זֶה גּוֹרֵם לְהִרְבֵּה וּפְנִיחִים
בִּינִינִי
- טרמט** סז
כָּבֵר שְׁלֹשׁ שָׁנִים אָנִי רוֹאֶה בְּבֵית אִיזוֹ דְמוּת הַמְדַבֶּרֶת אֵלַי,
וְעוֹד דְּבָרִים מוֹזְרִים
- טרנ** סט
כָּל הַשְּׂדוּכִים שֶׁמְצִיעִים לִי מִתְבַּטְּלִים עוֹד לִפְנֵי שְׂאֲנִי נִפְגָּשִׁים.
מָה מְעַכֵּב אוֹתִי?
- טרנא** עב
הֲאֵם מִתֵּר לְגַדֵּל בְּבֵית חֲתוּלֵי מַחְמָד?
- טרנב** עג
אֵיךְ צְרִיךְ לְהִתְנַחֵס לְגוֹי? הֲאֵם צְרִיךְ לְשָׁנֵא אוֹתוֹ וְלִהְיוֹת עוֹנֵן
כְּלַפְיוֹ?
- טרנג** עו
אֲנַחְנוּ בְּתֵהְלִיךְ הַפְּשֶׁרֶת קָרַקַע לְבִנְיָה, אֵךְ הַמְצָב תִּקְוֵעַ כָּבֵר
כַּמָּה שָׁנִים. אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְקַדֵּם אֶת זֶה?
- טרנד** עח
אֲנִי נִמְצָאת בְּהִלִּיךְ מִשְׁפָּטִי שְׂסוּחֵט אוֹתִי נִפְשִׁית וּכְסִפִּית,
וְאִינְנִי רוֹאֶה אֶת הַסּוּף
- טרנה** עט
גְּלִיתִי קָשְׁרִים לֹא רֵאוּיִים שֶׁיֵּשׁ לְאִמִּי, וְאִינְנִי יוֹדֵעַ מָה לַעֲשׂוֹת
- טרנו** פב
נִכְשַׁלְתִּי כָּבֵר בְּשֵׁשׁ טַסְטִים, וְזֶה מִתְסַכֵּל אוֹתִי מְאֹד
- טרנז** פג
מָה הָעֲנָן לְהִתְפַּלֵּל בְּסֶפֶר 'לְקוּטֵי-תַפְלוֹת', אַחֲרֵי שֶׁרַבְנוּ גְּלָה
לָנוּ אֶת הַהִתְבוּדוֹת?

תִּכְנֵן הָעֲנִינִים

- טרנח** כו
 בשביל מה צריכים להתקרב לצדיק, אם אפשר להתקרב
 ישירות להשם ותברך?
- טרנט** צה
 האם עלי להתחנן למרות שהבחירה אינה מוצאת חן בעיני
 במאת האחוזים?
- טרס** צח
 כלם ממליצים לי לעבוד במקום מסוים, אך אני לא שלמה עם
 זה
- טרסא** ק
 האם צריכים להרגיל את הילדים לומר קריאת שמע שעל
 המטה בשלמותה?
- טרסב** קא
 למרות שהייתי המון פעמים באומן, עדין יש לי נפילות
 ונסיונות
- טרסג** קו
 מה דעתכם בענין האנשים שהציתו את עצמם בזמן הפגנות
 'המחאה החברתית'?
- טרסד** קי
 אני בגיל מבגור, ועברתי כבר שתי הפלות. כיצד עלי לנהג
 מכאן ולהבא?
- טרסה** קיג
 בתלמוד-תורה הבן שלנו לומד היטב, אך בבית הוא לא מעגנן
 ללמוד כלל
- טרסו** קטז
 המקצוע שלי מצריף עבודה ביחד עם נשים. האם להמשיך
 במקצוע הזה, או לחפש עבודה אחרת?

תִּכְן הַעֲנִינִים

7

תרסז **קוט**

איך מבצעים את העצה של רבנו – 'התבודדות', הלכה למעשה?

תרסח **קכב**

אבא שלי הסתבך בחובות, וכתוצאה מכך אבדנו את הדירה והעסק

תרסט **קכד**

מרב הבלבולים שיש לי הפסקתי ללמוד, ובקשי אני מניח תפלין

תרע **קכח**

אחי הפיר מישהי בעבודה, והוא מתכונן להתגרש מאשתו, כדי לחיות אתה

תרעא **קל**

האם מתר לנשים לצאת להפצה?

תרעב **קלב**

אנו מאד רוצים לגור בדירה משלנו, אך בגלל שאין לאשתי עבודה מסודרת, אנו נאלצים לגור בבית אבי

תרעג **קלה**

מה אני יכול לעשות כדי שימתקו הדינים מעם ישראל, ושלא תהיינה יותר צרות?

תרעד **קלז**

עברנו כבר כמה דירות, אך עדין לא מצאנו מקום שטוב לנו בו

תרעה **קלט**

היתה לי ולאשתי מריבה קשה, ובגללה הסתבכתי בצרות צרות

תרעו **קמג**

אני עובד בעבודה שאיני אוהב, וזה מתסכל אותי מאד

- תרעז** קמו
 רבנו ז"ל מתנחס בשני מקומות לענן של 'צדיק ולמדן',
 ולכאורה יש בדבריו סתירה
- תרעח** קמו
 כבר שנים אני נכשל בפגם הברית, ואינני רואה שום דרך
 ואפשרות להפסיק עם זה
- תרעט** קנא
 הרופאים אומרים שיש בדורים שיכולים לעזור לבקעות הנפש
 שלי, אך אני חושש מתופעות הלוואי שלהם
- תרפ** קנד
 אנו גרים עם חמשה ילדים בדירת חדר וחצי, והחיים בבית
 הפכו לבלתי נסבלים
- תרפא** קנח
 אני מוציא את הפעס על אשתי וילדי, ופוגע בהם שוב ושוב.
 איך אפשר לתקן את המדה המגדה הזו?
- תרפב** קסב
 בשנים האחרונות אני מלמד במוסדות אקדמאיים שעורים
 בחסידות. באיזה אפן פדאי ללמד את תורתו של רבי נחמן
 מברסלב?
- תרפג** קסה
 לאחר התעצות עם רבנים הוסיפו לי את השם 'אושרה'.
 האם השם הזה טוב בעבורי?
- תרפד** קסז
 יש כמה שיטות בענן הלכות זמן ונסח תקון חצות. כיצד
 ראוי לנהג?
- תרפה** קסט
 כיצד ראוי לנהג בענן התענית כאשר נמצאים בטיסה מאומן
 לארצות-הברית בצום גדליה?

תִּכְן הַעֲנִינִים

9

תרפו **קעב**

איך נתן להשמר מקנאה ומעין־רעה של אנשים?

תרפוז **קעד**

אני מתפלל הרבה להשם ותברך, שיזמן לי כסף, כדי שאוכל לטוס לאימן, אך הישועה לא מגיעה. למה?

תרפח **קעו**

האם יש מנהגים מיוחדים בעבור אשה בחדש תשיעי להריונה? והאם יש מנהגים מיוחדים לזמן הלידה?

תרפט **קעח**

בזמן שאני לומד ומתפלל מציפות אותי מחשבות גאון, ואינן נותנות לי מנוח

תרצ **קפא**

אני סובלת במקום עבודתי מבזיונות, עלבונות והרבה עגמת נפש, אך אינני יכולה לעזוב אותו

תרצא **קפד**

בתי התחילה להתרחק מהדת ולהתלבש בחסר צניעות. איך אפשר להחזיר אותה לדרך הישרה?

תרצב **קפה**

אבי ואמי מבזים אותי ויורדים לחיי. כיצד עלי לנהוג במקרה כזה?

תרצג **קפח**

נפגשתי עם בחורה שמשדרת לי קרירות. האם להמשיך בקשר או להפריד?

תרצד **קצ**

אני שוקלת להוסיף לשמי 'עדי' את האותיות י"ה, ולשנות את שמי לעדידה'. מה דעתכם?

- קצב** **תרצה**
 מה הן הַדְּרִישוֹת הַהִכְרָחִיּוֹת מֵאָדָם שְׂרוּצָה לִהְיוֹת מִמֶּנּוּ
 בְּיִשְׂרָאֵל?
- קצג** **תרצו**
 הָאֵם הַשֵּׁם 'סִיגֵל' הוּא שֵׁם טוֹב?
- קצד** **תרצז**
 הַנְּעֻמָּה לְגִיל עֶשְׂרִים וְאַחַת, וְאֲנִי רוּצָה לְהִתְחַתֵּן, אֶךְ הַשְׂדֻכְנִים
 אָמְרוּ, שְׁעָלִי לְהִמָּתֵן, כִּי אֲנִי עֲדִין צָעִיר מְדִי
- קצו** **תרחצ**
 מִדּוּעַ כְּבוֹדוֹ אֵינוֹ מְזַכֵּיר בְּדִבְרָיו אוֹ בְּכַתְּבָיו אֶת הַסֵּפֶר 'תְּלִמּוּד
 עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת' שֶׁל הַרֵב אֶשְׁלַג?
- קצח** **תרחט**
 אֵין לָנוּ אִפְשָׁרוֹת בְּסִפִּית לְשֹׁכֵר דִּיכָּה מִשְׁלָנוּ, וְאֵנוּ נֶאֱלָצִים
 לְגוֹר אֶצֶל הַהוֹרִים. מָה אִפְשָׁר לַעֲשׂוֹת?
- קצט** **תש**
 מֵאֲזוּ שְׁהַחֲלָטֵתִי לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, הַתְּחִילוּ לִהְיוֹת לִי קְשׁוּיִים
 וּמְנִיעוֹת מִכָּל הַכּוֹוִנִים. לְמָה?
- רב** **תשא**
 אֲנִי רוּצָה מְאֹד שְׁבַעֲלִי יִקְבַע עֵתִים לַתּוֹרָה. בִּיצֵד אֲנִי יְכוּלָה
 לְעוֹרֵר אוֹתוֹ וּלְעוֹדֵד אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת זֹאת?
- רד** **תשב**
 כְּבָר חֲמֵשׁ שָׁנִים אֵין לְבַנְנוּ הַצְּלָחָה בְּשׁוּם דָּבָר, הוּא מִיֵּאֵשׁ
 וּמִתְסַכֵּל, וְאֵנוּ מְדַאֲגִים מְאֹד
- רז** **תשג**
 נוֹלְדָה לָנוּ בַת, וְאֶנְחֵנוּ רוּצִים לְקַרֵּא לָהּ 'נְטִלִי'. מָה דַעְתּוֹ שֶׁל
 הַרֵב עַל הַשֵּׁם?
- רח** **תשד**
 אֲנִי רוּצָה לְהִצְטַרֵּף לְרַבּוֹת הַלּוּמְדִים בְּסֵדֶר 'הַדָּף הַיּוּמִי',

ולזכות לסיים את כל הש"ס, אף אני חושש שבאמצע אתינאש
ואפסיק. איך אזכה להשאיר עקבי?

תשה רטו

מהי העצה כדי לצאת מהעניות?

תשו ריט

אני רוצה להתמיד בלמוד תורה, אבל אינני מצליח

תשו רכב

שמעתי הרבה מרצים של ברסלב, ואני מבלבב לגמרי

תשח רכו

מה ענינה של סעדת מלויה מלכה? ומה מנהג ברסלב, לאכל
בצותא או לבד?

תשט רכט

מה הנה הענין שרבנו ז"ל שחק שחמט עם האפיקורסים
באומן?

תשי רלד

בישיבה שלי מאימים, שמי שיטוס לאומן יסלק. האם לטוס
בכל זאת?

תשיא רלז

הנסיעה לאומן מדאיגה את הורי עקב מצב בריאותי, האם
לטוס?

תשיב רלח

איך יתכן שרואים ילדים שהיו בציון רבנו ז"ל לפני גיל שבע,
אף נכשלו למרות זאת?

תשיג רמ

אשתי מרימה עלי ידים ומקללת אותי, האם להתגרש?

תשיד רמג

האם יש עצה להתמדה בלמוד תורה בלי בלבולים?

תַּכְּן הָעֲנִינִים

תשטו **רמז**

רְצִיתִי לְשָׂאֵל בְּעֵנָן כְּבוֹד הַדּוֹרִים, הַאֵם גַּם בְּשִׂמְכוֹזִים אוֹתִי
לְהִמְשִׁיךְ לְכַבְּדֵם?

תשטז **רמז**

יֵשׁ לִי בַת יְחִידָה, שְׂקוּרִים לָהּ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים, וְאֲנִי מְאֹד
מְדַאָּגָת

תשטז **רמז**

הַאֵם גַּם לְצַדִּיקִים יֵשׁ יַפְּיֻלוֹת? וּמִדּוּעַ דּוֹקָא הֵם זְכוּ לַהֲיוֹת
צַדִּיקִים?

תשיח **רנא**

מְאֹד שָׁנוּלְד לָנוּ הַיֶּלֶד הָרֵאשׁוֹן, בְּעֲלֵי נְהִיָּה אֲדִישׁ מְאֹד כְּלָפִי

תשיט **רנג**

מַה יָּכוֹל לַעֲשׂוֹת אָדָם שֶׁעֶבֶר תְּקִיפָה קָשָׁה, כְּדֵי לְחַזֵּר לְשִׁלּוֹת
נַפְשׁ?

תשכ **רנה**

הַבַּת שְׁלִי נִשְׂאָרָה בְּאוֹסְטְרֵלְיָה לְאַחַר שְׁנֵפְרֶדְתִּי מִהָאִשָּׁה
שֶׁחִיִּיתִי אִתָּה, מְאֹד כְּלוּם לֹא הוֹלֵךְ לִי

תשכא **רנו**

לָמָּה יֵשְׁנָן בְּבֵיתֵנוּ כָּל הַזְּמַן מִחֲלוּקוֹת וְהַרְגָּשָׁה שְׁלִילִית?

תשכב **רנח**

אֲנִי נִפְגָּשׁוֹת עִם מִישָׁהוּ כְּבָר שְׁלֹשׁ שָׁנִים, אַךְ אֵינְנוּ מְצַלִּיחִים
לְהִתְקַדֵּם לְחֻתְנָה

תשכג **רס**

כָּל מַה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה בְּחַיִּים הוֹלֵךְ לִי הַפּוֹף, לָמָּה זֶה קוֹרָה לִי?

תשכד **רסג**

מִהוּ הַמְּקוֹר לְמִנְהַג הָעֲלִיָּה לְקַבְּרֵי צַדִּיקִים בְּיוֹם הַהַלּוּלָא
שְׁלָהֶם?

תַּכְּן הָעֲנִינִים

13

תשכה **רסו**

אילו הנהגות פדאי לקבל על עצמי לקראת חדש אלו?

תשכו **רעה**

מה ההגדרה של פאות ממון ותאות אכילה, וכיצד ניתן להתרחק מהן?

תשכז **רעז**

מה הטעם לעשות דברים לעלוי נשמת נפטרים, הרי הם מתגלגלים שוב

תשכח **רפא**

מה דעת הצדיק לגבי בדיקת אולטרה-סאונד, כדי לדעת את מין העובר?

תשכט **רפג**

היכן מזכיר בדברי רבנו ז"ל הענין של "דרי מעלה ודרי מטה"?

תשל **רפה**

קרובת משפחה שלנו מתעסקת בכשוף ומקללת אותנו. מה לעשות?

תשלא **רפז**

על מי התכונן רבנו ז"ל בתורה י"ב?

תשלב **רפח**

אני נמצא במצב רוחני קשה, ואין לי שום רצון להתקרב לה'

תשלג **רצא**

אני מפקדת להתחיל לשמע שדוכים, בפרט שהמשג הזה חדש לי

תשלד **רצג**

האם להציב לעצמי מטרות בעבודת ה' בשאיפה להתקדם?

**גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?
עֲכָשׁוּ הַהֲדָמֹנוֹת הַנְּדִירָה
לְשֵׁאל שְׂאֵלָה וּלְקַבֵּל תְּשׁוּבָה -
אֶפְשָׁרִית!**

**בְּמִסְפַּר הַטֵּלְפוֹן שֶׁל
מְשִׁרְד הַקְּהֵלָה בִּיבְנֵאל -
04-6656666**

**אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -
info@breslevcity.co.il**

**אוּ בְאִתְר הָאִינְטֵרְנֵט -
www.breslevcity.co.il**

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֵלֶק הַשְּׁשִׁי בְּסֵדֶרֶת "שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב". וְבוֹ מוֹפִיעוֹת שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגוּנִים, הַנוֹתְנוֹת מְעַנָּה לְתַהֲיוֹת וּסְפָקוֹת שֶׁל מַתְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְדַרְכָּהּ שֶׁל חִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב, וְכֵן לְתַלְמִידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעַנְיָנִים לְדַעַת אֶת דַּעַתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע, וְאֶת הַדְּרָךְ שֶׁלֹּאמוֹת אוֹתָנוּ.

הַשְׁאֵלוֹת שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַת כְּבוֹד קִדְשַׁת מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א — הַצַּדִּיק מִיַּבְנָאֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאִפְּן אִישִׁי, הַתְּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחְזִיק מְעַמָּד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהַתְמוּדָד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מְנַת לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאִפְּן מְהֻדָּר וְאִיכוּתִי, וּבְלִבְנוֹ תְּקוּהָ, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיִחִיָּה אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תְּשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרָטִיּוֹת, כִּי לְמִירוֹת שֶׁהַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאִפְּן אִישִׁי לְשׂוֹאֵל, מֵעֵדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאתה נוטל עצה מהרב, על-ידי-זה
תזכה לישועה

(ספר-המדות, אות עצה, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה, אלא על-ידי אמת...
ואי אפשר לבוא לאמת, אלא על-ידי
התקרבות לצדיקים, וילך בדרך עצתם.

(לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ו')

שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בַּחֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב

תרלא.

בְּכַל פַּעַם שְׁאֵמָא שְׁלִי מַעֲלָה אֶת נוֹשֵׂא הַגְּרוּשִׁין
מֵאֲבִי, זֶה פּוֹתַח לִי אֶת הַפְּצָעִים וְהַצְּלָקוֹת

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת דְּרוֹר: שְׁלוֹם לְצַדִּיק. הַהוֹרִים שְׁלִי הַתְּגַרְשׁוֹ לֹא
מִזְמָן, וְאֲנִי גַר עִם אֲמָא שְׁלִי. אַח שְׁלָה הַתְּגַרְשׁ גַּם-כֵּן,
וְעָכְשׁוּ הוּא נוֹדֵד בֵּין הָאֲחִים, וּכְשֶׁהוּא מְגִיעַ אֶלִינוּ, רַב
הַזְמָן הֵם מְשׁוֹחָחִים עַל הַגְּרוּשִׁין שְׁלָהֶם. הַסְּבִרְתִּי
לְאֲמָא שְׁלִי, שְׁקֶשֶׂה לִי לְשִׁמְעַ אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלֶּה, כִּי
הֵם פּוֹתַחִים לִי אֶת כָּל הַפְּצָעִים וְהַצְּלָקוֹת, וּמִזְכִּירִים לִי
אֶת הַתְּקוּפּוֹת הַקְּשׁוֹת שְׁעֵבֵרְתִּי בְּבֵית, אַךְ הֵם לֹא
מְתַיַחֲסִים אֵלַי, וּמַעֲלִים אֶת הַנוֹשֵׂא הַזֶּה שׁוֹב וְשׁוֹב. אֲנִי
מִבִּין שְׁאֲמָא שְׁלִי לְבַד, וְהִיא רוֹצֶה מִיִּשְׁהוּ לְדַבֵּר אֵתוֹ,
אָבֵל אֲנִי סוֹבֵל מִזֶּה מְאֹד. מַה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּעִנְיָן?
תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעִי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דְּרוֹר, גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לְךָ, שֶׁהַמְצָב שְׁלָךְ בְּאֵמֶת מְאֹד מְאֹד
קֶשֶׁה וְרָגִישׁ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲתָה צָרִיךְ לְהִבְיֵן גַּם אֶת

האמא, ולדון אותה לכף זכות, כי סוף כל סוף היא נשארה לבר, וכואב לה מאד מאד מכל הספור, ולכן למי עוד היא יכולה לשפוף את הלב כמו לאח שלה וכו'? וכמו-כן להפוף, למי האח יכול לשפוף את לבו כמו לאחותו וכו'?

בודאי הם לא מתפונים להכאיב לה, וכל אחד מהם עסוק עם הצרות שלו וכו', ומשתפים אחד את השני בחיות שלהם וכו', ומנסים לעזור אחד לשני כמה שיכולים, אבל אף אחד לא מתפון להכאיב לה.

תמיד אני אומר: בעת גרושין, מי סובל? ומי הם הקרבנות? רק הילדים. ובזה פרשתי את מאמרם ז"ל (גטין צ:): 'כל המגרש אשתו ראשונה — אפלו מזבח מוריד עליו דמעות, ונשאלת השאלה: למה דוקא המזבח מוריד דמעות? למה לא שאר כלי המקדש, כגון: הפיור, השלחן, המנורה, הארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות, והוא כאומר: "מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות", כי בגרושין מי הם הקרבנות? רק הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, כי יש עליו מספיק קרבנות, והוא לא צריך שיקריבו עליו עוד קרבנות.

עכשו כשאתה בעצמך הקרבן וכו', אתה מוכרח להתחזק ביותר שאת וביתר עז, ולהחזיק מעמד עם כל הפחות, עד שבעזרתו יתברך שמו, תוכל להתחזק ולבנות בית בעצמך וכו', וכל הטעיות והשטיות שראית וכו', אתה תשתדל לא לחזור עליהן בחייה הפרטיים וכו', וזה יהיה לה למוד עמק מאד איך שצריכים לחיות עם אשה באהבה ובהבנה הדדית, ולכבד אחד את השני, ובפרט כשיש ילדים.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שתעשה כל מיני מאמצים

שְׁבַעֲוֹלָם לֹא לֵהִיּוֹת כָּל־כֶּף הַרְבֵּה בַּבַּיִת, וְתִתְחַזַּק לֵהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, וְתִכְרִיחַ אֶת עֲצָמָךְ לֵהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה
זוֹ רְפוּאָה — בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחֵי, וּכְשֶׁאֲדָם שְׂמַח,
מִתְרַחֶבֶת דַּעְתּוֹ, וְיָכוֹל לְהַחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ. וְתַכְּף כְּאֲשֶׁר מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂאִין
בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה
נִפְתָּח פִּיּוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר זֶה הַתַּעֲנוּג הַכִּי גָדוֹל, וְטוֹעֵם טוֹעֵם עוֹלָם הַבֵּא
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְמוֹ שֶׁפָּתוּב (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם
וְהֵייתִי לָכֶם לְאֱלֻקִּים, וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם", וּפִרְשׁ רַש"י:
'אֲטִיל עִמָּכֶם בְּגִן־עֵדֶן כְּאֶחָד מֵכֶם, וְלֹא תִהְיוּ מְזַדְעָזְעִים
מִמֶּנִּי' וְכוּ'. אֵיזָה תַּעֲנוּג נִפְלֵא הוּא זֶה, שְׂאֲדָם מְרַגֵּשׁ שְׂמֵלֵא
כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהוּא יָכוֹל
לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים! וְאֵל מְדַרְגָּה זוֹ רַבְּנוּ ז"ל
רוֹצֵה לְהֵבִיא אוֹתָנוּ, וְלָזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי תַקְוָה הַשִּׁמְחָה.

וְלָכֵן תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ
לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, וְתִרְאֶה שְׂלֵאֲט
לֵאֲט תִּבְנֶה אֶת עֲצָמָךְ וְתִהְיֶה עֲצָמָאִי, וְלֹא תִהְיֶה תְלוּי בְּאֶף
אֶחָד, וְאֵז תִּצְלִיחַ בְּדַרְכְּךָ.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלֵתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שְׂתִּהְיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרלב.

יש לי דוד שסובל מהפרעה נפשית בעקבות הלם קרב. האם שיה לנסות לשדך לו מישהי?

שאלה:

מאת מירה: לרב הצדיק שלום. יש לי דוד שהשתתף במלחמת שלום הגליל, ובעקבות המראות הנוראים שראה שם, הוא לקה בהלם קרב. על פניו הוא נראה בסדר, אך מתחת לפני השטח יש לו הפרעה נפשית בלשהי. הוא בן ארבעים ושמונה בערך, ועדין גר עם סבתא שלי. האם שיה לנסות לשדך לו מישהי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שלום רב אל מירה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, צריכים לברר אם הוא מסגל בכלל להתחתן. ואם הוא מטפל אצל רופא פסיכולוג, צריכים לברר אצל הרופא מה דעתו בענין, ואם תשובתו חיובית — אז אפשר להציע אותו לשידוכים, ויש הרבה שהם באותו מצב וכו', אבל צריכים לבדק קדם עם רופא, אם הוא כשיר לנשואין, כי למה להפיל את הזולת בפח?? וכן אם הוא לא כשיר להתחתן, למה להפיל אותו בפח וכו'?

הקדוש-ברוך-הוא שאמר לעולמו די, יאמר לצרות

יִשְׂרָאֵל דֵּי, וּכְבֹר יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף גַּם יַחַד, וַיִּרְחִיב לָנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, וַנִּזְכֶּה לְרֵאוֹת רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁל הַחַיִּים, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִהְיָה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלֶיָּהּ, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר כָּל-כֶּף חָשׁוּב בַּחַיִּים לְאָדָם כְּמוֹ מִדַּת הַשִּׂמְחָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרלג.

יש לי כמה ספקות לגבי הצעת שדוכנים שנכנסתי
לזה, האם כדאי להמשיך בשדוף?

שאלה:

מֵאֵת נַעֲם: לְכַבֹּד צַדִּיק הַדּוֹר, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֵמָה שִׁיק שְׁלִיט"א. אֲנִי מֵתְפַלֵּל כָּל הַזְּמַן לְרְפוּאָתְךָ. הַצִּיעוּ לִי בַחֲוָרָה וּנְפֻשָׁתִי אֲתָה כְּבֹר פְּעֻמִּים. הִיא סִפְרָה לִי שֶׁלִּפְנֵי כְּמָה חֲדָשִׁים הִיא סִימָה קָשֶׁר שֶׁנִּמְשָׁךְ שְׁנֵתִים וְחֲצִי עִם בַּחֲוֹר לֹא כָּל-כֶּף דְּתִי — בְּלִשׁוֹן הַמַּעֲטָה, שֶׁיֵּשׁ לוֹ קָשֶׁר לְעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן. הִיא גְּלוּתָה לִי, שְׁעֵדִין יֵשׁ לָהּ רְגָשׁוֹת כְּלִפְיּוֹ, וְעֵדִין הוּא מֵתְקַשֵּׁר אֵלֶיָּהּ לְפְעֻמִּים, מֵה שְׁגוּרָם לְכָל הַרְגָשׁוֹת לְצוּף שׁוֹב, אֵךְ הִיא טוֹעֵנָת, שֶׁהִיא לֹא מְעַנֵּינָת בְּשׁוּם קָשֶׁר אֲתוֹ, וְרוֹצָה לְהִקִּים בֵּית כֶּשֶׁר וְנֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת קָדָם בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם וּבְרוּחַנִּיּוֹת. דְּבַר נוֹסֵף שֶׁמִּבְּלָל אוֹתִי — שְׁמַתִּי לֵב, שֶׁהִרְבֵּה פְּעֻמִּים הִיא בּוֹהֶה בְּאוֹיֵר וְאֵינָה מִסְתַּכֶּלֶת עָלַי, וּכְשֶׁשָּׂאֵלְתִי אוֹתָה — לָמָּה הִיא נוֹהֶגֶת כֵּן, וְאִמְרָה שֶׁזֶה פְּסִיכוֹלוֹגִי, וְנוֹבֵעַ מִכֶּךָ שֶׁקָּשָׁה לָהּ לִתֵּת אֱמוּנָה בְּנוֹסֵף לְכָל זֶה, הִיא אִמְרָה לִי בְּפְרוּשׁ בְּפִגִּישָׁה

הראשונה, שהיא בחורה שמורה, אף התברר לי שזה שקר. אחרי שהרב שמע את כל הספור, ברצוני לקבל את תות דעתו: א. האם זה שהיא בוחה באויר, זה אומר שיש לה בעיה נפשית? ב. האם עלי לחפש דוקא בחורה צנועה ושמורה? ג. האם להמשיך בקשר?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נעם, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לרפואה שלמה וכו', יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שכל התפלות והרצונות שלך יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

לדעתי, אתה צריכה לברח מזה, כי למה לך להכנס במטה חולה וכו'?! כפי שאתה מתאר במכתבך, רואים שמשהו לא בסדר וכו', ולכן אני מאחל לך, שתזכה למצא את בת זוגך השייכת אל שרש נשמתך.

חוק ואמץ מאד להיות בשמחה, כי רבנו ו"ל אמר (ספר-המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א'): 'מי שהוא שמח תמיד — על-ידי-זה הוא מצליח'; ובפרט בעניני שדוכים, ככל שהבחור או הבחורה מתגברים להיות בשמחה, והם תמיד עם פנים שמחות ועליזות, על-ידי-זה ממשיכים על עצמם חן מיוחד.

והעולה על הכל — כשאדם בשמחה, אזי הוא יכול לבקש מאת הקדוש-ברוך-הוא כל מה שרוצה. ואמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות תפלה, סימן פא): 'תפלה שהיא בשמחה, היא

ערכה ומתוקה להשם יתברך; ואמר (שם, סימן ע'): 'על-ידי שמחה תבוא תפלתך בהיכל מלך'; ואמר (שם, סימן כח): 'על-ידי התפלה יכול לשנות את המזל'; וכן אמר (שם, חלק ב' סימן י'): 'על-ידי תפלה יכול לשנות זיוגו הנכרז בשמים'; ולכן תתפלל בכל יום תפלה זו, והקדוש-ברוך-הוא ימציא לך את בת זוגך השייכת לשרש נשמתך:

רבונו של עולם! חוס וחמל עלי, וזפני למצא את בת זוגי. ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן, כדי להנצל מעברות חמורות, אף מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעפכה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על-ידי חכמינו הקדושים: 'כל השרוי בלא אשה — שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה'; ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה. וגלית לנו על-ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זמר תקון יד): עם כל דא, דחזר בתשובה — חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה. והנני שב בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרלד.

**בְּעָלֵי מַתְיָעַץ עִם הָרֵב שְׁלוֹ, וּמִקְבֵּל מִמֶּנּוּ עֲצוֹת
וְהוֹרְאוֹת שֶׁהוֹרְסוֹת לָנוּ אֶת הַחַיִּים**

שאלה:

מֵאֵת רַחֵל: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרֵב. יֵשׁ לִי בְּעֵינַי רְצִינָה
בְּיוֹתֵר: בְּעָלֵי קֶבֶל עַל עֲצֻמוֹ רַב מְסִים, וְהוּא מַתְיָעַץ
אֹתוֹ בְּכָל דְּבָר, הַבְּעֵינָה הַיָּא, שְׁאוֹתוֹ רַב מְדַרְיָף אוֹתוֹ
בְּדַרְךָ שֶׁהוֹרְסֵת לָנוּ אֶת הַחַיִּים. הֵיִינוּ אֲמוּרִים לְעֵבֵר
לְגוֹר קְרוֹב לְהוֹרִים שְׁלִי, חֲפִשְׁנוּ וּמִצָּאנוּ דִּירָה מִתְּאִימָה,
אֶף בַּיּוֹם שֶׁל חֲתִימַת הַחוּזָה, בְּעָלֵי אָמַר לִי, שֶׁהוּא לֹא
רוֹצֵה לְחַתֵּם, כִּי הָרֵב שְׁלוֹ הוֹרָה לוֹ לֹא לְחַתֵּם בְּשׁוֹם
פְּנִים וְאַפֵּן, וְעוֹד הוֹסִיף הָרֵב שְׁלוֹ, שְׁאֵם נְעֵבֵר דִּירָה לְאֵן
שְׁאֲנֵי רוֹצֵה, אֲנִי אֶהְפֵּךְ לְחִלּוֹנִית, וְגַם הֵבֵן שְׁלָנוּ יִדְרָדֵר
וְיִהְיֶה חִלּוֹנִי, וּבְמִקּוֹם זֶה הוּא הַמְּלִיץ לוֹ לְעֵבֵר לְעִיר
אַחֲרֵת, שֶׁבְּכָלֵל לֹא הִיָּתֵה בְּתַכְנוּן. יֵשׁ לְצִיָּן, שֶׁרַב הַיּוֹם
בְּעָלֵי לֹא נִמְצָא בְּבֵית, וְקִשָּׁה לִי מְאֹד לְהַשְׁאֵר לְבָד
פְּלִכָךְ הָרַבָּה זְמַן, וְלִכֵּן סַכְּמֵנוּ שְׁאֲנַחְנוּ עוֹבְרִים לְגוֹר
לִיֵד הַהוֹרִים שְׁלִי, אֶף פְּתֹאֵם אוֹתוֹ רַב שֶׁבֵשׁ לָנוּ אֶת כָּל
הַתְּכֵנִיּוֹת. בְּעָלֵי אוֹמֵר, שְׁאֵם לֹא אֶעֱשֶׂה מַה שֶׁהָרֵב שְׁלוֹ
אָמַר, הוּא יִתְגַּרֵשׁ מִמֶּנִּי! בְּבִקְשָׁה, תִּגִּיד לִי אִיךְ לְהַתְּנֵהג
וּמַה לְעֲשׂוֹת, כִּי פָּר נִגְמְרוּ לִי הַכַּחוֹת, וְאֵם הַדְּבָרִים
יִמְשִׁיכוּ כְּכֹה, אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְחַיֹּת אֹתוֹ יוֹתֵר.

בְּצוֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל רַחֵל תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַדְּבָר הַרְאִשׁוֹן — אֶת צְרִיכָה לְהִתְאַזֵּר מְאֹד בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, שְׂאִין מְדָה יוֹתֵר יָפֵה מִזֹּו, וְאֶפְלוּ שָׁזָה בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, זְכָרִי מֵה שְׂאֹמֵר הַתְּנַא הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת ה, כב): 'לְפוּם צִעְרָא אֲגֵרָא'. וְדַעֲי לָךְ, כְּשֶׁאִשָּׁה עוֹצֵרֶת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס וְכוּ', אֶפְלוּ שֶׁהִיא נִמְצָאֵת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', בְּזָה הִיא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטֵלָה לְגַמְרֵי אֶל הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַכַּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבָלָנוּת וְהִהְמָנְעוֹת מִהַפְעֵס, שֶׁבְּדַרְךָ כָּלֵל בָּא מִגְּאוֹת וְיִשׁוֹת. אִשָּׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה וְכַל כָּלָה אֶלִּיו יִתְבָּרֵךְ, וְשֵׁלָא תִהְיֶה לָּהּ שׁוּם תַּרְעֻמַּת עַל בַּעֲלָהּ, כִּי הָאִשָּׁה הִיא חֶלֶק מִבַּעֲלָהּ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כג): 'עֲצָם מִעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת'. וְלִכֵּן אִשְׁרֵי הָאִשָּׁה שֶׁקָּנְתָה לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת כְּלָפִי בַּעֲלָהּ וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַכַּל, וּמִתְחַזְּקִים לְאַהֲב אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, שְׂאֹז הַשְּׂכִינָה תִשְׁרָה בְּתוֹךְ הַבֵּית.

הַדְּבָר הַשְּׁנַי — אֶת צְרִיכָה לְזָכֵר, שֶׁרַבְנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הַקְּפִיד לֹא לְהִתְגַּרֵּשׁ, וְלְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיְהִי שְׁלוֹם-בֵּית בֵּין הַבַּעַל לְבֵין הָאִשָּׁה, וּבְפָרוּשׁ אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רסג): 'מִעֲנִין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁשְּׂכִיחַ מְאֹד שְׁנַעֲשֶׂה קְלָקוּל בִּיגִייהֶם וּבֵין נְשׁוֹתֵיהֶם, וְנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה אֵינָה זְמַן, וְלִפְעָמִים נַעֲשֶׂה מִזֶּה פְּרוּד לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם. וְאָמַר שָׁזָה מַעֲשֶׂה בַּעַל-דְּבָר, שֶׁמִּנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ עַל זֶה מְאֹד לְקַלְקַל הַשְּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדִי שִׁתְּפָסוּ בְּמִצּוֹדְתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי הוּא אוֹרֵב עַל

זֶה מְאֹד לְתַפְסֵם בְּנַעֲוִירֵיהֶם, עַל־יְדֵי קְלָקוּל הַשְּׁלוֹם־בַּיִת, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁגוּרִים בְּעַרְמֵמִיּוֹתוֹ לְקַלְקַל הַשְּׁלוֹם שְׁבִינֵיהֶם, וְהֶאָרִיף בְּשִׂיחָה זֹאת; כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נַחוּץ לְאַבְרָכִים לְדַעַת אִיף לְהִתְנַהֵג עִם הָאִשָּׁה.

כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, הַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי אֲנָשִׁים פְּגוּמִים וְכו', שֶׁהֵם אוֹמְרִים שֶׁהֵם מִתְמַחִים בְּעֲנִינֵי שְׁלוֹם־בַּיִת וְכו', וְלוֹקְחִים הֶרְבֵּה כֶּסֶף וְכו', וְנִקְרָאִים מְפָרְסָמִים לְעֲנִינֵי שְׁלוֹם־בַּיִת וְכו', וּבִקְאֻמַּת עֲלֵיהֶם נֹאמֵר מֵה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֵׁי"ש מְפָרְסָמִים וּמְנַהִיגִים שְׁאִינֵם יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת עַצְמָם, וְאִיף יִנְהִיגוּ אֶת אַחֲרֵיהֶם? ! וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר מְאֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ וְכו'.

וְכֻלָּל זֶה יְהִיָּה בְּיַדְךָ: אִם אֶחָד רוֹצֵה כֶּסֶף כְּדֵי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם־בַּיִת, הוּא כְּבָר שֶׁקָּרַן גְּדוֹל מְאֹד, וְהוּא לֹא מְעַנֵּן שִׁיחָה אֲצִלְךָ שְׁלוֹם־בַּיִת, כִּי הוּא יִמְשֹׁף אֶת זֶה לְכָל הַפְּחוֹת לְחֻצֵי שָׁנָה אוֹ לְשָׁנָה, כִּי הָרִי זֶה הַפְּרִנְסָה שְׁלוֹ, וְכִכָּה אִם הוּא יִגְמַר עִם זֶה אַחַת שְׁפִתִים וְכו', אֲזִי לֹא יִחְזְרוּ אֵלָיו, וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר מְאֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ.

הַדְּבָר הַשְּׁלִישִׁי — חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אֲבוֹת א', ו): 'עֲשֵׂה לְךָ רַב', וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד מִי הוּא הָרַב, כִּי כִּף אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחַת־הַר"ן, סִימָן ו'): 'הַיִּצָּר הָרַע דּוֹמֶה כְּמוֹ מִי שֶׁהוֹלֵךְ וְרָץ בֵּין בְּנֵי־אָדָם, וְיָדוּ סְגוּרָה, וְאִין אָדָם יוֹדֵעַ מֵה בְּתוֹכָהּ, וְהוּא מְרַמֶּה בְּנֵי־אָדָם וְשׂוֹאֵל לְכָל אֶחָד: מֵה אֲנִי אוֹחֵז? ! וְלְכָל אֶחָד נִדְמָה כְּאֵלוֹ הוּא אוֹחֵז מֵה שֶׁהוּא מִתְאַוֶּה, וְעַל־כֵּן הַכָּל רָצִים אַחֲרָיו, כִּי כָּל אֶחָד סוֹבֵר שֵׁי"ש בְּיָדוֹ מֵה שֶׁהוּא חָפֵץ וְכו', וְאַחֲר־כֵּן הוּא פּוֹתַח אֶת יָדוֹ וְאִין בָּהּ כְּלוּם וְכו'. כְּמוֹ־כֵן מִמֶּשׁ הַיִּצָּר הָרַע, שֶׁהוּא מְרַמֶּה כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ,

והכל רצים אחריו, ומרמה לכל אחד ואחד, עד שנדמה לכל אחד ואחד כאלו יש בידו מה שהוא חפץ, כל אחד כפי שטותו ותאנותו, ואחר-כך בסוף הוא פותח את ידו, ואין בה כלום, כי אין מי שימלא תאנותו אצלו.

וכן הוא גם אצל רבנים; אדם רץ אחר מישהו ימים ושנים וכו', והוא מכור אליו לגמרי וכו', ונדמה לו שישועתו תלויה ברב זה וכו', וההוא עובד עליו, ומוריק לו את הכיסים וכו', או מאפנט אותו לגמרי, ומוציא ממנו כסף, ולבסוף ההוא פותח את היד, ורואה שהכל כלום וכו', וסתם בלה את הימים והשבועות והחדשים והשנים הכי טובות שלו בימי חייו, ומאומה אין בידו וכו' וכו', אבל זה כבר מאחר וכו'.

ולכן כשאדם מתקרב אל איזה רב, יהיה מי שיהיה, צריך תמיד לזכור מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): 'את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד מאד'; אם לא מקבלים מהרב תכף-ומיד את מה שהוא צריך וכו', צריכים לדעת שהוא חי בדמיון ובטעות גדולה וכו'. ומה צריך אדם? שכל ודעת, ועקר הדעת והשכל הוא (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת, כי הו' הוא האלקים אין עוד מלבדו"; שיחדיר בו אמונה פשוטה בו יתברך, וילמד אותו איך מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, שאת זה יש לו תכף-ומיד ביד. "ומה שביד בטוח", כי למדתי אצל הצדיק הנה איך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולדעת, שאני עצמאי, ואין לי אף אחד בזה העולם רק הקדוש-ברוך-הוא, ורק הוא יתברך יכול לעזור לי.

וכן הרב צריך להכניס בו תשוקה עצומה ללמד תורה

הקדושה, ולכן צריך לזכור "מה שביד בטוח", אם התחלתי ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא וכו' בזכות הרב הזה, ולא התסרתי יום אחד מבלי למוד התורה הקדושה וכו', אזי עלי לדעת "מה שביד בטוח". וכן אם הרב מוסר את נפשו שיהיה אצלי שלום-בית, צריכים לזכור "מה שביד בטוח", ואם חס ושלום, לא מקבלים את זה מהרב, צריכים לדעת שהכל דמיון גדול מאד, ולבסוף יפתחו את היד, ויראו שאין בתוכה שום דבר, וסתם רצו אחריו ימים ושנים, ואבדו את שנותיהם היקרות.

אני מאד מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שאת ובעלך תקראו את המכתב הזה פעם, פעמים ושלש וכו' וכו', ותפקחנה עיניכם ותשלימו ביניכם, ואז השכינה תשרה בביתכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרלה.

כל היום אני עסוק, ובערב נותרות לי שעות בודדות ללמוד תורה. מה פדאי לי ללמוד בשעות אלו?

שאלה:

מאת אושרי: מאחר ובמשך כל היום אני בעבודה, וכשאני מגיע הביטה בערב אני משתדל לעזור לאשתי, נותרות לי רק שעות-שלש שעות פנויות ללמוד תורה. מה הרב ממליץ שאלמד בשעות אלו?

הַשׁוֹבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מַסְעֵי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אוֹשְׁרֵי, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אתה צָרִיף לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָמַן לְךָ פְּרִנְסָה טוֹבָה, אֲשֶׁר יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חיי-מוֹתֵר"ן, סימן תקא), 'שְׁחַפֵּץ מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה לָנוּ פְּרִנְסָה. אַף-עַל-פִּי שֶׁבִּטְחוֹן גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד, אַף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשׂוֹכֵינִי שֵׁשׁ לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה, כִּי בַמְּקוֹם עֲבוּדַת הַבִּטְחוֹן, בַּמְּקוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוּדָה אַחֶרֶת. כְּלוּמַר כִּי אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה, וְיִהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מִהַפְּרִנְסָה, וְיִצְטָרֵף בְּכָל פַּעַם לַחֲזֵק עֲצָמוֹ בַּמַּדַּת הַבִּטְחוֹן, בַּמְּקוֹם זֶה יַעֲסֹק בְּעֲבוּדָה אַחֶרֶת וְהַתְחַזְּקוֹת אַחֶרֶת בְּשֵׁאֵר עֲנִינֵי עֲבוּדַת הַשֵּׁם'.

וְכֵן אַתָּה צָרִיף מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה, שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לְאַשְׁתָּף, וְעֲלִיף לְדַעַת, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה יוֹתֵר מִהַכֹּל, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן רסד), 'שֶׁצָּרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ. כִּי אָמַר, הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵן סוֹבְלוֹת צַעַר וְיִסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִלְּדִיָּהֶן, צַעַר הַעֲבוּר וְהַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כִּפְּאֶשֶׁר יְדוּעַ לְכָל עֲצָם מְכֹאֲוֵן וְצַעֲרָן וְיִסוּרֵיהֶן, בְּכַמָּה אָפְנִים הַקָּשִׁים וְיִכְבְּדִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן רְאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶן, וּלְיַקֵּרְנָן וּלְכַבְּדָנָן. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא מִצִּיֵּא נט.): 'אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דַתְתַּעֲתְרוּ', וְכֵן אָמְרוּ (בְּמֹת סג.): 'דִּינֵנוּ שֶׁמְגַדְּלוֹת אֶת בְּנֵינוּ וּמְצִילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא'.

וְלָכֵן צָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָן מְאֹד מְאֹד, וְזֶה יְסוּד גְּדוֹל בַּחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, שֶׁהַבַּעַל מְכַרַח לְעוֹר לְאַשְׁתּוֹ, וְאִם

הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, הדבר הראשון עליו לעזור לאשתו בכל המובנים.

והנה בשני הדברים האלו אתה מקים ומצית את דברי רבנו ז"ל, ועכשו נשארו לך שלש שעות ללמד בערב, ולכן אל תהיה בטלן — ראה ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, ומדרש, שהלמודים האלו הם כנגד ארבעת העולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, ומי שלומד בכל יום את ארבעת הלמודים האלו, ממשיך על עצמו הארה גדולה ונפלאה מאד. מקרא הוא בעשיה, משנה היא ביצירה, גמרא היא בבריאה, מדרש וזהר הם באצילות, ואשרי מי שלומד בכל יום את ארבעת הלמודים האלו לכל הפחות, ויחבל להחסיר יום אחד מלמוד הארבעה למודים האלו, כי סוף כל סוף רק זה מה שישאר מאתנו, ואפלו שתלמד מכל שעור קצת, זה גם כן דבר גדול מאד.

ולכן תלמד חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, שזה מסגל לאריכות ימים ושנים, כמאמר ז"ל (ברכות ח.): 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור — שנים מקרא ואחד תרגום, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור — מאריכין לו ימיו ושנותיו'. ומובא בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן רפה, סעיף ג'): 'מיום ראשון ואילך חשוב עם הצבור; וכתב המשנה ברורה (שם): בספר מעשה רב כתב בהנהגת הגר"א, שהיה נוהג תקף אחר התפלה בכל יום לקרא מקצת מהסדרה שנים מקרא ואחד תרגום, ומסיים בערב שבת.

וכן תלמד בכל יום פרק משניות, ותעשה כל מיני מאמצים שבעולם ללמד את הדרך היומי, כי דף גמרא ליום זו חיות לנפש. וכן תעשה לעצמך שעור כסדרן במדרש, בכל

שו"ת תרלו ברסלב לא

יום כְּמָה קָטְעִים וְכו'. וְעַל כָּלֵם תִּלְמַד הַרְבֵּה הַלְכָה, כְּדִי שֶׁתִּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן כט), שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מֻחְיָב לִלְמַד בְּכָל יוֹם הַלְכָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתֵי שְׂאֵנֵי מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּיל לְבַעֲדָךְ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרלו.

אֲנִי וּבְנֵי-זוּגֵי הַחֲלָטְנוּ לְהִתְחַתֵּן, אַךְ כָּבֹר חֲצִי שָׁנָה הוּא חוֹלָה. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְהַמְתִּיק אֶת הַדֵּינָיִם?

שאלה:

מֵאֵת חֵן: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה. לִפְנֵי כְּמָה שָׁנִים זְכִיתִי לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא-חֲרוּנָה הַכִּרְתִּי בְּחֹזֵר שְׁגָם הוּא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְהַחֲלָטְנוּ לְהִתְחַתֵּן. אַךְ לְצַעֲרֵנוּ הֵרַב הַבְּחֹזֵר חָלָה בְּשִׁפְעַת חֲרִיפָה לְמִשְׁךָ יוֹתֵר מִחֲצִי שָׁנָה, וְאֲחֵרֵי שֶׁהִשְׁפַּעַת עֲבָרָה, הִתְבָּרַר שֶׁהִכָּבֵד שְׁלוֹ נִפְגַּע, וְהוּא הִצְרָךְ לְהִתְאַשְׁפֹּז בְּבֵית חוֹלִים. יְדוּעָה וּמְפֹרָסְמַת הָאֶהֱבַת-יִשְׂרָאֵל לֹא גְבוּל שֵׁשׁ לָרֵב שְׁלִיט"א, וְאֲנִי בְּטוּחָה שֶׁצֵּר לוֹ בְּצַעֲרֵנוּ, הֵן מִצַּד הָעֶבּוּב בְּהַקְמַת בֵּית בְּיִשְׂרָאֵל, וְהֵן מִצַּד הַסִּכָּל וְהִיסוּרִים הַפִּיזִיּוּם וְהַנְּפִשִׁים שֶׁהִחֲתַן עוֹבֵר. אֲשַׁמַּח מְאֹד אִם הֵרַב

לב שו"ת תרלו ברסלב

יחזק אותנו בנסיון הקשה, וימליץ לנו מה אפשר לעשות, כדי להמתיק את הדינים.

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שלום רב אל חן תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי אני מצטער בצערכם הקשה מאד מאד, וזה נגע בלבי וכו', ולכן שלחו את השמות שלכם ושם האמא, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל על שניכם, שתהיו הכי מאשרים, והחתן יבריא, ותוכלו להתחתן.

כדאי לפנות אל הרב פירר, גרו יאיר, שהוא בקי בכל הרופאים הממחים בארץ ישראל, כי על-פי-רב, אם אין הרופא הממחה וכו', הם סתם מתלמדים על החולה וכו'.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שזה כלום, והחתן יבריא לגמרי, רק שיבדק את התפלין שלו, וישתדל להניח בכל יום תפלין, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (מנחות מד): 'כל המניח תפלין — זוכה לחיים'; ואמרו (שוחר טוב תהלים א'): 'אמר רבי אלעזר: אמרו ישראל לפני המקום, אנו רוצים ליגע בתורה יומם ולילה, אבל אין לנו פנאי. אמר להם הקדוש-ברוך-הוא: קימו מצות תפלין, ומעלה אני עליכם כאלו אתם יגעים יומם ולילה'; והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שבזכות הנחת תפלין כשרות, תהיה לו רפואה שלמה — רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ותוכלו להתחתן בקרוב מאד.

עֲשׂוּ מִמֶּנּוּ, חַן תַּחֲיָהּ, אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ, שֶׁתַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְשִׂמְחַת אֶת עֲצֻמָּךְ וּלְשִׂמְחַת אֶת הַחֶתֶן, וְאֶת צְרִיכָה לְדַעַת, כִּי אֶת אִשְׁתְּ חֵיל בְּנֵה שְׂאֵת חֲזָקָה עִם הַחֶתֶן שְׁלָךְ, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂפָכָה תַּחֲיוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם — בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת, וַיֵּצְאוּ מִכֶּם דְּוֵרוֹת יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים, וְתִשְׁתַּדְּלֵי מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחַת אֶת הַחֶתֶן, כִּי זֶה מִצְוָה מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה, וּבִזְכוּת הַשְּׂמֵחָה שֶׁתִּכְנִיֶּסֶי בּוֹ, הוּא יִתְרַפֵּא לְגִמְרֵי, וְלִכֵּן תִּהְיֶינָה שְׂנִיכֶם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּט"ו-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ד), שֶׁגַּם חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שֶׁכָּל הַמַּחְלוֹת הַרְעוּת בְּאוֹת לְאָדָם רַק מַחְמַת חֶסְרוֹן הַשְּׂמֵחָה; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְאַמֵּץ בִּיְתֵר שְׂאֵת וּבִיְתֵר עֵז לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמֵחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל, וּלְהִפְךָ — הָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוּרָה מְבִיאֹת לְאָדָם אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת, וְלִכֵּן תִּכְרִיחוּ אֶת עֲצֻמְכֶם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. וְזָכְרוּ, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא שְׁמִינֵי ב'): 'אֵין הַשְּׂמֵחָה מְמַתְנֵת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשִּׂמְחַת הַיּוֹם שִׂמְחַת לְמָחָר', וְלִכֵּן רְאוּ לְחֹטֵף שְׂמֵחָה, וְלְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשַׁכְּנָה עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִוְכְלוּ לְהִתְחַתֵּן בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב. הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרלז.

בדור האחרון חפרו ספרי הלכה רבים. איזה מהם
עלי לקבל על עצמי?

שאלה:

מאת ערן: שלום לכבוד הרב. אני חוזר בתשובה, ואני

רוצה ללמד הלכה, כדי שאדע כיצד לנהג בכל דבר, אף אני מבלבל מאד: המשפחה שלי נוהגת כמנהגי הספרדים, אף אין לנו רב מבקק, ולכן אינני יודע איזה פוסק עלי לקבל על עצמי וללכת לפי הוראותיו, כי יש את ה'בן-איש-חי' ואת הרב עובדיה יוסף, יש את הרב 'איש מצליח' והרב מרדכי אליהו, ועוד הרבה רבנים שהוציאו לאור בדור האחרון ספרי הלכה. אשמח לקבל את עצתו של הרב בענין. תודה רבה!

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ערן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ו"ל הזהירנו מאד מאד על למוד הפוסקים ביותר מכל הלמודים (שיחות-הר"ן, סימן כט), ואמר: שראוי ללמד כל הארבעה 'שלחן ערוך' כלם, מראשם עד סופם פסדר, אם יכול ללמד כל הארבעה שלחן ערוך עם כל הפרושים הגדולים מה טוב, ואם לאו, על-כל-פנים ילמד כל הארבעה 'שלחן ערוך' הקטנים [אז היה מדפס רק מחבר רמ"א בכרך אחד, וזה נקרא שלחן ערוך הקטנים], והוא תקון גדול מאד מאד, כי על-ידי החטאים נתערב טוב ורע, ועל-ידי למוד פוסק שמברר הכשר והפסול, המתר והאסור, הטהור והטמא, על-ידי-זה נתברר ונפרש הטוב מן הרע.

ואמר: שכל איש ישראלי מחייב ללמד בכל יום יום פוסקים חק ולא יעבר. ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמד על-כל-פנים איזה סעיף 'שלחן ערוך' באיזה מקום שהוא, אפלו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשלחן ערוך, כי צריך ללמד איזה דין בשלחן ערוך בכל יום יום כל ימי חייו.

שו"ת תרלז ברסלב לה

וּכְשֵׁאִינוּ אָנוּס, יִלְמַד כְּסֵדֶר כָּל הָאַרְבָּעָה שְׁלַחַן עָרוּף מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּכְשֵׁיגְמֹר וְיִסֵּים הָאַרְבָּעָה שְׁלַחַן עָרוּף, יַחֲזֹר וַיִּתְחַיֵּל לְלַמְּדֵם כְּסֵדֶר. וְכֵן יִנְהַג כָּל יְמֵי חַיָּיו.

רואים מפל זה, איך שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על למוד פוסקים, וזה היה אצלו העקר שבכל העקרים, ואי אפשר להתחמק מזה. ולכן ראה גם אתה ללמד בכל יום פוסקים.

וְלִהְיוֹת לְמַעֲשֵׂה, תִּקַּח אֶת דַּעַת מֶרֶן רַבִּי עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף שְׁלִיטֵ"א [וְצ"ל], כִּי הוּא הוֹלֵךְ כְּפִי שֵׁיטַת מֶרֶן הַבֵּית-יוֹסֵף, וְלִכֵּן הַסְּפָרָדִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְלַכֵּת כְּפִי פְּסָקִיו, וְלֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָם מִשׁוּם פּוֹסְקִים אֲחֵרִים, כִּי הוּא בָרַר אֶת הַהֲלָכָה בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת, וְהֵלְכָה כְּמוֹתוֹ בְּכָל מְקוֹם, וְלָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל בְּבִלְבוּלִים סֵתֵם כֵּן? ! וְזוֹ עֲצַת הַיָּצָר שְׂרוּצָה לְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם, וּמִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת וְכוּ', הָעֵקֶר שֶׁהָאָדָם יִהְיֶה מְבַלְבֵּל וְלֹא יָדַע מַה כֵּן וּמַה לֹּא.

אשרי מי שלומד הרבה ספרי פוסקים, אשר רבנו ז"ל הקפיד על זה מאד מאד יותר מפל הלמודים, ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הרהורים, חלק ב', סימן ו'): 'למוד הפוסקים מבטלים הרהורי עבודה זרה'; וכן אמר (לקושי מוה"ר, חלק א', סימן סב): 'למה אדם לא יכול לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא? מפני שיש לו קשיות ועקממיות בלבו, ועל-ידי למוד פוסקים נתישב כל העקממיות שבלבו, וזוכה לישרות לב, ועל-ידי-זה יכול להתפלל תמיד אליו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרלח.

מהי דעתו של הרב לגבי למוד פסיכולוגיה?

שאלה:

מאת דן: לכבוד הצדיק שלום. ברוך השם אני לומד בספריכם, והם מחזקים ומחיים אותי. אני מלמד בתלמוד תורה, ועוסק גם בטפול רגשי וזיוץ חנוכי. כבר זמן רב יש לי רצון חזק ללמוד פסיכולוגיה, על מנת שאוכל להתמקצע ולעזור לבני-תורה הזקוקים לטפול נפשי פסיכולוגי. האם למוד פסיכולוגיה ולמוד בספרי רבי נחמן עולים בקנה אחד?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! אין עוד דבר יותר חשוב בשמים כמו מלמד תינוקות של בית רבן, עד כדי כך, שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים פפוכבים לעולם ועד" — אלו מלמדי תינוקות; והפרוש הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספור את הכוכבים,

כי הם לאין ספר, כִּף אי אֶפְשֶׁר לְהִסְבִּיר אֶת גְּדוֹל הַשְּׂכָר שֶׁל מְלַמְּדֵי תִינוּקוֹת, שֶׁמְחַדִּירִים בָּהֶם אַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּו יתְבַרֵךְ, וַיֵּרֵאת שְׂמִים שְׁלֵמָה. וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ, שֶׁהָעֶרְב־רַב לָקַחוּ אֶת עֲצָמָם לְעַקֵּר אֶת הָאַמוּנָה הַפְּשׁוּטָה מִנְעָרֵי וּמִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁהוּא עֲכָשׁוּ מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וּמְחַדִּיר בָּהֶם אַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּו יתְבַרֵךְ, וְזִכּוּתוֹ גְּדוֹלָה בְּשָׂמִים, עַד שֶׁאֵין יְכוּלִים לְסַפֵּר אֶת הַזִּכְיוֹת שֶׁלוּ, כְּמוֹ שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְסַפֵּר אֶת הַפּוֹכְבִים.

אָבֵל אֶתָּה צְרִיף לְדַעַת, שֶׁמְשַׁרְתַּת הַהוֹרָאָה לְתַלְמִידִים אֵינָה סֵתֶם כְּלֵי שֶׁל פְּרִנְסָה וְכוּ', אֲלֵא יֵשׁ בָּהּ חֲכָמָה עֲמָקָה, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ, כִּי הַמְּלַמֵּד וְהַמְחַנֵּף הוּא מְעַמִּיד אֶת הַתְּלָמִיד עַל יְסוֹד מוֹסֵד לְכָל יָמֵי חַיָּיו, כִּי הוּא בּוֹנֵה אֶת אִישׁוּיָתוֹ וְעִתִּידוֹ וְכוּ', וְלִכֵּן יֵשׁ בָּזֶה חֲכָמָה עֲמָקָה, כִּי עֲקָר הַשְּׁלֵמוֹת לְהַגְבִּיָּה אֶת הַתְּלָמִיד, וְלְהַדְרִיכוֹ בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל עַל פֶּל הַחַיִּים, וְלִכֵּן הַמְחַנֵּף צְרִיף לְהִיּוֹת חָכֵם גְּדוֹל — אֵיךְ לְהַתְנַהֵּג עִם הַתְּלָמִידִים, אֵף פַּעַם לֹא לְהַשְׁפִּיל אֶת הַתְּלָמִיד וְכוּ', רַק לְהַגְבִּיָּה אוֹתוֹ, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִיּוֹת פְּסִיכוֹלוֹג גְּדוֹל.

וְהִנֵּה אֵין לָךְ פְּסִיכוֹלוֹג גְּדוֹל כְּמוֹ הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, שֶׁהוּא שֶׁכֵּל הַפּוֹלֵל אֶת כָּל הַשְּׂכָלִיִּים, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן סא), שֶׁכָּל אָדָם הוּא שֶׁכֵּל פְּרָטִי, וְהַצַּדִּיק הָאֵמֶת הוּא שֶׁכֵּל הַפּוֹלֵל כָּל הַשְּׂכָלִיִּים. וְלִכֵּן כָּל שֶׁכֵּל פְּרָטִי שָׁבָא אֶל הַשְּׂכָל הַפּוֹלֵל, גַּם הוּא נִשְׁלֵם, וְלִכֵּן אֶת הַחֲכָמָה וְהַפְּסִיכוֹלוֹגְיָה שֵׁישׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל אֵין בְּשׁוּם סִפְרֵי פְּסִיכוֹלוֹגְיָה אַחֲרִים, וְזוֹ מְצִיאוֹת לְמִי שְׁלוּמֵד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל — שֶׁם יִמְצָא כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְגַם יִדַע אֵיךְ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, אֵיךְ לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ אוֹתָם וְכוּ', וְעַל-כֵּן אִם אֶתָּה דוֹקָא רוּצָה לְלַמֵּד סִפְרֵי

פסיכולוגיה, תלמד הרבה את ספרי רבנו ז"ל, ויהיו לך דבורים ועצות והנהגות איך להתנהג עם התלמידים, וכודאי על-ידי דברי רבנו ז"ל והקדמותיו הקדושות, תבין את כל ספרי הפסיכולוגיה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרלט.

אני ובעלי לא מסתדרים, ואלמלא הילדים, היינו מתגרשים כבר מזמן

שאלה:

מאת אושרית: לכבוד הרב שלום. אני ובעלי לא מסתדרים, ומאז שהתחתנו יש בינינו מריבות וחכוכים. המצב הפך לבלתי נסבל, עד שנושא הגרושין עלה כבר פעמים רבות, אך קשה לי לעשות את הצעד הזה, כי כואב לי מאוד על הילדים, שיצטרכו להקרע בין שנינו, ולחוות גרושין של ההורים. חוץ ממצב השלום-בית אני סובלת גם מבחינה בריאותית: אני בת שלושים ושלש, אך מרגישה כמו אשה זקנה, כי כל הזמן אני מרגישה חולה, ובכל פעם כואב לי משהו אחר. אשמח לעצתו וברכתו של הרב בשני הנושאים הללו.

הַשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת־מַסְעֵי, כ"ט תמוז ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אוֹשְׁרֵית תַּחֲיָהּ.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הָאֲמִינִי לִי, שְׁלֹא חָסַר לְךָ שׁוֹם דְּבָר, רַק דְּבָר אֶחָד — שְׂמַחַת הַחַיִּים, וְלָכֵן אֶת מְמַרְמֶרֶת וְנִמְצָאת בְּדַפְאוֹן פְּנִימִי וְכוּ', וְאֶת מוֹצִיָּאָה אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלְּךָ עַל בְּעֵלְךָ, וְאִם הָיִית תָּמִיד שְׂמַחָה וְעֲלִיזָה, הָיִית הַכִּי מְאֹשְׁרֶת, כְּמוֹ שֶׁמָּוָה 'אוֹשְׁרֵית'.

וְלָכֵן אָנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, תַּתְּאֲזְרִי בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, שְׂאִין מִדָּה יוֹתֵר יָפֵה מְזוֹ, וְאֶפְלוּ שְׂזָה בָּא לְךָ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, זְכָרִי מֵה שְׂאֵמֶר הַתְּנָא הַקְּדוֹשׁ (אֲבוֹת ה, כב): 'לְפוּם צְעֵרָא אֲגֵרָא'. וְדַעֵי לְךָ, כְּשֶׁאֲשֶׁה עוֹצֵרֶת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס וְכוּ', אֶפְלוּ שֶׁהִיא נִמְצָאת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', בְּזָה הִיא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטָלָה לְגַמְרִי אֶל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת וְהַהֲמָנְעוֹת מִכַּעַס, שֶׁבְּדַרְךָ כָּלֵל בָּא מְגֵאוֹת וַיִּשׁוֹת. אֲשֶׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה וְכֹל כְּלָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשֶׁלֹּא תַהֲיֶה לָּהּ שׁוֹם תַּרְעֻמַּת עַל בְּעֵלָהּ, כִּי הָאֲשֶׁה הִיא חֶלֶק מִבְּעֵלָהּ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בְּרַאשִׁית ב, כג): "עֲצָם מְעַצְמִי וּבִשׁוֹר מִבִּשְׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אֲשֶׁה כִּי מֵאִישׁ לְקַחָה זֹאת". וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאֲשֶׁה שֶׁקִּנְתָּה לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת כְּלַפִּי בְּעֵלָהּ וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַכֹּל, וּמִתְחַזְּקִים לְאַהֲב אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, שְׂאֵז הַשְּׂכִינָה תִשְׁרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

וְלָכֵן אָנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּמְסְרִי אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִף שְׂאִנִּי יוֹדֵעַ שְׂזוֹ הָעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה

לְאִשָּׁה, כִּי אֵין עֲבוּדָה שְׂבָאָה קָשָׁה לְאִשָּׁה כְּמוֹ שְׂמֻחָה, כִּי טֵבַע שֶׁל אִשָּׁה שְׂנֵמְשֶׁכֶת אַחַר הָעֲבִיּוֹת וְהַגְּשָׁמִיּוֹת, וְכָל־כֶּף חָבֵל, כִּי הַנְּשֻׁמָּה מוֹשֶׁכֶת רַק לְרוּחַנִיּוֹת, שְׁשֵׁם מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה, וְהַגּוֹף סוֹחֵב וּמוֹשֶׁף רַק לְגִשְׁמִיּוֹת, שְׁשֵׁם מְקוֹר הָעֲצָבוֹת, הַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאֹן, וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קטט): 'עֲקָר נְשִׁיכֶת הַנְּחָשׁ הוּא עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת'. וְלִכֵּן אֲשָׁרִי הָאִשָּׁה שְׂיֵשׁ לָהּ שְׂכָל, וְקוֹלֶטֶת תְּכֵף־וּמִיד, שָׁבוּ בְּרִגְעַ שְׂנֵמְשָׁכִים עָלֶיהָ עֲצָבוֹת, מְרִירוֹת וְדְפֹאֹן וְכוּ', זֶה בָּא מִצַּד הַטְּמָאָה, וְלִהְפֹךְ כְּשֶׁתְּמַשִּׁיף אֶת עֲצָמָה אֶל הַשְּׂמֻחָה, וְתִפְקַח אֶת דַּעְתָּהּ, זֶה בָּא מִהַקְדָּשָׁה. וְלִכֵּן תִּרְאִי מַה לְפָנֶיךָ, וְתִמְסְרִי אֶת נַפְשֶׁךָ לַהֲיוֹת רַק בְּשֻׂמְחָה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הוֹצִיאִי מִהֲרֹאשׁ אֶת הַמַּחְשְׁבָה הַפְּסוּלָה שֶׁל גְּרוּשִׁין, שְׂרַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט כְּשֵׁי שׂ יְלָדִים, כִּי הֵם הַקְּרֻבָּנוֹת וְכוּ', כִּי יְלָדִים שֶׁל הוֹרִים גְּרוּשִׁים הֵם נַעֲשִׂים בְּעֲלֵי מוֹמִים בְּנַפְשָׁם וְכוּ', וּמִפְרָעִים וְכוּ'. וְעַל־כֵּן תַּעֲשׂוּ שְׂנִיכֵם כָּל מַה שְׁבִידְכֶם לוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְהִפְסִיקוּ לְרִיב כְּמוֹ יְלָדִים קְטָנִים.

וְכָל זוּג צְרִיכִים לְזָכֵר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, אִם הֵם רוֹצִים לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, עָלֵיהֶם לְכַתְּחֹלָה לַהֲיוֹת וְתַרְנִים, וְלוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְאִז אֵף פָּעַם לֹא יִצְטָרְכוּ לְלַכֵּת אֶל שׁוּם בֶּן אָדָם שְׁעוֹסֵק בְּשָׁלוֹם־בֵּית וְכוּ', כְּדִי שֶׁהַשְּׁלוֹם יִשְׁרָה בְּתוֹךְ בֵּיתָם. צְרִיכִים רַק שְׂכָל וְדַעַת אֵיךְ לַהֲתַנְהֵג הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, וְהַיּוֹת שְׁעַדִּין אֵין בֵּית־חֲרָשֶׁת שְׂמִיּוֹצֵר שְׂכָל וְדַעַת וְכוּ', וְכֵן אֵין חֲנוּת אוֹ קְנִיּוֹן וְכוּ', לְמַכִּירֶת שְׂכָל וְדַעַת וְכוּ', עַל־כֵּן צְרִיכִים לְכוּן בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּעַת שְׂמֵת־פְּלָלִים אֶת הַבְּרָכָה: "אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמַלְמֵד לְאַנּוֹשׁ בֵּינָה" וְכוּ', לְבַקֵּשׁ אִז עַל דַּעַת וְשְׂכָל, כִּי כֶף אֲמָרוֹ חֲכָמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים

מא.: דעת קניית — מה חסרת? דעת חסרת — מה קניית; אם יש לאדם דעת — יש לו הכל, ואם אין לו דעת — אין לו פלום, ולכן כל זוג צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על דעת ושכל, אשר השכל היבש אומר, שצריכים להיות ותרגים, ואז השלום שורה בבית.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום, ישרה את השלום בביתכם, ותהי הכי מאשרים בחייכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרמ.

אני רוצה להתחתן ולהקים בית משלי, אך בגלל טראומה שחוויתי ביולדותי, יש לי פחדים מחיי הנשואין

שאלה:

מאת דוד: שלום לכבוד הצדיק שליט"א. הגעתי לגיל תשע-עשרה, והרבה מהחברים שלי נמצאים כבר בתקופת השדוכים. גם אני רוצה להתחתן ולהקים בית משלי, אך יש לי פחדים מחיי הנשואין, כי ביולדותי חוויתי טראומה; אבא שלי קרס כלכלית, שקע בחובות גדולים, והפסיד את כל מה שהיה לו, עד שהגענו למצב שלקחו לנו את הבית. טראומת היולדות הזו הותירה בי צלקת עמקה, והמון פחדים שזה יקרה גם לי. איך אני יכול להשתחרר מהפחדים האלו? ואיך אני יכול להיות בטוח, שלי זה לא יקרה?

השובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתְפַרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דָּוִד, גֵּרֹו יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קִדְּם כֹּל, אֶתְּה צְרִיף לְדַעַת, שְׁפָל מַה שְּׁקָרָה לְאַבִּיךָ, זֶה לֹא אוֹמֵר שְׁיִקְרָה לְךָ וְכוּ', וְכֵן אֲסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים וְכוּ', בְּוִדְאֵי זֶה כּוֹאֵב מְאֹד מַה שְּׁקוֹרָה עִם הָאָבָא, וְזֶה טְבַעֵי שְׁהִבֵּן נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי כְּשֶׁהָאָבָא בְּצִרוּת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲסוּר לְחִיּוֹת בְּתַחוּשָׁה כְּזוֹ, שְׁגַם לְךָ זֶה יִקְרָה וְכוּ'. קִדְּם כֹּל, אֶתְּה לֹא יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַסְּפּוּר וְכוּ' מַה הָיָה עִם אָבִיךָ וְכוּ', וַיְמַה גַּם שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַמִּתְקַת דִּין, סִימָן מ'): 'לְפַעְמִים הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַלֶּה הַצְּרוּת עַל הָאָב, כַּדֵּי שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם לְבָנוּ'.

וְלִכֵּן אֶתְּה צְרִיף לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדִּיךָ, וְלֹא לְחִיּוֹת עִם דְּאָגוֹת, כִּי הַדְּאָגוֹת מְכַלּוֹת אֶת הָאָדָם, כְּמֵאֲמָרְם ו"ל (סְנֵהֲדִרִין ק): 'לֹא תַעֲיֵל דְּוִיָּא בְּלִבָּךְ דְּגַבְרֵי גִיבְרִין קְטִיל דְּוִיָּא' [לֹא תִכְנִיס דְּאָגָה בְּלִבְךָ, כִּי הַרְבֵּה גִבּוֹרִים הִרְגָה הַדְּאָגָה]. וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן ו'): 'עַל-יַדֵּי דְּאָגָה בָּא פַּחַד'; וְלִכֵּן עֲצֵם הַדְּאָגוֹת שְׁאֶתְּה כָּל-כָּף דּוֹאֵג, זֶה מְכַנִּיס בְּךָ פַּחַדִּים יִתְרִים; וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (שָׁם, סִימָן לֵא): 'עַל-יַדֵּי דְּאָגָה וּפַחַד, נַעֲשֶׂה הֵילָב אֲטוּם'.

וְלִכֵּן עֲצָתְךָ הִיא, שְׁתַּחֲזֵק בְּרִצּוֹן, כִּי מִי שְׁיֵשׁ לוֹ רִצּוֹן חֲזַק לְהַצְלִיחַ — הוּא בְּוִדְאֵי יַצְלִיחַ, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַרִצּוֹן, כִּי אֵין לְךָ דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי הַרִצּוֹן, וְאִם אָדָם אוֹמֵר לְעֲצָמוֹ: "אֲנִי הוֹלֵךְ לְהַצְלִיחַ!" וְכוּ', אֲפֹלוּ שְׁיֵשׁ לוֹ הַמּוֹן כְּשֶׁלוֹנוֹת בַּחַיִּים וְכוּ' וְהוּא בְּאַחַת — שְׁלֵא מְעַנֵּין אוֹתוֹ שׁוּם דְּבַר, הוּא

יְצַלִּיחַ בְּגִדוֹל וְכוּ', אֲזַי לְבִסּוֹף יְצַלִּיחַ, כִּי הָעֶקֶר תְּלוּי כְּפִי תִקְרָף
 וּגְבוּרַת לְבוּ, לֹא לְהַפְנֵעַ וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מִשּׁוּם דְּבָר. וּכְבָר אָמַר
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמט): 'עֶקֶר הַגְּבוּרָה בְּלֵב, כִּי
 מִי שֶׁלְבוֹ חֲזָק, וְאֵינוֹ מִתְיָרָא מִשּׁוּם אָדָם וּמִשּׁוּם דְּבָר, יָכוֹל
 לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת וְלִכְבֹּשׁ הַמְּלַחְמוֹת, עַל-יְדֵי חֲזָק וְתִקְרָף
 לְבוּ, שְׂאִינוֹ מִתְיָרָא וְרָץ לְתוֹף תִּקְרָף הַמְּלַחְמָה, וְזוֹ בְּחִינַת (אֲבוֹת
 ד, א): 'אֵיזֶהוּ גְבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יְצָרוֹ'. וְזוֹ הִיטָה גְבוּרַת שְׂמִשּׁוֹן,
 שְׂנֵאָמַר בּוּ (שׁוֹפְטִים יג, כה): "וַתַּחַל רוּחַ הַיְוִי"ה לַפְּעָמוּ בְּמַחְנֶה
 דָּן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשַׁתָּאֵל", שְׂבָאוֹתֶם הַמְקוּמוֹת צָלְחָה עָלָיו
 רוּחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלָבַשׁ גְּבוּרָה, דְּהֵינּוּ שְׂבָא לוֹ חֲזָק וְתִקְרָף
 גְּבוּרָה בְּלֵב, וְעַל-יְדֵי-זֶה עָשָׂה גְבוּרוֹת נוֹרְאוֹת'.

וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיף לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ, שְׂאִתָּה בֵּן תְּצַלִּיחַ, וְאֲזַ
 בְּאַמַּת תְּצַלִּיחַ, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר שְׂמִבִּיא אֶת הָאָדָם לְהַצְלִיחָה
 כְּמוֹ תִקְרָף הַרְצוֹן, וְאֵת זֶה קָשָׁה מְאֹד מְאֹד לְהַסְבִּיר לְבְנֵי-אָדָם
 וְכוּ', כִּי כָל אֶחָד מְאָבֵד אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי וְכוּ', מִפְּנֵי שְׂאִין
 לוֹ רְצוֹן לְהַמְשִׁיךְ וְכוּ', וְאֵנְחָנוּ אוֹמְרִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם
 (תְּהִלִּים קמח, טז): "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן",
 וְלִכְאוּרָה לְמָה כְּתוּב "וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן", הֲרִי צָרִיף
 לְהִיּוֹת כְּתוּב: "וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי מְזוֹן"? אֵלֶּא כְּשֵׁישׁ לְאָדָם
 רְצוֹן — יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, וְאִם אֵין לְאָדָם רְצוֹן — אֵין לוֹ כְּלוּם,
 וּכְעֵין שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין מו): 'אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
 הֲרִי שְׁלַחַן וְהֲרִי בֶשֶׂר וְהֲרִי סִפִּין, וְאֵין לָנוּ לְאָכֹל'; הַכֹּל יָכוֹל
 לְהִיּוֹת מוֹכֵן לְאָדָם, אֲבָל אִם אֵין לוֹ רְצוֹן — אֵין לוֹ כְּלוּם,
 כִּי הָעֶקֶר תְּלוּי בְּרְצוֹן — שְׂיִכְנִיס בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא בֵּן יְצַלִּיחַ,
 וְאֵפְלוּ שְׂיַעֲבֵר עָלָיו מָה שְׂיַעֲבֵר וְכוּ', לֹא יַעֲזֹב אֶת הַרְצוֹן
 כְּרַגַּע, וְאֲזַ דִּיקָא יְצַלִּיחַ.

וְזֶה סוּד הַהַצְלָחָה לְאָדָם בְּחַיִּים — שְׂצָרִיף לְהַתְגַּבֵּר עִם

רצונות וכסופים חזקים, עד שלא יעזב את עצמו בשום פנים ואפן, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה וכו'. ועקר מה שהאדם מאבד את הרצון שלו וכו', זה בא לו מעצבות ומרירות ודכאון פנימי וכו', ומזה שאין לו בטחון עצמי, ולכן לא בחנם שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הצלחה, חלק ב', סימן א'): 'מי שהוא שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח'; וכן אמר (שם אות ממון, סימן מז): 'השמחה תמידית מסגלת להצלחה'; אפה צריך לקחת את עצמך בידיך, ולהיות רק בשמחה, ולומר לעצמך: "אני הולך להצליח" וכו', ואל תעזב את הכסופין והרצונות שלך בשום פנים ואפן וכו', אז תראה שתהיה הכי מצלח בחיידך, וזה סוד הצלחת האדם — שאינו עוזב את עצמו בשום פנים ואפן.

כמוכן שהכל צריכים להשקות עם תפלה, כי התפלה מסגלת לכל טוב אמתי ונצחי, וצריכים תמיד להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, שיהיו לו רצונות חזקים, ושיזכה להוציא את רצונו מהכח אל הפעל, ויהיה עקשן גדול על דבר זה, ולא יעזב את הקדוש-ברוך-הוא, עד שיראה ישועה, ושיזכה להוציא מהכח אל הפעל את מה שהוא רצה. ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות ישועה, סימן ג'): 'על-ידי התבודדות בא ישועה'.

ולכן חזק ואמץ לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ותזכר טוב מאד, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו ותברך — זו הצלחה נצחית, הצלחה פזו, אשר אין לתאר ואין לשער כלל, ואל יקל בעיניך דבור אחד, כי אצלו תברך מאד מאד חשוב כל דבור שמדברים עמו ותברך, ואם היו בני-אדם יודעים מעלת כל דבור למעלה בשמים, היו מתמידים בזה בכל יום ויום ובכל שעה ושעה וכו', כי כל

שו"ת תרמא ברסלב מה

דבור שמדברים אליו יתברך מועזע את כל העולמות, ואת זה אי אפשר להסביר בפה, ומכל שכן בכתב.

ואם תהיה חזק בזה, ולא תניח את עצמך וכו', אזי תראה איך שהצלחתך תעלה מעלה מעלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרמא.

לאחרונה התפרסמו אנשים שטוענים שהם קבלו 'מתנה משמים' — כחות על טבעיים. מה דעתכם בענין?

שאלה:

מאת אשר: שלום וברכה לכבוד קדשת האדמו"ר, מורה נקד לדרך נבון. ראשית כל, אפתח בברכת הדיוט לבריאות איתנה, וישר כח על כל פעלכם! בשנים האחרונות התפרסמו המון אנשים, שכביכול קבלו 'מתנה משמים', ויש להם יכולות מיוחדות ועל טבעיות. לדגמא, ספרו לי שיש אדם שבאמצעות הבטה על תמונה של מישהו, הוא יכול לדעת עליו הכל, או על אשה שבאמצעות שמו של האדם, היא יודעת כל מה שעבר עליו בחייו, ומה שיקרה אתו לעתיד לבוא, או על מישהו אחר שמגלה עתידות, על-ידי הסתכלות בספר תהלים. כיום יש אפלו תכניות בתקשורת

שְׁעוֹסְקוֹת בְּזָה, וְנוֹתְנוֹת בְּמָה לְאֲנָשִׁים בְּאֵלוּ. מֵהִי דַעְתְּכֶם לְגַבֵּי אֲנָשִׁים בְּאֵלוֹ? הֲאֵם אָכֵן יֵשׁ מְצִיאוֹת שְׁנוֹתָנִים 'מִתְּנָה מְשָׁמִים' לְאֲנָשִׁים מְסִימִים? וְאֵם כֵּן, הֲאֵם מִתֵּר לָהֶם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַחוֹת אֵלוֹ? בְּתוֹדָה מְרֵאשׁ, הֵעֲרָכָה וְהֵעֲרָצָה גְדוֹלָה.

הַתְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲשֶׁר, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְבְרִיאוֹתִי, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַל הַתְּפִלוֹת וְהַרְצוֹנוֹת שְׁלֶךָ, יִתְקַבְּלוּ בְּשָׁמַיִם לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

כְּתוּב בַּשְּׁלֶחַן עֲרוּף (יִוְרָה דְּעָה, הַלְכוֹת מַעוֹנָן וּמְכַשֶּׁף, סִימָן קַעט, סְעִיף א'): 'אֵין שׁוֹאֲלִין בְּחֻזִּים בְּכוֹכְבִּים וְלֹא בְּגוֹרְלוֹת. הִגָּה: מְשׁוּם שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים יח, יג): "תָּמִים תִּהְיֶה עִם הַיְוָ"ה אֱלֹקֶיךָ", וְכַל שְׂכֵן דְּאָסוּר לְשָׂאל בְּקוֹסְמִים וּמְנַחְשִׁים וּבְמַכְשָׁפִים וְכוּ'. וְכֵן מֵאֲרִיף בְּכָל הַסִּימָן אֵיף שְׁצָרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִכָּל הַמַּעוֹנָנִים וְהַמְכַשָּׁפִים וְהַשִּׁדִּים וְהַרוּחֹת וְכוּ' וְכוּ'.

וְלָכֵן יְהוּדֵי שְׁמֵאמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹף כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלֶּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, עַד כְּדֵי כִּף שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין ז'): 'אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבְּעוֹ מִלְּמַטָּה אֶלֶּא אִם כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה'; זֹאת אוֹמְרַת, שְׁאֲפֵלוּ מִכָּה קִטְנָה בְּאֶצְבַּע הַקִּטְנָה לֹא מְקַבְּלִים קִדְם

שְׁמֵכְרִיזִים מְלַמְעֵלָה בְּשָׁמַיִם; וְכֵן אָמְרוּ (יומא לח.): 'בְּשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבִמְקוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחִבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא'; זֹאת אוֹמְרָת, שְׂאֵף אֶחָד אֵינּוּ יָכוֹל לִיגַע בְּמָה שְׁשִׁיף לְשָׁנִי, אִם לֹא שְׁהִכְרִיזוּ קֳדָם בְּשָׁמַיִם. וְכֵן אָמְרוּ (בְּרֵכוֹת נח.): 'אֶפְלוּ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׁמַיָא מִנּוּ לִיה'; זֹאת אוֹמְרָת שְׂאֶפְלוּ עֲבוּדָה בְּזוּיָהּ וּפְשוּטָה כְּמוֹ לְנִקּוֹת בִּיּוֹב וְכוּ' וְכוּ', אָדָם לֹא יִקְבַּל מִשְׁרָה כְּזוֹ, עַד שְׁמֵכְרִיזִין קֳדָם בְּשָׁמַיִם וְכוּ'; רֹאִים מְכַל זֶה אֶת גְּדֻלַּת הַשְּׂגָחָתוֹ הַפְּרִטִי הַפְּרִטִית עַל כָּל בֶּן אָדָם.

וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִכָּל מִינֵי שְׂקָרָנִים ר'מָאִים צ'בוּעִים, שְׁר"ץ הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, שְׁעוֹבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם וְכוּ'.

קֳדָם כָּל, אֲתָה צְרִיף לְדַעַת כָּל אֶחָד: מִי שְׂאֵינּוּ שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּמְכַל שְׂכָן מְחַלֵּל שַׁבַּת בְּפִרְהֶסְיָה, שְׂיֵשׁ לוֹ דִּין שֶׁל גּוֹי, אוֹכֵל טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, אוֹכֵל חֵמֶץ בְּפֶסַח, וְאוֹכֵל בְּיוֹם כַּפּוּרִים וְכוּ', שֶׁהוּא רְחוֹק לְגַמְרֵי מִקְיוֹם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, הָאָדָם הַזֶּה הוּא סֶתֶם בְּעַל דְּמִיּוֹן, וְאֵין אֶצְלוֹ שׁוֹם כַּח רוֹחְגֵי וְכוּ', הַכֵּל זֶה עֲבוּדָה בְּעֵינַיִם.

כִּי אָדָם שְׁבַכְלָל רְחוֹק מֵאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֵיף יָכוֹלִים לְכַתֵּב עָלָיו, שְׂיֵשׁ לוֹ 'מִתְנָה מֵהַשָּׁמַיִם', וּמְכַל שְׂכָן אֵיף הוּא יָכוֹל לְהִרְאוֹת מוֹפְתִים וְנִסִּים וְכוּ', וְאֵיף הוּא יָכוֹל לְרְאוֹת דְּבָרִים מֵעַל הַטֶּבַע? אֵלֵא הַכֵּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, וּמְטַעִים בְּנֵי אָדָם.

וְהַיּוֹם מְאֹד מְאֹד קָל לְנַחֵשׁ, וְתַכְף-וּמְדִד לְמַצֵּא עַל הָאָדָם מֵהַ שְׂרָק רוֹצִים, כִּי לְצַעֲרָנוּ הָרַב, יֵשׁ תַּחַת כָּל אֶחָד קַפְּהַ שֶׁל

שְׂרָצִים וְכוּ' וְכוּ', וּמֵה שֶׁרַק תִּגְלַה עָלָיו — נִגְעַתָּהּ וּמִצָּאתָ בּוֹ וְכוּ'.

וְלִכֵּן זֶה דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, וְאֵין בְּזֶה שׁוּם מִמְּשׁוֹת, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְזַכֵּר מֵה שֶׁהַתּוֹרָה הִקְדוּשָׁה לַמְּדָה אוֹתָנוּ (דְּבָרִים יח, יג): "תָּמִים תִּהְיֶה עִם הַיְיָ אֱלֹהֶיךָ", וּפִרְשׁ רַש"י: 'הַתְּהִלָּה עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת וּתְצַפֶּה לוֹ, וְלֹא תַחְקֹר אַחַר הַעֲתִידוֹת, אֲלֵא כָּל מֵה שֶׁיָּבֹא עָלֶיךָ — קִבַּל בְּתַמִּימוֹת, וְאִז תִּהְיֶה עִמּוֹ וּלְחַלְקוֹ'; עֵינֵי שָׁם.

וּרְבִנּוּ ז'ל הַקְּפִיד עַל זֶה בְּיֹתֵר, וּבְפָרוּשׁ גָּלַה לָנוּ (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן לב): 'אֲמוּנָה הוּא עֲנִיָּן חֲזַק מְאֹד, וְחַיֵּיו חֲזָקִים מְאֹד עַל-יְדֵי אֲמוּנָה'. כִּי כְּשֵׁיט לֹא אֲמוּנָה, אִפְלוּ כְּשִׁבְאִים עָלָיו יִסּוּרִים, חֵס וְשָׁלוֹם, אִזִּי יוֹכֵל לְנַחֵם עֲצָמוֹ, וְלִהְיֹת אֶת עֲצָמוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ יִרְחַם עָלָיו וְיִיטִיב אַחֲרֵיתוֹ, וְהַיִּסּוּרִים הֵם לֹא לְטוֹבָה וְלִכְפָּרָה, וּבִסּוּף יִיטִיב לוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה אוּ בְּעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל מַחְקֵר שֶׁהוֹלֵךְ בַּחֲקִירוֹת, וְהוֹלֵךְ אַחֲרֵי דְּמִיּוֹנוֹת וְכוּ', וְאֵין לוֹ אֲמוּנָה וְכוּ', כְּשִׁבְאָה עָלָיו אִיזוֹ צָרָה, אֵין לוֹ לְמִי לְפָנוֹת, וְאֵין לוֹ בְּמֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְנַחֵם אֶת עֲצָמוֹ. וְהַמְשַׁכֵּיל יִבִּין דְּבָרִים אֵלוֹ מְאֹלָיו, וְיִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, כִּי אֵי אִפְשָׁר לְבָאֵר הַפֶּל בְּכַתֵּב. וְהַפְּלֵל, שֶׁעָקֵר הוּא הָאֲמוּנָה בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת כָּלֵל, וּבְזֶה יִהְיֶה חֲזַק לְעוֹלָם, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלְעוֹלָם לֹא יִמוּט, אֲשֶׁרִי לוֹ.

וְלִכֵּן כָּל אֵלוֹ הַתְּכֵנִיּוֹת שֵׁיט בְּתַקְשֻׁרֵת וְכוּ', וְהַיּוֹם יֵשׁ גַּם דְּבַר זֶה בֵּין הַחֲרָדִים וְכוּ' וְכוּ', זֶה הַפֶּל עֲבוּדָה בְּעֵינֵים שְׁעוֹבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם, וּמִשְׁגָּעִים אוֹתָם וְכוּ', כִּי לְצַעֲרָנוּ הֵרַב,

לא חסרים אנשים שסובלים כל מיני צרות ויסורים, כל מיני בעיות בנשואין, כל מיני עניות ודחקות.

אנשים טובעים בים הצרות וכו', וכדרך אדם שטובע בים, שמחפש אפלו קש להאחז בו, שמא על-ידי חתיכת הקש הזו הוא יצא מהמערבלת שבתוך המים שנתקע בהם, ולכן כלם הולכים אחר זה, ובאמת זו טעות גמורה, כי אדם צריך תמיד לברח רק אליו יתברך, ולדבר עמו יתברך בשפת האם שלו, ולספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, ואף שבהתחלה דבר זה יגיע לו מאד מאד קשה, כי באפן שיוכל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, צריכים שתהיה לו אמונה ברוחה ומזככת, וכאשר חוטא האדם, נכנסות בו כפירות ואפיקורסות, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות אמונה, סימן כב): 'הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם'; ולכן זה לוקח הרבה זמן, עד שאדם מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא והשגחתו הפרטי פרטית שמשיג עליו.

ולכן העצה — מפל הצרות והבעיות שיש לאדם — רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשטות גמורה, ולדבר אתו בשפת האם של האדם. ומקבל מצדיקים בשעה שעובר על אדם איזה משבר, או איזו חלישות הדעת ועגמת נפש וכו', שיאמר תכף-ומיד את הפסוק הזה (תהלים כה, יח): "ראה עניי ועמלי, ושא לכל חטאתי", אז תכף-ומיד הקדוש-ברוך-הוא מכפר לו על כל עוונותיו; וזה שיך בכל מיני בעיות העוברות על אדם, שיאמר את הפסוק הזה, ובזה הוא מגלה את טהר לבבו, שהוא מאמין, שכל מה שעובר עליו בא לו בהשגחה פרטית, כי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, כי בכל תנועה

ותנועה שם אלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה "יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲנִי", וְיִמָּתְקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרמב.

הָאֵם זֶה נִכּוֹן שֶׁרַבְּנוּ ז"ל רָצָה שֶׁנִּלְמַד רַק בְּסִפְרוֹ
'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן'?

שאלה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק שְׁלִיט"א. יְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה. שְׁמַעֲתִי, שֶׁרַבְּנוּ אָמַר, שֶׁמִּרְגַע שֶׁיֵּצֵא סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ 'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן' לְעוֹלָם, רְאוּי לְלַמֵּד רַק בּוֹ, וּמִצַּד שְׁנֵי אֲנִי יוֹדַע, שֶׁרַבְּנוּ אָמַר, שֶׁצָּרִיכִים לְלַמֵּד בְּכָל הַסִּפְרִים שֶׁבְּעוֹלָם. אִם כֵּן, אֵיךְ מִסְתַּדְרִים שְׁנֵי הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ יַחַד?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תּוֹדָה עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחוּלִים לְבְרִיאוֹתִי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת וְהַרְצוֹנוֹת שֶׁלְּךָ יִתְקַבְּלוּ בְּשָׂמַיִם לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

אלו הם שני דברים: א. רבנו ז"ל הזהירנו מאד ללמד את ספרו הקדוש 'לקוטי-מוהר"ן', ורצה מאד מאד שגולמדי בספרו זה, עד שיהיה שגור על פינו, וכבר נשמע מפיו הקדוש שאמר (ת"י-מוהר"ן, סימן שמו): שהספר הקדוש שלו לקוטי-מוהר"ן, שיצא בעולם, הוא אתחלתא דגאולה. ואמר: מאחר שיצא בעולם, אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה, עד שיהיה שגור בעל-פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאד להשם יתברך, אשר אין ערוך אליו. אחר-כך אמר בפרוש, שהלמוד בחבוריו הקדושים הוא אתחלתא דגאולה, במהרה בימינו אמן.

ואמר, שטוב לקבוע לעצמו שני שעורים ללמד ספריו הקדושים: שעור אחד פשוט, ללמד במהירות הרבה מאד, כדי שיהיה שגור בעל-פה, ושעור אחד ללמד בעיון גדול, כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו ובתורתו הקדושה והנוראה מאד, עד אין-סוף ואין תכלית.

ב. רבנו ז"ל אמר (שיחות-ה"ן, סימן כח): 'ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים הקדושים, וללמד כלם, כדי שיהיה בכל מקום, כמו שנמצא השרים הגדולים שהולכים ועוברים במדינות, ומוציאים הוצאות רבות על זה, כדי שיוכלו אחר כן להתפאר ולומר, שהיו במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר: "הייתי בורשא" וכיוצא בזה. כמו-כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא שהיה בכל מקום, דהינו בכל הספרים הקדושים, ולעתיד בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה'.

נמצא, שהם שני דברים לחלוטין, מצד אחד רבנו ז"ל

רצה שנהיה בכל המקומות של התורה הקדושה, ומצד שני
אמר: כשלומד את ספרו הקדוש 'לקוטי-מוהר"ן', כבר לא
צריכים ספר מוסר אחר שיעזר אותו, כי הספר הזה פותח
את הגידים של האדם וכו'.

עם כל זאת מוכא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן
יז): 'וראוי ונכון ללמד ב'ראשית חכמה' בשער הקדשה,
המדבר מקדשת שבת וכו', עין שם. והנה אתה רואה, שכאן
כן אמר ללמד ספר מוסר כמו 'ראשית חכמה', וכן ידוע
כשרבנו ז"ל היה גר במערודיבקע, כשבאו אליו מקרבים
חדשים, צוה עליהם ללמד 'מסלת ישראל'.

הרי שלף לפניה, שצריכים ללמד הרבה 'לקוטי-
מוהר"ן', וזה יפתח לך את המוח, כדי שתבין בכל הספרים,
והקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שנזכה להיות ולטייל בכל חלקי
התורה הקדושה, כי הם תיינו וארץ ימינו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרמג.

שמעתי שיש ענין לסים בחדש אלול את כל ספריו
של רבנו הקדוש. האם זה נכון?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לכבוד הצדיק, ותודה רבה על
הכל. שמעתי, שיש ענין לסים בחדש אלול את כל

סְפָרֵיו שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ. הַאֵם זֶה נִכּוֹן? וְאִם כֵּן, בְּאֵלוֹ
סְפָרִים מְדַבֵּר? וְהֵאֵם צְרִיכִים לְסַיֵּם אוֹתָם לְפָנֵי רֹאשׁ
הַשָּׁנָה, אוֹ שְׂאֵפְשֵׁר לְסַיֵּם אוֹתָם עַד יוֹם כַּפּוּר?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מוֹהַר"נֵת ז"ל אָמַר, שְׂאֵמִירַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, דִּהְיִנוּ:
'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן', 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת', 'סְפָרֵי-הַמִּדּוֹת' וְשִׁיחֹתָיו
הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁבְּסְפָרֵי 'שִׁיחֹת-הַר"ן' וְ'חֵי-מוֹהַר"ן', מְסַגְּלִים
כְּמוֹ אֵמִירַת 'תְּקוּנֵי זֵהר', וְנִכּוֹן לְאֶמְרָם בִּימֵי אֱלוּל.

וְהִנֵּה יָדוּעַ אֵצֶל כָּלל יִשְׂרָאֵל, שְׁבִימֵי אֱלוּל כָּלֵם אוֹמְרִים
'תְּקוּנֵי זֵהר', כְּמוֹכָא שְׂאֵמַר (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן רצד), 'שְׁבִימֵי אֱלוּל
נִוְהֵגִין יִשְׂרָאֵל לֹאמַר תְּקוּנִים וְתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת אַחַר הַתַּפְּלָה
וְכוּ', וּמֵאֲחֲרָיִן יוֹתֵר בְּבֵית-הַכֶּנֶסֶת וּבְבֵית-הַמִּדְרָשׁ. וְאָמַר:
שְׂמַהֲנִגּוֹן שֶׁל הַתְּקוּנִים וּמָה שֶׁהֵלֵב כּוֹאֵב וְחֻלָּשׁ, מִחֲמַת
שְׂמַתְאֲחֲרִים בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, מִכָּל זֶה נֶעֱשִׂין דְּבָרִים גְּבוּהִים
וְגִדּוּלִים לְמַעֲלָה'.

וּרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִי רְגִיל כָּל הַשָּׁנָה לֹאמַר 'תְּקוּנֵי זֵהר', וְאָמַר
(שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן קכח), 'שְׁבִימֵי הַתְּקוּנִים כָּלֵלוֹת כָּל הַחֲכָמוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', וְכֵן יָדוּעַ, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׁבִימֵי אֱלוּל כְּדָאֵי
לְלַמַּד אֶת כָּל הַתַּנְיָךְ.

וְהִנֵּה מִתְחִילִים בְּעֶרְבַּי רֵאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל, וְאִם יְכוּלִים
לְהַסְפִּיק עַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה — מָה טוֹב וּמָה נָעִים, וְאִם לֹא,
מִמְשִׁיכִים עַד שְׂמַחַת תּוֹרָה, וְאִם עַדִּין לֹא גָמַר אָז, מִמְשִׁיכִים

יותר עד 'זאת חנפה', שמוכא מצדיקים, שכל התקונים שמתחילים מערב ראש-חדש אלול עד שמחת תורה, נמשכים עד 'זאת חנפה', ויש הרבה, שכבר מתחילים ללמד את הסדר הזה מט"ו באב. על-כל-פנים איך שהוא, לא צריכים להשבר, בודאי אם זוכים לגמר את זה בחדש אחד — מה טוב ומה נעים, ואם לא, מתחילים מט"ו באב, ועד שמחת תורה יכולים לגמר את זה.

אשרנו ואשרי חלקנו, שאנחנו יודעים מספרים קדושים כאלו, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד הנם שעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא, ששרבנו אל הצדיק האמת שבדור הזה, שהוא רבנו ז"ל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרמד.

אם באמת מקבלים תקון אמת ונצחי באומן, איך זה שרוב הרבנים הגדולים לא נוסעים לשם?

שאלה:

מאת משה: לכבוד הצדיק שליט"א. אני מתבייש לשאל, אבל הענין מציק לי מאד: אם באמת כל מי שנוסע לאומן לציינו של רבנו ז"ל מקבל תקון אמת ונצחי, איך זה שרוב הרבנים הגדולים לא נוסעים לשם? ואיך

יֵשׁ רַבָּנִים מְפָרְסְמִים שְׂאוֹסְרִים עַל אֲנָשֵׁיהֶם לְנִסְעַ
לְשָׁם?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים, ג' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מֹשֶׁה, גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תג): 'הֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי
עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִיָּה פְּלֵא אֶצְלִי, מֵאַחַר שֶׁהַמְקַרְבִּים שְׁלִי
מֵאַמִּינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלַי,
שִׁיְהִיו כְּלָם עַל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה אִישׁ בֶּל יַעֲדֵר. כִּי כָּל עֲנִיָּן שְׁלִי
הוּא רַק רֵאשׁ-הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוּז, שְׁכַל מִי שֶׁסָּר אֶל
מִשְׁמַעְתּוֹ וּמְקַרֵּב אֵלָיו, יִהְיֶה עַל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ, לֹא יִחְסֹר
אִישׁ. וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת עַל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשַׂמַּח מְאֹד
מְאֹד, "אֲכָלוּ מֵעֲדֻנִים וּשְׂתוּ מִמִּתְקִים, כִּי חֲדוֹת הַיְוָיָה הִיא
מֵעֲדֻכֶם" (נחמיה ת, י), וְזֶה נֹאמַר עַל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה/.

וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁזָּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, עָלָיו לְקַיֵּם
זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלֹא רַק שֶׁהוּא יְבוֹא בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹמֶז, אֲלֵא יַעֲזֹרר גַּם אַחֲרָיִם
שִׁיְבוֹאוּ, וַיְקַיֵּם בְּזֶה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה חֲדָשׁוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת מְאֹד
בְּעוֹלָם, שֶׁדָּבָר זֶה יִגְלֶה מִשִּׁיחַ צְדָקָנוּ לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל וּלְכָל
הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהוּא גְלוּי אֱלָקוֹת בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה,
שְׁכַל אַחַד יִרְגִישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא נִמְצָא

ואין בלעדיו נמצא, ועל-ידי-זה יתחילו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא פנים אל פנים, שזה כל הענין של תפלה והתבודדות — שיחה בינו לבין קונו, שעכשו רב העולם אינם יודעים מה זה וכו', וכן יש הרבה שלועגים על זה וכו', אבל בוא יבוא הזמן, שכלם יקבלו את זה, וכלם יקימו את זה, כמו שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם הוי"ה, לעבדו שכם אחד".

ואין לומר שמי שעדין אינו מקים זאת עתה, עדין לא אוחו בשלמות וכו', כי כל אחד הולך לפי דרכו וכו', וכן הוא בענין ראש השנה וכו', השלמות בתכלית השלמות תהיה — כשכל אחד ידבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, וירגיש את אמתת מציאותו יתברך על פניו, ולזה זוכים על-ידי שבאים אל רבנו ז"ל בראש השנה, ומקבלים ממנו את הנקדה הכללית, שהיא שכל הכולל כל השכליות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), ונמתקים ממנו כל הדינים.

איננו מתכוננים שאנשים שגדולים בתורה וביראה וכו' לא זכו למה שזכו וכו', פשוט לא הגיע הזמן, שיתגלה להם האור הגנוז הזה של רבנו ז"ל, שייסוד דעתו הוא, שיהיה רגיל האדם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו, ויתמיד בזה מאד, ולזה זוכים אם באים אל הקבוץ הקדוש בראש השנה. וכבר אמר רבנו ז"ל (סיימוה"ן, סימן תה): 'הראש-השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם פלו תלוי בראש-השנה שלי'; ולכן אשרי מי שזוכה לבוא בעצמו

אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַעוֹרָר
גַּם אַחֲרַיִם שְׂיָבֹאוּ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מְזֵה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרמה.

איזו הכנה רוחנית ראוי לעשות לפני הנסיעה
לציין רבנו נחמן זי"ע?

שאלה:

מאת אליהו: שלום וברכה. אנו שלשה אברכים
מחסידות ידועה, ואנו מתכוננים לטוס לאומן בימי 'בין
הזמנים'. איזו הכנה רוחנית ראוי לעשות לפני
הנסיעה? וכיצד אנו יכולים לנצל את השהות בציין
רבנו נחמן זי"ע בצורה הטובה ביותר?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים, ג' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אליהו, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתם יכולים לתאר ולשער את הזכות שיש לכם,
שאתם נוסעים אל ציין רבנו ז"ל באומן, אשר בפרוש גלה
לנו (תיי-מנה"ר, סימן קסב): 'שפשאחד יבוא על קברו ויאמר
קפיטל תהלים בהתעוררות הלב, יהיה לו תענוג גדול מזה.
ועשה תנועות בגופו ובעצמותיו אז, ורמז, שיהיה לו חלוץ
עצמות אז בקברו כשיאמרו תהלים על קברו. ועוד דבר בזה

הענין כמה פעמים. ואחר-כך גלה העשרה קפיטל תהלים, ואמר, שמי שיבוא על קברו, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר אלו העשרה קפיטלך תהלים, יניח עצמו לארץ ולרחב לעזור לזה האיש, אפלו אם עבר מה שעבר וכו', ויחד שני עדים על זה'.

וכן מובא (שיחות-הר"ן, סימן קמא), שאמר: 'אף-על-פי שהוא דבר קל לומר עשרה קפיטל תהלים, אף-על-פי-כן גם זה יהיה כבד מאד לקיים. וכן נתקיים עתה, בעוונותינו הרבים, שמחמת רבוי המחלקת, רב ההמון-עם רחוקים מאד לקיים זאת. ורבנו ז"ל הודיע כל זאת מקדם, ואנחנו עשינו מה שמטל עלינו להודיע התקון לכל החפץ להתקן, וכל אחד הטוב בעיניו יעשה. השומע — ישמע, והחדל — יחדל, ואנחנו את נפשונו הצלנו'.

והנה מובא (שיחות-הר"ן, סימן קנו): 'כשהיה רבנו ז"ל באומן, שמע בביתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אבותם, שדרפם לצעק ולהתפלל שם בקול מר פנהוג, ופעם אחת שמע אשה אחת, שהיתה צועקת שם על קבר אביה: "אבי! אבי!" בקול מר מאד וכו' וכו', ובתו אדל, עליה השלום, היתה עומדת אצלו אז, ענה ואמר לה רבנו ז"ל: האשה הזאת צועקת בכונה היטב "אבי! אבי!", אבל אביה אינו בכאן כלל וכו'. ואמר אז: שטוב כשבאים על קברי אבות, לומר להמתים השוכנים סביב סביב לקבר אביהם ואמם וכיוצא שבאים אליו, לבקש מהם שיודיעו לו שבא בנם או בתם אליו, כי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממקום קבורתם למקום שנטרדים, כי הרבה שרויים על קברם, על-כן טוב להודיעם, כדי שהם יודיעו לאביהם וכו'.

וְאָמַר אָז: 'אֲבָל אֶצֶל הַצַּדִּיק אֵין צְרִיכִים לַחֲשׁשׁ עַל זֶה, שְׂמָא אֵינוּ שָׁם, כִּי מִיתַת הַצַּדִּיק הוּא רַק כְּמוֹ מִי שְׂיוּצָא מִחֲדָר לַחֲדָר אַחֵר. וְהַמְשִׁיל אָז לְבַתּוֹ עַל עֲצָמוֹ: כְּמוֹ שְׂאֲנִי עָתָה בְּחֲדָר זֶה, וְאַחֲר־כֵּן אֲנִי יוֹצֵא מִחֲדָר זֶה וְנִכְנָס לַחֲדָר הַשְּׁנַי וְסוּגַר הַדֵּלֶת אַחֲרַי, אִם אַתָּה תָּבוֹאִי אֶצֶל הַדֵּלֶת וְתַצְעֲקִי: "אָבִי! אָבִי!" וְכוּ', לֹא אֶשְׁמַע דְּבָרֶיךָ?! [כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ כַּמָּה פַּעַמִּים, שְׂרַמְזוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כַּמָּה גְּדוּל הַמַּעֲלָה שֶׁל מִי שְׂיִזְכֶּה לְבוֹא עַל קַבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, כִּי בּוֹדָאֵי יִשְׁמַע דְּבָרָיו, וְיַעֲזֹר וְיִוְשִׁיעַ לוֹ בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר].

וְהִנֵּה עַכְשָׁיו נִסְפַם בֵּינֵיכֶם לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֵין אַתֶּם יְכוֹלִים לְתַאֲר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוֹת שֶׁיֵּשׁ לָכֶם, וְלִכֵּן אַתֶּם צְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּתַמִּימוּת וּבַפְּשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּלְהַכִּין אֶת עֲצָמְכֶם בְּהַכְנֶה רַבָּה שְׂאַתֶּם נוֹסְעִים לְמָקוֹם שְׂאַתֶּם נוֹסְעִים וְכוּ', וְנִכְנָסִים לְמָקוֹם שְׂאַתֶּם נִכְנָסִים וְכוּ'.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל — זו טְבִילַת מְקוּהָ (יֵשׁ מִמּוּל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל מְקוּהָ טְהוּרָה). וְאַחֲר־כֵּן פְּשְׂאַתֶּם נִכְנָסִים לְפָנַי וּלְפָנֵיכֶם, נוֹתְנִים פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה לְעֻלּוֹי נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל, וְאוֹמְרִים אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי, וְאִם תּוּכְלוּ לֹאמַר גַּם אֶת הַתְּפִלָּה שְׂלְאַחֲרַי הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שְׂתַקֵּן מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל — אֵין לְמַעֲלָה מְזָה, וְאַחֲר־כֵּן מִתּוֹדִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַה שְׂעָשׂוּ וְכוּ', וְהַכֵּל בְּתַמִּימוּת וּבַפְּשִׁיטוּת גְּמוּרָה. כִּי כְּשֶׁבָּאִים אֶל הַצַּדִּיק, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), וּמִתּוֹדִים שָׁם, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצְאִים כָּל הַצְּרוּפִים הָרְעִים שְׂנַחֲקָיו בְּעֲצָמוֹתָיו מִחֲמַת עוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (יִחְזַקָּאל לֵב, כו'): "וַתְּהִי עוֹנוֹתָם עַל עֲצָמוֹתָם", שְׂזָה מַה שְׂעוֹשָׂה מְסוּךְ הַמְּבַדִּיל בֵּינוֹ לְבֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ

שְׁפָתוֹב (ישעיה נט, ב): "כִּי אִם עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדִּילִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם, וְחֹטְאֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים מִכֶּם מִשְׁמַע".

וְצָרִיכִים לְהִרְבוֹת בְּדוּוֹי דְּבָרִים שְׁזֶה עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה, פָּרָק א', הַלְכָה א'): 'כָּל מִצְוֹת שֶׁבִּתְּוָרָה, בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֵׂה, אִם עֵבֶר אָדָם עַל אַחַת מֵהֵן — בֵּין בְּזִדּוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כְּשִׁיעֲשֵׂה תְּשׁוּבָה וְיָשׁוּב מִחֻטְאוֹ, חַיֵּב לְהִתְוַדּוֹת לְפָנֵי הָאֵל בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֹאֲמַר (בַּמְדָּבָר ה, טז): "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו', "וְהִתְוַדּוּ אֶת חֻטְאֵתֶם אֲשֶׁר עֲשׂוּ" — זֶה וְדוּוֹי דְּבָרִים. וְדוּוֹי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה, כִּי־עַד מִתְוַדִּים? אוֹמַר: "אֲנֹא הַשֵּׁם! חֻטְאֵתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעֲתִי לְפָנֶיךָ, וְעֲשִׂיתִי כָּךְ וְכָךְ, וְהָרִי נַחֲמֵתִי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׂי, וְלַעֲוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה. וְזֶהוּ עֶקֶרוֹ שֶׁל וְדוּוֹי, וְכָל הַמְרַבָּה לְהִתְוַדּוֹת, וּמֵאֲרִיף בְּעִנְיָן זֶה — הָרִי זֶה מִשְׁבַּח'.

וְאָמַר (הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה, פָּרָק ב', הַלְכָה ב'): 'וּמָה הִיא הַתְּשׁוּבָה? הוּא שִׁיעֲזֹב הַחוּטָא חֻטְאוֹ, וְיִסִּירוֹ מִמִּחְשַׁבְתּוֹ, וְיִגְמַר בְּלִבּוֹ שְׁלֹא יַעֲשֵׂהוּ עוֹד, שְׁנֹאֲמַר (ישעיה נה, ז): "יַעֲזֹב רָשָׁע דְּרַכּוֹ" וְגו', וְכֵן יִתְנַחֵם עַל שֶׁעֵבֶר, שְׁנֹאֲמַר (יְרֵמְיָה לֹא, יח): "כִּי אַחֲרֵי שׁוּבֵי נַחֲמֵתִי", וְיַעֲיֵד עֲלָיו הַיּוֹדֵעַ תְּעֲלוּמוֹת, שְׁלֹא יָשׁוּב לְזֶה הַחֻטָא לְעוֹלָם, שְׁנֹאֲמַר (הוֹשַׁע יד, ד): "וְלֹא נֹאמַר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יְדִינוֹ" וְגו', וְצָרִיף לְהִתְוַדּוֹת בְּשִׁפְתָיו וְלוֹמַר עֲנִינִים אֵלֹו שְׁגַמַר בְּלִבּוֹ.

אַגַּב, אֲצַלְנוּ אֵין מִשְׁגַּל שֶׁל 'בֵּין הַזְּמַנִּים', כִּי יֵשׁ לְאָדָם רַק פַּעַם אַחַת 'בֵּין הַזְּמַנִּים' — בֵּין הַמִּיתָה לְקַבּוּרָה, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חַי, הוּא צָרִיף לַעֲסֹק בְּתוֹרָה, כְּמֵאֲמָרֵם ז"ל (שִׁבְת פג,): 'אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: לְעוֹלָם אֵל יִמְנַע אָדָם אֶת עַצְמוֹ מִבֵּית-הַמְּדַרְשׁ וּמִדְּבַרֵי תוֹרָה, וְאִפְלוּ בְּשַׁעַת מִיתָה, שְׁנֹאֲמַר (בַּמְדָּבָר יט,

יד): "זאת התורה אדם כי ימות באהל", אפלו בשעת מיתה
תהא עוסק בתורה'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתזכו להגיע לשלום אף
ציון רבנו ז"ל, ולחזור בשלום לביתכם, ותתחילו להתמיד
בתורה ובתפלה פרוץ רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרמו.

התחלתי לעבוד כפקח בבית-חולים, והתבקשתי
לתת דוחו"ת חגיגה לאנשים שלא חונים כמו
שצריף. האם עלי להתפטר?

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הרב. התחלתי לעבוד כפקח
בבית-חולים, והתבקשתי לתת דוחו"ת חגיגה לאנשים
שלא חונים כפי שצריף. מצד אחד מאד כואב לי לתת
דוחו"ת לאנשים שבאים לבקור חולים, אף מצד שני
המנהל שלי דורש ממני לעשות זאת. האם כדאי לי
לעזוב את מקום העבודה? יש לציין, שאם אעזוב את
העבודה יביאו מישהו אחר, כי מכרחים שמישהו
יעשה את זה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ד' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אֲנָשִׁים שְׂמֻפְרִים חֵק חֲנִיָּה, צְרִיכִים לְדַעַת שְׂיִקְבְּלוּ עֲנֹשׁ,
 וְזוֹ לֹא אֲשַׁמְתֶּךָ, כִּי הַחֵק הוּא בְּשִׁבִיל טוֹבַת כָּלָם, וְלִכֵּן אֵינְךָ
 צָרִיךְ לְהִתְפַּטֵּר. כְּמוֹכֵן שְׂאָם תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לְאֲנָשִׁים,
 וְלַעֲזוּרָר אוֹתָם בְּזִמְנֵן שְׂיִחַנּוּ פִּהֲגֵן, כְּדִי שְׂלֹא יִקְבְּלוּ דו"ח, זֶה
 יִהְיֶה יָפֵה מִצְדָּךְ וְכו', כִּי לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לִיהוּדֵי, שְׂלֹא יִהְיֶה
 לוֹ נֶזֶק כְּסָפִי, אוֹ שְׂאָר טוֹבוֹת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְאֲשֶׁרִי
 יִהוּדֵי שְׂעוֹשֶׂה טוֹבוֹת לִיהוּדֵי אַחֵר.

אָבֵל לְקַבֵּל עֲבוּדָה כְּזוֹת, שְׂמַחֲיֵבַת, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַפְּתוֹת
 יִהוּדֵי אַחֵר — אָסוּר בְּשׁוּם פְּנִיִם וְאֶפֶן, וְצָרִיךְ לְהִתְפַּטֵּר מִיָּד,
 כִּי עַל מִי שְׂמַכָּה יִהוּדֵי אַחֵר, יִהְיֶה מֵה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ
 שְׂיִהְיֶה, נֶאָמַר (שְׂמוֹת ב, יג): "וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לְמָה תִּכָּה רַעַף",
 וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֵדְרִין נח): "אָמַר רִישׁ
 לְקִישׁ: הַמְּגַבִּיָּה יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׂלֹא הִפְּהוּ —
 נִקְרָא רָשָׁע, שְׂנֵאָמַר: "וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לְמָה תִּכָּה רַעַף", 'לְמָה
 הַכִּיתִי' לֹא נֶאָמַר, אֶלֹא "לְמָה תִּכָּה" — אֶף-עַל-פִּי שְׂלֹא הִפְּהוּ
 נִקְרָא רָשָׁע'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִהְיֶה רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין
 נְשִׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכָּה בְּיַחַד לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ, אֲשֶׁר
 בּוֹא יָבוֹא וְלֹא יֵאָחֵר לְגַאֲלָנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרמז

מהי הנהגת הצדיק לגבי פסויו ראש לאחר חדר
 היחוד?

שאלה:

מאת חנה: לכבוד כבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א. ראשית, ברצוני לברך את הצדיק בבריאות איתנה, אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים, ושיזכה להמשיך לחזק ולהציל את נשמות עם ישראל, כפי שזכיתי גם אני להתחזק הרבה בזכות הצדיק. רציתי שהצדיק ידע שגם אני מתפללת לשלומי, ומבקשת מהשם יתברך רחמים בעבורי. לפני כמה חודשים בקרתם בבת-ים, ברכתם את קהל האנשים שיוזבו להתחתן בקרוב, ואמרתם שאתם רוצים לקבל את ההזמנה הראשונה לחתונה. רציתי לשמח את הצדיק ולהודיע לו, שבְּעֶזְרַת השם יתברך, החתונה שלי תתקיים בעוד חודש. בקרוב אשלח לכם את ההזמנה, ונקודה שתהיה לנו הזכות הגדולה שתשתתפו בשמחתנו. רציתי לשאול: ביצד הצדיק מנהיג את תלמידיו לגבי כסוי ראש לאחר חדר היחוד? האם צריך לשים או לא? והאם אפשר לחבש פאה בַּחֲפָה? ואם כן, מתי לשים את הפאה: לפני החפה, או אחרי החדר יחוד? אשמח מאד מאד לקבל את דעת הרב בנוגע לענין, תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ד' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל חנה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפללות ועל האחולים לבריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפללות והרצונות שלך יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אני מאד מאד שמח לשמע את הבשורה המשמחת,

שאת הולכת להתחתן, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהיה בסימן טוב ובמזל טוב, ובהצלחה מרבה, ותבנו בית נאמן בישראל, ושתהיה השמחה וההצלחה תמיד שרויה בביתכם, ותמיד תשתדלו להיות ותרגים אחד לשני, ועל ידי זה תצליחו להקים בית נפלא.

מאד מאד רציתי להיות בחתונה, אבל מטעם הבריאות אני כבר לא יכול להופיע בשום חתונה, ועמכם הסליחה, ואני מאמין, שתבינו את המצב בו אני נמצא, יחזקני וירפאני הקדוש-ברוך-הוא.

אצלנו נוהגים, שתחת החפה הכלה היא עם שמלת הכלה, ועל הראש חובשת כסוי עם כתר וכי, אבל רואים את השערות, ותכף-ומיד אחר החפה בחדר יחוד, או שמלבישים פאה (מי שהולכת עם פאה), או שמכסים את השערות עם מטפחת.

הקדוש-ברוך-הוא השומע התפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתהיה לכם הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנו — תשפילו ותצליחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

תרמח.

אבי חולה ואנו מטפלים בו, אף זה גורם להרבה ופוחים בינינו

שאלה:

מאת איתן: לכבוד כבוד הרב שליט"א. אני מאחל לך ולכל חולי ישראל רפואה שלמה ובריאות. אבי חולה מאוד, ולקה כבר ארבע או חמש פעמים בארוע מחי, דבר שגורם לו פגיעה בדבור ושתוק בנדמין. הורי גרושים, ועקב המצב אני ואחי עושים בבית הפל, אנו מטפלים בו מאליף ועד תי"ו – מה שגורם מועקה נפשית קשה לאבי, וגם לנו האחים. יש בין האחים מריבות ופוחים, ובגלל המצב של אבינו החולה קשה לנו להתקדם בחיים. אנחנו אובדי עצות, לא יודעים מה לעשות, וחוששים מאוד ממצבו של האבא. נשמח לעצה ולדברי חזוק מהצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ד' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל איתן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לבריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שכל התפלות והרצונות שלך, יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח רפואה שלמה לאביכם, ומה טוב ומה נעים לבדק את המזוזות בביתו.

אתם צריכים מאוד מאוד לשמר ממחלקת, פי זה רק משפיע לרעה על בריאות האבא וכו'.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש

לְכַלְכֶּם, שְׂאֵתֶם עוֹזְרִים לְאַבָּא, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב
 בְּשָׂמִים, עַד כְּדֵי כֶּף שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֱלֵהוּ
 רַבָּה, פְּרָק כ"ו): 'כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקֵשׁ מִהָאָדָם רַק שְׂיִכְבֵּד אָב וְאָם';
 וְאֵמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי): 'חֲמוּרָה שְׂבַחְמוּרוֹת — כְּבֵד אֶת אָבִיךָ
 וְאֶת אִמְךָ'; וְאֵמְרוּ (קְדוּשִׁין ל'): 'שְׁלֹשָׁה שְׂתַפִּיין הֵן בְּאָדָם —
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמוֹ. בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו
 וְאֶת אִמוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מַעֲלָה אֲנִי עַל־יָהִם כְּאֵלוֹ
 דְּרַתִּי בִּיגִיָּהֶם וְכַבְּדוּנִי'.

רוֹאִים מְזֵה, שְׂאֵם מְכַבְּדִים אָבָא וְאָמָא — מְכַבְּדִים אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! וְלִכֵּן אֵתֶם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה
 וְלִרְקֹד עַל שְׂיֵשׁ לָכֶם אֶת הַזְּכוּת לְשִׂמְשׂ אֶת הָאָבָא, וְלַעֲזֹר לוֹ
 בְּעַת מְצִוְקָתוֹ, וּבְזְכוּת זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אֶתְכֶם מִכָּל
 רַע, וְאֵתֶם לֹא תִצְטָרְכוּ שְׁהִילְדִים שְׁלָכֶם יִשְׁמָשׁוּ אֶתְכֶם, וְיַעֲזְרוּ
 לָכֶם.

אֲנָשִׁים אֵינָם קוֹלְטִים מֵה זֶה כְּבוֹד אָב וְאָם, הֵם שׁוֹכְחִים
 שְׂמָה שְׂעוֹשִׁים לְהוֹרִים — כֶּף יִקְבְּלוּ חֲזָרָה מִהִילְדִים שְׁלָהֶם
 וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשָׁרִי מִי שְׂזוֹכָה לְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמוֹ,
 שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה לְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, אֵתֶה רְאָה לְהַקְפִּיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד,
 וּתְעוֹרֵר אֶת הָאֲחִים, שְׂגַם-כֵּן יַעֲזְרוּ לְאַבָּא, וְשְׁלֹא יִתּוֹכְחוּ
 וְיִחְלְקוּ אֶחָד עִם הַשְּׂנִי, וּכְפָרְט בְּבֵית הָאָבָא, שֶׁהוּא מְצַטְעֵר
 מְזֵה מְאֹד מְאֹד.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

בְּתַפְלֵתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהַיְהֶיּה לְךָ
הַצְלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרמט.

כָּבֹד שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים אָנִי רוֹאֶה בְּבֵית אֵיזוֹ דְמוֹת
הַמְדַבֵּרֶת אֵלַי, וְעוֹד דְּבָרִים מוֹזְרִים

שאלה:

מֵאֵת נֶתָן: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם. מִזֶּה כְּשֶׁלֹּשׁ שָׁנִים אָנִי
רוֹאֶה בְּבֵית אֵיזוֹ דְמוֹת הַמְדַבֵּרֶת וּמְמַלְמֶלֶת אֵלַי.
לְאַחֲרוֹנָה צִלְמָנוּ בְּבֵית תְּמוּנוֹת, וּכְשֶׁפִּתַּחְנוּ אוֹתָן
נִחְרַדְנוּ לְרֵאוֹת שְׂאוֹתָהּ דְמוֹת מוֹפִיעָה בְּתְמוּנוֹת וְכוּ'.
חָשׁוּב לְצִיָּן, שְׁגַם מִצֵּב הַפְּרָנְסָה שֶׁלָּנוּ דְחוּק מְאֹד כְּבָר
הַרְבֵּה זְמַן, וְאָנוּ מְרַגִּישִׁים שְׁעֵשׂוּ לָנוּ מִשְׁהוּ חֲמוּר, אוֹלֵי
כְּשׁוֹף אוֹ עֵין הָרַע. אָנוּ פּוֹחֲדִים מְאֹד, וְלֹא יוֹדְעִים מַה
לַעֲשׂוֹת עִם זֶה. נוֹדֶה לְתִשׁוּבָתְךָ, נֶתָן.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים, ד' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נֶתָן, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן — אַתָּה צָרִיךְ לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ
אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת אוֹ לֹא, וְתִקְפִּיד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת,
וְכֵן לְבַדֵּק אֶת כָּל הַמְזוּזוֹת בְּבֵית אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי מִכְרַח

להיות שהן פסולות, וכל הצרות שיש בביתו של אדם, הן רק מחמת שיש לו מזוזות פסולות. וכן אתה צריך לבדק אם אין בכל הבית חמור של נאוף וכו', כגון מגזינים עם תמונות תועבה וכו', או קלטות של זמה וזבל וכו', ותכף-ומיד כאשר תגלה את הבית מכל זה — הכל יתהפך לטובה וכו'.

צריכים מאד מאד לשמר מכח המדמה, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קה): 'אדם צריך לצאת מהמדמה ולבוא אל השכל', וזה נעשה על-ידי תפלה, שצריכים הרבה לבקש ממנו יתברך, שלא יכנסו בו שום דמיונות ורעיונות של הבל, שזה מזיק מאד מאד לאדם, ומכניס אותו במתח ובפחד בחנם.

חכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי שבת, פרק יד, הלכה ג) על הפסוק (דברים ז, טו): "והסיר הוי"ה ממוך כל חלי" — זה רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כח, מח): "ונתן על ברזל על צנארה" — זה רעיון; הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? הרעיונות והדמיונות שמסבכים אותו, פי מרב עוונותיו, ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי, ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הבל ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה, ומה יעשה לו ההוא, ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד רק חושב ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמתי, ואין עליו שום על.

הקדוש-ברוך-הוא יהפך את הכל לטובה, ושלא ישלטו בביתכם שום מזיקים, ותהיה הברכה מצויה תמיד בביתכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרנ.

כָּל הַשְּׂדוּכִים שֶׁמְצִיעִים לִי מִתְבַּטְּלִים עוֹד לִפְנֵי
שְׂאֵנוּ נִפְגְּשִׁים. מָה מְעַכֵּב אוֹתִי?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גּוֹלָן: לְצַדִּיק שְׁלוֹם. אֲנִי מִתְקַרֵּב לְגִיל עֶשְׂרִים
וְשָׁלֹשׁ, וְלֹא־חֲרוֹנָה הִצִּיעוּ לִי שְׁנֵי שְׂדוּכִים, אֶךְ עוֹד לִפְנֵי
שֶׁנִּפְגַּשְׁתִּי אֶתְךָ — אַחַת נֶעְלְמָה, וְאַחַת הִפְסִיקָה לְעֵנוֹת
לִי. הִצָּעָה נּוֹסֶפֶת שֶׁהִיְתָה לִי — הַתְּבַטְּלָה גַּם הִיא עוֹד
לִפְנֵי שֶׁנִּפְגַּשְׁתִּי אֶת הַבְּחוּרָה. זֶה מִתְסַכֵּל אוֹתִי מְאֹד, כִּי
כָּבֵר שָׁנָה אֲנִי מִתְפַּלֵּל שֶׁאֲזַכֶּה לְמִצָּא אֶת הַזּוּיָג, וְעוֹד
לֹא נִפְגַּשְׁתִּי עִם אֶךְ אַחַת, וּבִקְצֵב הַזֶּה נִרְאָה לִי,
שֶׁאֲצַטְרֵךְ לְהִשְׁאֵר רֶוֶק עוֹד הַרְבֵּה זְמַן.

הָאֵם יֵשׁ מִשְׁהוּ שֶׁמְעַכֵּב אֶת הַזּוּיָג שְׁלִי? אוֹלֵי
הַשֵּׁם שְׁלִי? אֲשַׁמַּח לְעֵצָה, תוֹדָה וְכֹל טוֹב.

הַשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים, ד' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל גּוֹלָן, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹד מִגִּיל
צָעִיר, שֶׁיִּזְכֶּה לְמִצָּא אֶת בֵּית זוּגוֹ הַשְּׂיִכָּת לְשֵׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, כִּי
מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת — שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם אֵינּוּ פּוֹעֵל, וְלִכְּן
תִּמְשִׁיף לְהַתְּפַלֵּל עַל מְצִיאת הַזּוּיָג, וּבּוֹא יְבוֹא זּוּוּגְךָ הַנִּכּוֹן,
בְּזְמַן הַנִּכּוֹן.

אל תפגס בלחץ, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן תקצה): 'כל איש יש לו פמה וכמה זווגים, רק שיש בזה פמה בחינות שונות וענינים נפלאים. כי מכל הדבורים שמדברים בעניני השדוכים, אף-על-פי שאינם נגמרים, זה בעצמו בחינת זווג וְשדוף. ולפעמים יושבים בני אדם בכתיהם ואומרים, שראוי שזה ישא את זאת, ועל-ידי-זה נגמר בחינת הזווג של זה האיש עם אותה האשה. ולפעמים באים שדכנים ומדברים השדוף, אבל אינו נגמר, וגם זה בחינת זווג וְשדוף, ובודאי היא בחינת זווג יותר מהראשון. ולפעמים נוסעים לעשות השדוף, ובעת הגמר נפרדים מאיזו סבה, ולפעמים נגמר השדוף, ואחר-כך מפסיקים הקשר של תנאים. ולפעמים באין לידי נשואין, ואחר-כך בסמוך נעשה גט ביניהם. ולפעמים אינו נעשה הגט עד אחר איזה זמן, וכיוצא בזה פמה בחינות שיש בעניני השדוכים והזווגים, שאינם נגמרים אחר-כך, אבל כלם הם בחינת זווגים שלו.

כי כל אחד יש לו פמה וזווגים, רק שאצל זה נגמר איזה זווג שלו, על-ידי איזה דבור בעלמא שמדברים מזה השדוף, ולפעמים על-ידי איזה דבור יותר, או על-ידי איזה התקשרות או נסיעה או עבדא בשביל השדוף לפי שעה וכו'. וזה הדבר הוא ענין נפלא ונורא שלא נשמע כזאת, שהדבור בעלמא שמדברים מהשדוף, זה בעצמו הוא בחינת שדוף'.

וכן מובא (ספר-המדות, אות חתון, סימן ז): 'השדוף שדוכרים, אף-על-פי שאינו נגמר השדוף בעצמו — גם זה מן השמים, והשדוף לחוד עושה רשם בו ובה'.

ולכן אל תפגס בלחץ, גם לך יש בת זוג, כמאמרם ז"ל

(סוטה ב.): 'ארבעים יום קדם יצירת הולד, בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני', רק תמשיך להתפלל עבור מציאת הזווג, ובכחות התפלה תזכה למצא בקרוב את בת זוגך.

תאמר את התפלה הזו בכל עת מצא, עד שתזכה למצא את בת זוגך:

רבוננו של עולם! חוס וחמל עלי וזפני למצא את בת זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן, כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעפכה מציאת זווגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גליית עלי ידי חכמינו הקדושים: 'כל השרוי בלא אשה — שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה', ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגליית לנו על-ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר, תקון יד): עם כל דא דחזר בתשובה — חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שב בתשובה שלמה. ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרנא.

האם מתר לגדל בבית חתולי מחמד?

שאלה:

מאת אהוד: שלום לכבוד הצדיק. אני מאחל לכבודו רפואה שלמה ואריכות ימים, ושתוכל להמשיך לחזק את עם ישראל באמונה! האם מתר לגדל בבית חתולי מחמד? תודה.

תשובה:

בְּצִוְתָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ד' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַהוּד, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְבְרִיאוֹתַי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכֹּל הַתְּפִלוֹת וְהַרְצוּנוֹת שֶׁלְּךָ יִתְקַבְּלוּ בְּשָׂמִים לְרַחֲמִים וְלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

צְרִיכִים מְאֹד לְשֹׁמֵר לֹא לְגַדֵּל שׁוּם בְּעֵלֵי חַיִּים בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כִּי זֶה גּוֹרֵם לְהַרְבֵּה צָרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּבְכַפְרֵט מִי שֶׁלֹּא נִזְהָר לְהֶאֱכִילָם בְּזִמְן וְכוּ', וְהוּא אֶפְלוּ אֵינּוּ שֵׁם לֵב לָזֶה וְכוּ', עַל זֶה מְקַבְּלִים עֲנֵשׁ מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל. וְלִכֵּן לְמָה צְרִיכִים לְהִכָּנֵס בְּסִכְנָה כְּזוֹ?

וְיִדוּעַ, שֶׁהָאֲרִיז"ל אָמַר לְזוּג, שֶׁלֹּא הָיוּ לָהֶם יְלָדִים וְכוּ', שֶׁזֶה מְפָנֵי שֶׁגָּדְלוּ תְרַנְגוּלִים, וְהָיָה שֵׁם סֵלֶם, שֶׁדְּרָכּוֹ עָלוּ

התרנגולים לשמות מים, ובלי תשומת לב האשה לקחה משם את הסלם, ועל-ידי-זה נענשו וכו'.

ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לגדל שום בעל-חיים, ובפרט כלב, שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (שבת סג.): 'כל המגדל כלב רע בתוך ביתו, מונע חסד מתוך ביתו'; ואמרו (כתובות מא:): 'מניין שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו, ולא יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו? שנאמר (דברים כב, ח): "ולא תשים דמים בביתך".'

ולכן לא כדאי לגדל שום בעלי חיים בבית.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמשכנה עליכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרנב.

איך צריך להתניחס לגוי? האם צריך לשנא אותו ולהיות עוין כלפיו?

שאלה:

מאת רפאל: שלום ורפואה שלמה לצדיק האמת כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. ברשותכם, ברצוני לשאל בבקשה כמה שאלות בנוגע לגויים: א. ידוע שכאשר יהודי עובר עברה, חס וחלילה, ההנאה אצלו אינה שלמה, מחמת קדשת יהדותו. האם זה אומר שאצל הגויים ההנאה שלמה, או שגם אותם העולם הזה אינו

ממלא ומספק כלל? ב. ידוע שגוי אינו נחשב בגדר 'אדם', ואם כן, איך זה שגם לו יש בחירה, ועליו לקיים את שבע מצוות בני נח? ג. האם עלי לשנא כל גוי, ולהיות עיני כלפיו, אף כשהוא מתנהג אתי בסדר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ד' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רפאל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שפתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

חכמינו הקדושים אומרים (במות עט): 'שלשה סימנים יש באמה זו: הרחמנים והבישנים וגומלי חסדים. רחמנים — דכתיב (דברים יג, יח): "ונתן לך רחמים ורחמך והרפך", בישנים — דכתיב (שמות כ, יז): "בעבור תהיה יראתו על פניכם", גומלי חסדים — דכתיב (בראשית יח, יט): "למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו וגו', כל שיש בו שלשה סימנים הללו — ראוי להדבק באמה זו'.

על יהודי יש חותמת של רחמן, כי כל בר ישראל הוא חלק אלק ממעל, והוא בן של הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להנ"ה אלקיכם", ורואים בחוש, שיהודי תמיד מוכן למסר את נפשו בשביל יהודי אחר, ולעשות טובה לזולת, מה שאין כן גוי, שהוא בדיוק ההפך וכו', אבל אין שום ענין לשנא גוי וכו'. אנחנו מצוים

שלא ללכת בדרךיהם וכו', אבל איננו מצוים לשנא גוי המחויב בשבע מצוות בני נח.

רק את עמלק עלינו לשנא, ולזכור את מעשה עמלק, וזו מצות עשה, כמו שכתוב (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך עמלק", ובפרט אחרי מה שראינו במלחמת העולם הראשונה, ובפרטי פרטיות אחרי מה שראינו במלחמת העולם השנייה, מה שהם עשו לעם ישראל, את זה אסור לשכח, ועל זה אסור לסלח וכו'! ואם תאמר הרי הצטרפו אליהם עוד אמות וכו'? צריכים לדעת, שכל אלו שהצטרפו הם גם-כן בכלל עמלק, ולהם אין שום תקנה ותקנה, ואותם מצוה לשנא.

אבל סתם לשנא גוי, זו לא דרך של יהודי, כי סוף פל סוף אברהם יקרא חזרה את בנו ישמעאל, ויצוהו שיעזב את השטויות שלו וכו', ויחזרו להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, וכן יצחק יקרא חזרה את בנו עשו, ויצוהו שיעזב את השטויות שלו וכו', ויחזרו להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, שזה מה שאנחנו מתפללים בכל יום: "להעביר גלולים מן הארץ, והאלילים פרת ופרתון, לתקן עולם במלכות שדי, וכל בני בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל רשעי ארץ, יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי לך תכרע כל ברך, תשבע כל לשון, ולפניך הוי"ה אלקינו יכרעו ויפלו, ולכבוד שמך יקר תגו, ויקבלו פלם את על מלכותך, ותמלך עליהם לעולם ועד. כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלך בכבוד". ויעקב יקרא חזרה לשנים-עשר בניו, שהם כלל שבטי ישראל, ויעשו שלום ביניהם, שהם כלל השתים-עשרה עדות ונסחאות שיש בין עם ישראל וכו', שהם פרוידים אחד מהשני וכו', ואותם יעקב יאחד יחד, שלא תהיינה יותר רשעות וגזענות בין אחד

לשני, ודוד המלך הוא יכרת את עמלק לגמרי מתחת השמים, כי להם אין שום תקוה, וכל העוזרים שלהם משאר האמות הם גם כן בכלל עמלק, ויקבלו מה שמגיע להם.

אבל סתם לשנא גוי — אינה דרך יהודית!

אנחנו צריכים רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל באי עולם, ושהגויים ילמדו את שבע המצוות שלהם, עד שיכירו בעצמם את מלכותו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרנג.

אנחנו בתהליך הפשרת קרקע לבניה, אך המצב תקוע כבר כמה שנים. איך אפשר לקדם את זה?

שאלה:

מאת ענת: שלום רב. כבר כמה שנים אנחנו בתהליך של הפשרת אדמה ותחלת בניה, אך הכל קשה, ולוקח המון זמן. לאחר שלש שנים של צפייה, הועדה המחוזית אשרה סוף סוף את התכנית, אך המצב עדין תקוע. מה אנחנו יכולים לעשות כדי לקדם את הבניה?

הַשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרֵי דְבָרִים, ד' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל עֲנַת תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת זֶה אֶתְּצַרִּיכָה לְשָׂאֵל עוֹרְף־דִּין שְׁבָקִי בְּדְבָרִים כְּאֵלוֹ,
כִּי אֵינִי מִתְמַצָּא בַחֲקִים.

הַעֲצָה הַיְחִידָה שְׁאֵנִי יְכוֹל לָתֵת — זו רַק תְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ
אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה מִדֵּי יוֹם
בְּיוֹמוֹ וּמִדֵּי שָׁעָה בְּשָׁעָה וְכוּ', כִּי מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת — אֵין
שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם יְכוֹל לַפְּעֹל, וְתְפִלָּה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּמְשַׁדֶּדֶת
אֶת הַטָּבֵעַ וְאֶת הַמְּזֹל, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק
א', סִמֵּן רנ): 'הַטָּבֵעַ מְחִיב כֶּף, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנֶּה אֶת הַטָּבֵעַ'.
הַעֲקָר לֹא לְהַכְנִס בְּלַחֲץ, שְׁזֶה מַה שֶׁהוֹרֵס אֶת הָאָדָם. וְאָמַר
רַבְּנוֹ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת יְשׁוּעָה, סִמֵּן כו): 'מִי שֶׁמְתַפְּלֵל כָּל הַיּוֹם,
עַל-יְדֵי-זֶה מְקַבֵּל יְשׁוּעָה'.

וְלִכֵּן בְּכֹל שָׁעָה הַתְּפִלָּלִי: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! חוּס וְחַמַּל
עָלַי, שְׂאֲזוּכָה כְּבָר לְרְאוּת אֶת הַבֵּית שְׁלִי בְּנוֹי, וְלֹא יִהְיוּ שׁוּם
עַפּוּבִים עַל זֶה" וְכוּ' וְכוּ', כֶּף תְּבַקְשִׁי בְּכֹל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ
בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךָ, וְתִרְאִי אֵיזוֹ יְשׁוּעָה תִּהְיֶה לָּךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְּלָתִי שְׁאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לָּךְ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתַצְּלִיחִי.

הַמֵּאחַל לָּךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרנד.

אני נמצאת בהליך משפטי שסוחט אותי נפשית
וכספית, ואינני רואה את הסוף

שאלה:

מיאת גילה: שלום לכבוד הרב. אני נמצאת בהליך משפטי עם שתפתו לעסק של אבי ו"ל. המשפט שנמשך כבר מעל שש שנים סוחט אותי נפשית וכספית, ואני לא רואה את הסוף. מה אפשר לעשות בנדון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ד' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל גילה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בכל משפט כדאי לקחת עורך-דין אמין, ורבנו ו"ל אמר (ספר-המדות, אות אהבה, סימן ט'): 'כשתהא נזהר משנאת חנם, אזי כשיהיה לך איזה משפט עם אלים שאינו רוצה לפשר עמך, על-ידי-זה יתפשר עמך'. ולכן צריכים מאוד מאוד לשמר משנאת חנם, ולעשות כל מה שביכולתו להתחזק באהבת ישראל ולאהב את כל בר ישראל, שזה מביא לאדם הצלחה גדולה מאוד מאוד, ואמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות צדיק, חלק ב', סימן יג): 'מי שמוסר נפשו בשביל ישראל, דיניו אינן בטלים, וכאשר יגזר פן יקום'; ואמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות המתקת דין, סימן לד): 'על-ידי צדקה מהפך המשפט והדין למדת חסד'.

וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְתַת צְדָקָה כָּכֵל יְכַלְתֶּךָ, וְעַקֵּר
הַצְּדָקָה הוּא לְתַת לְעֲנִיִּים לֶאֱכֹל, וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ בְּיַבְנָאֵל
בֵּית הַתְּבַשִּׁיל: 'אֶהֱל אַבְרָהָם', שָׁבוּ נוֹתְנִים אֲכָל לְעֲנִיִּים,
לְרַעֲבִים וְלְצִמְאִים, וּמְחַלְקִים בְּכָל יוֹם קָרוֹב לְאַלְף מְנוֹת
לְגַבְרִים, נָשִׁים וְיִלְדִים, וְזוֹ הַצְּדָקָה הִכִּי גְדוּלָה, כִּי בְּכָל דְּבַר
יְכוּלִים לְרַמְאוֹת בְּנֵי אָדָם וְכוּ', אֲבָל בְּעֲנֵן אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה לֹא
נִתֵּן לְרַמּוֹת כָּלֵל, כִּי מִי שֶׁבִּאֲמַת רַעֲב אוֹ צָמָא, הוּא יֹאכֵל
וְיִשְׁתֶּה, וּמִי שֶׁאִינוֹ רַעֲב וְצָמָא, הוּא לֹא יֹאכֵל וְלֹא יִשְׁתֶּה,
וְלָכֵן אֵין צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִלְּתַת אֲכָל לְאֲנָשִׁים רַעֲבִים
וְצִמְאִים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא בְּתָרָא ט): 'אֵין בּוֹדֵקִין
לְמִזְנוֹת'.

וְלָכֵן אֲשַׁרִּי מִי שִׁיּוּכַל לְהַשְׁתַּתֵּךְ בְּהוֹצָאוֹת שֶׁל בֵּית
הַתְּבַשִּׁיל: 'אֶהֱל אַבְרָהָם', שֶׁזוֹ הַצְּדָקָה הִכִּי גְדוּלָה — לְתַת
לְרַעֲבִים וְלְצִמְאִים לֶאֱכֹל וְלִשְׁתוֹת, וְיִרְאֶה נְסִים נְגִלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה
עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרנה.

גְּלִיתִי קֶשְׁרִים לֹא רְאוּיִים שֶׁיֵּשׁ לְאָמוּי, וְאֵינְנִי יוֹדַע
מֵה לַעֲשׂוֹת

שאלה:

מאת דוד: לכבוד הצדיק שלום רב! גדלתי בבית דתי שבו שומרים שבת, חגים, תפלות וכו', ובגיל חמש-עשרה נכנסתי לישיבה לבעלי תשובה. בני משפחתי המשיכו לנהל ארח חיים דתי, אף לא חרדי. היום התקשרתי למישהו באמצעות מכשיר הפלאפון של אמא שלי, והודעתי מאד, כי ראיתי במכשיר שלה הודעות שהיא שלחה וקבלה מכל מי ומי, שכללו דבורים על פגישות, ודברים שזעזעו אותי לגמרי. הייתי בהלם לראות שאמא שלי, שבשבילי היא מקור של אהבה, חם ותמיכה, ובעיני היא אשה בעלת ערכים ומוסר, מתנהגת בצורה כזו. אני מנסה לדון אותה לכף זכות, בפרט שאני יודע שהיא עברה תקופות לא קלות בבית, ואולי היא לא מקבלת מספיק הערכה מאבי, וכנראה שהיא נגררה, וזה לא קרה בבת אחת, אף עם כל זאת אני בצער גדול מאד. קצת אני אובד עצות, ואינני יודע מה עושים במצב כזה: מצד אחד — איני מסגל לדבר אתה על כך ישירות, אף מצד שני קשה לי לשמר את זה בלבי. אני מאד חושש שהמשפחה החמה שלנו תתפרק, חס וחסלה, ואני מפחד ממה שיקרה עם אחיותי הקטנות, ושהיא לא יגרם להן בעיות פסיכולוגיות בעתיד. המצב מאד מכביד עלי, ואשמח מאד לקבל עצה מכבודו. בתקווה שנראה בישועת השם בקרוב, וכל עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ד' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

נקלעת לדבר קשה מאד מאד, כי בפרוש מובא בשלחן

ערוף (יורה דעה, סימן רמ, סעיף יא): 'רָאָה אָבִיו שֶׁעָבַר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, לֹא יֹאמַר לוֹ — "עֲבַרְתָּ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה", אֲלֵא יֹאמַר לוֹ: "אָבָא! כְּתוּב בַּתּוֹרָה כֶּף וְכָף", כְּאֵלוֹ הוּא שׂוֹאֵל מִמֶּנּוּ וְלֹא כְּמִזְהִירוֹ, וְהוּא יָבִין בְּעֲצָמוֹ וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ. וְאִם הָיָה אוֹמֵר שְׂמוּעָה בְּטַעוֹת, לֹא יֹאמַר לוֹ: "לֹא תִתְּנֵי הַכִּי" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; זֹאת אוֹמְרָת, אִם תּוֹפְסִים אֶת הָאָבָא אוֹ אֶת הָאִמָּא עוֹבְרִים עֲבָרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, אָסוּר לוֹמַר לָהֶם זֹאת בְּפְרוּשׁ אֲלֵא רַק בְּרִמּוֹ.

וְלִכֵּן עֲצָתִי, שֶׁרַק תִּכְתֵּב מִכְתָּב, וְתִשֵּׂים אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַתִּיק שְׁלָהּ, וְאִם אַתָּה יְכוֹל לְשַׁנּוֹת אֶת כְּתַב יְדֶךָ, אוֹ שְׂאֲחָר יִכְתֵּב אֶת זֶה, מַה טוֹב וּמַה נְּעִים. עִם כָּל זֹאת אַתָּה צְרִיף מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק, וְלִדוֹן אֶת הָאִמָּא לְכַף זְכוּת, כִּי מִן הַסֵּתֶם הִיא לֹא קַבְּלָה אֶת הַחֵם וְהָאֵהָבָה בְּבֵית, וְלִכֵּן הִיא מְחַפֶּשֶׁת אֶת זֶה בַּחוּץ.

אִף שְׁנֵי לֹא מְצַדִּיק אֶת הַמַּעֲשֵׂה כָּלֵל, עִם כָּל זֹאת, זֶה הַמַּצָּב הַיּוֹם — בְּנֵי־אָדָם אֵין לָהֶם שְׁכָל, וּבִמְקוֹם שְׁתֵּהִיָּה אֵהָבָה וְהַכְּנָה הַדְּדִית בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֲזַי תְּמִיד רַבִּים בִּיגִיָּהֶם, וְאֵין שְׁלוֹם בְּבֵית, וּמִכָּל דְּבָר קָטָן נַעֲשִׂית אֵשׁ גְּבוּהָה, עַד שֶׁנִּשְׂרַף כָּל הַבַּיִת וְכוּ', וּבָאִים לְגְרוּשִׁין, וּמִי סוֹבֵל? הַיְלָדִים! וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה שֶׁהֵם מְסוּרִים אֶחָד לְשֵׁנִי, וּמְכַבְּדִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וּמְבִינִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְכֶף יִהְיֶה לָהֶם בַּיִת לְתַפְאָרָת.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתֵּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרנו.

נכשלתני כְּבָר בְּשֵׁשׁה טְסָטִים, וְזֶה מִתְסַכֵּל אוֹתִי
מָאד

שאלה:

מֵאֵת רְאוּבֵן: לְכַבּוֹד כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרֵי א"ש שְׁלִיט"א.
יְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה
בְּמַהֲרָה, וְשִׁתְּזַכּוּ כְּבָר לְבוֹא לְגוּר בִּיבְנֵי אֵל בְּלִי מְנִיעוֹת
וְעֹכֹבִים. אֲנִי לוֹמֵד נְהִיגָה, וְנִכְשַׁלְתִּי כְּבָר בְּשֵׁשׁה
טְסָטִים. אֲנִי מָאד רוֹצֵה שֶׁתְּבָרְכוּ אוֹתִי, שֶׁבְּטָסֵט הֵבֵא
תְהִיגָה לִי הַצֵּלָחָה, כִּי זֶה מְעַצֵּב וּמְחַלֵּשׁ אוֹתִי, שֶׁכֻּלָּם
עוֹבְרִים וְאֲנִי לֹא, בְּפֶרֶט שׁוֹשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהִתְחִילוּ הֶרְבֵּה
מָאד אַחֲרַי וְעִבְרוּ, וְאֲנִי עֹדֵן לֹא עִבְרָתִי. אוֹדָה לָכֶם
מָאד מָאד אִם תִּתְחַזְּרוּ לִי תְּשׁוּבָה, וּבְהַזְדַּמְנוֹת זוֹ אֲנִי
רוֹצֵה לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל הַכֹּל.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר דְּבָרִים, ד' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רְאוּבֵן גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מְתַפְּלֵל עַל רְפוּאָתִי וּבְרִיאוֹתִי,
יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּתְקַבְּלֶנָה תְּפִלוֹתַיךָ לְרַחֲמִים
וּלְרְצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כֹּל.

כְּדֵי לְהַצְלִיחַ צְרִיכִים בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְזֶה מֵה שֶׁחָסַר לְךָ,
וּלְכֵן תְּרָאָה לְהִתְאַזֵּר בְּבְטַחֲוֹן, וְאֵל תִּפְחָד מִשׁוּם דְּבָר

שְׂבָעוּלָם, וְכָף אָמַר רַבְּנוּ ו'ל' (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמט):
 'עַקֵּר הַגְּבוּרָה בְּלֵב, כִּי מִי שֶׁלְּבוּ חֲזָק, וְאִינוּ מַתְּיָרָא מִשׁוּם
 אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר, יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת וְלִכְבֹּשׁ
 הַמְּלַחְמוֹת, עַל-יְדֵי חֲזָק וְתַקְּף לְבוּ, שְׂאִינוּ מַתְּיָרָא וְרַץ לְתוֹךְ
 תַּקְּף הַמְּלַחְמָה. וְזוֹ בַחֲיִנַת (אבות ד, א): 'אֵינְהוּ גְבוּר? הַכּוֹבֵשׁ
 אֵת יָצְרוּ', וְזוֹ הִיְתָה גְבוּרַת שְׂמִשׁוֹן, שְׂנֵאָמַר בּוּ (שופטים יג, כה):
 "וַתַּחַל רוּחַ הַיְיָ"ה לַפְּעָמוֹ בְּמַחְנֶה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין
 אֲשֵׁתָאֵל", שְׂבָאוֹתֶם הַמְּקוֹמוֹת צְלָחָה עָלָיו רוּחַ הַשֵּׁם וְתַבְרַף
 וְלָבַשׁ גְּבוּרָה, דְּהֵינּוּ שְׂבָא לּוֹ חֲזָק וְתַקְּף גְּבוּרָה בְּלֵב,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה עָשָׂה גְבוּרוֹת נוֹרְאוֹת'.

וְלִכֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּכָל דְּבָר, אַתָּה צָרִיף
 לְבָנוֹת אֵת עֲצָמְךָ עִם בְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְלֹא לְפַחַד מִשׁוּם דְּבָר,
 וְלִבְקֵשׁ הַרְבֵּה אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא, שְׂיִהְיֶה לְךָ לֵב אֲמִיץ
 וְלֵב חֲזָק, וְאִז תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מִפְּלֶגֶת בְּכָל דְּבָר.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתִּהְיֶה לְךָ
 הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרנו.

מה הענין להתפלל בספר 'לקוטי-תפלות', אחרי
 שרבינו גלה לנו את ההתבודדות?

שאלה:

מאת דן: לכבוד הרב שלום. אני מאד מתחזק

מהספרים והמכתבים המעודדים שהרב כותב, הם מלאים עצות טובות וחכמת חיים, ועקר השמחה שלי — שאפשר לכתב לרב ולקבל הדרכה, תזכו למצוות. אינני מבין מה הענין להתפלל בספר הקדוש לקוטי-תפלות, הרי אחר מיטודות תורתו של רבי נחמן מברסלב הוא ענין ההתבודדות, שאדם ישיח את אשר עובר עליו לפני השם יתברך בשפה שלו, ואם בן מה הענין לקרא תפלות שחבר רבי נתן, שהן התפלות האישיות שלו? ומה גם שהרבה פעמים אני לא מרגיש את עצמי בתוך התפלות שלו. אשמח לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ד' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שאלו הם דברים נפרדים: התבודדות — זו שיחה בינו לבין קונו, ועל זה הזהירנו רבנו ז"ל יותר מהכל, ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-פל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו'. ואת כל אשר עם לכבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה פל חד לפום דרגה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת כנ"ל, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והיא דרוש ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך; ובזמן ההתבודדות צריכים לדבר אליו יתברך בשפת האם שלו דיקא, ויעשה ויחבר לעצמו תפלות מדעתו ומלבו, וזה מאד מאד חשוב בשמים.

ובענין "לקוטי-תפלות", רבנו ז"ל אמר (שם): 'גם טוב לעשות מהתורה תפלה. דהינו כשלומד או שומע איזה מאמר תורה מצדיק האמת, אזי יעשה מזה תפלה, דהינו לבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שנאמר שם באותו המאמר, מתי יזכה גם הוא לבוא לכל זה, וכמה הוא רחוק מזה. ויבקש מאתו יתברך, שיזכהו לבוא לכל הנאמר שם באותו המאמר'; וזה ה'לקוטי תפלות', שעל כל תורה ב'לקוטי-מוהר"ן" יש תפלה ב'לקוטי-תפלות', ומה שהחסיר מוהר"ן ז"ל או שנעלם, השלים הרב הקדוש מטש"הרין ז"ל, ומה שהוא החסיר — זכיתי להשלים.

על-כל-פנים התבודדות זה ענין אחד, שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, ומבקש ממנו יתברך כל מה שרוצה, ו'לקוטי-תפלות' הוא ענין שני — כשלומד תורה מ'לקוטי-מוהר"ן', ראוי ונכון לומר עליה גם את התפלה מ'לקוטי-תפלות', כדי שיזכה לקיים את מה שגלה לנו רבנו ז"ל. ומוהר"ן ז"ל אמר, שבתפלות שלו יש רוח-הקדש גדולה מאד, ושהן נמשכות משער נ', והרבה אנשים כבר זכו לגן-עדן על-ידי התפלות שלו, ולכן ירא שמים יוצא ידי שניהם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלֹתַי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תּרנח.

בְּשִׁבִיל מַה צְרִיכִים לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק, אִם אֲפֹשֶׁר
לְהִתְקַרֵּב יְשִׁירוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹסֵף: שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב לְמוֹהֲרֵא"ש שְׁלִיט"א,
רְפוּאָה שְׁלֵמָה וּבְרִיאוֹת אֵיתְנָה לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים.
תּוֹדָה לְאֵל, בְּעֶשֶׂר הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת אָנִי לוֹמֵד
וּמִתְעַסֵּק בִּסְפָר 'לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן', זְכִיתִי לְסִימּוֹ פַּעַם
אַחַת, וְאִף הוֹצֵאתִי סֵפֶר חֲדוּשִׁים שְׁמֻבָּסֵס עַל דְּבָרֵי רַבְּנוּ
וְעַל דְּבָרֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתָם תִּגַּן עָלַי. שְׂאֵלָתִי
הִיא בְּסִיסִית, עֲקֻרוֹנִית, שְׂרָשִׁית וְעַמְקָה, וְהִיא מְקֻשָּׁה
עָלַי רְבוּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם: מֵאֲזוֹ שְׁחֻזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה
לְמִדְתִּי שְׂאִין עוֹד מְלַבְדּוֹ, שֶׁהַכֵּל זֶה הוּא יִתְבָּרַךְ, וְהוּא
יִתְבָּרַךְ זֶה הַכֵּל, הַכֵּל אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְשֶׁהֵשֵׁם
יִתְבָּרַךְ מְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים דְּרָךְ הַבְּרִיאָה וְכו'. וְכֵן
כָּל הַקּוּיְטֵרְסִים שֶׁל הָרַב מְלֵאִים מִזֶּה — אֵיךְ שֶׁהַכֵּל
לְכָל אֲלֻקוֹת גָּמוּר, וְכָל מַה שְׂאֵנִי רוֹאִים, הוּא לְבוּשׁ
לְגַבִּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא וְכו'. כִּי אָנִי חֵי, וְזֶה שְׂרָשׁ
חַיּוּתִי וְשִׁמְחָתִי, וּבְזְכוּת הָאֲמוּנָה הַגַּעַתִּי לְהִמּוֹן דְּבָרִים
נִפְלְאִים — דְּבוּר וְהִתְבּוּדוֹת לְהֵשֵׁם, תּוֹרָה וְעֵשִׂיָה. אֵךְ
אֵינְנִי מִבִּין דְּבַר אֶחָד: לְמַה כָּל-כֵּךְ הִרְבָּה אֲנִישִׁים
סוֹגְדִים לְצַדִּיק, וּבְכָל מְקוֹם שׁוֹמְעִים רַק "הַצְּדִיק —

הוא מתקן את העולם, "בזכות הצדיק", "צריכים להתקרב אל הצדיק וכו' וכו' — האין זו הגוממה, יציאה מפרופורציה או שבוש? ומה הענין להתקרב לצדיק, אם אפשר לפנות ישירות לקדוש-ברוך-הוא? יש עוד דבר שמפריע לי מאד: פואב לי לראות שיש אנשים שרק עכשו חזרו בתשובה, וכבר הם יודעים מה רבנו אמר... ומה רבנו רצה... ואותם אנשים מזלזלים בגאונני עולם מרגן ורבנן, וקוראים להם 'מפרסמים של שקר', והכל — בשם רבנו! תצלינה אננינו. וכשננשים לדבר אתם, מדת הנצחון אינה סובלת את האמת, והם לא מוכנים לקבל שום תוכחה ולשנות את דרכם. העבדה שאנשים מזלזלים בצדיקים אחרים, ועוד אומרים שזו 'דעת רבנו', גורמת לי לחלישות הדעת וכאב גדול. אשמח שתתיחסו לשני הנושאים האלו. תודה רבה וכל טוב.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, ה' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה שואל שאלות טובות מאד, וכל אחד שואל את השאלות האלו, ולכל אחד זה מפריע, ויש בזה למוד עמק — "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד), ונשתדל לברר לך את הכל באר היטב על-פי דברי רבנו ז"ל.

עליך לדעת, כי תכלית הבריאה היתה רק כדי להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, פמובא (זהר בא מב.): 'בגין דישתמודעון ליה'; אדם צריך להפיר את הקדוש-ברוך-הוא מפל פרטי הבריאה, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל

אַלְקוֹת גְּמוּר הוּא, וְדָבַר גָּדוֹל דְּבַר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה צְרִיף לְהִיּוֹת הַרְצוֹן וְהַפְּסוּפִין שֶׁל הָאָדָם — לְהִיּוֹת נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְלְהַכִּירוֹ יִתְבַּרְךָ מְכַל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה. וְלָכֵן, בְּזֹאת מִתְחִיל רַבְּנוֹ ז"ל אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא 'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן': 'כִּי אִישׁ הִישָׁרְאֵלִי צְרִיף תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשְׁכָּל שֶׁל כָּל דְּבַר, הֵינּוּ בַחֲזוֹת אֲלֻקוֹת הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת אוֹתוֹ דְּבַר שְׁמִסְתַּכֵּל עָלָיו, 'כִּי הַשְׁכָּל הוּא אֹר גָּדוֹל, וּמְאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו'. וְזוֹ מְדַרְגַת הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי ד, יח): "וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה, הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם", כִּי הֵם הוֹלְכִים תְּמִיד אַחַר הָאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא הַמְּאִיר לָהֶם כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ בַּצְּהָרִים, כִּי מִי שְׁמַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֲלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךָ הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת הַבְּרִיאָה, לוֹ מְאִיר אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאוֹר נִפְלָא מְאֹד.

וְאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נב): 'מְכַל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֶפְלוֹ מְסַפּוּרֵי הַגּוֹיִים צוֹעֵק גַּם-כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צו, ד): "סִפְרוּ בַגּוֹיִים כְּבוֹדוֹ". כִּי אֶפְלוֹ בְּסַפּוּרֵי הַגּוֹיִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ צוֹעֵק תְּמִיד, וְקוֹרָא וּמְרַמֵּז לְאָדָם שֶׁיִּתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְהוּא יִתְבַּרְךָ יִקְרַב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים וְאַהֲבָה וְחֶבֶד גְּדוֹלָה'.

וְכֵן אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ, כְּבִיכּוֹל, מְאִין סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּמְרַמֵּז לוֹ לְאָדָם רְמִזִּים אֵיף לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וּבְכָל יוֹם יֵשׁ לְאָדָם מַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה אַחֲרִים, שֶׁבָּהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ כְּבִיכּוֹל לְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מַחְזִירוֹ וְכוּ'.

עד כאן זה ברור לך, וגם אתה מודה על זה, ואדרבה, אתה אומר שזו פל חיותך, אבל אתה שוכח, שפדי להגיע להשגה זו, מכרחים שאחד ילמד אותנו את כל זאת, ולהודיע לנו איך זוכים להגיע אל זה.

וזה ענין ההתקרבות אל הצדיק, כי בלי הצדיק אי אפשר בכלל לדעת מההשגה הזאת, ובפרט אחד שחטא בכל מיני עוונות שבעולם, ורחמנא לישזבן, ועבר על כל התורה כלה, והוא מלכלך בזהמת תאות נאוף, לא ידע מה הם שבת וחג, לא ידע מה זה יום כפור וכו', פטם את עצמו בנבלות וטרפות ימים ושנים, ואכל חמץ בפסח וכו', ואיך אדם כזה יכול להגיע להשגות נוראות ונפלאות כאלו, עד שיהיה בטל ומבטל לגבי האיין-סוף ברוך-הוא?

לזאת מכרחים לבוא אל צדיק, שהוא מלמד טוב, שיכול להלביש שכל עליון בשכל תחתון, ולתת לנו להבין את כל זאת, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), שהצדיק יכול להלביש שכל עליון, עד שגם הירוד והפחות, גם-כן יכול להגיע לזה, כי הצדיק הוא הרחמן האמתי, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): שמרחם על הירודים והנפולים, ומאיר גם בהם את אור האיין-סוף ברוך-הוא.

ולכן אמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן רצט): שאי אפשר להיות איש פשר באמת, כי אם כשמתקרבין להצדיק האמת שבדור. ענה ואמר: קדם שנמצא הצדיק האמת בעולם, יכולים להתקרב להשם יתברך מעצמו. אבל אחר שכבר נמצא הצדיק האמת בעולם, אי אפשר להתקרב

להשם יתברך באמת בשום אופן, כי אם כשזוכים להתקרב אליו.

וההסבר הוא פשוט, כי בכל דור ודור יורדת חשכה גדולה לעולם, כי את זה לעמת זה עשה האלקים, כי כנגד אור האין סוף שמאיר בכל העולמות ובכל פרטי הבריאה, נגד זה עומד הסמ"ך-מ"ם, שמעלים ומסתיר את אמתת מציאותו יתברך, על-ידי כל התאוות והמדות הרעות שיש בכל אדם וכו' — תאות נאוף, תאות מומן, תאות אכילה ושתייה, תאות הכבוד והשררה, ותאות הנצחון וכו', ולכן קשה מאד מאד להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא אלא על-ידי הצדיק האמת, שזכה להכלל לגמרי באין-סוף ברוך-הוא, עד שאין לו שום הסתכלות בזה העולם, ואין לו שום שמיעה ודבור בזה העולם וכו' וכו', כמובא (ספורי-מעשיות, מעשה יג, מהשבעה קבצנים).

ולכן אמר רבנו ז"ל (תני-מוהר"ן, סימן שי): 'כמה צלם אלקים היו מנחים ברפ"ש שאני הוצאתים מהרפ"ש וכו' וכו', כי נראה בחוש, שהמתקרבים אלי נשתנה פניהם, ובא עליהם פנים של יהודי, בחינת צלם אלקים. הלא יש אצלי אנשים, שאיני יודע אם השאול תחיתות הנה די להם, כי גם השאול תחיתות הנה קטן לפניהם, שאם הנה אפ"ש להם לחתור תחת שאול תחיתות הנה חותרים, ועל ידי נתקרב וכו'.

ולכן עליך לדעת, אשר אי אפ"ש בשום פנים ואפ"ן להגיע להשגה זו, אלא כשזוכים להיות מקרבים אל רבנו ז"ל, כי בפרוש גלה לנו (תני-מוהר"ן, סימן רעט): 'מן רבי שמעון בר יוחאי שהיה חדוש, כמפרסם, הנה העולם שקט עד האר"י ז"ל, הינו שמרבי שמעון בר יוחאי עד האר"י ז"ל לא

נתגלו חֲדָשׁוֹת כְּמוֹ שֶׁנִּתְגַּלּוּ עַל-יְדֵי רַבֵּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי, עַד שֶׁבָּא הָאֲר"י ז"ל, שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ כַּמְּפָרֶסֶם, וְהוּא גָּלָה חֲדָשׁוֹת לְגַמְרִי, שֶׁלֹּא נִמְצָא מִי שֶׁיִּגְלֶה חֲדָשׁוֹת כְּאֵלֶּה עַד הָאֲר"י ז"ל. וּמִן הָאֲר"י ז"ל עַד הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, הָיָה גַם-כֵּן הָעוֹלָם שֶׁקָּט בְּלִי חֲדוּשׁ, עַד שֶׁבָּא הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ נִפְלָא, וְגָלָה חֲדָשׁוֹת. וּמִן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל עַד עֵתָהּ הָיָה גַם-כֵּן הָעוֹלָם שֶׁקָּט בְּלִי חֲדוּשׁ כְּזֶה, וְהָיָה הָעוֹלָם מִתְנַהֵג רַק עַל-פִּי הַהִתְגַּלוּת שֶׁגָּלָה הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל עַד הַנְּהָ, עַד שֶׁבָּאתִי אֲנִכִּי, וְעֵתָהּ אָנִי מִתְחִיל לְגַלוֹת חֲדָשׁוֹת נִפְלְאוֹת לְגַמְרִי, שֶׁעַדִּין לֹא נִתְגַּלוּ עַל-יְדֵי שׁוּם נִבְרָא וְכוּ'.

וְהַפְּרוּשׁ הוּא, כִּי תִכְףּ-וּמִיד אַחַר הַחֲרָבָן נִחְשָׁכוּ כָּל הָאוֹרוֹת לְגַמְרִי, וְשָׁלַח לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יְחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁהֵם מְאִירִים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ וְתִבְרָךְ בְּגִלּוֹי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, וְהֵם: רַבֵּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי עִם הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֶן הָאֲרִיז"ל עִם גִּלּוּיֵי הַנִּפְלְאִים, וְאַחֲרֵיכֶן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע עִם תַּלְמִידָיו שֶׁגָּלוּ נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת, וְלִבְסוּף שָׁלַח לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא מְגַלֶּה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מְאֹד, עַד שֶׁיְכוּל לְהִבְיֵא אֶת הָאֶרֶת הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא אֶל כָּל הַיְּרוּדִים וְהַנְּפּוּלִים וְהַמְּשַׁלְכִים בְּתַאוּתֵיהֶם.

וְאָמַר (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן רנא): 'יֵשׁ לְאֵל יְדֵי לְהַחְזִיר כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ לְמוֹטָב, וְלֹא בְּלִבְד אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, אֶלֶּא אֶפְלוּ צַדִּיקִים וְאֲנָשִׁים גְּדוּלִים, אָנִי יְכוּל לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב. כִּי גַם הַצַּדִּיקִים צָרִיכִים לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב. וְלֹא מִבְּעֵיִא יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, אֶלֶּא כָּל הָאֲמוֹת הָעוֹלָם כְּלָם אָנִי יְכוּל לְהַחְזִירָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְהָיִיתִי יְכוּל לְהוֹלִיכֶם סְמוּךְ לְדַת יִשְׂרָאֵל. אִף דִּיו לְעֶבֶד לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ'.

רואים מזה מי זה רבנו ז"ל וכו', ומה זה רבנו ז"ל וכו', ולכן פדי להגיע להשגה כזו — לראות ולשמע מהפלאות, ויזכה לדבר אליו יתברך כדבר איש אל רעהו, לזה צריכים קדם לשמע בקול הצדיק האמת, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ס'), שהוא מעורר מהשנה העמקה שנפל בה האדם וכו'.

והנה כל הענין מבאר היטב בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ז'): פדי להגיע לאמונה ברוחה ומזככת צריכים להיות מקרב אל הצדיק האמת, שעל ידו זוכים להגיע אל האמונה. ואי אפשר לבוא לידי אמונה, כי אם על-ידי אמת, הינו שיחפש האדם את נקדת האמת, ולא יטעה את עצמו, כי יש גם כמה מיני אמונות כוזבות מה שהגוים מאמינים בהם וכו', שאין להם שום יסוד כלל, ואם אין לאדם מדת האמת, אזי בקל יכול לטעות אחר אמונות כוזבות, מאחר שמשליך את שכלו וסומך רק על אמונה לבד בלי אמת, וכל האמונה שלו מטעית מעקרא, כי אין בו אמת כלל, כי הולך אחר אמונות כוזבות שאין להם שום יסוד.

ולכן צריכים לצרף אל האמונה הקדושה גם את מדת האמת, הינו לחפש את הקדוש-ברוך-הוא, כי רק הוא יתברך נקרא 'אמת', כמו שכתוב (ירמיה י, ט): "והו"ה אלהים אמת, הוא אלהים חיים ומלך עולם", ועל-ידי שתמיד יחפש את נקדת האמת שהוא הקדוש-ברוך-הוא, אזי יזכה להגיע אל אמונה נכונה ואמתית.

ואל מדת האמת אי אפשר לזכות, אלא על-ידי התקרבות לצדיקים, כי הצדיקים האמתיים הדבקים בו יתברך, הם מגלים אור האמת בעולם, שהוא אור אלקותו

יתברר, ובלי הצדיקים אי אפשר להגיע אל האמת כלל, כי אור השם יתברך גדול מאד, וצריכים עצת הצדיקים לצמצם את האור, כדי שנוזכה להשיגו, שזו היא כלליות כל העצות הנפלאות והלמודים הנוראים שקבלנו מהצדיקים שיש בכל דור ודור, שהם מגלים עצות ודרכים נפלאים איך להתקרב אליו יתברך, ואיך להמשיך עלינו אור האמונה בלי נטיה מן האמת כלל.

ולכן בכל שאדם מתקרב יותר אל הצדיק, כן נחזקת בו אמונה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח) על הפסוק (שמות יד, לא): "ויאמינו בהו' ובמשה עבדו" — אם בהו' האמינו, במשה לא כל שכן? אלא כל המאמין ברוצה ישראל, מעלה עליו הכתוב כאלו מאמין במי שאמר והיה העולם; עין שם. כי דיקא על-ידי אמונת צדיקים וההתקרבות אליהם, זוכים להגיע אל אמונה ברוחה בהשם יתברך, ועל-ידי-זה יוצאים מן הגלות.

והנה הגם שנוראה כאלו הארכתי לך, אבל זה רק הקצת שאפשר להגיש על קצה המזלג וכו', ויש בזה עוד אריכות גדולה מה שיכולים עוד לברר את כל הענין הזה. אבל בכללות הדבר הוא פשוט מאד, כי בלי הצדיק יכולים לפל בטעויות גדולות מאד מאד, כי הצדיק הוא בחינת תורה שבעל-פה, ואי אפשר להשיג תורה שבכתב, אלא על-ידי התורה שבעל-פה, והתורה הקדושה היא תורת חיים, שעל ידה האדם נעשה כלי לקבל בו את האור איך-סוף ברוח-הוא, כי (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה" — כל המצוות מביאות את האדם לאמונה, ובלי קיום מצוות מעשיות האדם חי בדמיון אחד גדול, שהוא חושב שרואה אלקות ומרגיש אלקות וכו', אף בלי קיום מצוות מעשיות הכל דמיון

אחד גדול מאד, והמצוות הן רצונו יתברך, וכזה שאדם מקיים את המצוות — הוא משלים את רצונו יתברך.

ולכן במשך כל הדורות, כל אלו שלא קימו מצוות מעשיות דקא פרוקו על לגמרי, רחמנא לישזבן, כגון פת הקראים והצדוקים והביתוסים וכו', עד פת ש"ץ, שם רשעים ירקב.

ולכן מכרחים להיות מקרבים אל הצדיק האמת, כדי שיפתח לנו את העינים לראות את האמת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב, סימן סז), ש'הצדיק פותח את העינים להסתכל בגדלת הקדוש-ברוך-הוא, והעקר להסתכל על עצמו איך הוא אחז בארבעה יסודות שלו, אם כבר ברר וזכך אותם וכו'.

עכשו עליך לדעת, אשר כדי להיות מקרב אל רבנו ז"ל, צריכים להתמיד מאד בספריו הקדושים, עד שיהיו שגורים על פיו ממש, כי בלי למוד ספרי רבנו ז"ל, אף אחד אינו יכול לדבר בשמו. אתה כותב שגמרת פעם אחת "לקוטי-מוה"ר"ן, וכבר עשית ספר על-פי דעתו ועל-פי דעת הבעל-שם-טוב וכו'... עליך לדעת, שקדם שאדם גמר את כל התורה כלה: תנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי, תוספתא, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזהר והתקונים, וכל כתבי האר"ז"ל, וכל ספרי הפוסקים — רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו' וכו', צריך להתבייש לכתב שהוא חבר ספר, פן ואולי הכל מלא דמיונות וכו' וכו'.

ולכן זה פלא גדול על כל אלו החדשים מקרוב באו, שאומרים דעות בחסידות ברסלב, ומכל שפן שהעבר שלהם אינו כה זוהר, ואיך אינם מתבישים לדבר על כלם, ולומר

שֶׁהֵם מְפָרְסְמִים שֶׁל שְׁקָר וְכוּ', וּמְעוֹרְרִים מְדַנִּים וּמַחְלֵקֵת, וְשׂוֹנְאֵת חֲנֻם, וְגוֹרְמִים פְּרוּדִים וְכוּ'? עֲלֵיהֶם אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עט): "שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ"; יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁעָשׂוּ מַעֲשֵׂה זְמָרִי, וְרוֹצִים שְׁכַר כַּפְנֻחָס, לָהֶם אוֹמְרִים שֶׁב תַּחֲתֶךָ, וְעַל-כֵּל-פָּנִים אֵל תֵּצֵא מִמְּקוֹמֶךָ — לְמַעַלָּה מִמְּדַרְגַּתְךָ וְכוּ', מִכֵּל שֶׁכֵּן אָדָם שָׂאִין לוֹ בְּכָל צָלָם אֱלֹקִים, אִין לוֹ זָקֵן וּפְאוֹת וְכוּ', אִיךָ הוּא יָכוֹל לְהִתְעַסֵּק בְּדְבָרִים רוֹחֲנִיִּים וְדְקִים וְכוּ', בְּשַׁעָה שְׂאֵת הָאֱלֹ"ף-בֵּי"ת שֶׁל הַיְהוּדוֹת אִין לוֹ, לֹא זָקֵן וּפְאוֹת וְכוּ', לֹא צִיצִית וּתְפִלִּין וְכוּ', אִיךָ אָדָם כְּזֶה יָכוֹל אֶפְלוּ לְדַבֵּר מְרוֹחֲנִיּוֹת וְכוּ', אוֹ לְחַבֵּר סֵפֶר בְּרוֹחֲנִיּוֹת וְכוּ'?

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְחִזּוֹר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגָם אֲמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁמִּשָּׁם נּוֹבַע גַּם פְּגָם בְּאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרנט.

הָאֵם עָלֵי לְהִתְחַתֵּן לְמְרוֹת שֶׁהִבְחוּרָה אֵינָה מוֹצֵאת
חַן בְּעֵינֵי בְּמֵאת הָאֲחוּזִים?

שאלה:

מֵאֵת דּוֹד: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁת הַצַּדִּיק, הַשְּׁלוֹם וְהַבְּרָכָה. אֲנִי מֵתְקַרֵּב לְגִיל שְׁלוֹשִׁים וְשֶׁבַע, וְאֲנִי חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה כְּבָר שְׁתַּיִם-עֶשְׂרֵה שָׁנָה. הוֹרֵי שְׁבוּרִים מְאֹד, וּמִצְפִּים וּמְיַחֲלִים לְרֵאוֹת אוֹתִי מִתְחַתֵּן, וְגַם אֲנִי עֲצוּב וּמֵר נֶפֶשׁ עַד עַמְקֵי נִשְׁמָתִי, הֵיּוֹת שְׁעֵדִין לֹא מִצְאָתִי אֵת בֵּת זּוּגִי.

אני כל-כף רוצה לראות אותם מאשרים ולגרם להם נחת, עד שאני מוכן להתחמק אפלו עם מישהי שאינה מוצאת חן בעיני במאת האחוים. מה דעתו של הצדיק?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, ה' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון, אתה צריך לראות למסר את נפשך להיות בשמחה, כי אמר רבנו ז"ל (לקיט"ו מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם, בלן באות רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב'): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.'

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל-ידי שמחה מתרחב הלב, ויכולים אחר-כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיוטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודפאון, אבל תכף-ומיד שמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ודע לך, שלנו אין אף אחד בזה

העולם רק את הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אנחנו צריכים להרגיל את עצמנו לדבר רק אליו? תברך, וכל מה שמעיק ומציק לנו — לדבר ולספר רק אליו? תברך כמו שמדברים אל חבר טוב, כי הוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, וכל דבור ודבור שמדברים אליו? תברך — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל. ואל יקל בעיניך דבור אחד, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב כל דבור שמדברים עמו? תברך, ואם היו בני-אדם יודעים מעלת כל דבור למעלה בשמים, היו מתמידים בזה בכל יום ויום ובכל שעה ושעה וכו', כי כל דבור שמדברים אליו? תברך, מזועזע את כל העולמות, ואת זה אי אפשר להסביר בפה, ומכל שכן בכתב.

עכשו בענין נשואין — צריכים להתחתן לשם שמים, מפני שהקדוש-ברוך-הוא צוה ככה, ולהקים משפחה ולהנצל מעברות, ולכן אתה צריך לעשות כל מיני מאמצים שבעולם, לקחת את השדוף הראשון שמציעים לך, ולהתחתן לשם שמים, ומה גם לעשות נחת רוח להורים, שמגיע להם כבר נחת ממך, כי הרבה סבלו עד שגדלו אותך וכו'.

ולכן דע לך, שמציאת חן בא אחר-כך, הינו אחר הנשואין, וזכור מה שחכמינו הקדושים אמרו (יבמות סג): 'נחית דרגא ונסיב איתתא'; צריכים לרדת מדרגה, ואז מוצאים את הזיווג. כי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאונתנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו'. הבחור חושב לעצמו: "הרי אני הכי חכם והכי יפה וכו'. הבחור חושב לעצמו: "הרי אני הכי חכם והכי יפה וכו'. וכי אני אקח את זו?" או שהבחורה חושבת לעצמה: "הלוא אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפילה, וכי אני אקח את זה?" וכך הם מסתובבים ומחפשים את הזיווג שלהם כפי

הדמיון שנוכנס בהם, כאלו מי יודע מה הם, והם מצפים שיבוא להם זיוג שעדין לא נברא וכו', ועל-ידי-זה מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות — אולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זיוג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן אינו מחכה, כמאמר החכם: "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם, רואים שהם כבר בגיל שלושים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עציה (יבמות סג): 'נחית דרגא ונסיב איתתא' — תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל-כף בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זיוג שיתאים לכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרס.

בלם ממליצים לי לעבוד במקום מסוים, אך אני לא שלמה עם זה

שאלה:

מאת אורטל: שלום רב למוהרא"ש. אני מתלבטת לגבי מקום עבודה מסוים שהצע לי לעבוד בו: בלם אומרים לי שכדאי לי מאוד ללכת לעבוד שם, אך אני בעצמי

מְבַלְבֵּלֶת וְלֹא יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת. כְּתַבְתֶּם בְּשֵׁם רַבְּנוּ
 ו"ל שְׂאֵמֶר: "בְּמָקוֹם שְׂמִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם בְּיוֹתֵר
 הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת, עָלָיו לִידַע
 שְׂשֵׁם צְרִיף לְמִסֹּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּיוֹתֵר". הֵאֵם זֶה אוֹמֵר
 שְׂאֵם אֲנִי מְבַלְבֵּלֶת לְגַבִּי מְקוֹם הַעֲבוּדָה, זֶה סִימָן שְׂאֲנִי
 צְרִיכָה לַעֲבֹד דְּוָקָא שֵׁם, כִּי זֶה הַתְּקוּן שְׂלִי?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂלִישֵׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ה' מְנַחֵם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אוֹרְטֵל תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת שְׁלֵם עִם עֲצָמוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְכַפּוֹת
 עָלָיו לַעֲשׂוֹת מַה שְׂנֵגֵד רְצוֹנוֹ וְנִגְד טְבָעוֹ, וּבְכַרְט בְּעִנְיָן
 עֲבוּדָה. אִם אָדָם עוֹבֵד בְּאִיזוֹ עֲבוּדָה בְּכַפְיָה וְנִגְד רְצוֹנוֹ, אִזּוֹ
 תְּמִיד יִהְיֶה מְמַרְמֵר, וְלָמָּה צְרִיכִים אֶת זֶה? בְּאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם
 רַק לְשִׂמְחָה וְלְהַכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַל דְּבָר, וְכִמּוֹ
 שְׂאֵמֶר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (קֹהֶלֶת ח, טו): "וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת
 הַשְּׂמִיחָה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, כִּי אִם לְאָכַל
 וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמֹחַ וְהוּא יִלְוֵנוּ בְּעַמְלּוֹ יְמֵי חַיָּו, אֲשֶׁר נִתֵּן לוֹ
 הָאֱלֹקִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ".

מַה שְׂרַבְּנוּ ו"ל אֵמֵר (לְקוּטִי-מִיְהוּדָה, חֶלֶק א', סִימָן כו): 'הַצְּדִיק
 שְׂמִמִּית אֶת עֲצָמוֹ בַּתְּפִלָּתוֹ, בְּאֵילוֹ מַהֲמָקוֹמוֹת צְרִיף לוֹ לְמִסֹּר
 אֶת נַפְשׁוֹ בְּיוֹתֵר? בְּמָקוֹם שְׂנִכְנְסוֹת בּוֹ מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְכוּ',
 עֵינַי שָׁם. כַּמּוּבָן שְׂזֶה שְׂיָף רַק בְּרוּחַנִיּוֹת, הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה
 לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְגַּבְּרוֹת עָלָיו כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת
 הַזְּרוֹת, הַהֲרַהוּרִים וְהַסְּפָקוֹת וְכוּ', דִּיקָא שֵׁם צְרִיף לְהַכְרִיחַ
 אֶת עֲצָמוֹ וְלְהַמְשִׁיף לְהַתְּפַלֵּל, וְלֹא לְהַתְּבַלְּבֵל, כְּמוֹ-כֵן בְּעִנְיָן

שְׂמֵחָה — כְּשֶׁרוֹצֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּמִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ בְּכָל מִינֵי מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת: "מָה לָּךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה? אֵתָה הַכִּי גְרוּעַ!" וְכוּ', דִּיקָא שֶׁם צְרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ כֵּן לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּכְמוֹ-כֵן בְּכָל דְּבַר שֶׁבִקְדוּשָׁה אֵיפָה שֶׁמִּתְגַּבֵּר הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְמַנַּע אֶת הָאָדָם, שֶׁמָּה צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר כְּנִגְדּוֹ וְכוּ'.

אָבֵל לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּגוֹן: בְּעִבּוּדָה, אוֹ בְּשֶׂאֵר דְּבָרִים שֶׁלֹּא נִרְאִים לְאָדָם וְכוּ', אֲסוּר לוֹ לְכַפּוֹת אֶת עַצְמוֹ נֶגֶד רְצוֹנוֹ לְשׁוּם דְּבַר. בְּאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם רַק לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וּלְלַמֵּד אֶת תּוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וּלְהַפְרִיחוֹ יִתְבַּרְךָ מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתַּהֲיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרסא.

הָאֵם צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת הַיְלָדִים לִזְמַר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה בְּשִׁלְמוֹתָהּ?

שאלה:

מֵאַת תְּמוּי: שְׁלוֹם וּבְרַכָּה. הָאֵם צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת הַיְלָדִים לִזְמַר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה בְּשִׁלְמוֹתָהּ, אוֹ רַק חֲלָקִים מִמֶּנָּה? אֲשֶׁמַּח לְקַבֵּל אֶת תְּשׁוּבַת הָרַב. תּוֹדָה מְרַאשׁ.

הַשׁוֹבָה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ה' מִנְחָם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל תְּמִי תַחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת הַיְלָדִים צְרִיכִים לְחַנּוּךְ רַק כְּפִי הַגִּיל שְׁלָהֶם, וְהַפְלִי
בְּאַהֲבָה וּבִשְׂרִירָה וּבְזִמְרָה, לְדַגְמָא — מִגִּיל צְעִיר שָׂרִים אִתָּם
רַק אֶת הַפְּסוּק הֶרְאִישׁוֹן: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וְכוּ', וּבְגִיל יוֹתֵר
מִבְּגֵר יְכוּלִים כְּבָר לֹמַר גַּם אֶת פְּרִשְׁת "וְאַהֲבַת" וְכוּ', וּבְגִיל
יוֹתֵר מִבְּגֵר גַּם אֶת פְּרִשְׁת "וְהָיָה אִם שְׁמוֹעַ" וְכוּ', וּבְגִיל שִׁבְעַ
שְׁמוֹנָה כְּבָר יְכוּלִים לְהַגִּיד אֶת כָּל קְרִיאַת שְׁמַע, וְאַחֲרֵי-כֵן לְפִי
הַגִּיל מוֹסִיפִים עוֹד פְּסוּקִים, הָעֶקֶר שֶׁהַכֹּל יֵלֵךְ בְּשִׂירָה
וּבְאַהֲבָה גְדוּלָה מְאֹד, וְכֵן לְשִׁיר לָהֶם נְגוּנֵי שְׂמֵחָה וְכוּ',
וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — לְסַפֵּר לָהֶם סְפוּרֵי צִדִּיקִים כְּפִי רְמָתָם,
וְזֶה הַחֲנּוּךְ הַכִּי טוֹב.

הָעֶקֶר לֹא לְלַכֵּת בְּכַח, וּמְכַל שִׁפְן לֹא לְהַפּוֹת וּלְהַרְבִּיץ,
שְׂרַבְנוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד. יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂתַזְפֵּי לְרַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מְכַל יוֹצְאֵי חֲלָצִיךָ, וְתַגְדְּלֵי אוֹתָם
בְּקָלוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרסב.

לְמִרוֹת שְׁהִייתִי הַמוֹן פְּעַמִּים בְּאוֹמֵן, עֲדִין יֵשׁ לִי
נְפִילוֹת וְנִסְיוֹנוֹת

שאלה:

מאת משה: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. למרות שהייתי כָּבֵר שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה פְּעָמִים בְּאוֹמֵן, וּמִתּוֹכָם עֶשֶׂר פְּעָמִים הָיָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, עֲדִין אֲנִי שְׁבוּר, וְיֵשׁ לִי נִסְיוֹנוֹת וּנְפִילוֹת. לְמֵרוֹת שְׁאַנִּי מִתְבוֹדָד, אֲנִי לֹא מַצְלִיחַ לְקַבֵּל הַחֲלֻטּוֹת נְכוֹנוֹת בַּחַיִּים, וְאֲנִי לֹא מַרְגִּישׁ שְׂכָבֵר הַגְּעָתִי אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנְּחִלָּה. אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׂרַבְנוּ הוֹצִיא אוֹתִי מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית, אֲבָל עַד הַיּוֹם יֵשׁ לִי זְכוּרוֹת מְטָרִידִים מִהַעֲבָר, וְאֲנִי זְקוּק לַעֲצָה וּבְרָכָה.

התשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ה' מְנַחֵם-אֵב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲתָה צָרִיךְ לִהְיוֹת הַכִּי מְאֹשֶׁר בַּחַיִּיךָ, שְׂזָכִיתָ לִהְיוֹת כָּבֵר שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה פְּעָמִים בְּאוֹמֵן, וְעֶשֶׂר פְּעָמִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', אִיזוֹ זְכוּת יֵשׁ לָךְ — אֵת זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְהַסְבִּיר לָךְ, וּכְשֶׁתִּצְאָ מִזֶּה הָעוֹלָם, אִזְ תִּבְיֵן אֶת הַזְּכוּת הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת.

וְאָמַר מוה"רנ"ת ז"ל, שְׁעֲנֵשׁ הַגְּלָגוּל זֶה עֲנֵשׁ קֶשֶׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם כְּשִׁירָד לְזֶה הָעוֹלָם שׁוֹב, לֹא יִהְיֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְכֹל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוֹת? כִּי אָדָם סוֹבֵל בְּזֶה הָעוֹלָם מֵהַ שְׂסוּבֵל בִּימֵי חַיָּיו וְכוּ', וּמִי יְכוֹל לְהַבְטִיחַ, שְׂכַפְאֶשׁ יִחְזוֹר עוֹד פְּעַם בְּגְלָגוּל, לֹא יִהְיֶה לוֹ יוֹתֵר גְּרוּעַ?! עַם כָּל זֹאת אָמַר מוה"רנ"ת ז"ל: אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ שְׂבְּגְלָגוּל הַבֵּא אֲזָכָה לִהְיוֹת עוֹד פְּעַם אַחַת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל, הֵייתִי מִתְעַקֵּשׁ לְרַדֵּת עוֹד פְּעַם בְּגְלָגוּל. עֲמַד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן, מֵה זֶה לְזְכוּת לִהְיוֹת אֶפְלוֹי פְּעַם אַחַת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל.

בַּעֲנֵן הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלְךָ וְכוּ', אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לְךָ, שֵׁישׁ לְךָ נִשְׁמָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינּוּ עוֹזֵב אוֹתְךָ, וּמִפִּיל אוֹתְךָ תָּמִיד בְּעֶצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְּאוֹן, וּמֵיֵאֵשׁ אוֹתְךָ כָּאֵלוּ אֵין לְךָ שׁוֹם תִּקְוָה... וּמִמֶּךָ כָּבֵד לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבָר... וּבְכָל פַּעַם אַתָּה יוֹרֵד וְנוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאַתָּה מִרְגִישׁ שֶׁעֲדִין לֹא הִגַּעְתָּ אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנְּחִלָּה וְכוּ'. אַךְ הֲאֵם אַתָּה יוֹדֵעַ מָה זֶה מְנוּחָה וּמָה זֶה נְחִלָּה?

מִזֵּהרַנ"ת ז' לְאָמֵר (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרֶפֶת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה', אוֹת מֵב) עַל הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא כב, ז): "וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר יֹאכֵל מִן הַקֶּדָּשִׁים", שֶׁזֶה מְרַמֵּז עַל בִּיאַת שֶׁמֶשׁוֹ, בְּיוֹמוֹ הַתְּחִלָּה בְּעַת פְּטִירָתוֹ מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת בִּיאַת הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל כָּל יְמֵי חַיָּו, שֵׁישׁ שֶׁעֵקֶר גָּמַר טְהָרָתוֹ יִזְכֶּה רַק אַחַר בִּיאַת שֶׁמֶשׁוֹ לְגַמְרֵי, וְכַעֲיֵן שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא פו:), שֵׁישׁ כְּמָה וְכְמָה שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁעָשׂוֹ תְּשׁוּבָה, וְהָיָו לָהֶם יְסוּרִים, עֲדִין תְּשׁוּבָה וְיוֹם כְּפּוּר וְיְסוּרִין תּוֹלִין עַד יוֹם הַמֵּיתָה שֶׁמְכַפֵּר.

וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁהוּא נִמְצָא בְּמִצְבַּ זֶה, אִם יִפֹּל, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּדַעְתּוֹ מִחֲמַת זֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', לֹא יִזְכֶּה גַם אַחַר יוֹם הַמֵּיתָה, שֶׁהוּא אַחַר בִּיאַת שֶׁמֶשׁוֹ, לְאָכֵל מִן הַקֶּדָּשִׁים וְכוּ', פִּי בּוֹדָאֵי הַטָּמֵא לְגַמְרֵי, וְלֹא טָבֵל עֲדִין, אֵין מוֹעִיל לוֹ הָעֵרֵב שֶׁמֶשׁ, רַק זֶה שֶׁהִתְיַגַּע כָּל יְמָיו בְּכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו, וְהִתְחַזַּק בְּרִצּוֹן חֲזָק מְאֹד, לֹא לַעֲזֹב אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאַפָּן, וְאַפְלוֹ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר וְכוּ' וְכוּ', עַם כָּל זֹאת, הוּא מִתְחַזַּק וְאֵינוֹ מְנִיחַ אֶת רִצּוֹנוֹ לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְטוֹבֵל בְּמַקְוָה, וּמִתְחִיל בְּכָל יוֹם לְהִטְהָר עֲצָמוֹ וְכוּ', אַף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא עָלְתָה בִּידוֹ לְהִטְהָר בְּשִׁלְמוֹת, אַף-עַל-פִּי-כֵן לִית רְעוּתָא טְבָא דְאַתְאָבִיד, אֵין רִצּוֹן אֶחָד שֶׁיִּלְךָ לְאַבּוּד, מְכַל שְׁפָן דְּבוּר טוֹב וּמַעֲשֵׂה טוֹב שֶׁעוֹשֶׂה וְחוּטָף בְּכָל יוֹם, אַף שְׁבִין כְּףֵי יֵשׁ לוֹ

ירידות, נפילות ועליות, עם כל זאת, הוא אינו עוזב את עצמו בשום פנים ואופן, ואינו חוזר לאחוריו, עד שיזכה שתשלם טהרתו אחר ביאת שמשו ביומו האחרון, בסוד "ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים", שהוא חלקו הטוב לעולם הבא, שיזכה אליו תכף אחר ביאת שמשו, ולא יצטרך להתגלגל ולסבל מה שצריך לסבל מי שלא הכין את עצמו כלל בימי חייו.

פי אז ביום האחרון, מתקבצים כל מה שחטף טוב בזה העולם בכל יום ויום, וכל רצון ורצון טוב שהיה לו בכל יום ויום כל ימי חייו, ורק זו היא תקותו והשארתו לנצח. ואז ידע ויבין כל אחד ואחד, החלוק שבין מי שהשתדל ונדף אחר התכלית ברצונות חזקים בכל יום, אף-על-פי שלא זכה אליו בשלמות, ובין מי שלא השתדל כלל, וכמו שכתוב (מלאכי ג, יח): "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו", שיהיה חלוק אפלו בין מי ששנה פרקו מאה פעמים, למי ששנה פרקו מאה פעמים ואחד, כמאמרם ז"ל (תגינה ט), מכל שכן וכל שכן בין המשתדל לאינו משתדל. והעקר כפי התקרבותו לצדיקי אמת הנכללים בזקנים דקדשה, העוסקים להעלות כל הנפולים והרחוקים מאד מאד ממקומם שהם נמצאים שם וכו', שיבואו להכלל ברצון העליון, אשרי שיאחו בהם!

הרי שלך לפניך, שלפעמים לא מראים לאדם כל ימי חייו איפה הוא אוהו, ולכן אדם צריך להיות חזק ולא להשבר משום דבר, ורק לעלות מעלה מעלה, ואפלו שיש לו בין כך ירידות ונפילות, לא ישים לב לכל זה, פי מי שאוהב באמת את הקדוש-ברוך-הוא, לא אכפת לו אם יהיה

לו עולם הבא או לא יהיה לו עולם הבא, הוא רוצה רק לעשות את רצונו יתברך, ולהיות נכלל באין-סוף ברוך-הוא, ואינו מסתכל על שום ירידות ונפילות שבעולם.

ולכן תקח את עצמך בידך, והעקר תעבד רק על נקדה אחת — תמיד רק להיות בשמחה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם — כלן באות רק מחמת קלקול השמחה. ולכן צריכים למסור את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב'): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום — שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום — מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.'

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל-ידי שמחה מתרחב הלב, ויכולים אחר-כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד כשמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרסג.

מה דעתכם בענין האנשים שהציתו את עצמם
בזמן הפגנות 'המחאה החברתית'?

שאלה:

מאת הלה: אני מתארת לעצמי, שהרב שמע
שלאחרונה קרה מקרה מוזעזע, שאיש אחד הצית ושרף
את עצמו למות בזמן הפגנות 'המחאה החברתית', כדי
להפגין ולהביע את האכזבה שלו מהתנהלות המדינה,
והיו עוד כמה ששמעו את זה ועשו כמוהו. מה דעתכם
על המקרים האלו? האמת, שגם לי יש בעס, אכזבה
ויאוש בגלל הדחקות והעני שאני סובלת, ואף שזה
ישמע לכם מוזר, כבר כמה פעמים חשבתי להתאבד
מחסר אונים. אשמח מאוד אם תחזירו לי תשובה
ותחזקו אותי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, ה' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל הלה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לזכור, שרבנו ז"ל הוא הצדיק האמת,
שהקדוש-ברוך-הוא שלח לדורותינו אלו, להציל את כלל
נשמות ישראל, ואת כלל העולם כלו, והוא צעק בקול עמק
עמק מי ימצאנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח): 'גיוואלד! זייט
אייך נישט מיאש, עס איז גאר קיין יאוש נישט פארהאנדן!'

[אָהָה! אַל תַּתְיַאֲשׁוּ, אֵין שׁוּם יַאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל!] וְהַקּוּל הַזֶּה נִשְׁמַע כְּבָר מְאֹתִים שָׁנָה, שְׂרַבְנוּ ז"ל בָּא וְצוּעַק וּמְכַרִּיז מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמְדֵי שְׁעָה בְּשַׁעָה וּמְדֵי רִגַע בְּרִגַע: 'אֵין שׁוּם יַאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל!' אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהַתְיַאֲשׁ מֵהַחַיִּים! אֲפִלוּ שְׂעוּבֵר עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים וְכוּ', וְאֲפִילוּ שְׁנַדְמָה לוֹ שְׂאָבֵד מְנוּס וְתַקְוָה מְמַנּוּ וְכוּ', אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהַתְיַאֲשׁ, כִּי כָּל זְמַן שְׂאָדָם חַי הוּא יְכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּט"וּ מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קִיב): 'אִם אַתָּה מְאָמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקַל תְּאָמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן'; אֲפִלוּ מֵהַצָּרוֹת הַקְּשׁוֹת בְּיוֹתֵר יְכוּלִים לְצַאֲת, וְאֲפִלוּ בְּמִנְהַרְהָ הַכִּי חֲשׂוּכָה, לְבַסּוּף יְכוּלִים לְרַאוֹת אֶת הָאוֹר בְּקִצָּה שְׁלֵה וְכוּ'.

וְלִכֵּן אָסוּר לְהַתְיַאֲשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, כָּל זְמַן שְׂאָדָם חַי, הוּא יְכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל וְכוּ', וְאִם יֵשׁ לוֹ עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד וְכוּ', הַכֹּל יִתְהַפֵּף בֵּין לִילָה לְיוֹם, וּכְעֵין שְׂאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה לֵא, סִימָן ג'): 'צִלְגַל הוּא בְּעוֹלָם, לֹא מִי שֶׁהוּא עֲשִׂיר הַיּוֹם — עֲשִׂיר לְמַחֵר, וּמִי שֶׁהוּא עֲנִי הַיּוֹם — עֲנִי לְמַחֵר, אֲלֵא לָזֶה מוֹרִיד וְלָזֶה מַעֲלֶה, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים עה, ח): "כִּי אֲלֻקִּים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים".'"

וְלִכֵּן לְמָה לְהַכְּנִס בְּלַחֲץ וּלְהַתְיַאֲשׁ מֵהַחַיִּים, עַד שֶׁתַּעֲלֶנָּה מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ לְאַבֵּד אֶת עֲצָמוֹ לְדַעַת וְכוּ', וּלְהַמִּית אֶת עֲצָמוֹ בְּאַפֵּן רִצְחָנִי כְּזֶה, לְשַׁפֵּף עַל עֲצָמוֹ חֲמֹר דְּלִיק וְלִשְׂרֹף אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ', זֶה בָּא מִיַּאוּשׁ, שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהִנֵּה הוּא אֲבֵד אֶת כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ וְכוּ', וּכְבָר אֵף פֶּעַם לֹא יִהְיֶה לוֹ טוֹב וְכוּ', וְאֲבֵד אֶת כָּל הַיְקָר לוֹ וְכוּ', בְּשַׁעָה שְׁכָּל זְמַן שְׂאָדָם חַי הַכֹּל יְכוֹל לְהַתְהַפֵּף, וּכְמוֹ שְׂאָמַר הַחֶכֶם מְכָל הָאָדָם (קִהְלַת ט, ד): "כִּי מִי אֲשֶׁר יַחְבֵּר אֶל כָּל הַחַיִּים יֵשׁ בְּטָחוֹן, כִּי לִפְלֶב חַי הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיזָה הַמַּת"; כָּל זְמַן שְׂאָדָם חַי, אֲפִלוּ שְׂמַרְגִּישׁ

את עצמו בשיא השפלות כמו כלב, שמשויטט על הרחובות, ואין לו איפה להכנס, אין לו אכל, ואין לו קורת גג על ראשו, עם כל זאת הוא טוב מן הארזיה המת. ולמה? פי עדין יש לו תקנה גדולה מאד בחייו. ולכן לשרף את עצמו, או לפגע בעצמו, זה בא מחסרון דעת.

וברור, שזה שמאבד את עצמו, או שופך על עצמו חמר דליק ומצית את עצמו, את מי הוא מסדר? הרי רק את עצמו! הכאים והצער והיסורים שסובל אחר-כך — זה בלתי אפשרי אפלו להסביר... יום אחד, יום שני מדברים מזה... ונגמר הספור, פי לצערנו הרב, בני-אדם לא אכפת להם מהשני בכלל. ולכן למה צריכים לעשות דבר כזה, שלא יצא מזה כלום, והוא רק פוגע בעצמו, וסובל יסורי תפת וכו', ואחר-כך מה!?

ולכן מי שנמצא במצוקה, מכרח ללכת לקבל טפול מידי וכו', וזה בודאי יעזר לו, ומכל שכן וכל שכן מי שבא אל צדיק אמת שמקורבו אליו יתברך, ומכניס בו בטחון בו יתברך, ומגלה לו את דברי רבנו ז"ל, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (תליו ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם אינו מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה.

ולכן אין שום עצה אחרת, רק לבוא אליו יתברך, ולדבר עמו יתברך, ולבקש ממנו יתברך כל מה שצריכים בפרטי פרטיות, כאשר ידבר הבן אל אביו, ואז רואים לבסוף נסים

נגלים וישועות גדולות מאד וכו', ואדרבה, אשׁרי אדם שזוכה לחזק ולעודד ולשמח נשׁברי לב וכו', אנשים שמסתובבים שבורים ורצוצים מכל מה שעובר עליהם וכו' וכו', ופרש רבנו ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו) את הפסוק (תהלים מא, א): "אשׁרי משׁכיל אל דל" — הינו כשהוא בקטנות המחין, ומשׁכיל עצמו לבוא לגדלות המחין, אזי "ביום רעה ימלטו הוי"ה" — נמתקים כל הדינין. ואם לא יכול בעצמו לבוא לגדלות המחין, עצה לזה — שישׁכיל אחרים, ועל-ידי-זה נתעורר גם אצלו.

וזה עקר הצדקה שיכולים לעשות עם בני-אדם — להכניס בהם שכל, שזה "אשׁרי משׁכיל אל דל", אשׁרי אדם שמכניס שכל בדל ועני מן הדעת, ומחזק ומעודד ומשמח אותו, ומדריך אותו איך ליצאת מהסבך שהסתבך בו וכו', וזו מצוה לכל בר ישראל לחזק ולעודד נשׁברי לב, ולא לתת להם אפלו לחשב מחשבות של התאבדות וכו', ומכל שפן מי שפבר מדבר מהתאבדות וכו', צריכים לחזק ולעודד ולשמח אותו, ולהוציא אותו מהדמיונות האלו, ולהסביר לו, שלאף אחד לא יהיה אכפת אם הוא ישרף את עצמו חי, או זייק לעצמו בדרך אחרת, כי זהו טבעם של בני-אדם — שלא אכפת להם אחד מהשני.

ולכן במקום להסתובב במחשבות פאלו, עדיף לך לרוץ אל הצדיק האמת, שהוא יחזק ויעודד וישמח אותך וכו', וידריך אותך איך יוצאים מהסבך שנפלת אליו וכו', כי בודאי יש פתרון גם לבציה שנוקלעת אליה.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתכניסי את הדבורים האלו אל תוך לבך, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא

הטוב, שֶהַכֹּל יתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְעוֹד תִּהְיֶה הַכִּי מְאֻשֶּׁרֶת בְּחַיֵּינוּ,
וְלֹא יִחְסַר לָךְ שׁוֹם דְּבָר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶתִּהְיֶה לָךְ
הַצְלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרסד.

אָנִי בְּגִיל מְבֹגֵר, וְעִבְרָתִי כְּבָר שְׁתֵּי הַפְּלוֹת. מֵיֵצֵד
עָלִי לְנַהֵג מִכָּאן וּלְהֵבֵא?

שאלה:

מֵאֵת גִּי' וְשִׁירְלִי: לְכַבֹּד הָרַב. אֲנַחְנוּ זוּג בְּנֵי אַרְבָּעִים
וְשִׁלֵּשׁ, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לָנוּ חֲמִשָּׁה יְלָדִים. חֲזוֹרְנוּ
בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי כְּשֵׁשׁ שָׁנִים, בְּעָלִי זְכָה לְנִסְעַ לְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ הַקְדוּשׁ, וְגַם אָנִי מִצְטָרֶפֶת לְקְבוּצַת
נָשִׁים שְׂאֵמוּרָה לְנִסְעַ בְּקִרְוֹב לְאוּמָן. אָנוּ נִמְצָאִים
בְּדִילְמָה מְאֹד קָשָׁה, וְרָצִינוּ לְבַקֵּשׁ אֶת עֲצַת הָרַב: לְפָנֵי
שָׁנָה נִפְקַדְתִּי, וּבִשְׁבוּעַ הַעֲשִׂירִי לְהִרְיוֹן הַתְּגָלָה שֶׁהָעֵבֶר
לֹא הִתְפַּתַּח, וְהוּא לֹלֵא דִּפְק, וְנִאֲלָצְתִּי לְעֲשׂוֹת הַפְּלָה.
לְמִרוֹת כָּל הַרְגָּשׁוֹת וְהַבְּלוּלִים אַחֲרֵי הַהַפְּלָה, הִחְלַטְנוּ
לְשִׁים מִבְּטַחְנוּ בַּהֶשֶׁם וּלְנִסּוֹת לְהִפְקֵד שׁוֹב, וּבְדִיוֹק
אַחֲרֵי שָׁנָה נִפְקַדְתִּי שׁוֹב. כַּמּוּבָן שֶׁשְׂמַחְנוּ מְאֹד עַל
הַמִּתְנָה, בְּפֶרֶט שְׂאֵנִי בְּגִיל כְּזֶה. בְּשְׁבוּעַ הַשָּׁנִים-עֶשֶׂר
לְהִרְיוֹן, נִגְשַׁתִּי לְבִדִּיקַת אוֹלְטְרַאסְאוּנְד שְׁגָרְתִּית, בְּהַ
הַתְּגָלָה שְׁשׁוֹב הָעֵבֶר לֹא הִתְפַּתַּח, וְאִין לוֹ דִּפְק,
וְנִאֲלָצְתִּי לְעֵבֶר שׁוֹב הַפְּלָה. הַפְּעַם לְקַחְתִּי אֶת זֶה מְאֹד

קשה רגשית ופיזית, זה גרם לנו טראומה, ואני נמצאת במצוקה, ולא יודעת מה להחליט: האם עלינו להמשיך לנסות, למרות כל מה שקרה, ולמרות שהרופאים טוענים שיש פאן בעיה של גיל, או שעלינו לבקש אשור של רב למניעה, ולדבק בחנופה חמשת ילדינו הנפלאים? חשוב לי לצון, שכל ההריונות הקודמים עברו ללא שום בעיה. נשמח לעצתו של הרב היות ואין לנו רב פוסק, שיכול לעזור לנו ולהאיר את דרכנו.

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, ה' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא ושרלי, שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אתם צריכים לרקוד מרב שמחה, שזכיתם לחזר בתשובה, שאין דבר יותר חשוב אצלו יתברך כמי שחוזר בתשובה, עד פדי פך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד): 'במקום שפעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב פהנא): 'גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש-מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'.

והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מבן-אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שעד עכשו עשה מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו. ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה כ', סימן יג): 'בלעם היה רשע ערום, וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי

שְׁחוּטָא וְאוֹמֵר חֲטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ לִיגַע בּוֹ. וּבִשְׁבִיל
זֶה הוּא מְסִית אֶת כָּל אָדָם: "מָה לָּךְ לַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה? וּמָה
לָךְ לְהִתְנַדּוֹת?" כִּי הוּא יוֹדֵעַ שְׁמִי שְׁחָזַר בְּתִשׁוּבָה, וּמִתְנַדֵּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ הַמּוֹת לִיגַע בּוֹ, וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּנִיחֻמָּא גַח): 'אֵין מְכָה בְּעוֹלָם שְׂאִין לָהּ
רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע — תִּשׁוּבָה'.

וְלִכֵּן רְאוּי לְכֶם לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל,
שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲשֵׂה אִתְּכֶם חֲסֵד חַנּוּם, וְנִתֵּן לְכֶם מִתְּנָה
חֲמִשָּׁה יָלָדִים שִׁיְהִיו בְּרִיאִים, רְאוּי לְכֶם לְשִׂמְחָה עִמָּהֶם מְאֹד
מְאֹד, וְלָמָּה אִתְּם צְרִיכִים לְסַפֵּן אֶת עֲצָמְכֶם יוֹתֵר? צְרִיכִים
לְצִיַּת אֶת הָרוּפָא, וְלִשְׂאֵל שְׂאֵלַת רַב יְרָא שְׂמִים, הָעֵקֶר לְשִׁמּוֹר
לֹא לְסַפֵּן אֶת עֲצָמְךָ!

אָסוּר לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, תְּמִיד צְרִיכִים רַק לְשִׂמְחָה, כְּמוֹ
שְׁגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהָעֵקֶר הוּא שְׂמִחָה, וְזוֹ הַמְּדַרְגָּה הַכִּי
עֲלִיוֹנָה, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהִיּוֹת רַק
בְּשִׂמְחָה, וְלִשְׂמַח אֶת אַחֲרִים, וּכְמוֹ שְׂאָמַר הַחֲכָם מְכַל הָאָדָם
(קִהְלַת ח, טו): "וְשִׂבַּחְתִּי אֲנִי אֶת הַשְּׂמִיחָה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם
תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ, כִּי אִם לֶאֱכֹל וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמַח, וְהוּא יִלְוֵנוּ
בְּעַמְלוֹ יְמֵי חַיָּיו, אֲשֶׁר נִתֵּן לוֹ הָאֱלֹקִים תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ". וְאָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, סִימָן א'): 'כִּשְׂאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה
בְּשִׂמְחָה, בְּדִיּוּעַ שֶׁלְּבוֹ שְׁלָם עִם אֱלֹקָיו'; וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂרוּיָה
רַק הַשְּׂמִיחָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' טו, כז): "עֹז וְחִדּוּהַ
בְּמִקְוָמוֹ".

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, עֲלֶיךָ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, שְׂזִכִּית לְהִיּוֹת
אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ
(חַיִּי-מוֹתֵר, סִימָן תג): 'הָרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִיא

פלא אצלי, מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקורבים אלי, שיהיו כלם על ראש-השנה, איש בל יעדר; כי כל הענין שלי הוא רק ראש-השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו, יהיה על ראש-השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש-השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד, "אכלו מעדנים ושתו ומתקים, כי חדות הרו"ה היא מעדכם", וזה נאמר על ראש-השנה'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע התפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם תמיד, שתהיה לכם הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנו — תשכילו ותצליחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

תרסה.

בתלמוד-תורה הֵבֵן שֶׁלָנוּ לִוְמַד הַיֵּטֵב, אֵף בְּבֵית
הוא לא מענין ללמוד כלל

שאלה:

מאת רעות: שלום לכבוד הצדיק, ותודה על כל מה שאתה עושה בעבור עם ישראל. יש לנו שלשה בנים, וחוורנו בתשובה עוד לפני שהם נולדו. בגנו הבכור בן השמונה לומד בתלמוד תורה היטב, ובעלי רוצה שהוא ילמד תורה גם בבית, אף הוא אינו משהתפועלה. בעלי מדאג מזה שהוא אינו רוצה ללמוד, ומנסה להסביר לו בדרכי נעם כמה זה חשוב, ואף הבטיח לו כסף ופרסים, אף הוא בשלו — אינו מענין! וכשהוא אומר שהוא לא

רוצה, בעלי מתעצבן וכועס עליו. איך אפשר לגרם לו לרצות ללמד? והאם אנו צריכים לדאג על שאינו רוצה ללמד בבית? אני מקווה שתוכל לענות לנו. תודה, רעות.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים, ה' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל רעות תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שחנוף הוא מהעבודות הכי קשות, ובפרט בעתים הללו, כשהעולם כל-כף פתוח וכו', עבודת חנוף ילדים היא מהעבודות הקשות ביותר.

הכלל הראשון בחנוף — לחנוף קדם את עצמו, הינו כשההורים רוצים לחנוף את הילדים, הם צריכים להראות דגמא חיה לילדיהם, הן בהנהגות היום-יומיות וכו', שאף פעם לא תהיינה צעקות וצרחות בבית וכו', ומכל שכן שלא ינבלו את הפה אחד על השני לפני הילדים וכו', ועל אחת כמה וכמה שלא תהיה אלימות פיזית או אלימות מילולית וכו', ואם הבעל והאשה יתנהגו בדרך ארץ, וידברו בנמוס, ויהיו תמיד שמחים ועליזים, ולא יהיו בבית שום פעם ועצבים וכו', זה כבר החנוף הכי טוב לילדים, כי הילדים מחקים את ההורים, ומה שרואים ומה ששומעים בבית, זה מה שמגלים בחוץ, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (ספ"ה נו): 'שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאמיה' [מה שהתינוק מדבר בשוק, את זה שמע או מהאבא או מהאמא]. ולכן החנוף צריך להתחיל מהאבא והאמא, כי אותם הילדים

מחקים, ואם האבא רוצה שהילדים ילמדו, הוא צריך ללמד, וממילא כבר יהיה להם חשק ללמד.

הכלל השני בחנוף — אי אפשר לדחוק את הילדים ולומר להם: "אתה מכרח לעשות כן וכך" וכו', פי על-ידי-זה אחר-כך הם מתקוממים ושונאים את הדבר הזה שאלצו אותם לעשות, אלא צריך לגרם להם לעשות זאת רק בדרך אהבה והסברה ועם ספורים מעניינים, ועם פרסים, אבל בשום פנים ואפן אי אפשר לדחוק על ילדים בכח, פי זה עושה אחר-כך את ההפך, ורבונו ו"ל הזהירנו על כך ביותר, ואמר (תניי-מוהר"ן, סימן תלב): 'מה שהמלמדים דוחקים את התינוק ביותר, על-ידי-זה אינו יודע התינוק כלל, רק צריכים להיות אמן גדול בזה ללמד את התינוק בהדרגה בלי איום הרבה ובלי דחק יותר, ועל-ידי-זה יתפס יותר בנקל'.

וזה שיך בכל דבר, אי אפשר ללכת עם כח, רק בהדברות, ומכל שכן לא לכנות את הילדים בשמות גנאי או להשפילם, פי על-ידי-זה הורגים אותם נפשית לגמרי, ילדים צריכים שיבנו אותם, ויאמרו להם תמיד: "אתה בן יכול..." אם תרצה — תוכל... וכו' וכו', ילדים צריכים לשמע רק דבורים חיוביים, ועל-ידי-זה יצליחו מאד.

אקנה שתתחילו שניכם — את ובעלך, ללכת רק בצורה חיובית, ואז תראו אילו ילדים ממשמעים יהיו לכם, אבל זכרו היטב, שהעקר אהבה — להראות לילדים אהבה, ולכנות אותם, ולא להשפיל אותם, זה יסוד גדול בחנוף הילדים, ולזה צריכים המון סבלנות וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני תשפילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרסו.

**המקצוע שלי מצריך עבודה בנחד עם נשים. האם
להמשיך במקצוע הזה, או לחפש עבודה אחרת?**

שאלה:

מאת יחיאל: שלום כבוד הרב. אני בחור דתי בן
עשרים ושבע, והתחננתי לפני פחות משנה. בשנתיים
האחרונות עבדתי בתפקיד של סיע בחנוף מיחד בבית-
ספר, מצד אחד המשרה הוא היתה טובה בשבילי, כי
קבלתי קביעות מהעירייה, אף מצד שני הצרכתי לעבוד
גבר יחיד בין שלושים נשים, דבר שהיה לי קשה מאוד.
לפני שלשה שבועות פטרו אותי, ומאז אין לי עבודה.
ברוך השם, אני מתחזק ומתפלל בכל יום על שמירת
העינים, אף לצערי, אני עדין מלא בתאות נאוף,
ולפעמים גם נכשל. אני נמצא בתוך החשך של הנאוף
כבר שתיים-עשרה שנה, ואני ממש לא רוצה לחזור
לעבודה כזו, שמצריכה אותי לעבוד עם נשים. דברתי
עם העירייה, ובקשתי שיעבירו אותי לעבודה אחרת,
אף עדין לא קבלתי תשובה, ואני לא יודע מה אעשה
אם יחליטו לשבץ אותי שוב במשרה שמצריכה עבודה
משתפת עם נשים. כיצד הרב מציע לי לנהוג?

הַשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתְפַרֵּךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר דְּבָרִים, ו' מִנְחָם-אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְחִיאֵל, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַדָּבָר הַרְאִשׁוֹן, אַתָּה צָרִיף מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה עִם אֲשֶׁתְּךָ, שְׁסוּף כָּל סוּף זְכִיתָ לְמִצָּא בֵּת זוּגָךְ, וְזוֹ הַמִּתְנָה שְׁנַתַּן לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָרִיכִים לְהַחֲשִׁיב אֶת הַמִּתְנָה הַזֶּה כְּמִתְנָה מְאֹד מְאֹד יְקָרָה, וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּבֹא מִצִּיעָא נט): 'לְעוֹלָם יְהִי אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹף בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): 'וּלְאֲבָרָם הֵיטִיב בְּעִבּוּרָה'. וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רְבָא לְבַנֵּי מַחוּזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׂיִיכוֹ כִּי הֵיכִי דִתְתַעֲתְרוּ' [כְּפִדּוֹ וַיִּקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדִי שְׁתַּעֲשְׂרוּ]. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט): 'שְׁעָקַר הַעֲשִׁירוֹת בָּא בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה'.

וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת הָאִשָּׁה, אֲשֶׁר עֲמָה הוּא בּוֹנֶה אֶת עֲתִידוֹ, וְהִיא גַם מְצַלֵּת אוֹתוֹ מִן הַחֲטָא וְכו'.

וְדָבָר זֶה צָרִיכִים לְדַעַת, שְׁכָל זוּג שְׂזָכוֹ לְהִתְחַתֵּן, צָרִיכִים לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמִחִים וְעֵלִיזִים, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסח), שְׁקָדָם שְׁהַנְּשָׂמוֹת יוֹרְדוֹת כְּאֵן לְזֶה הָעוֹלָם, לְמַעַלָּה הֵם נִשְׁמָה אַחַת, וְכֹאֲשֶׁר יוֹרְדוֹת לְזֶה הָעוֹלָם הֵן מִתְפַּצְּלוֹת, הַזָּכָר יוֹרֵד דֶּרֶךְ זוּג הוֹרִים אַחַד, וְהַנְּקֵבָה יוֹרֵדֶת דֶּרֶךְ זוּג הוֹרִים אַחֲרֵים, וְעַד שְׁמוּצָאִים אַחַד אֶת הַשְּׂנִי לּוֹקַח זְמַן, כִּי יֵשׁ הַמּוֹן עֲפוּבִים, כְּמֹאֲמָרֵם ז"ל (סוֹהָרִין כב): 'קָשָׁה זְוִיגוֹ שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף', וְכֹאֲשֶׁר

זוכים להתאחד ולפגש אחד את השני — זו השמחה הגדולה ביותר.

ובזה פרשתי את הברכה שמברכים בשבע ברכות: "שמח תשמח רעים האהובים בשמחה יצריך בגן-עדן מקדם", הינו 'רעים האהובים' הם הבעל והאשה, שצריכים לשמח כמו שהם היו אחד בגן-עדן מקדם, לפני שירדו לזה העולם.

בענין מה שעובר עליך זה שתיים-עשרה שנים וכו', רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן קסט): 'כש'אדם תמיד בשמחה, אזי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו שלא יבוא לידי פגם הברית'. ולכן אתה צריך לעשות כל מה שבידך להיות רק בשמחה, ולשמח מאד מאד, וזה ירחיב את דעתך, שתצא מקטנות המחין שלך וכו'. וכן אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו:): 'אשה — בעלה משמחה'; תשמח את אשתך בכל מה שרק תוכל, והיא תשמר עליך וכו'.

דע לך, שפרנסה זה רק מהקדוש-ברוך-הוא, ולכן תחזיק מעמד ואל תשבר משום דבר, ואיך שהקדוש-ברוך-הוא יוליך אותך — כך יהיה וכו', רק אל תפגם בלחץ ובדחק וכו', ודע לך, כשתמיד תהיה שש ושמח — תהיה שמור מן החטא, כי שום דבר בעולם לא יוכל להכניס אותך בעצבות, במרירות ובדכאון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרסז.

איך מבצעים את העצה של רבנו — 'התבודדות',
הלכה למעשה?

שאלה:

מאת אלשיב: שלום לרב. אני בתקופה של התנסויות,
וברוך השם מתקרב לרבנו. אני מבין ש'התבודדות' זו
העצה העקרונית של רבנו, ושהיא המפתח לעבודת
השם. איך מבצעים את ההתבודדות הלכה למעשה?
תודה ורק בריאות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלשיב, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך, שאתה מתקרב אל דעת רבנו ז"ל,
ואתה יודע שהיסוד והמפתח בחסידות ברסלב זה שיחה בינו
לבין קונו, שזו התבודדות. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק
ב', סימן כה): 'ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל.
דהינו לקבע לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו
באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות
ואמתלאות בדברי חזן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו
יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה
בלשון שמדברים בו וכו', ואת כל אשר עם לבבו ישיח
ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת

תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והיא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, פי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף-על-פי-כן זה בעצמו טוב מאד, דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספן ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם-כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו, ועל זה בעצמו יצחק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל-כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר, ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ואמר רבנו ז"ל: 'שפמה וכמה צדיקים גדולים מפרסמים ספרו, שלא באו למדרגתם, רק על-ידי הנהגה זו. והמשפיל יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה, והוא דבר השונה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כלם יכולים לנהג הנהגה זו, ועל-ידי-זה יבואו למעלה גדולה, אשרי שיאחז בזה!'

הענין הוא פשוט מאד, אדם צריך להרגיל את עצמו כל-כף לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, פאשר ידבר הבן אל אביו, ויבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך בתמימות

ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות והשפלות כלל, וככל שיהיה יותר תמים בזה — יותר יצליח. לא צריכים שום הקדמות, ושום הנהגות, אלא לפתח את הפה ולדבר עמו בתברך, ובזה זוכים להיות דבוקים בו בתברך, וככל שמתמידים בזה וכו', כמזכר נדבך המחמח שבאין-סוף ברוך-הוא, ואז האדם הכי מאשר בחייו, כי הוא חי עם הקדוש-ברוך-הוא.

חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך להיות רק בשמחה, כי השמחה היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח — מתרחבת דעתו, ויכול להחדיר בעצמו אמונה פשוטה בו בתברך, ותכף כאשר מחזק את עצמו באמונה פשוטה, שאין בלעדיו בתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, על-ידי-זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם, והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם", ופרש רש"י: 'אטיל עמכם בגן-עדן כאחד מכם, ולא תהיו מזדעזעים ממני' וכו', איזה תענוג נפלא הוא זה, שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו בתברך פנים אל פנים! ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, ולזה זוכים על-ידי תקף השמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרסח.

אָבא שלי הסתבף בחובות, וכתוצאה מכף אבדנו
את הדירה והעסק

שאלה:

מאת נעמי: לכבוד הצדיק היקר. ההורים שלי חולים, ולאחרונה משפחתנו עברה הרבה משברים: אבא שלי נקלע לחובות גדולים, ובגללם הוא לא עמד בתשלומים של המשפנתא — מה שגרם לכף שפנו אותנו מהדירה, העסק המשפחתי שלנו קרס, והגדיל את החובות עוד יותר. כל הזמן אבא שלי אומר: "אין לי פרנסה, אין לי בריאות ואין לי כלום... אין לי לשלם שכר דירה, אף אחד אינו מסתפל עלינו, ואף אחד לא עוזר... נמאס לי, ואין לי סבה לחיות!". בקצור, המצב בבית קשה מאד, ואנחנו מיאשים, שבורים ורצוצים. תעזר לנו בבקשה!

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל נעמי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי את עוברת עכשו שלב קשה בחייך וכו', כי אין עוד צער לבן או לבת שצריכים לראות את הסבל של ההורים שסובלים כל-כף הרבה.

ולכן אבקש ממך מאד, שתקחי את עצמך בידיך, ותעשי כל מיני מאמצים שבעולם לחזק ולעודד ולשמח את האבא,

וּלְהַבְטִיחַ לוֹ שְׂאֵת אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ, וְתַעֲמְדִי לְעֲזָרְתוֹ וְכוּ', וְאֵת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁעַם מְלִים וְדְבוּרִים אֵלּוּ תְּפִיחִי בּוֹ חַיִּים חֲדָשִׁים וְכוּ', וְזוֹ הַמְצָנָה הִכִּי גְדוֹלָה שְׂאֵת יְכוּלָה לְעַשׂוֹת עֲכָשׁוּ — מְצוֹת כְּבוֹד אָב, וְאִין מְצָנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ כְּמוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת הָאָבָא אוֹ הָאֵמָא, וְאֵם הוּא מִתְלוֹנֵן שְׂאִין לוֹ לְמָה לְחַיּוֹת וְנִמְאָס לוֹ, דִּיקָא עֲכָשׁוּ צְרִיכִים לְחַזֵּק אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂלֵא יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, מִשְׁהוּ וְכוּ'.

וְזָכְרִי הַיֵּטֵב מֵהַ שְׂאֵמְרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנֵא דְבֵי אֲלֵיהּוּ רַבָּה, פְּרָק כ"ו): 'כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ שֵׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקָשׁ מִהָאָדָם רַק שְׂיִכְבֵּד אָב וְאֵם'; וְאֵמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי): 'חֲמוּרָה שְׁבַח־מִוְרוֹת — כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ'; וְאֵמְרוּ (קְדוּשִׁין ל'): 'שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם — הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ. בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִעֲלֵה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאֵלּוּ דִּרְתִּי בִּינֵיהֶם וְכַבְּדוּנִי'; רוֹאִים מְזָה, שְׂאֵם מְכַבְּדִים אֶת הַהוֹרִים — מְכַבְּדִים בְּזָה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הֵן אֵמֶת, אֲנִי יוֹדַע שְׂזָה בָּא לָךְ מְאֹד קָשָׁה, כִּי הָרִי אֵת חֶלֶק מִהַבִּית, וְקָשָׁה לָךְ מְאֹד מְאֹד לְרֵאוֹת אֶת כָּל זֶה וְכוּ', וְלַחֲיוֹת עִם כָּל זֶה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עֲלִיךָ נִפְלָה חוֹבֶת הַיּוֹם, וְזוֹ הַמְצָנָה הִכִּי גְדוֹלָה — שְׁתַּחֲזִקִי וְתַעֲוֹדְדִי וְתִשְׁמְחִי אֶת הָאָבָא, וְתִבְטְחִי לוֹ שְׂאֵת אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ, וְאֵת תַּעֲמְדִי לִימֵינוּ וְכוּ', וְהַמְלִים הָאֵלּוּ שְׁוֹת אֶת כָּל הַכֶּסֶף בְּעוֹלָם, וּבְזִכּוֹת דְּבוּרֵי הַעֲדוּד שְׁתַּעֲוֹדְדִי אֶת הָאָבָא, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂאֵף פְּעַם לֹא תִגִּיעִי לְמַצָּב כְּזֶה, וְכֵן בְּזִכּוֹת הַשְּׂמִחָה וְהַבְּטָחוֹן שְׁתַּכְנִיסִי לְאָבָא, יִתְרַחֵב לוֹ, וַיֵּצֵא מִכָּל צְרוּתִיו.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

קכד שו"ת תרסט ברסלב

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרסט.

מרב הבבולאים שיש לי הפסקתי ללמוד, ובקשי
אני מניח תפלין

שאלה:

מאת יצחק מאיר: אני אברך חסידי, ואב לשבעה
ילדים. אני עושה המון השתדלות, כדי לפרנס את
משפחתי בכבוד, אף אינני מצליח, וכל מה שאני מנסה
לעשות, הן בגשמיות והן ברוחניות — לא מצליח לי.
אני מאד מתסכל, החיים הפכו להיות בעבורי משא
כבד, ומרב בבולאים שיש לי, אני לא מסגל לפתח ספר
וללמוד, אני מתפלל בקצור, ובקשי מניח תפלין. אני
מרגיש שבור ורצוף, ואינני יכול לתת לעצמי עצה.
אקוה מאד שתענו לי ותחזקו אותי. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם תתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יצחק מאיר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שלך היא רק בעיה אחת — שאתה נמצא
בעצבות ובדכאון פנימי, וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-
מזהר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד,

וְלִהְתַּגְבֵּר לְהַרְחִיק הַעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוֹ, כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת הַבָּאוֹת עַל הָאָדָם, כֻּלָּן בָּאוֹת רַק מִחַמַּת קַלְקוּל הַשְּׂמִמָּה; וְלָכֵן צָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּשִׁבִיל לִהְיוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחומָא שְׁמִינִי ב'): 'לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִמָּה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשִּׂמַּח הַיּוֹם — שִׂמַּח לְמָחָר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמָּצָר הַיּוֹם — מָצָר לְמָחָר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִמָּה מִמִּתְנַת לְאָדָם.'

וְלָכֵן יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּמִיד תִּהְיֶה הַשְּׂמִמָּה מְצוּיָה אֶצְלָךְ, כִּי אֵין טוֹב מִזֶּה, וְעַל-יְדֵי שִׂמְחָה מִתְרַחֵב הַלֵּב, וַיְכוּלִים אַחֲרֵי-כֵן לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי מֵה שְׂאִין הָאָדָם מִתְחַזֵּק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְפַנֵּי שְׁנוּפְלִים עַל לְבוֹ עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַפְאוֹן, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲזִי נִפְתַּח לְבוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּב): לְמָה אָדָם אֵינוֹ יְכוּל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? מְפַנֵּי שְׂאִינוֹ מוּצָא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא הֵכִי גְרוּעַ, וְאֵין עוֹד גְרוּעַ כְּמוֹהוּ וְכוּ', וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ מְאֹד, שֶׁצָּרִיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בְּעֲצָמוֹ אֵיזוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה, כִּי לֹא יִתְּכֵן שֶׁלֹּא עָשָׂה אֵיזָה טוֹב מִיָּמָיו וְכוּ', וּבִזְזָה שִׁיחַפֵּשׁ וַיִּבְקֵשׁ וַיִּמְצֹא בְּעֲצָמוֹ עוֹד מְעַט טוֹב שֵׁישׁ בּוֹ, וַיִּדוּן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, עַל-יְדֵי-זֶה יֵצֵא מִמְּקוֹמוֹ הַמְּצַמְצֵם שְׁבוֹ מְנַח, וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (תְּהִלִּים לז, י): "וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשַׁע וְהִתְבּוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינָנו", הֵינּוּ שֶׁהַפְּסוּק מְזַהֵר מְאֹד שִׁיחַפֵּשׁ וַיִּבְקֵשׁ בְּעֲצָמוֹ עוֹד מְעַט טוֹב שֵׁישׁ בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִרְאֶה שֶׁכָּפָר אֵינוֹ רָשַׁע כְּמוֹ שֶׁחָשַׁב, וְלֹא רַק זֶה, אֲלָא "וְהִתְבּוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ

ואיננו, שיתבונן על מקומו שהיה עד עכשו, ויראה שהוא כבר אדם אחר לגמרי, כי כשאדם מחפש ומבקש בעצמו את הטוב שבו, ודן את עצמו לכף זכות, על-ידי-זה הוא יוצא באמת מכף חובה לכף זכות, ויכול להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה (תהלים קד, לג): "אזמרה לאלקי בעודי"; תכף-ומיד שאני מוצא בעצמי את ה'עוד מעט' טוב שיש בי, על-ידי-זה אני יכול לומר ולהלל את הקדוש-ברוך-הוא.

אתה צריך לדעת, שהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע אמר, שכל המשגעים משתגעים רק מחמת גאוה וגדלות שנכנסות בהם. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן פב): למה הולך לאדם שלא כסדר? מפני שיש לו גאוה וגדלות — "אנא אמלך", כי כשאדם רוצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, והוא תמיד בעצבות ובמרירות, שלא הולך לו כמו שהוא רוצה וכו', זה בעצמו משגע אותו, ומכניס בו דכאון פנימי. והעצה — לבטל את עצמו לגמרי אל הקדוש-ברוך-הוא, ולא לרצות שום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, ולהשפיל את עצמו לגמרי, ולהתחיל לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, כי, תהלה לאל, יש לכל בר ישראל המון טוב, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נז.) על הפסוק (שיר השירים ה, ג): "כפלח הרמון רקתך" — 'מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות כרמוך'.

ומכל שכן אתה, שתהלה לאל, יש בה הרבה מצוות, למה אתה צריך להיות כל-כך שבויר, עד שתתיאש מהחיים שלך לגמרי? ! תעשה לעצמך חשבון כמה מצוות יש לך בכל יום ויום, שאתה אפלו לא שם לב אליהן, וכמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות, פ"ק ט', הלכה ה'): 'תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מ'ישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום — קורא

את שמע, ומברך לפניה ולאחריה, ואוכל את פתו, ומברך לפניה ולאחריה, ומתפלל שלש פעמים של שמונה-עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל, שאין המצוות מקיפות אותו — תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קיט, קסד): "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים לד, ח): "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם".

ולכן תקח את עצמך בידך, ותבטל ממך את כל הישות והגאות שנדבקו בך וכו', ותתרוצה עם מה שהקדוש-ברוך הוא נותן לך, כמו שאמר התנא הקדוש (אבות ד, א): 'איזהו עשיר? השמח בחלקו'; אדם צריך לשמח עם מה שיש לו, ולרקוד בכל יום מרב שמחה, ועצם זה שהוא שמח עם הנקודת הטובות שיש בו מנקדת יהדותו — זה בעצמו שובר את הגאות שלו, שמכניסה בו עצבות ודכאון.

ועל-פן ראה לעשות התחלה חדשה, ותעבד עכשו רק על נקדה אחת — נקדת השמחה! ותבקש בכל יום ממנו יתברך, שתזכה להיות בשמחה תמיד, ותאמר את התפלה הזו בכל יום:

"רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה,

ואזכה לשמח את אחרים, ועל-ידי-זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך התברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה. וזכני לאמונה ברוחה ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברוחה, שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל-ידי-זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה".

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שהדבורים האלו יכנסו בלבך, ותתחיל לחיות חיים אמתיים ונצחיים, חיים מאשרים, וכבר לא תהיה מתסכל וכו' וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרע.

אחי הכיר מישהי בעבודה, והוא מתפון להתגרש מאשתו, כדי לחיות אתה.

שאלה:

מאת בני: שלום לצדיק. ברצוני להתנעץ אתכם, כי אני מאד מטרד ומדאג: אחי נשוי עם אשה טובה מאד ממשפחה טובה, ויש להם שני ילדים. לפני כחודשים הוא החליט במפתיע לעזוב את הבית, ולשכר לעצמו דירה. אשתו לא הבינה מה קרה לו פתאום, והיא התחילה לחשוד שהוא בוגד בה, ובאמת, אחרי זמן קצר היא גלתה בפלאפון שלו הודעות שכתב למישהי אחרת, והתברר שהוא הכיר מישהי בעבודה, ובגללה החליט להתגרש. כשדברתי אתו, הוא טען שהוא אינו

אוהב את אשתו וכו', ואינו יכול להמשיך לחיות אתה. הסברתי לו, שהצער שהוא עומד לעשות יגרום לכל המשפחה להתפרק, ושכל הסובבים אותו המומים וכוואבים בגלל הספור, אף הוא אינו מוכן להקשיב לאף אחד. מה אפשר לעשות כדי להציל את המצב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בני, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך את האמת, שאין הרבה מה לעשות במקרים כאלו וכו', וכנראה שרק הזמן יעשה את שלו וכו'. אחיד אינו מבין עדין כלום ממה שקורה בזה העולם וכו', עכשו הוא עור בגללה, והוא מוכן אפלו להפקיר את אשתו וילדיו בשביל הבחורה הזו וכו', והוא אינו יודע שאחר הגט, ילמד על הבשר שלו מה זו נקראת אכזבה, כי כל הבחורות המפקרות האלה, ששוכרות בתים של זוגות נשואים רק מאכזבות, כי הכל רק זמני, ואחר-כך הן תזרקנה את הגבר הזה, וינסו לשבר בתים אחרים.

כי בחורה שמסגלת לשבר בית מסדר, היא מפקרת (וכן בחור ששובר בית מסדר, ומחטיא אשה נשואה, הוא בחור מפקר), והסוף של מפקרים כאלו ידוע, שהם מקבלים אחר-כך עגש כזה, שלא תארו כלל, ואינם יודעים על מה ולמה זה הגיע להם וכו'. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (פחות ל): 'תני רבי חיא: מיום שחרב בית-המקדש, אף-על-פי שבטלו סנהדרין, ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו. מי שנתחייב סקילה — או נופל מן הגג או

קל שו"ת תרעא ברסלב

חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה — או נופל בדלקה או נחש מפישו, ומי שנתחייב הריגה — או נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק — או טובע בנהר או מת בסרוג'ני; ושומעים בכל יום על אסונות כבדים שקורים, ואחר-כך מתפללים למה ועל מה זה מגיע וכו'.

על-פל-פנים אין מה לעשות, כי האח עכשו מסגור, ויעשה את הכל להתגרש ממנה, והוא חושב שתפס מי יודע מי וכו', וילך אחריה שולל וכו', וכבר אמר החכם מפל האדם (משלי ב, טו): "להצילך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה, העוזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה".

אין לי מה להוסיף, אלא לרשם את זה כדאי שאחרים לא יבואו לידי טעות כזו, שמשלמים עליה אחר-כך מחיר מאד מאד כבד, והקדוש-ברוך-הוא יפקח את עיני הטועים לפני שיהיה מאחר.

רציתי מאד לעזור לך, אבל כפי האמור — אין מה לעשות, רק לעזור את אחרים שלא יעשו את הטעות הזו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרעא.

האם מתר לנשים לצאת להפצה?

שאלה:

מאת נחמן נתן: לכבוד הצדיק שלום. האם מתר לנשים לצאת להפצה?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נחמן נתן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (שיר השירים רבה, פרשה א', סימן כב):
 על הפסוק (בראשית יב, ה): "ויקח אברהם את שרי אשתו ואת
 לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו, ואת הנפש אשר
 עשו בחרן" — ויהלא אם מתפנשים כל העולם לברא יתוש
 אחד, אינן יכולים לבראתו, אלא אלו הגרים שגירו אברהם
 ושרה, לכה נאמר: "ואת הנפש אשר עשו בחרן". אמר רבי
 חוניא: אברהם היה מגיר אנשים, ושרה הנשים, ומה תלמוד
 לומר "אשר עשו בחרן"? מלמד שהיה אברהם אבינו מכניסן
 לביתו, ומאכילן, ומשקן, ומאהיבן, ומקרבן, ומגירן, ומכניסן
 תחת פני השכינה, הא למדת, שכל המכניס ברה אחת
 לתוך פני השכינה מעליו, עליו כאלו הוא בראו ויצרו
 ורקמו'.

הרי שלף לפניך, שאברהם אבינו גיר גברים, ושרה אמנו
 גירה נשים, וזה כל ענין ההפצה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"רן,
 חלק א', סימן יד), שאי אפשר לקרב את הגרים עם בעלי תשובה,
 אלא על-ידי תורה — להשקות את אלו הנמצאים בחוץ,
 כמו שכתוב (משלי ה, טז): "יפוצו מעינותיך חוצה", שצריך
 להשקות את אלו שמבחוץ, להודיע להם הדרך ללכו בה, וזה
 מאד מאד יקר בעיניו יתברך, ולכן כמו שגבר צריך תקון על
 עוונותיו, ועקר התקון שיקרב רחוקים, כף אשה צריכה תקון
 על עוונותיה, ועקר התקון שתקרב רחוקות.

ולכן אשרי אשה שהולכת להפיץ רק בין נשים, שזה

קלב שו"ת תרעב בְּרִסְלָב

דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד — לְקַרְבַּ נְשִׁים רְחוּקוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאִשָּׁה מְקַבֶּלֶת יוֹתֵר מֵאִשָּׁה אַחֲרַת, וּבְכֻלָּל יוֹתֵר צְנוּעַ כְּשֵׁאִשָּׁה לֹא תִלָּךְ בֵּין גְּבָרִים, אֲדִרְבָּה! שֶׁהִיא תִהְיֶה מְצוּיָה רַק בֵּין נְשִׁים, וְלִהְפֹךְ גְּבַר יוֹתֵר צְנוּעַ שִׁסְתּוֹכֵב רַק בֵּין גְּבָרִים, וְשֶׁבְכֻלָּל לֹא יִתְקַרֵב אֶל נְשִׁים, וְלִכֵּן גַּם נְשִׁים חַיְבוֹת לְהִפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנֵי ז"ל בֵּין נְשׂוֹת יִשְׂרָאֵל, אִם הֵן רוֹצוֹת תְּקוּן.

אֵין עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה לְמַעֲלָה בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ לְקַרְבַּ רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, שְׂאֵת זֶה עוֹשִׂים בְּאִמְצָעוֹת הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, כִּי הַסֵּפֶר כָּבֵד מְדַבֵּר בְּעֵד עֲצָמוֹ, וְכֹל סֵפֶר וְסֵפֶר יֵשׁ לוֹ אֶת הַכְּתֻבָּת שְׁלוֹ, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שֶׁמְנַסֶּה לְהִפְיֵץ בֵּין נְשִׁים, וּבְזֶה תִזְכֶּה לִהְיוֹת מִהַמְזוֹפּוֹת אֶת אַחֲרוֹת לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרעב.

אָנוּ מְאֹד רוֹצִים לְגוֹר בְּדִירָה מְשֻׁלָּנוּ, אֶךְ בְּגִלָּל שְׂאִין לְאִשְׁתִּי עֲבוּדָה מְסוּדֶרֶת, אָנוּ נֹאֲלָצִים לְגוֹר בְּבֵית אָבִי

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַפָּאֵל: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַצְּדִיק כְּבוֹד קְדוּשַׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. אָנִי וְאִשְׁתִּי שֶׁתִּנְחִיָּה הַתְּחַתְּנוּ הַשְּׁנָה

בְּט"ו בשבֹט, וברוּף השם, הקָשֶׁר בֵּינֵינוּ מֵעַמִּיק מִיּוֹם לְיוֹם. הַבְּעִיָּה הַיָּא, שְׁמִכִּינן שְׁלֹא־שְׁתִּי אֵין עֲדִין עֲבוּדָה קְבוּעָה, אֵין לָנוּ אִפְשָׁרוֹת לְשֹׁכֵר דִּירָה מְשֻׁלָּנוּ, וּבִינְתִּים אָנוּ גָרִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָבִי. אָנוּ חוֹשְׁשִׁים, שְׁבֹבֵא הָעַת, כְּאִשֶׁר אִשְׁתִּי תִפְקֹד וְתִלְד, נֶאֱלָץ לְגַדֵּל אֶת בְּנֵנוּ אוּ בַתֵּנוּ בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָבִי — בּוּ יֵשׁ חֶסֶר צְנִיעוּת וּדְבָרִים לֹא חֲנוּכִיִּים, וְלָכֵן קִבְּלָנוּ הַתֵּר מִמּוֹרָה הוֹרָאָה לַעֲשׂוֹת מִנִּיעָה לַחֲצֵי שָׁנָה עַד שְׁנַעֲבֹד לְדִירָה מְשֻׁלָּנוּ. מָה עֲלֵינוּ לַעֲשׂוֹת, בְּדִי שֶׁאִשְׁתִּי תִמְצָא מְקוֹם עֲבוּדָה מְסֻדָּר, וְנוֹכַל כְּבָר לְשֹׁכֵר דִּירָה וְלַחֲיוֹת אֶת חֲיֵינוּ? תוּדָה לָכֶם וּרְפוּאָה שְׁלָמָה.

תשובה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֻדָּר דְּבָרִים, ו' מִנְחָם־אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רְפָאֵל, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנֹכַח קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִתָּה צְרִיף לְרִקְד מְרַב שְׂמִחָה, שְׂזֻכִּיתָ לְהַתְחַתֵּן, וְכִינן שְׁעַדִּין אִתָּה בְּשָׁנָה רֵאשׁוֹנָה לְנִשׁוּאָיְךָ, אִתָּה מְכָרַח לְקַיִם אֶת הַמְּצוֹת עֲשֵׂה שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא צָוָה אוֹתָנוּ (דְּבָרִים כד, ה): "נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת, וְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח", וְאִתָּה צְרִיף לְשִׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל הַמַּתָּנָה שְׁנַתַּן לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְעֲלִיף לְשִׂמַּח אוֹתָהּ, כִּי (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו'): 'אִשָּׁה — בְּעֹלָה מִשְׂמִחָה'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבָא מִצֵּעָא נט.): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בַתּוֹף בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֶלֶּא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וּלְאֲבָרָם הִיטִיב בְּעִבּוּרָהּ". וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רְבָא לְבָנֵי מְחוּזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׂיִיכוּ כִּי הִיכִי דְתַתְּעִירוּ' [כְּפָדוּ וְיָקְרוּ אֶת

נשותיכם כְּדֵי שְׂתַתְּעֶשְׂרוּ]; וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן ט): 'עֲקַר הַעֲשִׂירוֹת בָּא בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה'.

אָבֵל אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִתְפַּלֵּא עָלַיךְ, מֵה זֶה הָעֲנִיָּן לְקַבֵּל הַתֵּר מִמּוֹרָה הוֹרְאָה לְמַנְיַעָה וְכוּ' וְכוּ' — "עַד שֶׁתְּהִיָּה פְרֻנְסָה לְאִשְׁתִּי, וְשֶׁנוֹכַח לְכָבֵד לְשֹׁכֵר דִּיּוֹה"? הֲרֵי כְּשֶׁאֲתָה נִתְּתָ כְּתֵבָה, חֲתַמְתָּ עָלֶיהָ, שֶׁאֲתָה תְּפָרְנֵס אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְכוּ', וְזוֹ עוֹלָה גְדוּלָה מְצַדֵּךְ לְכֹתֵב דְּבַר כְּזוֹ, שֶׁאֲתָה לֹא יָכוֹל לְצַאת מִבֵּית הוֹרֵיךְ, כִּי אֵין לְכֶם פְּרֻטִיּוֹת, וְכֵן אֲתָה לֹא רוֹצֵה שֶׁאֲשֶׁתְּךָ תְּפַקֵּד, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ עֲדִין עֲבוּדָה וְכוּ', זֹ עֲזוֹת מְצַח מְאֹד גְּדוּלָה לְכֹתֵב כְּכֵה, וְזוֹ גַם רְשָׁעוֹת גְּדוּלָה! וְאֲתָה צְרִיךְ לְדַעַת, אִשָּׁה לֹא מְחַיֶּבֶת לְעֵבֵד בְּכָלֵל, וְאֲדַרְבֵּה, חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים ג): 'הַמְצַפֶּה לְשֹׁכֵר אֲשֶׁתּוֹ — אֵינוֹ רוֹאֵה סִימָן בְּרַכָּה לְעוֹלָם'; אִם אִשָּׁה רוֹצֵה וּמְסוּרָה לְבַעֲלָהּ — יְכוֹלָה לְצַאת לְעֵבֵד וְלַעֲזוֹר לְבַעֲלָהּ, וּבַפֶּרֶט כְּשֶׁלוֹמֵד תּוֹרָה וְכוּ', אָבֵל לְהַכְרִיחַ אֶת אֲשֶׁתּוֹ, שֶׁהִיא מְכַרְחַת לְלַכֵּת לְעֵבֵד וּלְהִבְיֵא פְרֻנְסָה וְכוּ', בְּזֶה אֵין שׁוּם סִימָן בְּרַכָּה.

וְלִכֵּן פֶּלֶא עַל גַּבֵּי פֶּלֶא, אֵיפֹה הֲרֻגֵשׁ שְׁלֵךְ? אֵיפֹה הֲרַחֲמֵנוּת שְׁלֵךְ שֶׁאֲתָה שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת כְּאֵלוֹ? ! צֵא לְעֵבֵד וַיְהִיָּה לָךְ כֶּסֶף, וְתִשְׁכְּרוּ דִּיּוֹה וְתִגּוּרוּ בְּנִפְרָד, כִּי זֶה לֹא בְרִיא לְגוֹר אֲצֵל הַהוֹרִים, כִּי הֲרַבָּה קְלָקוּלִים בְּשִׁלוּם-בֵּית יוֹצְאִים מִזֶּה, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּלָה וְחַמּוֹתָה אֵינָן מְשִׁתּוֹת וְכוּ'.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים לְצַאת וּלְמַצֵּא עֲבוּדָה, וְלִקְבַע עֵתִים לְתוֹרָה, כִּי כֵּן אָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ב, ב): 'יָפֵה תְּלַמּוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שִׁיגִיעַת שְׁנִיָּהֶם מְשַׁכַּחַת עוֹן'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

שו"ת תרעג ברסלב קלה

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרעג.

מה אני יכול לעשות כדי שימתקו הדינים מעם ישראל, ושלא תהיינה יותר צרות?

שאלה:

מאת יואל יצחק: לכבוד הצדיק. אנו נמצאים עכשו בתקופה הקשה של ימי 'בין המצרים'. בשנה שעברה הרגו בימים אלו במיתה משנה את הצדיק רבי אלעזר אבוחצירא ואת הילד הטהור לייבי קלצקי, זכרונם לברכה, ולצערנו הרב, בכל שנה שומעים על מקרים ואסונות מוזעזעים, שקורים בימים אלו. אני מתפלל בכל לבי, שהקדוש-ברוך-הוא יאמר לצרותינו די, ונזכה כבר לגאלה השלמה, כי הצרות של עם ישראל נוגעות בלבי ומצערות אותי עד מאד. מה אני יכול לעשות כדי שימתקו הדינים מעם ישראל, ושלא תהיינה יותר צרות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יואל יצחק, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שיש לך נקדת אהבת ישראל,

והדבר הזה הוא בנפשך, מה יכולים לעזור לעם ישראל בעתים הללו.

והנה חכמינו הקדושים אמרו (יומא פו): 'גדולה תשובה, שבשביל יחיד שעשה תשובה, מוחלין לכל העולם כלו'; רואים מזה, מהו פח של יחיד, שיכול לזכות שבשבילו ימחל הקדוש-ברוך-הוא לכל העולם כלו.

ולכן שב בפנה שלך, ותתבודד עמו יתברך, ותפרש את כל שיחתך אליו יתברך, ותבקש רחמים על כלל ישראל הנתונים בצרה ובשביה, אשר כבר כמעט אלפים שנה שאנחנו בגלות מרה וארבה, ולא רואים סוף לצרות, ובכל יום נהרגות נשמות קדושות, ואנשים אין להם פרנסה... ואין שלום-בית... ואין בריאות... ואין נחת מהילדים... לא חסרות צרות וכו', ותרחיב את הדבור על זה, ותחזר בתשובה שלמה לפניו יתברך, ואז אתה תהיה הגורם שימחלו לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כלו, ואתה בעצמך יכול להביא את הגאולה.

ואם כל בר ישראל היה חושב כך, שהעקר לתקן את עצמו ולא את האחרים, אז מזמן היינו נגאלים, פי הבעיה הכי גדולה, שכל אחד מסתכל מה צריכים לתקן אצל הזולת, ומעצמו הוא שוכח, כמאמרם ז"ל (נגעים פק ב, משנה ה): 'כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו. רבי מאיר אומר: אף לא נגעי קרוביו'.

ולכן כל אחד צריך להסתכל ולתקן רק את עצמו ואת מדותיו וכו', וישפך שיח ותפלה אליו יתברך על עצמו ועל

כָּלֵל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵף יִזְכֶּה שִׁיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּגֵאֻלַּת יִשְׂרָאֵל,
יֵרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לִבֵּנוּ, וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרַכָּה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרעד.

עֲבַרְנוּ כְּבָר כַּמָּה דִּירוֹת, אַךְ עֵדִין לֹא מֵצָאנוּ מְקוֹם
שְׂטוֹב לָנוּ בּוֹ

שאלה:

מֵאֵת חוּה: שְׁלוֹם וּבְרַכָּה לְכַבוֹד הָרַב. בְּעֵלֵי וְאֲנִי
עוֹמְדִים כְּעַת בְּפָנַי פְּרִשַׁת דְּרָכִים: גִּרְנוּ שֵׁשׁ שָׁנִים
בְּמוֹדִיעִין, וְלִפְנֵי כְּשָׁנָה עֲבַרְנוּ לְאֶזֶר הַמְּרֻבּוּ, שֶׁהוּא
הָאֶזֶר בּוֹ גִּדְלָנוּ. הֵעֲבַרְנוּ אֶת יְלָדֵינוּ לְמוֹסְדוֹת חֲנוּף
חֲדָשִׁים, וְכַמוֹכֵן שֶׁהָיוּ לָהֶם קִשְׁיֵי הַתְּאֻקְלוּמוֹת
וְהַסְתַּגְלוֹת לְמוֹסְדוֹת וְלַסְבִּיבָה הַחֲדָשָׁה. כְּעַת, לְאַחַר
שֶׁעֲבָרָה שָׁנָה, הִגַּעְנוּ לְמַסְקָנָה שֶׁקָּשָׁה לָנוּ לְחִיוֹת כְּאֵן
— הַבֵּית קֶטָן מְאֹד, וְאֵינוּ מְשַׁרְת אֶת צְרָכֵינוּ, אֵין לָנוּ
עֲבוּדָה מְסֻדָּרָת וְאֵנְחָנוּ מִתְּפַרְנִסִּים מְעַבֹּדוֹת מְזַדְמָנוֹת,
כִּי שֶׁהַעֲתִיד הַכִּפְלָפְלִי שֶׁלָּנוּ מְעַרְפֵּל וְאֵינוּ בְּרוּר.

הַמְּצַב הַזֶּה הֵבִיא אוֹתָנוּ לְשַׁקֵּל מֵעֵבֶר לְטְבִרְיָה,
שֶׁם הַכֵּל זוֹל יוֹתֵר, וְאֵנוּ מְקוּיִם שֶׁלְאַחַר שְׁנַמְכּוֹר אֶת
הַבֵּית שֶׁלָּנוּ כְּאֵן, נוּכַל לְהַחְזִיר אֶת הַמְּשַׁכְּנֵתָא שֶׁלְקַחְנוּ,
וּבִיְתֵרַת הַכֶּסֶף נוּכַל לְקַנּוֹת דִּירָה בְּטְבִרְיָה, וְאוּלַי אַךְ
נוּכַל לְמַצֵּא דִּירָה עִם יְחִידַת דִּיור לְהַשְׁכִּירָה, כִּי שְׁנוּכַל
לְהַתְּפַרְנֵס מִמֶּנָּה. הַבְּעִיָּה הַיָּא, שֶׁהַמְּעַבֵּר לְצַפּוֹן הוּא
מִמֶּשׁ לֹא פְּשוּט עֲבוּרָנוּ, כִּי כָּל הַמְּשַׁפְּחָה שֶׁלָּנוּ נִמְצָאֵת
כְּאֵן בְּמְרֻבּוּ, וְעַל אַךְ שְׁאֵנוּ לֹא מִתְּרָאִים הַרְבֵּה, זֶה

קלח שו"ת תרעד ברסלב

מרגיע לדעת שכלם קרובים אלינו. אנו אוברי עצות, ולא יודעים מה לעשות: האם כדאי לעשות את הצעד הזה? ומה יהיה אם אחרי שנה או שנתיים שוב לא נתחבר למקום, ואז נצטרך לעבור שוב? נשמח לשמע את דעתו של הרב ולקבל את ברכתו. תודה מראש.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל חנה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להיות שלם עם עצמו, ואז הכל ילך לו כסדר, ואיפה שיגור יהיה שמח, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה מ"ז): 'חן מקום על יושביו'. וכנראה שלא בעלך ולא את שלמים עם עצמכם, כי בכל פעם אתם מחליפים דירות ועירות וכו', ואתם לא שמים לב שאתם הורסים במו ידיכם את ילדיכם וכו'. מילא שאתם מסתובבים כמו נגדים וכו', שלא מוצאים את מקומם, אבל אתם צריכים לרחם על הילדים שלכם, כי בכל פעם הם מחליפים מוסדות חנוך — בית ספר חדש, תלמוד-תורה חדש, חברים חדשים וכו', וזה הורס אותם לגמרי, ולכן את ובעלך צריכים פעם ולתמיד להתישב: מה אתם רוצים מחייכם? ואז תהיו הכי מאשרים.

אדם צריך תמיד רק לרצות לעשות את רצונו יתברך, ולכן עליו להסתפל תמיד: באיזה מקום אני יכול לתת חנוך טוב לילדי? ובאיזה מקום שאגור יהיה טוב יותר ברוחניות, לי ולבעלי? וכו', כי הרי רק זו התכלית שבשבילה באנו לעולם — לקיים את מצוותיו יתברך, ולהכיר אותו יתברך מפל פרט מפרטי הבריאה. ועל-ידי-זה נזכה להיות הכי

שו"ת תרעה ברסלב קלט

מאשרים בחיינו — בזה שגשגתה תמיד לחפש אחר רצון הקדוש-ברוך-הוא, ולקיים את תורתו ומצוותיו הקדושות, ואם מוצאים מקום כזה — אין אשר גדול מזה! וזה מה שאתם צריכים לחפש ולמצא.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שכבר תמצאו את עצמכם, ותגורו במקום אחד, ולא תהיו נודים, ותעברו במקום למקום וכו' וכו', ותהיו הכי מאשרים בחייכם, ותרוו רב נחת דקדשה מפל יוצאי חלציכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרעה.

היתה לי ולאשתי מריבה קשה, ובגללה הסתבכתי בצרות צרורות

שאלה:

מאת יצחק: אשתי ואני התחתנו לפני כשנה. במהלך תשעת החדשים הראשונים גרנו אצל חמותי, ולפני כחדשים וחצי עברנו יחד עם התינוק שנולד לנו לגור לבד. כחדש אחרי שעברנו לגור ביחד, פרץ בינינו ריב קשה מאד, שבמהלכו היתה אלימות פיזית מצדה, אשתי פנתה למשטרה והתלוננה, ואני הזמנתי לחקירה. לאחר שחקרו אותי, הזמינו גם אותה

לחקירה, ופתחו לשנינו תיק וצו הרחקה לשבוע. בעבר יומים אשתי נגשה שוב למשטרה בטענה שהפרתי את צו ההרחקה, זמנו אותי שוב לחקירה, ושחררו אותי. אני עובד כמאבטח במשרד ממשלתי, ולמחרת החקירה השניה, הגיע אלי שוטר למקום העבודה עם צו הגנה, שאשתי הוציאה מבית-המשפט לענייני משפחה, ולקח לי את הנשק, ובכך אבדתי את מקום עבודתי. חשוב לצין, שלפני כל הספור הייתי בתהליכים להשתלב ולהתקדם במקום עבודתי, ובעקבות התיק שנפתח, התהליך טרפד לחלוטין.

בנוסף לכל זה, אשתי רוקנה את החשבון המשותף, והחליפה את המנעול בבית, כדי שלא אוכל להכנס אליו. אני מכרח להודות, שבאמת הרבה פעמים התנהגתי אליה בצורה לא מכבדת, אך אף פעם לא הרמתי עליה יד כמו שהיא טענה במשטרה ובבית-המשפט, ולהפך, היא זו שנתנה לי סטיקה, הטיחה בראשי ברית בחזקה, ושרטה אותי. אני לא יודע מה לעשות: האם לנסות לזום שלום-בית למרות הכל או להתגרש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יצחק גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם השאלה שלך לא הייתה מצחיקה — לא הייתי עונה לך. אף השאלה שלך היא הן מצחיקה והן מעציבה וכו', ואני יודע שיש עוד אלפים כמוכם, אז אמרתי לרוץ בשורותים אלו אליך, ואולי עוד זוגות ילמדו קצת מהשורות האלו.

הקדוש-ברוך-הוא מרחם על בני-אדם, ומזמין להם את בני ובנות זוגם, נותן להם מפל טוב וכו', ובמו ידיהם הם שוברים ומרחיקים את מזלם הטוב, אשרם ועתידם.

כל זוג שהתחתנו צריכים לדעת, שהם מכרחים להיות מאד מאד שמחים ועליזים, כי רבנו ו"ל אמר (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן רסה), שקדם שהנשמות יורדות לכאן, לזה העולם, למעלה הן נשמה אחת, וכאשר יורדות לעולם הן מתפצלות, הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן, כי יש המון עפובים, כמאמרם ו"ל (סנהדרין כב): 'קשה זוגו של אדם בקריעת ים סוף'. ותכף כשמוצאים אחד את השני, הם מתאחדים יחד, וזו השמחה הכי גדולה.

הרי זכיתם למצא אחד את השני והתחתנתם, ולא לקח רק תשעה וחצי חדשים, וכבר קבלתם מתנה תינוק חמוד, הרי מליוני זוגות היו מתחלפים אתכם עם האשר שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא וכו', ואתם שניכם, במקום לרקד בכל יום מרב שמחה, שהתחתנתם וקבלתם מתנה תינוק חמוד, כבר מתחילים לתת מכות אחד לשני, בדיוק כמו בכלוב בגן-החיות, הוא נתן לי סטירה... והיא נתנה לי בעיטה... היא זרקה עלי כרית... והוא נתן לי אגרוף... ממש קרקס בבית... אתה פותח תיק עליה, והיא פותחת תיק עליך... ומה קרה לבסוף? שאבדת את הדירה ואת הפרנסה שלך וכו' וכו', ומי יודע איך זה יתגלגל ויגמר.

ולכן כל זוג שמתחתנים, הדבר הראשון שהם צריכים ללמד ולזכור היטב היטב — אם הם רוצים לבנות בית נאמן

בישראל, עליהם לכתחלה להיות ותרגום, ולותר אחד לשני, ואז אף פעם לא יצטרכו ללכת אל אדם שעוסק בשלום-בית. כי כדי שהשלום ישרה בתוך ביתם, צריכים רק שכל ודעת איך להתנהג הבעל והאשה אחד עם השני, והיות שעדין אין בתי חרשת וחנייות ליצור ומכירת שכל ודעת, לכן צריכים לכוון בכל יום שלש פעמים בעת שמתפללים את הברכה: "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה", לבקש אז על דעת ושכל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (גדרים מא): 'דעת קניית — מה חסרת? ! דעת חסרת — מה קניית?'; אם יש לאדם דעת — יש לו הכל, ואם אין לו דעת — אין לו כלום, ולכן כל זוג צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על דעת ושכל, אשר השכל היבש אומר שצריכים להיות ותרגום, ואז השלום שורה בבית.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פט), שאם הדעת הזו מקבלים מהצדיק האמת, שהוא השדכן המשדך כל השדוכים, ולכן אשרי הזוג שמקבלים את הדעת שלהם על-ידי הצדיק האמת, שהוא רבנו ז"ל, ואז ידעו איך להתנהג אחד עם השני — להיות ותרגום וסבלנים וכו', ואז אף פעם לא יבואו לידי מריבות, ומכל שכן לא לידי פעם, עד כדי הגבהת ידים אחד על השני, שזה מנהג גויים.

ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן'; ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה'; ובמקום שהשכינה נמצאת — שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י): 'שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא

בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

אָנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתַּעֲשׂוּ כָּל מָה שֶׁבִינְדְּכֶם
לְהַשְׁלִים בִּינֵיכֶם וְכוּ', כִּי זוּג שְׂרָבִים בִּינֵיהֶם, גּוֹרְמִים פְּרוּד
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מָה שֶׁבִיכְלֹתְכֶם לְהַתְפַּיֵּס
תַּכְּף-וּמִיד אֶחָד עִם הַשְּׂנִי, כִּי לֹא יֵאבְּה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא
סֶלַח לָכֶם. וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת טו): 'לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם
בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, אִמְרָה תוֹרָה, שְׁמִי שְׁנֹכַתָּב בַּקְּדוּשָׁה יִמְחָה
עַל הַמַּיִם'; וְאִם הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֹר מִסָּפִים שְׁיִמְחָק,
כְּבִיכּוֹל, שְׁמוֹ שְׁמַחְזִיק אֶת כָּל הָעוֹלָם, הַעֲקָר שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם
בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, בְּנֹדָאֵי אֲתֵם צְרִיכִים לְהַשְׁלִים בִּינֵיכֶם.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ — תִּשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תּרעו.

אָנִי עוֹבֵד בְּעִבּוּדָה שְׂאִינִי אוֹהֵב, וְזֶה מִתְסַבֵּל אוֹתִי
מְאֹד

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲבֵרָהֶם: אָנִי עוֹבֵד בְּעִבּוּדָה שְׂאִינִי אוֹהֵב, וְזֶה
מִתְסַבֵּל אוֹתִי מְאֹד, עַד כְּדֵי כֶּף שֶׁכָּל הַיּוֹם אָנִי מִסְתַּבֵּל
עַל הַשְּׁעוֹן, וּמִחֲבָה שֶׁהַשְּׁעוֹת תַּעֲבֹרְנָה. אָנִי מִחַפֵּשׁ
עִבּוּדָה אַחֶרֶת שֶׁתִּתְּאִים לִי יוֹתֵר, אָבֵל אָנִי לֹא מוֹצֵא

שום עבודה שמושכת אותי. האם עלי להמשיך לעבוד
במקום עבודתי בכח למרות שזה גורם לי תסכול רב?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אברהם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אבות פ"ק ד'): אֵינְהוּ עֶשֶׂיר? הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, מִי הוּא נִקְרָא בְּאֵמַת עֶשֶׂיר? זֶה שֶׁהוּא שְׂמִיחַ עִם הַחֻלְקָא שְׁלוֹ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן לד), שְׂפָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה מֵה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ, וְלֹא רַק זֹאת, אֲלֵא חִבְרוֹ אֵינּוּ יְכוּל לְקַבֵּל אֶת הַנִּקְדָּה שְׁלוֹ, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַנִּקְדָּה שְׁלוֹ, וְצָרִיכִים לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַנִּקְדָּה הַשְּׂיִכָּה לְלִבּוֹ בְּעַת הַזֹּאת, הֵינּוּ אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִיּוֹת מְאֹשֵׁר עִם מֵה שְׂיֵשׁ לוֹ, וְאִז אֵיפֹה שָׂרַק לֹא יְשִׁימוּ אוֹתוֹ, הוּא יִהְיֶה שֵׁשׁ וְשִׂמְחָה וּמְאֹשֵׁר בְּחַיּוֹ.

אָבֵל אִם אָדָם אֵינּוּ שָׁלֵם עִם עֲצָמוֹ, אֲפֹלוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, הוּא תָּמִיד מְמַרְמֵר, תָּמִיד אֵינּוּ מְשָׁלִים עִם עֲצָמוֹ, וְנִתְקַיְמָה אֲצֵלוֹ קְלָלַת הַתּוֹכְחָה (דברים כח): "וְהָיָה חֲטִיף תְּלוּאִים לְךָ מִנְּגֵד, וּפְחָדְךָ לִילָה וַיּוֹמֵם, וְלֹא תִאֲמִין בְּחֲטִיף: בְּבִקְרָתָא אָמַר מִי יִתֵּן עָרֵב וּבְעָרֵב תִּאֲמַר מִי יִתֵּן בְּקָר מִפְּחָד לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחָד, וּמִמְרָאָה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה".

וְלִכֵּן גָּלַה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, וְאֵיפֹה שָׂרַק נִמְצָא, יִקְשֵׁר אֶת עֲצָמוֹ מִשָּׁם אֵלָיו יתברך, וַיִּבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ יתברך כָּל מֵה שְׂצָרִיךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְזֶה יָבִיא אוֹתוֹ

אֶל הָאִשֶּׁר הָכִי גְדוֹל, בְּנֹדָאֵי אִם קָשָׁה לְאָדָם בְּאִיזָה מְקוֹם וְכוּ', צָרִיף לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂשִׁנָּה לוֹ אֶת הַמְּקוֹם וְכוּ', כִּי מִשְׁנֵה מְקוֹם מִשְׁנֵה מְזֹל וְכוּ', אָבֵל לֹא שְׂיֵהִיָּה עֲצוּב וּמְמַרְמֵר וּמְדַפֵּא וְכוּ', וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁבֵא בְקָר, הוּא כְּבָר מְצַפֵּה שְׂיֵהִיָּה עָרֵב, שְׂיֻכַּל לְבָרַח מִשֵּׁם וְכוּ'.

אֵתָה צָרִיף לְזַכֵּר, שְׂלֵא בְּאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם לְסַבֵּל, אֶלֶּא לְהַנּוֹת מֵהַחַיִּים, וְלִהְפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל פֶּרֶט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, לְהַתְּפַלֵּל אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית — בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְלִקְיָם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם, וְלִלְמַד אֶת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְלַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד עִם הַזּוֹלָת, וְלִהְפִירוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִיף שְׂמַחִיָּה וּמְהִירָה וּמְקַיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, שְׂזוֹ נִקְרָאת הַנְּאָה בְּחַיָּיו וְכוּ', וְאִף שְׂבִיַן כְּף עוֹבֵר עַל בְּנֵי-אָדָם מַה שְּׂעוֹבֵר וְכוּ', צָרִיכִים לְהַשְׁלִים עִם הַמְּצִיאוֹת — מִצַּד אֶחָד, וּמִצַּד שְׁנַי — צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְּבֵה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִיטִיב לוֹ וְכוּ', וְיִהְיֶה אֶת הַמְּרִירוֹת לְמַתִּיקוֹת וְכוּ', אֶת הַמְּנִיעוֹת לְנַעֲימוֹת וְכוּ', וְתַמִּיד צָרִיכִים לְהַסְתַּכֵּל עַל חֲצֵי כּוֹס הַמִּלְאָה שְׂיֵשׁ לוֹ וְכוּ', וְלִשְׂמַח עִמּוֹ וְכוּ', וּכְשֶׁעוֹבֵר עָלָיו חַיִּי לִימוֹן וְכוּ', מְכַנְיָסִים מִיָּם וְסִכָּר בְּתוֹכָם, וְנַעֲשֶׂה לִימוֹנָה וְכוּ', וְאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שְׂכָל מְאָרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מַעֲיַן עוֹלָם הַבָּא.

מוֹבָא בְּזִהָר (הַקְּדָמָה ד.), שְׂכָכֵל יוֹם יוֹצֵא כְּרוֹז מֵהַשְּׂמַיִם: מֵאֵן מְנֻכּוֹן דִּי חֲשׂוֹכָא מֵהַפְּכֵן לְנִהוּרָא וְטַעֲמִין מְרִירָא לְמַתְקָא עַד לֹא יִיתוֹן הַכָּא. מֵאֵן מְנֻכּוֹן דְּמַחְפָּאן בְּכָל יוֹמָא לְנִהוּרָא דְנִהִיר בְּשַׁעֲתָא דְּמִלְכָא פְּקִיד. (וַיִּקְהַל קָצוֹ עֵא): לְאֵילָתָא וְאֵתִיקָר וְאֵתִיקָרֵי מִלְכָא מִכָּל מְלָכִין דְּעֵלְמָא. מֵאֵן דְּלֹא מְצַפֵּה דָא בְּכָל יוֹמָא בְּהֵוָה עֵלְמָא, לִית לִיהַּ חוּלְקָא הַכָּא [מִי מִכָּם יְכוֹל

לְהַפְּךָ אֶת הַחֶשֶׁךְ לְאוֹר, וְאֶת הַמְרִירוֹת לְמִתְקוֹת, עַד שֶׁלֹּא יָבוֹא לְעוֹלָם הַבֵּא וְכוּ', מִי מִכֶּם שֶׁמְחַפֵּה בְּכָל יוֹם לְאוֹר הַגְּנוּז שִׁיתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם וְכוּ', מִי שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהִרְאוֹת אֶת זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵין לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבֵּא].

מִכָּל זֶה רוֹאִים מַעֲלַת הָאָדָם, שֶׁאֶפְלוּ שְׁעוֹבֵר עָלָיו כָּל מִינֵי חַשְׁכוֹת וּמְרִירוֹת וְכוּ' וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן הַכֹּל הוּא מְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֵא!

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרעז.

רַבְּנוּ ז"ל מְתִיחַס בְּשָׁנֵי מְקוֹמוֹת לְעֲנִיָּן שֶׁל 'צְדִיק וְלַמְדִּין', וְלִכְאוּרָה יֵשׁ בְּדַבְּרֵיו סְתִירָה

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֶיהוּ: בְּעַת שְׁלֵמֵדְתִּי בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הִתְעוֹרְרָה אֲצִלִּי קִשְׂיָה, וְאֲנִי הוֹלֵךְ אַתָּה כְּבֵר הַרְבֵּה זְמַן: בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵין בְּסִימָן ל"א מְבַאֵר, שֶׁבְּצְדִיק נִכְלָלָת גַּם בְּרִית תַּתְּאָה, שׁוֹז בְּחִינַת לְמַדָּן — כְּלוֹמֵר שֶׁהַצְּדִיק צָרִיךְ לְהִיּוֹת גַּם לְמַדָּן, וְאֵלּוּ בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן בְּשִׂיחָה ע"ו מְבַאֵר, שֶׁאֶפְשֵׁר לְהִיּוֹת צְדִיק גַּם בְּלִי לְהִיּוֹת לְמַדָּן, וְלִכְאוּרָה יֵשׁ סְתִירָה בְּדַבְּרֵיו ז"ל.

אֲשַׁמַּח מְאֹד אִם תִּנְשְׁבוּ אֶת הַקִּשְׂיָה הַזֹּאת. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אליהו, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין שום סתירה בדברי רבנו ז"ל! בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל"א, מגלה לנו רבנו ז"ל, שצריכים להיות צדיק ולמדן, פי אחד בלא השני לא הולך, הינו מצד אחד אסור לו לצאת מההלכה, שזו בחינת למדן, ויהיה זוווג בהתערעל-פי ההלכה, שזו ברית התאה, ומצד שני צריך להיות דבוק בו יתברך, שזו ברית עלאה, ויהיה צדיק נכלל בו יתברך, וצריכים את שניהם וכו', עין שם.

אבל בשיחות-הר"ן, סימן ע"ו, אומר רבנו ז"ל, שיכולים להיות צדיק גם בלי להיות למדן, הינו אחד שלא יכול ללמד, אסור לו להשבר בשביל זה וכו', אלא יכול להרבות בתפלות ובתחנונים, ולבקש ממנו יתברך שישמר אותו מפל רע וכו' וכו'.

ולכן אלו הם שני ענינים. בודאי השלמות היא לעבד על שניהם — להיות צדיק ולמדן, ובפרט בדרך הלמוד של רבנו ז"ל, יכולים מאד מאד להצליח להיות גם למדן וגם צדיק, עם כל זאת, כשאחד עכשו חוזר בתשובה, ועדין אינו מבין מה שלומד, צריך לשמר מאד מאד שלא יצא מההלכה, ועליו לדעת, שתמיד יכולים לחזור בתשובה אליו יתברך, ואפלו שהוא עדין רחוק לגמרי, פי (ברכות לד'): 'במקום שפעלי תשובה עומדים, שם צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד'.

קמח שו"ת תרעה ברסלב

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרעה.

כבר שנים אני נכשל בפגם הברית, ואינני רואה שום דרך ואפשרות להפסיק עם זה

שאלה:

מאת שלמה: שלום לכבוד הצדיק. אני בחור צעיר, וכבר שנים אני נכשל בפגם-הברית. הספר 'קדשת-הברית' זה הדבר היחיד שמחיה ומחזיק אותי, אך עדין אני נכשל. אני מרגיש מכור לזה, ואינני רואה שום דרך ואפשרות להפסיק עם זה. מה עושים? תודה מראש על התשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ו' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל הבחור שלמה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תראה להמשיך להתמיד בספר הנפלא 'קדשת-הברית', ושם תמצא מרגוע לנפשך, כי הוא מדבר מכל פרט ופרט ששייך לחטא הזה וכו', עם כל זאת אני מבקש אותך, שתקח את עצמך בנדיה, ותשמר על עצמך מאד מאד לא לפגם

בברית — שְׁזָה מְאֹד מְאֹד חֲמוּר! וְאִם שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לָךְ נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד פְּדִיךָ פֶּלַח בַּחֹר.

ומי יכול להתפאר שהוא נקי מהחטא הזה, כמובא (ראשית חכמה, שער התשובה, פרק ג'): "ומהדברים שצריך השב לתקן, הוא לתקן אות ברית הפגום בהוצאת זרע לבטלה, שאין אדם בזמננו נצל ממנו בבחירתו" וכו', עין שם. ואם בעל ה'ראשית חכמה', שהיה תלמיד הרמ"ק זי"ע, שהיה בזמן האריז"ל, שזה כבר למעלה מארבע-מאות וחמשים שנים, פותב כך, מה נאמר בדור הזה, שהפריצות עושה פריצות בנשמות ישראל, כי הקלפות מסתובבות ערמות ממש, רחמנא לישזבן, ומה יעשה הבן שלא יחטא, כשכל הרחובות מלאים תמונות תועבה: שקוץ, תעוב, זהו, ערם וכו' וכו'? ואז, לפני ארבע-מאות וחמשים שנה בעיר הקדש צפת, שהיתה עיר מלאה חכמים קדושי עליון, ורוח-הקדש היתה שורה על העיר (ומלבד זאת, להבדיל, גם הערביות הלכו בצניעות גדולה מאד מכסות מראשן ועד רגלן, אשר לא היה שיהן אפלו להסתכל עליהן) עם כל זאת, הוא פותב לשון כזו: "שאין אדם בזמננו נצול ממנו בבחירתו", מה נאמר אגן בדור הזה, שהכל פרוץ, ויש כל מיני זבל ולכלוף ברחובות, מלבד כל הפלי משחית שיכולים לראות בהם את כל התועבות שבעולם, אין בחור שלא יהיה פגום בחטא המגנה הזה וכו'.

ומה יכול להציל את בני הנעורים מהחטא המגנה הזה? רק אם יקבל על עצמו ללמד בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּוֹת בְּעִקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד! כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ט): 'נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כך וכך בכל יום, ולא יעבר,

וכיּוצא. ואמר: שאפלו אותם האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד, שגולפוּ במצודה רעה עד שרגילין בעברות, חס ושלום, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, אף-על-פי-כן הכח של התורה גדול כל-כף, עד שיכול להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם, חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף, יהיה איה שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצדתם הרעה, על-ידי התורה, כי כח התורה גדול מאד'.

ומקבל אצל אנשי שלומנו, ש"כף וכף" הולף על ח"י פּרקים משניות, אשר מובא (שיחות-הר"ן, סימן קפה): 'רבנו ז"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו לומר בכל יום ח"י פּרקים משניות'. ולכן תהיה חזק בזה מאד מאד, וזה יציל אותך מהחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה.

ועל כלם — תרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וזה כל הענין של התבודדות, שהזהירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואם תהיה חזק בעבודה הקדושה הזו לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, זה יטהר אותך מכל מיני זבל ולכלוף שנדבקו בך עד עכשו וכו' וכו', על-ידי חטאת הנעורים ופגמי הברית וכו'.

העקר, חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך להיות רק בשמחה, כי השמחה זו רפואה בין בגשמיות ובין ברוחניות, וכשאדם שמת, מתרחבת דעתו, ויכול להחזיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך. ותכף כאשר מחזק את עצמו באמונה פשוטה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, על-ידי-זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה

הַתְּעִנוּג הַכִּי גָדוֹל, וְטוֹעֵם טַעַם עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכִמוֹ שֶׁפָּתוּב (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם, וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹקִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם", וּפִרְשׁ רַש"י: 'אַטְוִיל עִמָּכֶם בְּגִן-עֵדֶן כְּאַחַד מִכֶּם, וְלֹא תִהְיוּ מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנִּי וְכוּ', אִיזָה תְּעִנוּג נִפְלָא הוּא זֶה, שְׁאָדָם מְרַגֵּישׁ שְׁמַלְא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעְדֵּיו נִמְצָא, וְהוּא יָכוֹל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ פְּנִים אֶל פְּנִים! וְאֵל מְדַרְגָּה זוֹ רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהִבְיֵא אוֹתָנוּ, וְלִזְה זֹכִים — עַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂמֵחָה. וְלָכֵן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרעט.

הַרוֹפְאִים אוֹמְרִים שֵׁישׁ פְּדוּרִים שְׂיִכּוּלִים לְעִזּוֹ
לְבַעֲיוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׁלִי, אַךְ אֲנִי חוֹשֵׁשׁ מִתּוֹפְעוֹת
הַלְוָאִי שְׁלָהֶם

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נַעֲקֵב: שְׁלוֹם וּבְרַכָּה לְמוֹהֲרַא"שׁ שְׁלִיט"א. עֲבַרְתִּי יְלָדוֹת קֶשֶׁה, הַיְלָדִים בְּכַתֵּה הִצִּיקוּ לִי וּפָגְעוּ בִּי מְלוּלִית וּפְיִזוּת, וְגַם בְּבֵית לֹא לִקְקֵתִי דָּבֵשׁ, כִּי הוֹרִי הַתְּגַרְשׁוֹ בְּהִיּוֹתִי יָלֵד. בְּהִיּוֹתִי נֶעַר הַתְּפִתִּיתִי לְעֵשֶׂן סָמִים, וּמֵאֲז אֲנִי סוֹבֵל מִחֲרָדוֹת, לְחֻצִּים, וּפְחָד מֵאֲנָשִׁים. מֵאֲז עֲבַר הַרְבֵּה זְמַן, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, הַיּוֹם אֲנִי נִשׁוּי וְאֵב לְאַרְבָּעָה

ילדים, אך לפני כחצי שנה מישהו פתה אותי, וחוזרתי לעשן סמים במשך חדשים. מאז המצב הנפשי שלי קשה, החרדות התגברו ובניחוד אתם הגיעו מתחים ודאגות, נדוודי שנה, עצבים וסחרחורות. קשה לי בנהול המשפחה, כל הזמן אני עצבני וחסר סבלנות לאשה וילדים, ויש לי מחשבות לברח מהבית. הרופאים מציעים לי לקחת כדורי הרגעה, כדי לעזור לעצמי, אך כשהלכתי להתניעץ עם רב מקבל מאשקלון, הוא יעץ לי לא להשתמש בכדורים האלו, ואמר שהכל יעבר לי לבר. אני אובד עצות, ואיני יודע מה לעשות: האם לקחת את הכדורים למרות שיש חשש שזה ממכר, או שהבעיה תפתר לבר? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר דברים, ז' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יעקב, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ושלא ישבר אותך שום דבר, בודאי כל העבר שלך בביתך, ומה שעבר עליך בילדותך, הביא אותך לקחת סמים וכו', ולכן אסור לך להאשים את עצמך בשום פנים ואופן, כי לחיות עם רגשי אשמה, זה הדבר הכי גרוע שרק יכול להיות. מה שהיה היה, ואתה צריך ללמד לקח מהעבר שלך, כדי לא להעביר את זה הלאה וכו'.

והנה הקדוש-ברוך-הוא נתן לך מתנה — אשה וילדים חמודים, ועליך להתאושש ולשכח את העבר שלך, ולעשות התחלה חדשה.

בְּעֵינֵי הַחֲרָדוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֶיךָ, וְכֵן נְדוּדֵי הַשָּׁנָה שֵׁשׁ לָךְ, אַתָּה כֵּן יְכוּל לְקַחַת פְּדוּרִים, וְזֶה יִרְגִיעַ אוֹתְךָ, וּבֵינֵי כָּךְ תִּבְרִיא, וְאֲנִי לֹא רוֹאֶה שׁוּם רַע בְּזֶה שֶׁתִּקַּח פְּדוּרִים.

עֲכָשׁוּ אֶסְבִּיר לָךְ אֵת חֲמֵר הָעֵנָן לְקַחַת סְמִים, כְּדִי שֶׁתִּדַע מַה זֶה עוֹשֶׂה לְאָדָם; מִי שְׁלוֹקַח סְמִים, זֶה שׁוֹרֵף לוֹ אֵת כָּל תְּאֵי הַמַּח, עַד שְׁאִינוֹ מְסַגֵּל לְחֹשֶׁב יִשְׂרָאֵל, וְכֵן מִי שֶׁמְכוּר לְמִשְׁקָאוֹת חֲרִיפִים וְנִעְשֶׂה אֶלְכוּהוֹלִיסֵט, וְאַתָּה צְרִיךְ לְזַכֵּר הֵיטֵב הֵיטֵב, שֶׁפֶּאֶשֶׁר אָדָם לֹקַח סְמִים, רַחֲמָנָא לִישְׁכּוֹן, אוֹ שׁוֹתֶה לְשִׁכְרָה, עֲלִיו אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינֵי ב'): "כִּי יִתֵּן בְּכּוֹס עֵינּוֹ" — בְּכִיס כְּתִיב, הַשְּׁכוּר נוֹתֵן עֵינּוֹ בְּכּוֹס לְשׁוֹת, וְהַחֲנֻנִי נוֹתֵן עֵינּוֹ בְּכִיס. "כִּי יִתֵּן בְּכּוֹס עֵינּוֹ" — רוֹאֶה אֵת חֲבֵרוֹ שׁוֹתֶה, וְהוּא אוֹמֵר לוֹ: מִזַּג לִי וְאֲנִי שׁוֹתֶה, וּמִתְלַכְלֵךְ בְּרַעֲי וּבְמִימֵי רַגְלָיִם. "יִתְהַלֵּךְ בְּמִישְׁרִים" — סוֹפּוֹ לְמִכּוֹר כָּל חֲפָצֵי בֵּיתוֹ וְאֵת כָּל כְּלֵי תְּשֻׁמִּישׁוֹ, וְאִין לוֹ לֹא בְּגָד וְלֹא תְּשֻׁמִּישֵׁי הַבַּיִת וְלֹא כְּלוּם, וְהַבַּיִת רִיק מִן הַכֹּל. "יִתְהַלֵּךְ בְּמִישְׁרִים" — סוֹף שֶׁהוּא מִתִּיר אֵת הָעֵבְרוֹת, וְעוֹשֶׂה אוֹתָם הֶפְקֵר כְּמִשׁוֹר, מִשִּׁיחַ עִם אִשָּׁה בְּשׁוֹק, וּמְנַבֵּל אֵת פִּיו, וְאוֹמֵר דְּבָרִים רָעִים בְּשִׁכְרוֹת, וְאִינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְפִי שְׁנִתְטַלְטְלָה דַעְתּוֹ וְאִינוֹ יוֹדֵעַ מַהוֹ אוֹמֵר, וּמַהוֹ עוֹשֶׂה.

וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְקַחַת אֵת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ פַּעַם וּלְתַמִּיד, וְתַעֲזֹב אֵת הָרַעַל הַזֶּה, שֶׁמְרַעִיל אֵת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַל כָּל הַנְּקוּדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וּבְכַרְט שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָךְ מִתְּנָה אִשָּׁה וּילָדִים, וְזֶה חֻלְקָךְ לְנִצְחָה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תבשר לי בשורות משמחות, ותציית אותי ולא תתחרט.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרפ.

אנו גרים עם חמשה ילדים בדירת חדר וחצי,
והחיים בבית הפכו לבלתי נסבלים

שאלה:

מאת טהר קרן: למוהרא"ש שלום רב. שמחתי להתבשר כי השם יתברך שלח לך רפואה, והקים אותך על רגליך, ואני מתפללת שתוכל להמשיך ולהוביל את המוני האנשים הצמאים לצדיק אמתו שיוביל, ינחה ויחזק אותם בימינו הקשים לפני ביאת המשיח, ושירבו ימיה ושנותיה בבריאות איתנה מתוך הרבה שמחה ואשר. אני ובעלי חוזרים בתשובה, ומשתדלים לשמר מצוות וטהרת המשפחה. אנו נשואים כמעט שבע שנים, וברוך השם, זכינו לחמשה ילדים, אף לצערי הרב, מצב השלום-בית שלנו לא טוב, והאמת היא, שמהיום שהתחתנו ועד עכשו לא קבלנו הדרך נכונה איה להקים באמת בית בשר ונאמן בישראל. דבר נוסף שמעיב על חיי הנשואין שלנו היא העבודה שמהיום שהתחתנו אנחנו מתגוררים בבית קטן של כחדר וחצי, והיום כשיש לנו כבר חמשה ילדים, התחושה בבית היא כמו סיר לחץ, אנחנו ישנים בנפרד והילדים ישנים במטה אחת כלם. בקצור, התנאים קשים מאד, ורב המריבות שלנו נובעות בגלל זה.

הגעתי למצב של אפיסת כחות מכל המציאות שבה אנו חיים, אין לנו שלום-בית, ויש לנו עוד המון יסורים וצרות שאם אכתב אותם, לא אסיים גם עוד שעתים, רק אמר, שברב שנות הנשואים המצב הכלכלי היה מאד קשה.

עד היום עשיתי כמעט כל מה שאפשר כדי לא לזרז על הנשואים, אך לפני כחדש הגענו ממש לקצה בענין הנשואים, והחלטנו להתגרש, אך אחרי שחשבתי על זה שוב ושוב, החלטתי לא לזרז, ולנסות ללכת ליעוץ, וברוף השם, הייתה הענות גם מצדו, אך קראתי במכתבים שהרב כתב לכמה אנשים, שמי שלוקח כסף בעבור יעוץ נשואין, הוא לא חפץ באמת לעשות שלום-בית. אז מה עושים? למי הולכים? ומי באמת יכול לעזור להדריף אותנו בדרך הנכונה? אני מקווה שהרב יוכל לענות לי, ולברך אותנו שהבית שלנו יצמח ויגדל, ויבנה מחדש על אדני התורה, וילדינו יהיו תלמידי חכמים מפלגים אהבי השם, ושנזכה כלנו לראות בביאת המשיח ובגאולה השלמה ובבית מקדשנו, אמן כן יהיה רצון.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום חמישי לסדר דברים, ז' מנחם-אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל טהר קרן תקיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאת מתפללת על רפואתי ובקריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל בפרוש אמר (שיחות-הר"ן, סימן רסג): 'מענין בני

הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי חס ושלום. ואמר: שזה מעשה בעל-דבר שמניח את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצותו, חס ושלום, על-ידי-זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם, על-ידי קלקול השלום-בית, חס ושלום, שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם'.

והנה הקדוש-ברוך-הוא חמל עליכם, ונתן לכם מתנות — חמשה ילדים חמודים, ולכן אני מאד מאד מבקש אתכם, שתשלימו ביניכם, ותשמרו על השלום-בית שלכם, שזה יסוד היסודות, כי בבית שיש שם שלום-בית — שם השכינה שורה, ובמקום שהשכינה שורה — שם הברכה מצויה, ולכן אתם מוכרחים לעשות כל מיני פעולות שבעולם, שיהיו ביניכם שלום ואהבה, וזה יביא ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

ותשתדלו שאף פעם לא יהיו ביניכם ופוחים ואי הבנות, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן טו): 'במקום מריבה — שם השטן'. ולכן צריכים מאד מאד לשמור על השלום-בית, כדי שהברכה תהיה מצויה בתוך ביתכם.

לדעתי, כל הפעולות נובעות מזה שאתם גרים בדירה מצמצמת, ולכן אתם צריכים תכף-ומיד לשכור דירה אחרת גדולה יותר, ואל תפחדו לקפוץ לדבר פזה, ואם יהיה לשניכם רצון חזק לבנות חזרה את ביתכם, ותוכלו להראות את זה. אסור להכנס בדכאון וביאוש, ואם תהיינה בין שניכם רק שמחה ואהבה, בעלף יוכל לקבל עבודה, ותוכלו על-כל-

פנים לשלם שכר דירה, ולאט לאט יתרחב לכם בגשמיות ומכל שפן ברוחניות.

ולכן עצתי, שתעשו כל מה שבידכם להשלים ביניכם וכו', פי זוג שרבים ביניהם, גורמים פרוד בכל העולמות, ולכן תעשו כל מה שביכולתכם להתפייס תכף-וימיד אחד עם השני, פי אם לא — לא יאבה הקדוש-ברוך-הוא סלח לכם. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קטז): 'לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה תורה, שמי שנכתב בקדשה ימחה על המים'; ואם הקדוש-ברוך-הוא כבר מסכים שימחק, כפיכול, שמו שמחזיק את כל העולם, העקר שיהיה שלום בין איש לאשתו, בודאי אתם צריכים להשלים ביניכם.

תמחלו אחד לשני, ותעשו זאת בשביל הילדים, פי כף אמרו חכמינו הקדושים (ט"ו ז): 'כל המגרש אשתו ראשונה, אפלו מזבח מוריד עליו דמעות'. ונשאלת השאלה: למה דוקא המזבח מוריד דמעות? למה לא שאר כלי המקדש, כגון: הכיור, השלחן, המנורה, הארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות, והוא פאומר: "מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות!" פי בגרושין מי הקרבנות? הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, פי יש עליו מספיק קרבנות, והוא לא צריך שיביאו עליו עוד קרבנות.

ולכן אני מאד מתחנן אליכם, אל תקריבו את הילדים שלכם כקרבנות, אלא השלימו ביניכם, והשתדלו מאד מאד שתהיינה ביניכם אהבה והבנה הדדית, תמחלו אחד לשני, והזהרו, שלעולם לא להגביה את הקול אחד על השני וכו' וכו', רק להתאזר בסבלנות גם יחד, ואז תראו איך שהכל יתהפך לטובה.

רק צאו מהדירה הזו וכו', ותשכרו דירה יותר גדולה, והקדוש-ברוך-הוא יזמין עבורה לבעלך, ויהיה שש ושמש ויוכל לשלם שכר דירה, ואם שניכם תהיו בשמחה עצומה ותעזרו אחד לשני, תראו, שלא יקח הרבה זמן, שהכל יתהפך לטובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרפא.

אני מוציא את הפעס על אשתי וילדי, ופוגע בהם שוב ושוב. איך אפשר לתקן את המדה המגנה הזו?

שאלה:

מאת מנשה: לכבוד הצידיק הקדוש מיבנאל. בטבעי אני פעסן גדול ומתעצבן בקלות. וכל זמן שזה ביני לבין עצמי — מילא, הבעיה היא שכאשר אני פועס, אני מוציא את הפעס על אשתי וילדי, ופוגע בהם שוב ושוב. אני יודע שאני גורם למשפחתי נזק, ושיהיה קשה מאד לתקן את האוירה שנוצרה בבית. אני מרגיש שהפכתי לבלתי נסבל, אך אני לא יכול לשלט בעצמי. איך אני יכול לתקן את המדה המגנה הזו?

הַשׁוֹבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי דְבָרִים, ח' מְנַחֵם־אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מְנַשָּׁה, נָרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשֵׁין מֵא.): 'רַגְזָן לֹא עֲלֵתָה בְיָדוֹ אֶלָּא רַגְזָנוּתָא'; מִי שֶׁהוּא כְּעֶסֶן, אֵינוֹ פּוֹעֵל כְּלוּם עִם הָרָגֶז שְׁלוֹ, הוּא רַק מְזִיק לְעֶצְמוֹ, וְעוֹקֵר אֶת עֶצְמוֹ מִשְׂרָשׁוֹ, עַד כְּדֵי כֶּף, שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נְדָרִים כִּב.): 'כָּל הַכּוֹעֵס — אֶפְלוֹ שְׂכִינָה אֵינָה חֲשׁוּבָה כְּנִגְדּוֹ'; וְאָמְרוּ (זֶהר חֲדָשׁ נח): "לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר", שֶׁלֹּא תִהְיֶה נַח לְכַעַס; כִּי מִי שֶׁתְּמִיד בְּכַעַס, הוּא מִמֶּשׁ עוֹבֵד עַבּוּדָה זָרָה, וְעוֹקֵר אֶת עֶצְמוֹ מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרִי, וּלְבִסּוֹף הוּא אֵינוֹ פּוֹעֵל כְּלוּם עִם הַכַּעַס, אֲדַרְבָּה, הוּא מִסְתַּבֵּף יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים קיג.): 'הִרְתַּחֵן — חֲזִיוֹ אֵינֶם חַיִּים', כִּי מִי שֶׁתְּמִיד בְּכַעַס, הַחַיִּים שְׁלוֹ אֵינֶם חַיִּים.

וּבִפְרָט כְּאֲשֶׁר אָדָם מִסְתַּבֵּף עִם אִשְׁתּוֹ וְרַב עֲמָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵין לוֹ שְׁלוֹם־בַּיִת, כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים לְרוּחַ, וּבִפְרָטֵי פְּרֻטִיּוֹת כְּשׁוֹכְעֵס עַל הַיְלָדִים, וְנוֹתֵן לָהֶם מַכּוֹת רָצַח, לְבִסּוֹף יִבְגְּדוּ בוֹ וְיִבְרָחוּ מִמְּנוֹ, וְלִכֵּן אֲנִי לֹא רוֹאֶה מָה אַתָּה פּוֹעֵל עִם הַכַּעַס שְׁלֶךְ?!

אַתָּה שׁוֹאֵל עֲצָה לְכַעַס, הֲרִי יֵשׁ לְאָדָם בְּחִירָה, אִם הוּא רוֹצֶה — הוּא כּוֹעֵס, וְאִם הוּא לֹא רוֹצֶה — הוּא אֵינוֹ כּוֹעֵס וְכוּ', וְאֵף שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁאַתָּה כֹּבֵר שְׁקוֹעַ פֶּל־כֶּף בְּכַעַס, וְקוֹשֶׁה לָךְ לְצַאת מִזֶּה, עֲלֶיךָ לְזַכֵּר מָה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קי) לְאָחֵד שֶׁשָּׂאֵל אוֹתוֹ — כִּיצַד הִיא

הבחירה, השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה — עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (שם): 'ודבר זה הוא נצרך מאד לדעת, כי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-פן נדמה להם, שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה — עושה. והבן הדברים מאד!'

ולכן אתה מכרח לקחת את עצמך בידך, כי לבסוף תאבד את אשתיך ואת הילדים, וגם אתה תשתגע לגמרי, כי כך אמר החכם מפל האדם (קהלת ז, ט): "אל תבהל ברוחך לכעס, כי פעם בחיק פסילים ינוח", ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים טו:): 'כל אדם שפועס, אם חכם הוא — חכמתו מסתלקת ממנו', כי על-ידי הפעס החכמה מסתלקת ממנו, והוא נעשה פשוט משגע, צורח כמו מטורף וכו'.

ולכן תראה לקחת את עצמך בידך, ותחזור בתשובה שלמה אליו ותברך, ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, לבקש רחמים מרבים — שלא יהיה לך יותר פעס, כי הפעס נובע מפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו', שעל-ידי החטא הזה הוא מאבד את השכל שלו, ולא בחנם שהוא תמיד בכעס ובעצבים וכו' וכו'.

ומספר (שיחות-הר"ן, סימן רמט): שפעם אחת עמד לפני רבנו

ז"ל אדם מקבל גדול ולמדן, אבל דרכו היתה, שהיה בכעס תמיד על פועליו ומשרתיו וכיוצא, והפה אותם וכו'. ענה רבנו ז"ל ואמר: מפני מה פתית (בראשית לח, ז): "ויהי ער בכור יהודה רע בעיני הוי"ה"? מדוע "רע" ולא "רשע"? וסים רבנו ז"ל: מי שעובר עברה זו של ער ואונן, חס ושלום, הוא תמיד רע (שקורין בלשון אשפנז ביז), דהינו שהוא איש רע ובכעס תמיד, ודוד של עצבים וכו', ולא אמר רבנו ז"ל יותר. ותכף כששמע האיש הזה דבורים אלו וכו', נדעזעז לאחוריו, ונפל עליו רתת וזיע, ופחד ואימה גדולה ונוראה מאד בלי שעור וערך וכפף קומתו, ולא היה יכול להגביה ראשו, ולא היה יכול עוד לעמד כלל לפני הדרת קדשת רבנו ז"ל, ונשמט מן הבית אל החוץ, והתחיל לבכות, ובכה הרבה הרבה מאד בדמעות שלישי. ובקש מאד מאד מהמלמד שלו, שהיה המלמד שלו מאנשי רבנו ז"ל, שיקרב אותו לרבנו ז"ל. ואחר-כך ראה רבנו ז"ל שמנח אצלו על הקורה ספר, ושאל: איזה ספר הוא? ונודע לו שהוא ספר קבלה. ואמר לו רבנו ז"ל, שאין ראוי לו ללמד קבלה, כי קבל"ה גימטריה נאו"ף וכו'. הרי שלף לפניה, שמי שחטא בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, הוא מתפרץ על הזולת וכו', והוא תמיד איש רע ובליעל וכו'.

ולכן עצתי, שתחזר בתשובה שלמה על דבר זה. ותראה מה לפניה — מצד אחד אתה יכול לקנות לעצמך עולם הבא בעולם הזה, ומצד שני אתה יכול לקנות לעצמך גיהנום בעולם הזה... ועל-כן חוס וחמל על עצמך, כדי שלא תאבד את עולמך ברגע.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך שבת שלום...

תרפב.

בשנים האחרונות אני מלמד במוסדות אקדמאיים
שעורים בחסידות. באיזה אופן כדאי ללמד את
תורתו של רבי נחמן מברסלב?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד כבוד הרב שליט"א. יש לי תאר
דוקטור, ובשנים האחרונות אני זוכה ללמד וללמד
במוסדות אקדמאיים, ובכמה מקומות נוספים שעורים
בחסידות. בשנה האחרונה התחלתי ללמד גם מתורתו
של רבי נחמן מברסלב על-פי מעוט הבנתי, ובעקר
מתוך הספר 'השתפכות הנפש'. אצין שאני בעצמי
בעל תשובה מזה שנים, והזכות שנתנה לאדם פל-כה
לא מתקן כמוני לגעת בקדשה ובתורה מצילת החיים
של החסידות בכלליות, ושל רבי נחמן מברסלב
ושליחיו הנאמנים כמוך בפרטיות — היא זכות גדולה.

בין שדבריהם מחיים ומעוררים אותי מאד כבר
מספר שנים, ברצוני להתייעץ אתך: איך נכון לדעתך
ללמד וללמד את כתביו ותורתו של רבי נחמן מברסלב
לעצמי ולאנשים הבאים להשתתף בשעורים?
והשאלה העקרית — אילו ספרים פרי עטף היית
ממליץ כבסיס ויסוד להתחלת לימוד החסידות? אני

מאחל לכם, שתזכו להמשיך לארץ ימים ושנים להפיץ את תורתו של רבי נחמן, זכותו יגן עלינו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אברהם, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את גדל זכותך בזכות הרבים שאתה זוכה ומזכה את הרבים.

יסוד היסודות בחסידות, הוא לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, איך שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, ודבר גדול ודבר קטן אינו קורה מעצמו, אלא בהשגחת הבורא יתברך שמו, שמשגיח על כל פרט, עד פדי כף שאמרו חכמינו הקדושים (תלין ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם בן מכריזין עליו מלמעלה'; אדם אינו מקבל מפה הכי קטנה באצבע הקטנה, אם לא שגזרו את זה קדם מלמעלה, אין דבר כזה טבע, מקרה ומזל, ואת הדבר הזה צריכים להחדיר בכלם, וידיעה זו היא יסוד היסודות של החסידות הכללית שגלה הבעל-שם-טוב זי"ע.

ויסוד היסודות של הגלוי שגלה רבנו ז"ל בעולם הוא — לחזק ולאמץ ולעודד ולשמח את כל הירודים והנפולים והמשלכים בתאוותיהם ומדותיהם הרעות וכו', עד שנמצאים במצבים הכי ירודים וכו' וכו', שגם הם יכולים לחזור אליו יתברך, והוא מראה להם איך שגם הם יכולים להיות צדיקים גדולים מאד, אם רק לא תיאשו ויקחו את עצמם בידיהם. והוא מגלה נוראות ונפלאות, איך שכל בר ישראל יכול לחזור

אֶל שְׂרָשׁוֹ, וְלִהְיֶיעַ לְכֹל הַמְדַרְגּוֹת שְׁפָעוּלָם, כִּי כֹל אֱלוֹ שִׁירְדוֹ
וְנִפְלוּ — הֵם נִמְצְאִים בְּיֹאֵשׁ וְדַפְאוֹן עֲמֵק עֲמֵק וְכוּ', וְכוּ',
וְלֹא רַק בְּרוּחַנִיּוֹת מִצָּבֶם בְּכִי רַע, אֲלָא גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת מִצָּבֶם
בְּכִי רַע מְאֹד מְאֹד, עַד כְּדֵי יֹאֵשׁ גְּמוּר וְכוּ', וְרַבְנּוּ ז"ל מִפִּיחַ
רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה בְּכֹל אֱלוֹ שְׁמֵתִקְרָבִים אֵלָיו, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵיו
ז"ל (לְקוּיטִי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ח'), 'שְׁעָקָר הַרוּחַ חַיִּים מִקְבָּלִים
מִהַצְדִּיק'.

וְלִכֵּן בְּשָׁעָה שְׂאֵתָה לִוְמוֹד עִם אַחֲרִים, הַעֲקָר לְלַמֵּד אֶתֶם
'הַתְּחִיָּוִת' — לְחִזּוֹק וְלַעֲוֹדָד וְלִשְׁמַח אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי
עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים וְכוּ', וְלִכֵּן עֲקָר
הַלְמוּד הַעֲמֵק שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל הוּא, אִיךָ לְחִזּוֹק וְלַעֲוֹדָד וְלִשְׁמַח
אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה כָּבֵר כְּלוּלָה כֹּל הַחֲסִידוֹת וְכֹל חֲכָמַת
הַקְּבֵלָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי לְהַחֲיֹת נֶפֶשׁ בֵּר יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִלְךְ
לְאִבּוּר וְכוּ', זֶה יוֹתֵר מִכָּל הַהַשְׁגוֹת שְׁפָעוּלָם [בְּוִדָּאֵי דְבָרִים
אֱלוֹ לֹא יוֹבְנּוּ לְאֱלוֹ שְׂאִין לָהֶם עֵסֶק עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּשִׁטַּח], וְלִכֵּן חִזּוֹק וְאַמִּץ לְהַמְשִׁיךְ לְתַת הַרְצָאוֹת וְדַרְשׁוֹת
לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי זְכוּתָךְ גְּדוּלָה בְּשָׂמִים.

וּבַעֲנֵן אֵילּוֹ סְפָרִים כְּדָאֵי לְהַתְּחִיל אֶתֶם, לְדַעֲתִי, אֱלוֹ
הַקּוֹנְטְרָסִים שֶׁהֵם תְּמִצִּית דְּבָרֵי רַבְנּוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנְיָת ז"ל.
וּבַעֲזָרְתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּבָר נִדְפְּסוּ עַד הַיּוֹם כ"ח חֲלָקִים בְּסִדְרַת
כְּרָכִי 'אוֹצֵר הַקּוֹנְטְרָסִים', שְׁבַכְרָכִים אֱלוֹ כְּלוּלִים בְּעֶרְךָ
שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת וְשָׁשִׁים קוֹנְטְרָסִים, הַמְדַבְּרִים מִכָּל מִינֵי נוֹשָׂאִים
שְׂאֲנָשִׁים צְרִיכִים בְּחַיִּים חַיּוֹתֶם: בְּרִיאוֹת, שְׂמֻחָה, פְּרִנְסָה,
שְׁלוֹם-בֵּית... עַל כָּל נוֹשָׂא בְּחַיִּים יֵשׁ כְּבָר קוֹנְטְרָס, שְׁבוּ
מִלְּבַשׁ גְּלוּי אֲלָקוֹת בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, כְּפִי שְׁגֻלָּה
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע וְעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת אִיךָ
לְהַתְּחִיךְ בְּמִצְבִּים הַכִּי קָשִׁים שָׂרָק עוֹבְרִים עַל הָאָדָם בְּחַיִּי

שו"ת תרפג ברסלב קסה

היום יום, כפי שגלה לנו רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, והכל נכתב בשפה פשוטה מאד וכו', אבל מי שרק קורא בהם, נדבקת מחשבתו בדברים, ושוכח איפה הוא נמצא בזה העולם וכו'.

ולכן טוב שתחיל עם קונטרס המדבר מאיזה נושא שאתה רוצה לדבר.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך הצלחה מרבה, שאתה תוכל להתחזק ותוכל לחזק גם אחרים, שזו המצוה הכי גדולה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרפג.

לאחר התניעות עם רבנים הוסיפו לי את השם 'אושרה'. האם השם הזה טוב בעבורי?

שאלה:

מאת מעין אושרה: שלום לכבוד מוהרא"ש. ראשית, אאחל לך רפואה שלמה וכל טוב, ושתזכה לישועות ובשורות טובות. בשנולדתי קראו לי מעין, אף בגלל נתוח שעברתי ובגלל עוד כמה סבות שלא נתן לפרט, המליצו לי להוסיף את השם 'אושרה', שהוא שמה של סבתא רבא שלי, שהיתה אשה צדקת. לאחר שהתניעתי עם מספר רבנים בענין השם, הוסיפו לי אותו בבית-הכנסת כדת וכדין. האם לדעתכם עשיתי דבר נכון שהוספתי שם? והאם השם הזה טוב בעבורי?

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאַתְחַזֵּן, י"א אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מַעֲזַן אוֹשֶׁרָה תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אִם כִּבְר הוֹסִיפוּ לְךָ שֵׁם בְּהִסְכָּמַת הַרְבָּנִים וְכוּ', תִּשְׁתַּדְּלִי לְהִיּוֹת הַכִּי מְאֹשֶׁרֶת בַּחַיִּים, וְאֵל תִּדְאָגִי כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמֻחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א'): מִי שִׁמְחֵה שְׂמֵחַ שְׂמֵחַ — מַצְלִיחַ; וְלִכֵּן רָאִי לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מַדַּת הַשְּׂמֻחָה, כִּי אֵין דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב כִּמּוֹ שְׂמֻחָה, וְכָל-כֶּף קָשָׁה לְאָדָם לְהַגִּיעַ לְמַדַּת הַשְּׂמֻחָה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוּדוֹת הַכִּי קִשּׁוֹת, קָל יוֹתֵר לְצוּם וְכוּ', וְלִסְגָּף אֶת עֲצָמוֹ עִם סְגוּפִים קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', הָעֵקֶר לֹא לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, וְלִכֵּן עַל שְׂמֻחָה צָרִיכִים מְסִירוֹת נַפֶּשׁ גְּדוּלָּה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב'): 'לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֻחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שִׁמְחֵה הַיּוֹם — שְׂמֵחַ לְמָחָר, וְלֹא כָּל מִי שִׁמְצָר הַיּוֹם — מִצָּר לְמָחָר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֻחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם'. וְאִם תַּהֲיִי בְּשְׂמֻחָה, כָּל הַחַיִּים שֶׁלְּךָ יִלְכוּ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, כִּי תִזְכִּי לְיֹשׁוּב הַדַּעַת כִּמּוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'): מַה שְׂבִנֵּי-אָדָם רְחוּקִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מִחֲמַת חֶסְרוֹן יֹשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין יֹשׁוּב הַדַּעַת? כִּי חֶסֶר מִהַשְּׂמֻחָה. וְלִכֵּן תִּמְסְרִי אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, וְאִז תִּזְכִּי לְגַדְּלוֹת הַמַּחֲזִין, וְכִבְר לֹא יִחְסֹר לְךָ שׁוֹם דְּבָר, וְאֵל תִּבְלָבְלִי אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם דְּבָר.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

בתפלתו שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרפד.

יש כמה שיטות בענין הלכות זמן ונסח תקון
חצות. כיצד ראוי לנהג?

שאלה:

מאת אבישר: שלום לכבוד הצדיק מוהרא"ש. אני
מתפלל לרפואתכם השלמה. ברשותכם אשאל כמה
שאלות לגבי תקון חצות: א. ידוע שרבנו ז"ל אמר,
שעקר זמן חצות לילה הוא תמיד אחרי שש שעות
מתחלת הלילה, ושאו הוא הזמן הממלץ לאמירת
תקון חצות, לתפלה ולהתבודדות. ומכיון שזמני היום
משתנים במשך השנה, נוצר מצב שבחלק מהשנה זמן
חצות לשיטת רבנו ז"ל יוצא יותר מקדם מזמן חצות
הרגיל — כה, שהרבה יותר קל לזכות באמירת תקון
חצות, ואלו מצד שני ישנן תקופות בשנה, שזמן חצות
לפי שיטת רבנו ז"ל יוצא יותר מאחר מזמן חצות
הרגיל — כה, שאם רוצים להגיד תקון חצות לפי
שיטת רבנו ז"ל, צריכים להמתין לשעה מאחרת, וזה
קשה מאד, וגורם לכה, שקשה לקום מקדם לתפלת
שחרית. כיצד ראוי לנהג בתקופות אלו: האם מכרחים
להמתין לזמן חצות כשיטת רבנו ז"ל, או שאפשר
לסמוך על זמן חצות בשאר הפוסקים? ב. האם צריכים
להקפיד לומר חצות דוקא בסדר המובא בסדור שערי
ציון, או שאפשר לומר בסדר המובא בסדור בנסח

עדות המזרח? ג. יש כמה שנויים בין סדור 'שערי ציון' לסדור של עדות המזרח בענין הלכות תקון חצות ובענין הימים שיש לאמרו. ביצד ראוי לנהג? השם יעזר, שאזכה להיות נאה דורש ונאה מקים, ולומר חצות בכל לילה ולילה, ולהתאבל על ירושלים באמת. תודה רבה ומחילה על הטרחה.

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אבישר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי אם אדם יכול ללכת לישן מקדם ולקום מקדם, ולקיים בתמימות ובפשטות את רצון רבנו ז"ל — לומר סדר תקון חצות אחר שיש שעות מצאת הכוכבים, אין למעלה מזה, אבל מאחר שלא כל אחד יכול לקיים את זה, ובפרט בקיץ, אז כדאי לסמך אפלו על פוסק אחד, כמו שפעם אמר רבנו ז"ל, שאם יש פוסק אחד שפוסק כך, יכולים לסמך עליו. ולפי דעת הרב הקדוש מקאמרא זי"ע, זמן חצות לילה הוא תמיד בשעה שתיים-עשרה, הן בקיץ והן בחורף, ולכן כשאין לאדם בררה אחרת, במקום להפסיד אמירת סדר תקון חצות, שזה דבר גדול מאד — יכולים לסמך עליו.

וכן הוא בכל דבר — אם יש לו פוסק אחד מגדולי הפוסקים שפוסק כך — יש לסמך עליו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן, סימן תקמו): 'שבשביל חמרא אחת יכולים לאבד הרבה וכו', עיין שם.

אשרי מי שאינו מטעה עצמו בזה העולם, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-ה"ר"ן, סימן נא): 'את זה תקבלו ממני, שלא

שׁו"ת תרפה בְּרִסְלָב קסט

יִטְעָה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מְטַעָה מְאֹד, עַיִן שָׁם. וְלִכְּנֹן אָדָם צָרִיף תְּמִיד לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ וְעַל מַצְבוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאבֵד אֶת הַטּוֹב שֶׁיְּכֻלִּים לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם כְּרָגַע...

וְלִכְּנֹן אֶתָּה יְכוּל לְהַגִּיד סֵדֵר תְּקוּנָן חֲצוֹת בְּשַׁעָה שְׁתַּיִם-עֶשְׂרֵה בְּדִיּוּק, וְלִסְמֹךְ עַל דַּעַת הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְקַאמְרָנָא זי"ע, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל. וְלִהְפֹּךְ, בְּחֶרֶף כְּשֶׁצֵּאת הַפּוֹכְכִים מְאֹד מְקֻדָּם, אֲזַי אֶתָּה יְכוּל לֹמַר סֵדֵר תְּקוּנָן חֲצוֹת כְּמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיט־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמט): 'שׁשׁ שְׁעוֹת אַחֵר תַּחֲלֵת הַלַּיְלָה', שֶׁיּוֹצֵא בְּסִבִּיבוֹת הַשַּׁעָה אַחַת-עֶשְׂרֵה.

אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁזוֹכֶה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם טוֹב אֶמְתִּי וְנִצְחִי, וְאֵינּוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ כְּלָל, כִּי רַק זֶה מֵה שֶׁיִּשְׁאָר לוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׁאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרפה.

כִּיצַד רְאוּי לְנַהֵג בְּעִנְיַן הַתַּעֲנִית בְּאֲשֶׁר נִמְצְאִים
בְּטִיסָה מְאוּמָן לְאַרְצוֹת-הַבְּרִית בְּצוּם גְּדֻלָּהּ?

שאלה:

מֵאֵת מְרַדְכֵי צְבִי: לְכַבּוֹד הָרַב הַחֲסִיד, אִישׁ פְּלֵא, דוֹלָה וּמְשֻׁקָּה מִתּוֹרַת רַבְּנוּ לְאַחֲרִים — הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרָא שׁ שְׁלִיט"א. אֲנִי מְחִיָּה אֶת עֲצָמֵי יוֹם יוֹם

בְּסִפְרֵיכֶם הַקְּדוּשִׁים, וְלִדְעוּתִי, זֶה פְּשׁוּט הַחֲמִצָּן שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה. כָּלֵם כָּבֵר מוֹדִים, שְׂבָדֵי לְהִתְקַרֵּב בְּאַמֶּת לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ מְכַרְחִים קֶדֶם לַעֲבוֹר דְּרָךְ הַסְּפָרִים שֶׁלְכֶם, וְיִדְוֶע וּמִפְרָסֶם, שָׂרֵב הַמְקַרְבִּים הַחֲדָשִׁים בְּעֵשְׂרוֹת הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת נִתְקַרְבוּ רַק עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים שֶׁלְכֶם, וְאִף אֲנִי וְחֲבֵרֵי הַתְּקַרְבָנוּ אֶל רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ דְּרַבְּכֶם. בְּרִצּוֹנִי לִשְׂאֵל דְּבַר שְׂמִטְרִיד הַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: כְּשִׁחֲזָרִים מֵאוּמָן אַחֲרֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, לַעֲתִים רַבּוֹת הִטִּיסָה נּוֹפֶלֶת בְּיוֹם צוֹם גְּדֻלְיָה, וְהָיִית שְׂרָבִים מִהַחֲסִידִים מִתְּגוֹרְרִים בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית וּבִמְדִינוֹת הַמַּעֲרָב, וּכְשִׁטְסִים מֵאוּמָן לְכוּיִן הַמַּעֲרָב, נִהְיָה יוֹם אַרְךָ מְאֹד, נִמְצָא שְׂצָרִיכִים לְצוֹם כַּמַּעַט עֲשָׂרִים שָׁעוֹת בְּרִצּוֹנוֹת, וְזֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה. הָאֵם אֶפְשָׁר לְשַׁבֵּר אֶת הַצּוֹם לְפִי זְמַן הַסִּיּוּם שֶׁלֹּא בְּאוּמָן, אִף שְׂכַשְׁנִמְצָאִים בְּמִטּוֹס, וּבַחוּץ עֲדִין יוֹם? אֶשְׂמַח שֶׁתַּעֲנוּ עַל שְׂאֵלְתִי, וְיִהְיוּ נִתְרִים הַסְּפָקוֹת שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. תִּלְמִידְךָ, מְרַדְכֵי צְבִי.

הַשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וְאַתְחַנֵּן, י"א אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מְרַדְכֵי צְבִי, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל גְּלָה לָנוּ (חֵי-מוֹתֵר"ן, סִימָן תַּקְמוֹ): 'כְּפִישׁ פּוֹסֵק אֶחָד גְּדוֹל שְׂרָאוּי לְסַמֵּךְ עָלָיו — יְכוּלִים לְסַמֵּךְ עָלָיו בְּלִי שׁוּם פְּקָפוּק וְכוּ'. וְאָמַר: שְׂבִשְׁבִיל חֲמֵרָא אַחַת יְכוּלִים לְאַבֵּד הַרְבֵּה' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְהִנֵּה הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבִּי שְׁמוּאֵל הַלּוֹי וְאֲזַנְר שְׁלִיט"א, בַּעַל 'שְׁבִט הַלּוֹי' פֶּסֶק, שִׁיְכוּלִים לְהַקֵּל בְּזָנָה, מִפְּנֵי שְׁלֵהֲמֵתִין שָׁעוֹת אֲרָכוֹת הִיא גְּזֻרָה שְׂאִין רַב הַצָּבוּר יְכוּל לְעַמֵּד בָּהּ,

וּלְהַאַרִיךָ הַתַּעֲנִית בְּעוֹד שֶׁבַע אוֹ עֶשֶׂר שָׁעוֹת, וְלַפְעָמִים יוֹתֵר, מְבִיא חֲלָשָׁה עַל הָאָדָם, שֶׁהוּא כָּבֵד בְּגֵדֵר פָּטוּר מִן הַתַּעֲנִית, וְלִכֵּן הַתִּיר לְהַפְסִיק אֶת הַתַּעֲנִית בְּזִמְנֵי הַמְשָׁעַר, שֶׁהוּא צֵאת הַכּוֹכָבִים מִמְּקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם (עֵינֵי שׁו"ת 'שִׁבְט הַלְוִי' חֵלֶק ח', סִימָן רסא).

אָבֵל דַּעַת הַגָּאוֹן הַגָּדוֹל רַבִּי מֹשֶׁה פִּינְשֵׁטִיין זצ"ל הִיא ('אגרות משה', ארח חיים, חלק ג', סימן צו), שֶׁלְעֲנִינֵי תַעֲנִית — מִתְעַנֶּה בֵּין לְקוּלָא בֵּין לְחִמְרָא עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים, שֶׁהוּא מְקוֹם שֶׁנִּמְצָא בּוֹ אֵז, וְכֵן דַּעַת הַגָּאוֹן הַגָּדוֹל רַבִּי יוֹסֵף שְׁלוֹם אֶלְיָשִׁיב זצ"ל — שֶׁצָּרִיכִים לְהַחֲמִיר.

לְדַעַתִּי, בְּזֶה יֵשׁ לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאִם יֵשׁ פּוֹסֵק אֶחָד גָּדוֹל, שָׂרְאוּי לְסַמְךָ עָלָיו — יְכוּלִים לְסַמְךָ עָלָיו. וְלִכֵּן יֵשׁ לְפַסֵּק כְּמוֹ בַעַל 'שִׁבְט הַלְוִי' — לְהַקְלֵל, וְלַחֲשֹׁב אֶת הַחֲשׁוֹבֵן שֶׁהוּא צֵאת הַכּוֹכָבִים בְּאוֹמֵן, מִמְּקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם בְּעַת הַתַּעֲנִית, וְאִפְלוּ שֶׁהוּא טֹס עֲכָשׁוּ, וְהוּא עֹדֵינִי אִמְצַע הַיּוֹם וְהַשְּׂמֶשׁ זוֹרַחַת וְכוּ', מַה בְּכַף? עָלָיו לְהַסְתַּפֵּל עַל שְׁעוֹנוֹ, וּבְזִמְנֵי שֶׁמִּגִּיעַ זְמַן צֵאת הַכּוֹכָבִים בְּאוֹמֵן, מִתָּר כָּבֵד לְאָכַל.

וּבְפֶרֶט שֶׁתּוֹךְ שָׁבוּעַ יִהְיֶה יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֶׁאֵז מְכַרְחִים לְצוּם, כִּי הוּא צוּם דְּאוֹרֵי תָא וְגוֹבֵל בְּכַרִּיתוֹת, וְאִם הוּא יַחֲמִיר עֲכָשׁוּ בְּצוּם גְּדֻלָּה יְכוּל לְהַחֲלֵשׁ, וְתֵצֵא לוֹ תַקְלָה, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּעִנְיַן צוּם יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְהַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, וְדוֹאָג לְשִׁמּוֹר עַל הַבְּרִיאוֹת שֶׁלוֹ וְכוּ'.

בְּעִנְיַן הַסְּפָרִים שֶׁזִּכְנִי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּר — מִי שֶׁבָּקִי בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּבְסִפְרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל, יִרְאֶה שְׁלֹא חֲדָשְׁתִּי שׁוּם דָּבָר, אֲלֵא אִסְפְּתִי וְלִקְטַתִּי אֶת דְּבָרֵיהֶם מִמְּקוֹם לְמָקוֹם וְכוּ', וְאִסְפְּתִי אוֹתָם לְפַנְדֵּק אֶחָד בְּדֶרֶךְ קָלָה וּנְעִימָה,

קעב שו"ת תרפו ברסלב

עד שפּל אַחד זװל לװן אַת דבריהם, וְלמצא הכל במקום אַחד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרפו.

איך נתן להשמר מקנאה ומעין-רעה של אנשים?

שאלה:

מאת לאה: לכבוד הצדיק מוהרא"ש הקדוש, שלום וברכה. הקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה, וישמר אתכם מפל רע, ויהי רצון, שתזכו להוציא מן הכוח אל הפעל את רצונכם וכסופכם בשלמות, אמן בן יהי רצון. איך נתן להשמר מקנאה ומעין-רעה של אנשים? אשמח מאד לקבל את תשובתכם.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ואתחנן, "א אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל לאה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאת מתפללת על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

העצה היעוצה להנצל מכל רע — מקנאה ועין הרע וכו', הוא רק להכניס בעצמו את אמתת מציאותו יתברך, לידע שאין בלעדיו יתברך כלל, רק הכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ואז שום בריה שבעולם לא תוכל להזיק לה בשום פנים ואפן, הן עם הקנאה והן עם עין הרע, כי כאשר אדם מחדיר בעצמו את אמתת מציאותו יתברך, אזי יתפרדו ממנו כל פועלי און, ולא יכולים לעשות לו שום דבר.

ולכן חזקי ואמצי באמונה פשוטה בו יתברך, וצירי בדעתך, איך שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ואת צריכה לדעת, שבידיעה זו תכנס בך שמחה עצומה, כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה, וכשייתברר לה בברור גמור, שאין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, אז בקלות תוכלי לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו כמה דבורים, וזה מאד מאד יקר בעיניו יתברך, ועל-ידי-זה תנצלי מקנאה ומשנאה ומעין הרע וכו' וכו'.

אשרי מי שמתפלל בכל יום אליו יתברך, שתהיה לו אמונה ברורה ומזככת, ויודע שרק הוא יתברך בעל-הבית של העולם, ורק הוא מנהיג את העולם בהשגחה פרטי פרטית, ולכן כל מה שאני צריך — אבקש ממנו יתברך, ובפרט שייציל אותי מכל מיני עין הרע, שלא תשלט בי, ושלא יקנאו בי ולא ישנאו אותי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתִי שְׁאֲנִי מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהַיֶּה לְךָ
הַצְלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרפז.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְמֶנּוּ לִי בְּסֶף,
כִּדֵי שְׂאוּכַל לְטוֹס לְאוּמָן, אֵךְ הִישׁוּעָה לֹא מִגִּיעָה.
לְמָה?

שאלה:

מֵאֵת זֵנָא: לְכַבּוּד הַצְדִּיק שְׁלוֹם רַב. אֲנִי מִתְפַּלֵּל,
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה וּבְרִיאוֹת
אֵיתָנָה, יִצְרִיךָ וְיִמִּיךָ בְּטוֹב וּשְׁנוֹתֶיךָ בְּנֻעָמִים, בְּזִכּוֹת
שְׂאֵתָה מְקַרֵּב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֶל אָבִיהֶם שְׁבַשְׂמִים. אֲנִי
יודֵעַ וּמֵאֲמִין, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא אָבָא שְׁלָנוּ, וְהוּא כָּל
יְכוּל, הוּא עֲשִׂיר וְהוּא רּוֹפֵא וְהוּא דוֹאֵג לְכָל מַחְסוֹרָנוּ.
וְאֲנִי יודֵעַ שְׁכֵמוֹ שְׂרוּאִים בְּמִצִּיאוֹת, אִם בֵּן מִבְקֵשׁ
מֵאֲבִיו שְׂיַעֲזֹר לוֹ בְּמִשְׁהוֹ מְסִים — הַאֲבָא עוֹשֶׂה זֹאת
בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, כִּף הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מֵאֲזִין לְתַפְלוֹתֵינוּ
וּבְקִשׁוֹתֵינוּ, וְרוֹצֵה לְמַלֵּא אוֹתָן.

אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה לְטוֹס לְאוּמָן, אֵךְ חָסֵר לִי עוֹד הַרְבֵּה בְּסֶף
כִּדֵי לְקַנּוֹת בְּרִטִּיס טִיסָה. אֲנִי מִתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל זֶה כְּבָר
הַרְבֵּה זְמַן, אֵךְ הִישׁוּעָה עֲדִין לֹא הִגִּיעָה. מָה אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת,
כִּדֵי שְׂתַפְלוֹתֵי תִתְקַבְּלָנָה וְאֲזַכֶּה לִישׁוּעָה? תּוֹדָה רַבָּה!

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, שרבנו ז"ל גלה לנו, שכל מה שאדם צריך עליו לבקש רק ממנו יתברך, ואז יקבל את כל מה שצריך.

אבל צריכים לזכור, שבתפלה אסור לדחוק את השעה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קצו): 'אסור לאדם לעמד עצמו על שום דבר, הינו שאסור להתעקש בתפלתו שהקדוש-ברוך-הוא יעשה לו דוקא את בקשתו, כי זה הוא כמו לוקח דבר בחזקה, בגזלה. רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך ברחמים ובתחנונים, אם יתן השם יתברך — יתן, ואם לאו — לאו. וזה (אבות ב, יג): 'אל תעשה תפלתך קבע', מלשון גזלה, כמו שכתוב (משלי כב, כג): 'וקבע את קובעייהם נפש'; הינו שכל מה שהוא מבקש — הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור להתעקש ולעמד עצמו בתפלתו, שדוקא יעשה הקדוש-ברוך-הוא את תפלתו, כי זוהי תפלת קבע, שלוקח הדבר בחזקה בגזלה, רק תפלל ברחמים ובתחנונים, אם יתן — יתן, ואם לאו — לאו. אבל העקר הוא שתהיה מאד מאד חזק בעבודת התפלה, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר שבעולם אינו פועל, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ג'): 'בדורות הללו, שאין להם לא מלך ולא נביא, לא כהן ולא אורים ותומים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: רבונו של עולם, אל תבזה את תפלתם. (תהלים קב, יט):

"תכתב זאת לדור אחרון" — מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, "ועם נברא יהלל יה" — שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה'.

אבל זאת אתה צריך לדעת, אם אתה רוצה שאבא שבשמים יעשה את רצונך — תעשה גם אתה את רצונו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרפח.

האם יש מנהגים מיחדים בעבור אשה בחדש
תשיעי להריונה? והאם יש מנהגים מיחדים לזמן
הלדה?

שאלה:

מאת מנחם מענדל: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. בסיעתא דשמיא אשתי נפקדה, וכעת היא נכנסת לחדש התשיעי של ההריון. האם יש מנהגים מיחדים שהאשה צריכה לעשות בחדש זה? והאם יש מנהגים מיחדים לזמן הלדה? תודה רבה ויישר בך עצום על השו"ת הנפלא.

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מנחם מענדל, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שאשתך תעבר את ההריון בקלות, ותלד בקלות. אין מנהגים מיחדים לחדש התשיעי, רק דבר טוב אחד — לחזק ולעודד ולשמח את האשה, כי בחדש התשיעי יש לאשה פחדים רבים, וזה טבעי, ולכן הבעל צריך לחזק אותה שהכל יעבר בקלות, ושתהיה לו הרבה סבלנות לאשתו, כי בחדש האחרון האשה מאד בפחד ובלחץ, והיא עצבנית וכו' וכו', והבעל צריך להיות אתה הרבה, ולחזק ולעודד ולשמח אותה.

תגיד לאשתך: אל תפחדי! הכל יתהפך לטובה ותלדי בקלות! הרגילי את עצמך לומר 'שמות הצדיקים', שמאד מסגל ללדה קלה, אשר רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות צדיק, חלק ב', סימן כ'): 'על-ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע'; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של כל הצדיקים שאת יודעת בעל-פה, כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשפנזי, רבי ישראל בעל-שם-טוב, רבי נחמן בן פיגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' וכו', ועוד כל מיני שמות של צדיקים שאת זוכרת — תהיי רגילה לומר אותם מדי פעם, ואחר-כך תאמרי את התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך, אבי שבשמים, שבזכות הזכרת

שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי ללדת בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבור את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע, שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה ללדת בנים ובנות חיים וקיימים, שינעשו את רצונה, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך הונ"ה צורי וגואלי, אמן בן יהי רצון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תרפט.

בזמן שאני לומד ומתפלל מציפות אותי מחשבות גאווה, ואינן נותנות לי מנוח

שאלה:

מאת בנימין: לכבוד הצדיק מיבנאל שליט"א. אני אברך המתמיד שנים רבות בלמוד תורה, וברוך השם, התורה מחיה אותי ונותנת לי ספוק ריחני גדול, אף יש לי בעיה אחת שמציקה לי מאד — כל הזמן יש לי מחשבות פסולות של גאווה וגדלות, המתבטאות ברצון להתפרסם כמו גאוני הדור, דגמת הרב אלישיב זצ"ל, וכשאני לומד ומתפלל, המחשבות האלו ממלאות

אותי ולא נותנות לי מנוח. אַקְוֵה מְאֹד, שְׁכַבּוּד הַצַּדִּיק
יתן מזור לבעיתי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בנימין, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פְּלֵא עַל גְּבִי פְּלֵא שְׁאֵתָה לֹמֵד תּוֹרָה, כְּדֵי שְׁתַּתְּפָרֵס
בְּעוֹלָם וְכוּ', הָאֵם אֵתָה לֹא צָרִיף לְהַתְּבַיֵּשׁ מִזֶּה? ! הֲרֵי תַכְלִית
לְמוֹד הַתּוֹרָה הַיָּא לְהִיּוֹת נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְלַמֵּד בְּשִׁבִיל
בְּנֵי-אָדָם, שְׂזוֹ שְׁטוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
(שיחות-הר"ן, סימן מז): 'צָרִיף לְזֶה זְכִיָּה גְּדוּלָּה, שְׂיִזְכֶּה לִישֵׁב
עֲצֻמוֹ שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, וְשִׁתְּהִיָּה לוֹ חֲרָטָה עַל מַה שְׂצָרִיכִין
לְהַתְּחַרֵּט, כִּי לֹאוּ כָּל אֶחָד זוֹכֶה לִישׁוּב הַדַּעַת אִיזוֹ שְׁעָה
בַּיּוֹם, כִּי הַיּוֹם הוֹלֵךְ וְחוֹלֵף וְעוֹבֵר אֶצְלוֹ, וְאִין לוֹ פְּנָאִי לִישֵׁב
עֲצֻמוֹ אֶפְלוֹ פַּעַם אַחַת כָּל יְמֵי חַיָּיו. עַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַתְּגַבֵּר
לְרִאוֹת לִיחַד לוֹ פְּנָאִי, לִישֵׁב עֲצֻמוֹ הַיֵּטֵב עַל כָּל מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר
הוּא עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם, אִם כֵּף רָאוּי לוֹ לְבִלּוֹת יְמָיו בְּמַעֲשָׂים
כְּאֵלוֹ.

וּמַחֲמַת שְׂאִין הָאָדָם מִישֵׁב עֲצֻמוֹ וְאִין לוֹ דַּעַת, וְאֶפְלוֹ
אִם יֵשׁ לוֹ לְפַעְמִים אִיזָה לְשׁוּב הַדַּעַת, אִין הַדַּעַת הַמֵּישֵׁב
מֵאַרִיף זְמַן אֶצְלוֹ, וְתַכְף-וּמְיָד חוֹלֵף וְעוֹבֵר הַדַּעַת מִמְּנוֹ וְגַם
אוֹתוֹ הַמַּעַט הַדַּעַת שְׂיֵשׁ לוֹ, אִינוּ חֲזַק וְתַקִּיף אֶצְלוֹ, מַחֲמַת
זֶה אִין מְבִינִים שְׁטוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה. אֲבָל אִם הָיָה לְאָדָם שְׁכָל
מִישֵׁב חֲזַק וְתַקִּיף, הָיָה מִבֵּין שְׁהַכֵּל שְׁטוֹת וְהַכֵּל, בְּפָרְט

התאונה שיש לכמה בני-אדם להיות מפרסם ולהנהיג העולם, ולנסע על המדינה, הפל הבל ורעות רוח, והוא שטות גדולה באמת, כי באמת אין זה שום תענוג ונחת-רוח כלל, אפלו בעולם הזה, כי הוא מלא יסורים ובזיונות. גם כבר הוכיח את אחד מאנשים כאלו שהתאנה להיות מפרסם, ואמר לו: הלא לא תוכל אפלו לברך ברפת-המזון באמת, כי תצטרך בכל מעשיך לכוון שיתקבלו מעשיך בעיני בני אדם, ולא תוכל לעשות שום עבודה קלה לשם שמים; ולכן, ראה מה לפניך, אדם צריך ללמד תורה בשביל הקדוש-ברוך-הוא, וזה נקרא תורה לשמה — לשם אל עולם.

ואם אתה כבר מזכיר את הגאון הזה — הרב אלישיב זי"ע, שעכשו נסתלק מזה העולם, הרי הוא היה דגמא חיה דוקא להפך מבקשתך, איך בורחים מכבוד ומפרסום וכו', כל ימיו ישב רק בד' אמותיו ולמד תורה לשמה, לשם אל עולם, וברח לגמרי מפרסום, לא היה מענין אותו שום דבר וכו', ואצלו נתקיים מה שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה ח', סימן ב'): 'אמר רבי בנימין בר לוי: אם ישב אדם בזוית ועוסק בתורה — אני מראהו לבריות'.

ולכן תעזב את השטיות, ותתחיל ללמד לשם שמים, לשם אל עולם, ותראה איזה תענוג זה ללמד את התורה הקדושה לשם הקדוש-ברוך-הוא. אשרי מי שבורח רק אליו יתברך, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרצ.

אני סובלת במקום עבודתי מבזיונות, עלבונות והרבה עגמת נפש, אך אינני יכולה לעזוב אותה

שאלה:

מאת חיה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני מודה לכם על כל החזוקים ועל האור שאתם מכניסים לביתנו, ואני מתפללת שהקדוש ברוך הוא ישלח לכם רפואה שלמה וחיים טובים וארפים. אני עוסקת בתחום החנוף, ובשנה האחרונה התקבלתי לעבודה בבית-ספר מסוים. לפני כניסתי לעבודה שמעתי שמועות על כך, שצות ההנהלה של המוסד היא נקשה מאוד עם המורים והעובדים, אך בחרתי להתעלם מהשמועות, ולהאמין שיהיה טוב. במשך כל השנה נתתי את נשתי בעבור התלמידים, והשתדלתי בכל מאודי להחזיר בהם אהבת השם מתוך מתן דגמא אישית. ולצערי, לאט לאט התחלתי להבין כי השמועות אשר סובבות את המקום אינן רק שמועות — אלא מציאות, ונוכחתי לראות שצות ההנהלה הוא אכזרי מאוד. אין מלים בפי שייכולות לתאר את העול שעברתי בעבודה — השפלות, צעקות, איומים ועוד דברים קשים רבים, ממש מסכת יסורים, כמעט מדי יום הייתי חוזרת לביתי שבורה, רצוצה ובוכה בעקבות ההשפלות שרסקו לי את הנשמה, ופגעו בכל חלקה טובה. המצב העגום לא נוגע לי בלבד, אלא לרב עובדי המקום. בית-הספר מלא בלשון-הרע, ולצערי גם אני נסחפתי למעגל המדברים, והתחושה היא שאין טפה של יראת שמים במקום. יש לציין, שבשנה האחרונה

נתתי שעות עבודה רבות מעבר למה שאני חייבת ללא קבלת שכר על כף, רק משום שעות ההנהלה חייב אותנו לעשות זאת, ומבלי לשאל את דעתנו, ולא רק שלא העריכו את העבודה שלי, אלא תמיד חפשו מה לא בסדר. חשוב לי לציין, שהתלמידים מצדם הרעיפו עלי אהבה גדולה, וכן קבלתי חזק מההורים ומהצוות הקרוב אלי על עבודתי. באשר נוכחתי לראות את כל מה שקורה שם, החלטתי לעזוב את העבודה, אך זה לא התאפשר, כי אני המפונקת העקרית של הבית. בעלי הוא איש צדיק שלומד תורה, ואני נושאת בשמחה בעל הפונקסה. יש לנו ילד אחד, וכעת אני שוב בהריון, אני נותנת מדי יום צדקה לזכות נשמת רבי מאיר בעל הגס, ולזכות רבנו הקדוש זיע"א, ומתפללת לישועה. במשך כל השנה התפללתי להשם יתברך בכל מאדי, שלא יעמיד אותי בנסיון, ושלא אצטרף ללמד השנה שוב במקום הזה, שאזכה למצא עבודה טובה במקום טוב וראוי, להיות שמחה בעבודתי, ושאצליח להחדיר את אהבת השם בילדי ישראל. עשיתי כל שביכולתי שלחתי קורות חיים לבתי ספר אחרים, השתדלתי להפעיל קשרים, אך עדין דבר לא צלח. לדאבוני כנראה שלא תהיה לי בררה אלא לשוב וללמד באותו בית-ספר בו סבלתי כל-כה, וקשה לי מאוד לקבל את זה. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואחתנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל חיה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, את צריכה להיות מאד שמחה ועליזה, שאת עוזרת לבעלך שישב וילמד תורה, שזו הזכות הכי גדולה.

ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות יז.): 'גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן האנשים וכו'. אמר לו רב לרבי חיא: נשים במאי זכיין? באקרויני בנייהו לבי כנישתא, ובאתנויני גברייהו בי רבנן, ומנטרן לגברייהו עד דאתו מבי רבנן' [במה הנשים זוכות? בזה שלוקחות את הילדים לתלמוד תורה שילמדו תורה, ומחכות לבעליהן שיחזרו מהכולל שלומדים שמה תורה].

עכשו בענין העבודה שלך, את צריכה לדעת, שבכל מקום שעובדים אצל הזולת, יש אותן בעיות. זה לא רק בחנוכה, אלא בכל תחום שבעולם, יש גהול אכזרי וכו', יש עולות, השפלות, צעקות ואימים וכו', ולכן מי שעובד אצל הזולת, צריך להרגיל את עצמו להשלים עם המציאות הפרה... אחרת, יהיה תמיד ממרמר...

בודהאי אם לא שמחים במקום העבודה, צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שיחליף לו את מקום עבודתו, ומוהרנ"ת ז"ל אמר לאחד מאנשי שלומנו: "פרנסה אסור לזרק וכו', אלא כשהפרנסה תזרק אותך, אז תחליף את הפרנסה שלך".

צריכים רק לבקש ממנו יתברך על פרנסה טובה, ופרנסה קלה ונקיה, ושלא תהיה לו שום עגמת נפש, וישא חן בעיני כל רואיו.

הקדוש-ברוך-הוא? תן לך הצלחה, ובכל אשר תפני — תצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרצא.

בתי התחילה להתרחק מהדת ולהתלבש בחסר צניעות. איך אפשר להחזיר אותה לדרכך הישרה?

שאלה:

מאת עדנה: לצערי הרב, בתי בת השבע־עשרה התחילה להתרחק מהדת ולהתלבש בחסר צניעות, והמציב מאד בואב לי, ומצער אותי. איך אני אמורה להתנהג אתה? ואיך אפשר להחזיר אותה לדרכך הישרה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל עדנה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (במדבר רבה, פרשה יא, סימן ה'): "וישמרוך" — בבנות, שצריכות שמירה; על בת צריכים לשמור יותר מעל בן וכו', ובפרט בעתים הללו, שהכל הפקר ופתוח וכו'.

את צריכה רק לחזק, לשמח ולעודד את הבת, ולא ללקת אתה ביד קשה, כי אם תלכי אתה ביד קשה — תאבדי אותה לגמרי.

יסוד היסודות בחנוף זה רק סבלנות, ואף שזה בא מאד קשה, עם כל זאת אין עצה אחרת! כי עם מכות ואיומים —

שו"ת תרצב ברס"ל קפה

לא מגיעים לשום מקום... צריכים להבטיח לה, שאם היא תלך בצניעות, היא תוכל להתחתן ותבנה בית נאמן בישראל.

ועל כולם — צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, ולהוריד הרבה דמעות למען הצלחת הילדים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתצליחי עם הילדים, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרצב.

אבי ואמי מבזים אותי ויורדים לחיי. כיצד עלי לנהג במקרה כזה?

שאלה:

מיאת משה: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. אפתח בהפכת תודה על כל פעלותיכם למען עם ישראל בכלל ולמשפחתי בפרט, עצתכם היא ישועה ורפואה. אני נמצא בנסיון קשה: אבי מבזה ומשפיל אותי, וגורם לי צער גדול, הוא מאשים אותי במצב הכלכלי הקשה בו אני נמצא, ומגלג על דברי כאשר אני מסביר לו שאני מאמין שהכל מלמעלה. אני משתדל מאד לא להשיב לו, אלא לספג את דבריו ולשתק, אבל כשהוא ממשיך, אני לא יכול להתאפק, ואני עונה לו. כבר כמה פעמים קרה שהפסקתי לדבר אתו בגלל ההתנהגות שלו, וכאשר קרובי המשפחה פנו אלי, ונסו לגשר ולהשלים בינינו, הסברתי להם, שאני רוצה שהוא יבין את הטעות בהתנהגות שלו, וישתנה. לצערי, לאחרונה היה לנו וכוים קשה מאד ליד אשתי וילדי, במהלכו הוא בזה אותי וקלל אותי, וכדי להציל את כבודי, ענית

והוכחתי שהוא טועה, ואמרתי לו, שכל מה שהוא טוען עלי זו עלילה. לבסוף עזבתי את הבית בכעס, וכרגיל, בלם אמרו, שאני הוא זה שהיה לא בסדר, ושאני כפוי טובה. מאז, כבר כמה שבועות אינני מדבר אתו ועם אמי, כי גם היא נמצאת בצד שלו, וגם היא מבישת אותי. אחרי המריבה האחרונה החלטתי להיות חזק, ולא לדבר אתו, עד שהוא יבין ויפנים את הטעות שלו, מה שבנראה לא יקרה לעולם, כי נמאס לי שהוא יורד לחיי, ומבזה את כל הערכים החשובים שלי — תורה, מצוות ויראת שמים. אני זקוק לעצתו של הרב: כיצד עלי לנהג במקרה כזה, שאבי ואמי מבזים אותי ויורדים לחיי?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

השתדל להתחזק ביתר שאת וביתר עז, להיות ביחד עם אשתך ועם ילדיך, ותהדק את הקשר ביניכם, כי זה ביתך, וזה עתידך.

אם הייתם יכולים להמנע כמה שאפשר מלבקר תכופות כל-כף בבית אביך — מה טוב ומה נעים, כי אסור לענות לאבא שום דבר, מחמת שמצות כבוד אב ואם היא מאד מאד חמורה, ואפלו אם האבא זורק את כל הכסף שלך לים, צריכים לשתק... וזה נסיון מאד מאד קשה, ובפרט שתמיד כשאתה שם, הוא מקלל אותך לפני אשתך, ואתם רבים וכו', ולכן עדיף שתמעט ללכת לשם.

יש מציאות כזו, שההורים לא מעפלים שילדם כבר

התבגר, ובעצמו הורה לילדים גדולים, והם מתנהגים אתו כמו שעדין הוא ילדם הקטן... ולכן אם קורה דבר כזה, שהאבא והאמא מבזים לפני האשה והילדים, אז לא הולכים לשם, וצריכים לקים מה שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות פחד, חלק ב', סימן ג'): 'מי שבורח מן הצרה הוא פקח'.

ובזה לא תבוא לידי פגם 'כבוד אב ואם', שזה מאד מאד חמור, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק טו): 'כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי): 'חמורה שבחמורות — כבוד אב ואם' ; ואמרו (פסיקתא רבתי): 'שאלשה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא, מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודני'; רואים מזה, שאם מכבדים את ההורים, בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

וכתב הרמב"ם (פרק ה' מהלכות ממרים, סימן טו): 'כל המבזה אביו או אמו אפלו בדברים, ואפלו ברמיזה, הרי זה ארור מפי הגבורה, שנאמר (דברים כז, טז): "ארור מקלה אביו ואמו", והרי הוא אומר (משלי ל, יז): "עין תלעג לאב ותבוז לקתת אם" וגו', ויש לבית-דין להכות על זה מפת מרדות, ולענש כפי מה שיראוי'. ומוכא (ספר חרדים, פרק ט', סימן לה), שאפלו אם מבזה אותם בלבו בלבד, הרי הוא בכלל ארור זה, עין שם.

ולכן עצתי, שאם לא תלך שמה, תנצל מרעות רבות וכו', העקר תשמור על השלום-בית שלך, כי זה מאד מאד נחוץ.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

קפח שו"ת תרצג ברסלב

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרצג.

נכפשתי עם בחורה שמשדרת לי קרירות. האם להמשיך בקשר או להפרד?

שאלה:

מאת שלום: לכבוד צדיק הדור מוהרא"ש שליט"א. הציעו לי שדווקא – בחורה, ונכפשתי אתה כבר כמה פעמים, ואני מרגיש שכל הזמן היא משדרת לי קרירות. כשאני רואה את ההתנהגות שלה, מתעוררים אצלי חששות להתקדם בקשר, כי מי יודע אם אחרי החתונה, זה לא יחמיר יותר ויותר, והרי אי אפשר לחיות יחד בלי חם ואהבה הדדית. מה עלי לעשות: האם להמשיך בקשר או להפרד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלום, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני תמיד אוהב לשמע שני צדדים וכו', ויכול להיות

שָׁגַם לָהּ יֵשׁ מַה לְסַפֵּר... וְלָכֵן אֵין לִי מַה לַעֲנוֹת לְשֵׁאלָהּ שֶׁלָּךְ.

עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם — רַק לִתֵּת וְלִתֵּת וְלִתֵּת וְכוּ', וְכוּ', וְלֹא לְצַפּוֹת לְשׁוֹם גָּמוּל חֲזָרָה, וְאִזּוּ מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ זֶה — תָּמִיד יִצְלִיחַ, אֲבָל מִי שֶׁמְחַכֶּה לְתַשְׁלוֹם גָּמוּל עַל מַה שֶּׁהוּא נוֹתֵן לְאַחֲרִים, תָּמִיד תִּהְיֶינָה לוֹ אֲכֻזּוֹת, כִּי תָּמִיד יִחְשַׁב שֶׁלֹּא מַחְזִירִים לוֹ מִסְפִּיק וְכוּ'.

וְלָכֵן זֶה שְׂרוּצִים לְהַצְלִיחַ בְּנִשְׂוֹאִין, כָּל אֶחָד צָרִיף לִתֵּת כְּמִיטֵב יִכְלֹתוּ, וְלֹא לְצַפּוֹת לְשׁוֹם תַּשְׁלוֹם גָּמוּל בַּחֲזָרָה. הַבְּעַל צָרִיף לִתֵּת לְאִשְׁתּוֹ הַמּוֹן אֶהְבָּה וְשִׂמְחָה, וְלֹא לְחַכּוֹת שֶׁיִּקְבֵּל אֶת זֶה חֲזָרָה מֵאִשְׁתּוֹ, וְכֵן הָאִשָּׁה צָרִיכָה לִתֵּת לְבַעֲלָהּ הַמּוֹן אֶהְבָּה וְשִׂמְחָה, וְשֶׁלֹּא תַחַכֶּה לְקַבֵּל אֶת זֶה חֲזָרָה מִבַּעֲלָהּ, וְאִם הוֹלְכִים בְּצוּרָה כְּזֶה, מְצַלִּיחִים מְאֹד מְאֹד בְּחַיֵּי הַנִּשְׂוֹאִין.

וְזֶה יִסוּד גָּדוֹל בְּחַיִּים, כִּי מִי שֶׁרוּצֶה לְהַצְלִיחַ בְּחַיָּיו — יִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד רַק לַעֲשׂוֹת טוֹב לְזוּלָתוֹ, וְלֹא לְצַפּוֹת לְשׁוֹם גָּמוּל חֲזָרָה, וְאִזּוּ יִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר, כִּי אֵין עוֹד אֲשֶׁר כָּמוֹ מִי שֶׁנוֹתֵן וְנוֹתֵן וְכוּ', וְלֹא מְצַפֶּה לְשׁוֹם תַּשְׁלוֹם גָּמוּל חֲזָרָה, אֲדָם כְּזֶה אוֹ אִשָּׁה כְּזֶה, הֵם הַכִּי מְאֹשֵׁרִים, כִּי אֵין עוֹד מְאֹשֵׁר כָּמוֹ מִי שֶׁנוֹתֵן וְנוֹתֵן וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתַּפְלִל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרצד.

אני שוקלת להוסיף לשמי 'עדי' את האותיות י"ה, ולשנות את שמי לעדינה'. מה דעתכם?

שאלה:

מאת עדי: לכבוד הרב שלום. אני בחורה בגיל עשרים ושנים. גדלתי בבית חלוני, אך היום אני משתדלת להתחזק, ויש לי רצון לחזור בתשובה. מבחינה רוחנית אני מאוד קרובה להשם, אך מבחינת שמירת תורה ומצוות — פחות, אך אני משתדלת לשמור על הצניעות ועל השבת. אני שוקלת להוסיף לשמי 'עדי' את האותיות י"ה, ולשנות את שמי לעדינה'. מה דעתכם לגבי שנוי השם? תודה רבה, עדי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל עדי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

למה את צריכה לשנות את השם שלך? 'עדי' זה קצור של השם 'עדינה', ולכן למה את צריכה להוסיף י"ה, שזה לא יתן לך שום דבר, רק סבוך בחיים, עדיף שתשלימי את השם שלך, ותקראי: 'עדינה', והקדוש-ברוך הוא יתן לך 'עדין' עלאה, שתהיי הכי מאשרת בחייה.

שו"ת תרצד ברסלב קצא

מסרי את נפשך רק להיות בשמחה, פי השמחה זו רפואה לכל — בין בגשמיות ובין ברוחניות.

את צריכה מאד מאד לשמח על נעם חלקך, שאת חוזרת בתשובה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד'): 'במקום שבעלי תשובה עומדים — שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב פהנא): 'גדול כחה של תשובה, שפיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש-מאות שנים, ולא עד קיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני פסא הכבוד'.

ראי לכבוד את ההורים שלך, שנה דבר גדול מאד מאד, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק כו): 'כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי): 'חמורה שבחמורות — כבוד את אביך ואת אמך'; ואמרו (קדושין ל'): 'שלשה שתפין הן באדם — הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא, מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני'; רואים מזה, שאם מכבדים את ההורים — בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא. ואדרבה! אם ההורים יראו שמאז שחזרת בתשובה, את מכבדת אותם יותר ויותר, זה ישפיע גם עליהם, שגם הם ירצו לחזר בתשובה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכי למצא את השלמות שלך, ותבשרי לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרצה.

מה הן הדרישות ההכרחיות מאדם שרוצה להיות
מחנך בישראל?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצידיק. אני מרצה לחנוך מיחד באחת המכללות להכשרת מורים, ואני מתחזק מאוד מהספרים שלכם, במיוחד מהספר 'אוצר חנוך ילדים' ומהקונטרס היקר 'חנוך נפלא למחנכים'. יישר כח. פעמים רבות מורים חדשים הנמצאים בתחלת דרכם בהוראה, ולפעמים גם מחנכים ותיקים שואלים את עצמם: "האם אני מתאים לחנך את ילדי ישראל?", ולכן ברצוני לשאל: מה הן הדרישות ההכרחיות מאדם שרוצה להיות מחנך בישראל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר הראשון בחנוך הוא לחנך את עצמו, הן בקיום המצוות, שאם רוצים לחנך ילדים, שיקימו את המצוות, אזי המחנך צריך להקפיד בעצמו לקיים את המצוות — ציצית, תפלין, תפלה, פשרות וכו', שבת, ויחגי ישראל וכו'. ואם רוצים לחנך את הילדים במדות טובות ובהנהגות ישרות וכו', אזי המחנך צריך בעצמו להתנהג במדות טובות

שו"ת תרצו ברסלב קצג

ובהנהגות ישרות וכו', כי לא יכולים לצפות ממחנך שיוכל להתחנך ממחנך שאינו עומד בדבריו ובמעשיו, חנוף פזה לא יצליח, כי לא יכולים להטעות את המחנך בשום פנים ואפן, זה צריך לבוא באפן טבעי.

אדם צריך להיות אמתי עם עצמו קדם, לפני שהוא רוצה להעביר מה שרוצה להעביר לזולת, כי הדבר הכי מגונה זה להיות דו פרצופי, הוא יעשה מה שהוא רוצה וכו', ולאחרים ידרש שיהיו צדיקים וכו', זה לא הולך פכה... אקנה שתבין.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך הצלחה גדולה בעבודתך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרצו.

האם השם 'סיגל' הוא שם טוב?

שאלה:

מאת בר נתן: שלום לרב ורפואה שלמה. רציתי לדעת: האם השם 'סיגל' הוא שם טוב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בר נתן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לשם 'סיגל' אין שום משמעות וכו', ובכלל צריכים מאד מאד לשמר אילו שמות נותנים לְבֶן-אָדָם, פי השם הוא הנפֿש, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית ב, יט): "וַיִּבֶא אֶל הָאָדָם לְרֵאוֹת מֶה יִקְרָא לוֹ, וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ".

וְלִכֵּן צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד אֵיזָה שֵׁם נֹתָנִים לִילָדִים, פִּי כְּפִי הַשֵּׁם, כִּף נִמְשָׁכֶת נִשְׁמַת הַיְלָדִים וּמִזְלָם. וְלִכֵּן מֶה טוֹב וּמֶה נָעִים, לְתֵת שֵׁם אַחַר צְדִיק אוֹ אַחַר אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאָבוֹת וְהָאִמָּהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאֹת וְכוּ', שֵׁם תִּנְכ"י, כְּמוֹכָא מֵהַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיץ'עֲנִסְק זְכוּתוֹ תִּגְן עֲלֵינוּ (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ, פְּרִשְׁת בַּמִּדְבָּר), שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרוּךְ הוּא גָזַר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם, שִׁיְהֵא כִּף וְכָף שְׁמוֹת רְאוּבֵן, וְכָף וְכָף שְׁמוֹת שְׁמֵעוֹן, וְעֵתָה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אֵיזָה אָדָם בְּעוֹלָם, וְנוֹתָנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד שֶׁהָיָה כָּבֵד בְּעוֹלָם, זֶה גֹרֵם לְאִישׁ הַלְזָה, שִׁיְהֵי גַם-כֵּן צְדִיק, מַחֲמַת שְׁנַתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרצז.

הַגַּעַתִּי לְגִיל עֶשְׂרִים וְאַחַת, וְאֲנִי רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן, אֵךְ הַשְׂדֵּכָנִים אָמְרוּ, שְׁעָלִי לְהִמְתִּין, פִּי אֲנִי עֲדִין צָעִיר מְדִי

שאלה:

מאת צבי: אני בחור בן עשרים ואחת, סימתי ללמוד בישיבה קטנה ובישיבה גדולה, ואני מרגיש מוכן להתחמך ולהקים בית נאמן בישראל על אדני התורה. באשר פניתי אל שדכנים בעבור שדוף, אמרו, שאני צעיר מדי. קשה לי עם זה שאני עדין חוק, ואני לא יודע מה לעשות: האם להמשיך ללמוד, להתחיל לעבוד, או להתחמך?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל צבי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בגיל שלך כבר מזמן היית צריך להתחמך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (קדושין כט:): 'בן עשרים שנה ולא נשא אשה — כל ימיו בעברה. בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא, וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד כ' שנה יושב הקדוש-ברוך-הוא, ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע כ' ולא נשא, אומר: תפח עצמותיו'. ולכן אף אחד שלא יגיד לך, שבגיל עשרים ואחת אתה עדין צעיר.

אתה צריך להתחיל לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה למצא את בת זוגך ולהתחמך, ותוכל הן ללמד תורה והן לעסק בפרנסה. ואמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ב): 'יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון'. וכן אמרו חכמינו הקדושים (יומא עב:): על הפסוק (תהלים יט, י): "'יראת

הַיְיָ הַטְּהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד", אָמַר רַבֵּי חֲנִינָא: זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטְהוֹרָה. מֵאֵי הִיא? נוֹשֵׂא אִשָּׁה, וְאַחֲר־כֵּן לּוֹמֵד תּוֹרָה.

וְלִכֵּן חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד, שְׁשׂוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יִשְׁבֵּר אוֹתָךְ, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בַּתְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ עַל מְצִיאת הַזְּיוּג, תִּזְכֶּה לְמַצָּא אֶת בֵּת זְיוּגָךְ, וְתִצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרחצ.

מִדּוּעַ כְּבוֹדוֹ אֵינוֹ מְזַכֵּיר בְּדַבְּרָיו אוֹ בְּכַתְּבָיו אֶת הַסֵּפֶר 'תְּלַמוּד עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת' שֶׁל הָרֵב אֲשֶׁלֶּג?

שאלה:

מֵאַת שִׁמְעוֹן: לְכַבֹּד מוֹהֲרֵי"ש שְׁלִיט"א. יֵשׁ סֵפֶר נִפְלָא בְּשֵׁם 'תְּלַמוּד עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת' הַמֵּיַחֵס לְרַבֵּי יְהוּדָה לֵיב אֲשֶׁלֶּג — 'בְּעַל הַסְּלָם'. אֲנִי בְּטוּחַ שֶׁכְּבוֹדוֹ מְכִיר אֶת הַסֵּפֶר וְאֵת גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל בְּעַל הַמַּחְבֵּר, וְלִכֵּן אֲנִי שׂוֹאֵל: מִדּוּעַ כְּבוֹדוֹ אֵינוֹ מְזַכֵּיר בְּדַבְּרָיו אוֹ בְּכַתְּבָיו אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה, בְּזִמְנֵן שֶׁהוּא בְּסִיס וְיִסוּד לְהַבְנַת סִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל וְכָל סִפְרֵי הַקְּבָלָה? אֲשֶׁמַּח לְתִשׁוּבַתְכֶם, בְּבִרְכַת תּוֹדָה רַבָּה וּבְהוֹקְרָה.

הַשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאַתְחַזֵּן, י"א אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁמֵעוֹן, גֵּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יֵשׁ הִרְבֵּה סְפָרִים בְּכָל־ל, וְסִפְרֵי קִבְּלָה בִּפְרָט, שְׁבָהֶם מוּבָאוֹת הַקְּדָמוֹת יְקָרוֹת, שְׁעַל יָדֵן יְכוּלִים לְהִבִּין יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְלִכֵּן אֲשָׁרִי מִי שְׁלוֹמֵד בְּכָל־ם.

וְכֵן לְהַפָּךְ, דִּיקָא עַל-יְדֵי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל יְכוּלִים לְהִבִּין בְּכָל סִפְרֵי הַקִּבְּלָה וּבְכָל שְׁאָר הַסְּפָרִים וְכוּ', וּבְכָר אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח): 'רְאוּי לְאָדָם שְׁיַעֲבֹר וְיִלְךָ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְלִלְמַד כָּל־ם, כְּדִי שְׁיִהְיֶה בְּכָל מְקוֹם. כְּמוֹ שְׁנִמְצָא הַשָּׂרִים הַגְּדוּלִים, שְׁהוֹלְכִים וְעוֹבְרִים בְּמַדְיֵנוֹת, וּמוֹצִיאִים הוֹצָאוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, כְּדִי שְׁיִוָּכַל אַחַר כֵּן לְהַתְּפָאֵר וְלוֹמַר, שְׁהִיָּה בְּמַדְיֵנוֹת כְּמוֹ שְׁדַרְךָ הַשָּׂרִים לְהַתְּפָאֵר, וְלוֹמַר: "הִיִּיתִי בְּנֹרָשָׁא" וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. כְּמוֹ-כֵן רְאוּי שְׁיִהְיֶה הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל מְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּדִי שְׁיִוָּכַל לְהַתְּפָאֵר בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׁהִיָּה בְּכָל מְקוֹם, דְּהֵינּוּ בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְלַעֲתִיד בְּעוֹלָם הַבָּא מְזַכִּירִין אוֹתוֹ כָּל מַה שְׁלָמַד בְּעוֹלָם הַזֶּה'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל הָאֵלֹהִי, וְנִצְלִיחַ מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרצט.

אין לנו אפשרות בספית לשכר דירה משלנו, ואנו נאלצים לגור אצל ההורים. מה אפשר לעשות?

שאלה:

מאת אהרן: אני סובל ממתחים ולא מסגל לעבד, ולכן אין לנו אפשרות בספית לשכר דירה משלנו. בינתיים אנו גרים פעם אצל ההורים שלי, ופעם אצל ההורים שלה, אף המצב הזה שאין לנו דירה משלנו, ואנו צריכים להיות אצל ההורים, קשה מאד לאשתי, בפרט שהיא אחרי לדה. מה אפשר לעשות?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אהרן, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי מאד להגיד לך, שזה לא בריא לגור אצל ההורים של שני הצדדים, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא יב.): 'גדול הסמוך על שלחן אביו נקרא קטן'; הינו שהוא עדין בקטנות המחין, וחכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי מועד קטן, פ"ק ב', הלכה ד'): 'שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוך שלו'.

ולכן אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם לצאת לעבד, תהיה איזו עבודה שרק תהיה וכו', ואין זה תרוץ לומר: 'אני נמצא במתחים ואיני יכול לעבד' וכו', אם יכלת להתחנן ויש לך כבר תינוק, אזי אתה יכול לצאת ולעבד,

שו"ת תש בְּרִסְלָב קצט

וְלִשְׁכַּר בַּיִת, וְתִהְיֶה שְׁנֵיכֶם מְאֻשָּׁרִים בְּחַיִּים.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, קַח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַדְךָ, וְאַל תִּתְחַמֵּק מִהַחֹב שְׁמַנְחָ עֲלֶיךָ, הַתְּחַתְּנֵת וְחַתְּמֵת בְּכַתְּבָה, שְׂאֵתָה תִּפְרָגֵס אֶת אֲשֶׁתְךָ, אֵין דְּרָךְ חֲזָרָה, לֹא גָרִים אֲצֵל הַהוֹרִים!

רְאֵה לְמִסֹּר אֶת נַפְשְׁךָ לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתְךָ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מִצִּיעָא נט.): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בְּאוֹנָאת אֲשֶׁתּוֹ, שְׁמִתוּךָ שְׂדֵמְעָתָה מְצוּיָה אוֹנָאתָה קְרוּבָה'; וְאָמְרוּ (שם): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בְּכַבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאֵין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְּשָׂבִיל אֲשֶׁתּוֹ, שְׁנֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וּלְאֲבָרָם הֵיטִיב בְּעִבּוֹרָה". וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רְבֵא לְבָנֵי מַחוּזָא: אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דִתְתַעֲתְרוּ [כַּבְּדוּ וְיִקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּתְּעֲשְׂרוּ]. וְכֵן אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט), שְׁעַקֵּר הַעֲשִׂירוֹת בְּאֵה בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַצִּית אוֹתִי, וְאִזּוּ הַחַיִּים שְׁלָךְ יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תש.

מֵאִז שֶׁהַחֲלֻטָּתִי לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, הִתְחִילוּ לִהְיוֹת לִי קְשׁוּיִים וּמְנִיעוֹת מִכָּל הַכּוּוֹנִים. לְמָה?

שאלה:

מיאת ויטלי: שלום למוהרא"ש שליט"א. בכל יום אני מתפלל שתהיה לכם החלמה מהירה. החלטתי לחזור בתשובה ולהתחזק בעבודת השם, ומאז שעשיתי את המהפך הנה, התחילו קשיים גדולים ומניעות מכל הצדדים, עד שלפעמים אני כמעט מתנאש, וכמעט חוזר אחורה. למה ההתקרבות שלי באה בקשי כזה גדול? ומה אני צריך לעשות, כדי לשבר את המניעות האלו?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל ויטלי, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים ועל התפלות לרפואתי השלמה.

העקר והיסוד, מה שאתה צריך זה רק דבר אחד — להיות שמח ועליו מאד מאד, שזכית לחזור בתשובה שאין למעלה מזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:): 'במקום שבעלי תשובה עומדים — שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב פהנא): 'גדול כחה של תשובה, שבין שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש-מאות שנים. ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'.

והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מבן-אדם שחוזר בתשובה, כי בין שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו

שְׁהוּא עֲשֵׂה עַד עֲכָשׁוּ מַה שֶּׁעָשָׂה, וּמִתְוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵד מְקַבְּלוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה כ', סִימָן יג): 'בְּלָעַם הָיָה רִשְׁעַ עָרוּם, וַיִּדַע שָׂאִין עוֹמֵד בַּפְּנֵי הַפְּרָעֲנוֹת אֲלֵא תְּשׁוּבָה, שָׁכַל מִי שִׁחׁוּטָא וְאֹמֵר חֲטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ לִיגַע בּוֹ', וּבִשְׂבִיל זֶה הוּא מְסִית אֶת כָּל אָדָם: "מַה לָּךְ לַחֲזוֹר בְּתְּשׁוּבָה? וּמַה לָּךְ לְהִתְוֹדוֹת?" כִּי הוּא יוֹדֵעַ, שְׁמִי שֶׁחֲזַר בְּתְּשׁוּבָה, וּמִתְוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ הַמּוֹת לִיגַע בּוֹ; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא נח): 'אֵין מִכָּה בְּעוֹלָם שָׂאִין לָהּ רַפּוּאָה, רַפּוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע — תְּשׁוּבָה'.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׁנִתְּתָ לְבָךְ לַחֲזוֹר בְּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲתָה צְרִיךְ לִהְיוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ וְעֵלִיז, וְלִמְסוֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, שְׂגָה יִרְחִיב לָךְ אֶת הַלֵּב וְהִדְעַת, וְתוּכַל תְּמִיד לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָךְ. וְלִכֵּן רְאֵה לְמְסוֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה, כִּי אֵין דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב כְּמוֹ שְׂמִחָה, וְכָל-כֵּךְ קָשָׁה לְאָדָם לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַשְּׂמִחָה יוֹתֵר מִכָּל הַעֲבוּדוֹת הַכִּי קָשׁוֹת; קַל יוֹתֵר לְצוּם וְכוּ', וּלְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ עִם סְגוּפִים קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', הַעֲקָר לֹא לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וְלִכֵּן עַל שְׂמִחָה צְרִיכִים מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב'): לְפִי שָׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְּנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמֵחַ הַיּוֹם — שְׂמֵחַ לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמֵּצֵר הַיּוֹם — מֵצֵר לְמַחֵר, לְפִי שָׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְּנַת לְאָדָם'.

וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ יִלְכוּ כָּבֵד בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי תִזְכֶּה לִישׁוּב הַדְּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'): 'מַה שֶּׁבָּנִי אָדָם רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ-

ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה, ואז תזכה לגדלות המחין, וכבר לא יחסר לך שום דבר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשא.

אני רוצה מאד שבעלי יקבע עתים לתורה. כיצד אני יכולה לעורר אותו ולעודד אותו לעשות זאת?

שאלה:

מאת אסתר הדסה: לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א. אני נשואה לבעלי כבר יותר משנה, ואני רוצה מאד שהוא יקבע עתים לתורה. אני יודעת שהוא אינו מסגל לשבת וללמוד כל היום, אבל אני מאד רוצה, שלכל הפחות הוא יקבע לעצמו זמן מיוחד ללמוד תורה מדי יום. כיצד אני יכולה לעורר אותו ולעודדו לעשות זאת? בהודמנות זו, אבקש ברכה לפרנסה בשפע. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל אסתר הדסה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הַדָּבָר הַרְאִישׁוֹן שֶׁאֵת צְרִיכָה זֶה רַק לְשִׂמְחָה עִם בְּעֻלָּה, שֶׁזֶה יְסוּד הַיְסוּדוֹת בְּשָׁלוֹם-בַּיִת — שֶׁהוּזָג יְכַבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, וְתַהֲיֶה בֵּינֵיהֶם הַבְּנָה הַדְּרִית וְאֶהְבָּה גְּדוּלָה, וּבְזֶה יִצְלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

אָנִי מְאֹד מְאֹד מְעֲרִיף אוֹתָךְ, שֶׁהוֹלֵךְ לָךְ בְּחַיִּים שְׁבַעֲלָךְ יִקְבַּע עֲתִים לַתּוֹרָה, וְכָל הַפְּכוּד לָךְ. וְחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת יז.): 'גְּדוּלָה הַבְּטָחָה שֶׁהִבְטִיחַן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים וְכוּ'. אָמַר לוֹ רַב לְרַבִּי חִיָּא: נָשִׁים בְּמֵאֵי זָכָן? בְּאֶקְרוּיֵי בְּנֵייהוּ לְבִי בְּנִישְׁתָּא, וּבְאֶתְנוּיֵי גְבַרְיֵיהוּ בִּי רַבָּנָן, וּמִנְטְרָן לְגַבְרֵייהוּ עַד דְּאֵתוּ מִבֵּי רַבָּנָן [בַּמָּה הַנְּשִׁים זוֹכוֹת? בְּזֶה שְׁלוֹקָחוֹת אֶת הַיְלָדִים לְתַלְמוּד תּוֹרָה שְׁיִלְמְדוּ תּוֹרָה, וּמַחֲכּוֹת עַל בְּעֻלֵיהֶן שְׁיַחְזְרוּ מֵהַכּוֹלָל שְׁלוֹמְדִים שֵׁם תּוֹרָה].

הַתּוֹרָה הִיא חַיֵּינוּ, וְלֹא יְכוּלִים לְצַמְצֵם אֶת הָאָדָם כַּמָּה שְׁיִלְמַד, מִי שֵׁשׁ לוֹ בְּאֵמַת אֶהְבַּת הַתּוֹרָה, לֹא יַעֲזוֹב אֶת הַתּוֹרָה.

עִם כָּל זֹאת, כָּבֵר אָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ב, ב): 'יָפָה תַלְמוּד תּוֹרָה עִם הַרְף אָרֶץ, שֶׁיִּגְיַעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁכַּחַת עוֹן'; וְכֵן רַבְּנֵי ז"ל אָמַר (סִימָן מוֹהַר"ן, סִימָן תקא), 'שְׁחַפֵּץ מְאֹד שֶׁתַּהֲיֶה לָנוּ פְּרִנְסָה וְכוּ', כִּי טוֹב מְאֹד פְּשׁוּזָכִין שֵׁשׁ לוֹ מִמְּעַמְד פְּרִנְסָה וְכוּ'. וְלָכֵן אִם יֵשׁ אֶת הָאֶפְשָׁרוּת, שֶׁשְּׁנֵה שְׁנָתִים אוֹ שְׁלֹשׁ אַחַר הַחֲתֻנָּה הוּא יוֹכֵל לְשַׁבֵּת וְלִלְמַד בְּאֵין מִפְּרִיעַ — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אֲבָל אִם לֹא — שִׁיקְבַּע עֲתִים לַתּוֹרָה אַחַר הָעֵבוּדָה, וְזֶה גַם-כֵּן מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב.

הַעֲקָר רַק תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהַבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, וְלַעֲוֹד וְלִשְׂמַח אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, וְלָרְאוֹת שֶׁהַבַּיִת יִתְנַהֵג רַק עַל-פִּי

התורה והאמונה הברורה והמזככת, לידע שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם בהשגחה פרטית, ותכניסו את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית שלכם, כי כן אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן'; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה'; ובמקום שהשכינה נמצאת — שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י): 'שלום' זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשב.

כבר חמש שנים אין לבננו הצלחה בשום דבר,
הוא מיאש ומתסכל, ואנו מדאגים מאד

שאלה:

מאת ורדה: לכבוד הרב היקר, השם ישמרהו ויחיהו. ברצוננו להתנעץ עם כבוד הרב לגבי בננו: הוא בן עשרים ושש, וכבר חמש שנים ההצלחה אינה מאירה

לו פנים בשום דבר — אין לו עבודה ופרנסה מסדורת, הוא לא מוצא את בת-זוגו, וכמעט ואין לו חברים. לפני כן הייתה לו הצלחה רבה, תמיד הוא היה שמח ומקף בחברים אהבים, אף באמור כבר כמה שנים שהוא לא מצליח בשום דבר, ואינו מוצא את עצמו, מה שגורם לו להיות במרה שחורה ובידכאון, עד כדי כך, שלפעמים מרב תסכול הוא שובר חפצים בבית, ומאשים אותנו שהכל בגללנו. אנו מדאגים מאד ממצבו, ולא מצליחים למצא את הדרך לעזר לו ולתקשר אתו. נסינו להציע לו טפול פסיכולוגי, אולם הוא לא מוכן לשמע על כך, ואומר שאם הקדוש-ברוך-הוא ירצה — הוא יגרום לו להיות בשמחה, פי הכל תלוי בו. חשוב לי לציין, שהוא אדם מאמין מאד, הולך לשעורים כמעט מדי יום, ומשתדל להתחזק ברוחניות, הוא היה פעמים באומן, ואף זכה לקבל את ברכתכם בשעה ביבנאל. נשמח לתשובתכם המהירה, פי המצב הולך ומחמיר. תודה רבה מקרב לב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן, י"א אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל ורדה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מצטער בצערכם הקשה, מה שאת ובעלך עוברים וכו', פי צער כזה יכול להרס את כל הבית, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא חיי-שרה ב): 'הזקנה קופצת על אדם מפני פגע בנים וכו'.

אני פן הייתי מציע שילכו אתו אל רופא, ויתן לו פדורי הרגעה, היום יש תרופה להפל אם רק רוצים לקחת... הבצעה היא, שבדרך כלל מי שצריך לקחת, הוא אומר שאחרים יקחו

ולא הוא... כמו שבנכם אומר: "אם הקדוש-ברוך-הוא רוצה, הוא יכניס בי שמחה, פי זה תלוי בו"... זו טעות, צריכים לעשות פעולה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן 10): 'מי שאינו שומע ומציית לדברי חכמים אמתיים, הוא יכול להשתגע. פי עקר השגוון של כל המשגעים הוא רק מחמת שאינם מצייתים ושומעים לדברי הבעלי שכל. פי המשגע, אם היה שומע ומציית לדברי אחרים, שהם הבעלי שכל, בודאי לא היה משגע כלל, פי אף-על-פי שלפי רוח שטות ושגוון שלו, נדמה לו בברור גמור, שהוא צריך לילך קרוע ולהתגלגל באשפה וכיוצא בזה מדרכי השטות ושגוון, אף-על-פי-כן מאחר שהגדול ממנו אומר לו, שאינו צריך לעשות כן, אם היה מבטל דעתו נגד דעת הגדול ממנו בחכמה, בודאי היה מתבטל כל השגוון שלו. נמצא, שעקר השגוון הוא רק מחמת שהוא אינו רוצה לשמע ולציית לדברי חכמים.'

וכל זה שיף לכל אלו שצריכים לקחת כדורים, הם לא רוצים לשמע את החכם, פי היום יכולים לרפאות פחות או יותר את הבעיה הזו, פי יש כדורים שמאזנים את האדם, מצד אחד שלא יהיה יותר מדי היפראקטיבי וכו', ומצד שני שלא יפגס יותר מדי בעצמו, ויהיה עצוב וממרמר וכו', אבל אלו שצריכים לקחת את הכדורים, דיקא הם לא רוצים לקחת אותם, וזורקים את זה לפיור או לאסלה, וצריכים לשמר עליהם שיקחו את הכדורים, וזו רפואה גדולה מאד.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לו רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשג.

נוֹלְדָה לָנוּ בַת, וְאַנְחָנוּ רוֹצִים לְקַרְא לָהּ 'נְטָלִי'. מַה
דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרַב עַל הַשֵּׁם?

שאלה:

מֵאֵת אֵילַת: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה. בְּרוּךְ
הַשֵּׁם, נוֹלְדָה לָנוּ בַת, וְאַנְחָנוּ רוֹצִים לְקַרְא לָהּ 'נְטָלִי',
כִּי גַם אֲנִי וְגַם בְּעָלִי מְאֹד אוֹהֲבִים אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה. מַה
דַּעְתְּכֶם?

השובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן, י"ג אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֵילַת תַּחֲנִיה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּרַפֵּת "מְזַל טוֹב" חֲמָה וּלְבָבִית עַל הַלְדַת הַבַּת, יַעֲזֹר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּרְוֵי רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מְמַנָּה, וְתַמִּיד
תִּשְׁמִיעֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

בְּעֵנֵין הַשֵּׁם 'נְטָלִי' וְכו', טוֹב לְהוֹסִיף שֵׁם שֶׁל אַחַת
מֵהָאֵמָהוֹת, כַּגֹּן: שָׂרָה, רַבֵּקָה, רַחֵל, לָאָה וְכו', כִּי צְרִיכִים
לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֵיזָה שֵׁם נוֹתְנִים לְיֻלְדִים, כִּי כְּפִי הַשֵּׁם — כָּךְ
נִמְשָׁכֶת נִשְׁמַת וּמְזַל הַיֻּלְדִים.

לְכֵן מַה טוֹב וּמָה נְעִים לָתֵת שֵׁם אַחַר צְדִיק אוֹ אַחַר
אַחַד מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֵמָהוֹת הַקְּדוֹשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים

והנביאות וכו', שם תנ"כי, כמוכא מהצדיק הקדוש, הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק, זכותו תגן עלינו (נעם אלימלך, פרשת במדבר), 'שהשם יתברך ברוך הוא גזר בבריאת העולם, שיהא כף וכוף שמות ראיבן וכוף וכוף שמות שמעון, ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם, ונותנין לו שם כשם צדיק אחד שיהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה, שיהיה גם-כן צדיק, מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון; עין שם.

והשם 'נטלי' אין לו משמעות, ולכן טוב מאד להוסיף שם תנ"כי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשד.

אני רוצה להצטרף לרבבות הלומדים בסדר 'הדף היומי', ולזכות לסיים את כל הש"ס, אף אני חושש שבאמצע אתי'אש ואפסיק. איך אזכה להשאר עקבי?

שאלה:

מיאת עידו: לכבוד מורי ורבי כבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א, שלום רב. אני מאד רוצה להצטרף לרבבות הלומדים שנתחילו בט"ו באב ה'תשע"ב את סדר למוד

הדף היומי מההתחלה. אשמח מאוד אם תכתבו לי ולשאר הקוראים חזק בענין הזה וממעלת למוד הדף היומי, ואיך לזכות להיות עקשן, ולא להשבר אחרי כפיה ימים, פי בדרך כלל אדם מתחיל בחשק גדול, אבל לאט לאט נחלש. אני מאוד רוצה להצטרף לעמוד, אבל אני יודע שזה יהיה קשה. אשמח מאוד לקבל דברי חזק. תודה רבה.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר ואתחנן, י"ג אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עידו, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! אין עוד שמחה בכל העולמות פשמחה הזו, שחלק גדול מאוד מפלל ישראל מסימים עכשו בעוד יום את כל הש"ס כלו כפי סדרת הדף היומי, וזה דבר גדול מאוד מאוד, אשר לא יכולהו הרעיון כלל, וכמוכא (תקוני-זהר, הקדמה י"ד): 'כל צדיק וצדיק אית ליה עולם בפני עצמו, וכל מאן דזכה להלכה חד גרית עלמא חד, כל שפן מאן דזכה למסכתא חדא, או לתרין, או לשתיין, דאתמר בהון ששים המה מלכות, דכל מסכתא מטרוניתא איה בגרמה, זכאה איהו מאן דגרית לה בהאי עלמא'.

הינו מי שזוכה לסים את כל הש"ס, נכלל בשכינת עזו יתברך. וידוע בין אנשי שלומנו, שרבי חייקל ז"ל החזן של רבנו ז"ל, היה פעם בציון רבנו ז"ל, ובכה שם הרבה מאוד, ושמעו איך שמתפלל: רבי! אני שמעתי מכם, מי שייסים את הש"ס, ימשיך על עצמו צלם אלקים... ולכן אני מאוד מאוד רוצה שהילדים שלי והנכדים שלי וכו', כלם יזכו לסים את

הש"ס. ולכן סיום הש"ס שלמדו רבבות יהודים, זה דבר גדול מאד.

עכשו בענין הדרך היומי, יש ספור אשר לא נודע כל-כף, רק אנשי שלומנו בפולנייה דברו מזה, שאת המתנה הזו קבלנו דרך הגאון רבי יהודה מאיר שפירא זצ"ל, אבל הוא קבל את המתנה הזו מרבנו ז"ל; כי ידוע, שהסמ"ך-מ"ם עושה את שלו תמיד, להעלים ולהסתיר את שם הצדיק האמת בעולם, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז, חלק ב, סימן סו), שהצדיק שהוא החזן והיפי והפאר של כל העולם כלו, הוא נעלם ונסתר מאד. וכן ספר רבנו ז"ל (ספורי מעשיות, מעשה ז' מהזבוב והעכביש), שקדם שיירדה נשמתו של רבנו ז"ל, עשה הסמ"ך-מ"ם רעש בשמים — אם הנשמה הזו תרד לזה העולם, אין לי כבר מה לעשות. ואמרו לו: הנשמה הזו מכרחה לרדת, ואתה צא ותמצא לעצמך עצה נגד הנשמה הזו, ויצא וכו', וחרז עם מישהו וצחקו וכו', ואמר: יש לי כבר עצה נגד הנשמה הזו וכו', עיין שם.

ואמרו אנשי שלומנו, שהעצה של הסמ"ך-מ"ם, שיצחקו מדבר רבנו ז"ל, ובכל דור ודור איך שיתגלה יותר אור רבנו ז"ל בעולם, זה לעמת זה, יבואו גם משגעים וכו', ויסתירו את אור רבנו ז"ל שלא יתפשט. ולכן בכל דור ודור היה ללעג ולקלס ענין רבנו ז"ל.

וידוע, שבראש השנה כל אנשי שלומנו היו נוסעים לאומן אל רבנו ז"ל במשך כל הדורות, עד מלחמת העולם הראשונה, שאז נסגרו הגבולות, אזי התקבצו כל אנשי שלומנו בפולנייה למקום אחד, ובכל שנה התרבה הקבוץ יותר ויותר, עד שלא היה להם שום מקום לאכלס כל-כף

הרבה אנשים, והיה זה הגאון רבי מאיר שפירא ז"ל, שמסר את נפשו שהישיבה שלו, שהיתה אז בימים ההם הישיבה הכי גדולה בפולנדיה, המבנה הכי גדול, והוא מסר את זה לאנשי שלומנו על ראש השנה לעשות שם את הקבוץ, וגם הוא התפלל ביחד עם אנשי שלומנו כמה שנים, ואף שהיתה עליו התנגדות מאד גדולה מאנשיו בעצמו, איך הוא מוסר את הישיבה שלו בראש השנה לברסלב'רס וכו', אף הוא לא הסתפל על זה כלל, אלא הצטרף להתפלל עם הקבוץ, וזה היה פבור גדול לאנשי שלומנו, ומפל ערי פולנדיה התקבצו יחד בעיר לובלין על ראש השנה.

ובערב ראש השנה הלכו אל הציון של החוזה מלובלין זי"ע, ויען שמסר את נפשו כל-כף בעבור אנשי שלומנו, ולא הסתפל על זה שהקניטו אותו, למה הוא נותן את האולם הגדול של הישיבה לחסידי ברסלב, בשביל זה רבנו ז"ל שלם לו שיתגלה ה'סדר דרך הלמוד' למוד ש"ס כסדרן דיקא על ידו, כי באמת ענין למוד כסדרן, לא מצינו בשום מקום במשך הדורות, אלא בדברי רבנו ז"ל, שזה היה רצונו ללמד כסדרן דיקא מהתחלת הש"ס עד הסוף, דף אחר דף וכו' (עין שיחות-הר"ן, סימן עו), ודבר זה בכלל לא ידוע בין העולם.

על-כל-פנים איך שהוא, זה דבר גדול מאד למסר את נפשו ללמד בכל יום דף גמרא, אם זוכים עם רש"י ותוספות — מה טוב ומה נעים, אבל אם לא, יכולים ללמד רק עם רש"י, כן שתהיה לו על-כל-פנים בקיאות בש"ס, ובפרט עכשו יש כל מיני פרושים קלים ונחמדים שמפרשים את סגיות הגמרא באופן פשוט מאד, עד שכל אחד יכול להבין את הגמרא כפשוטה, וזה דבר גדול מאד — ללמד בכל יום דף גמרא.

והנה חכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין כד): "במחשכים הושיבני כמתי עולם" — אמר רבי ירמיה, זה תלמודה של בבל; ולכאורה איך יכולים לומר על תלמוד בבלי את הלשון הזה שהושיבני בחשך כמתי עולם? אלא הפרוש הוא, דיקא מחמת שאנחנו נמצאים בגלות מרה מאד, שחשך לנו ולא אור, והושיבו אותנו במחשכים, ואנחנו נדמים בגלות כמו מת, מה יכול להחיות אותנו? על זה אמר רבי ירמיה: זה תלמודה של בבל, הינו ללמד הרבה תלמוד בבלי.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ריד), שנהקלפה המחטיאה את האדם בכל מיני זהמא וכו', נקראת לילית, שעולה כמספר תלמוד, ועל-ידי למוד תלמוד מבטלים אותה לגמרי, והשם של הקלפה נקרא על שם יללה, שאדם מילל מרב צער ומרירות שעוברים עליו, ומאבד לו את הרצון לשוב אליו יתברך וכו', וכן נקראת הקלפה על שם לילה, שאז הוא זמן חשך, ועל-ידי למוד תלמוד מאיר לו הלילה, בסוד (תהלים קלט, יב): "ולילה ביום יאיר", ולכן אשרי מי שלומד תמיד גמרא שהיא תלמוד, שעל-ידי-זה יאיר לו אפלו בגלותו המרה, ויאיר עליו מלך הכבוד אורו יתברך.

והנה כשמתחילים ללמד ש"ס — כלם מתלהבים וגם-פן מתחילים, אבל במשך הזמן מתחילים להתקדר וכו', עד שמתחילים להתרשל וכו', וכך מפסיקים, ולכן צריכים להיות עקשן גדול מאד יום אחר יום ללמד דף גמרא פסדרן, אפלו שזה בא לו במסירות נפש גדולה, ודורשי רשומות אמרו, שהשם של הסמ"ך מ"ם הוא: סיום מסכתא אין לעשות, הוא מפחד שנעשה סיום מסכתא, פי הוא יודע, אשר על-ידי שאדם זוכה ומסיים מסכתא, הוא הורס אותו ואת גנדא דיליה לגמרי וכו', שזה מסכת"ת — אותיות כ"ת

ס"מ, מי שזוכה לעשות סיום מסכתא, בזה הוא הורס את הסמ"ך-מ"ם וגנדא דיליה, בשביל זה הוא מאד מאד מפחד, שבר ישראל ילמד דף גמרא.

ולכן אשרי אדם שעושה כל מיני פעולות שבעולם ללמד בכל יום דף גמרא בסדר הדף היומי, שזה יחייב אותו מאד, עד שלא ילך לישן עד שלא ילמד או יגרס את הדף גמרא, וצריכים להיות על זה עקשן גדול מאד.

וצריך שתדע, שההתנגדות שהיתה בהתחלה על הרעיון של דף היומי, היתה כי מפלגה אחת אמצה את זה לה וכו', וחקלו הרבה צדיקים על דבר זה. אבל מי שעין אמת לו, אינו מסתפל כלל על שום דבר, כי יודע שאין לזה שיכות אל שום מפלגה בעולם, כמו שרואים בסיומים של עכשו, שרב רבם שבאו לסיומים הם סתם 'עמד', ולא מזדהים עם שום מפלגה, ולכן זה דבר גדול מאד ללמד את הדף היומי, רק ללמד לשם שמים, לשם אל עולם, כי דף גמרא מציל את האדם מכל מיני צרות ויסורים וכו', כי על-ידי למוד גמרא ממשיך על עצמו את הד' מלאכי השמירה, שהם ראשי תבות גמרא"א" גבריאל, מיכאל, רפאל, אוריאל.

ולכן אשרי אדם שזוכה עכשו ביום שישי ט"ו באב, להתחיל ללמד דף גמרא ליום בסדרת הדף היומי, וזה בכלל לא שיך לשום מפלגה וכו', זו מתנה שקבל רבי מאיר שפירא זצ"ל מרבנו ז"ל, אשרי שיאחז בזה, ואז טוב לו כל הימים.

מספר, שבפולין היה אדמו"ר אחד מצאצאי היהודי הקדוש מפשיסחא זי"ע, שהיו לו הרבה חסידים אנשים פשוטים עד מאד, אבל תמימים למרבה, והיו אנשים קשי יום, עובדים במלאכה וביגיעת פנים. כשיצא רבי מאיר

שפירא זצ"ל עם הרעיון של "הדף היומי" הנהיג גם בין חסידיו דבר זה, וצוה שכל אחד ילמד את "הדף היומי", ובאו אליו חסידיו ואמרו: רבי! אתם בודאי יודעים שאנו אנשים רחוקים מלהבין דף גמרא, בקשי אנו מבינים קצת "עין יעקב", וכן משניות אבל איך נבין "דף גמרא". ובפרט כל יום ללמד דף? ענה להם הצדיק: דעו לכם, שלמוד התורה ברבים זו זכות גדולה עד מאד בשמים, ולכן תתאספו בכל עיר בבתי כנסיות שלנו [היו לאדמו"ר הזה הרבה בתי כנסיות בהרבה עירות בפולניה], ותאמרו את הדף של אותו יום, יחד כמו כל עם ישראל שלומדים את "הדף היומי", והזכות הזו תגן גם עליכם.

ומספר, שלא עבר זמן רב, וכל אלו האנשים הפשוטים, הישרים והתמימים, התרגלו ללשונות הגמרא, ולדרך למוד מאמרי חז"ל, ולשקלא וטריא בגמרא, ונעשו לבני תורה, עד שרבים וכן שלמים נעשו למדנים, ונכנס בהם חמידו דאורייתא, ולמדו כבר בחברותות יחד.

לא יכולים לתאר ולשער, איך אנשים קשי יום שעובדים קשה כל היום, ובאים בערב והולכים ומצטרפים אל למוד דף היומי, והיום כמעט ברב חלקי העולם יש שעורים של דף היומי ברבים, וכן יש שעורים קדם אור היום בדרך היומי, ויש אנשי עסקים שבצהרים, באמצע עבודתם, הם עוזרים לשעה ולומדים את הדף היומי, אשרי עין ראתה זאת, וזה מאד מאד חשוב בשמים.

מי היה מאמין אי פעם, שביבנאל מושבה נדחת, שאף אחד לא ידע שהיא נמצאת על המפה וכו', יש כבר בין אנשי שלומנו חסידי ברסלב בכל יום ששה שעורים שלומדים את

שו"ת תשה ברסלב רטו

הדף היומי עם מגידי שעור, וכן כמעט כל הקהלה לומדים דף גמרא בכל יום בסדרת הדף היומי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשה.

מהי העצה כדי לצאת מהעניות?

שאלה:

מאת מאיה: לכבוד הצדיק מיבנאל שלום רב. אני נשואה ויש לי שני ילדים, אני ובעלי מסתדרים די טוב ברוך השם, אף יש לנו בבית עניות גדולה. בבקשה תנו לי עצה מה לעשות כדי לצאת מהעניות?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר ואתחנן, י"ג אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל מאיה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק בכל הפחות להיות בשמחה עצומה. הקדוש-ברוך-הוא גמן לך בעל נפלא, ואתם מסתדרים יחד, זו ישועה וחסד גדול.

והעולה על הכל — קבלת שתי מתנות נפלאות, והם

שְׁנֵי יְלָדִים. הָאֲמִינִי לִי שְׂאֲנָשִׁים אַחֲרִים הָיוּ מְשַׁלְּמִים עַל דְּבָר
זֶה כָּל הַכֶּסֶף שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, שְׂאִין לָהֶם שְׁלוֹם-
בֵּית, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂאִין לָהֶם יְלָדִים. וְתַהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ
אֵת זֶה, בְּזֶה אֶת צְרִיכָה מְאֹד לְהַחְיֹת עֲצָמְךָ, וְהַשְׁמָחָה הַזֹּו
תִּרְחִיב אֶת דַּעְתְּךָ.

וְסוּף כָּל סוּף תְּבֹא גַם פְּרָנְסָה וְאֶפְלוּ עֲשִׂירוֹת, כִּי הַכֹּל
תְּלוּי כְּפִי מֵדַת הַשְׁמָחָה שֵׁיִשׁ בְּבִנֵי אָדָם. וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹתֵרָן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): הַשְׁמָחָה מֵרַחֲבַת אֶת הַדַּעַת,
וְעַל-יְדֵי שְׂמָחָה יְכוּלִים לְהוֹלִיף אֶת הַמַּחְשָׁבָה לְאִיזָה כּוּוֹן
שֶׁרַק רוּצִים. בְּשִׁמְחָה אוֹתִיּוֹת מַחְשָׁבָה (תְּקוּנֵי זִמְרֵי דָף סז),
וְהַכֹּל תְּלוּי בְּמַחְשָׁבָה, אִם אָדָם תְּמִיד חוֹשֵׁב שְׁטוּב, וְיִהְיֶה
יֹתֵר טוֹב, אֲזִי בְּאֵמֶת יִהְיֶה טוֹב וְגַם יֹתֵר טוֹב, אֲבָל אִם אָדָם
חוֹשֵׁב שְׁרַע לוֹ, "וּמָה יִהְיֶה? אוֹי! בּוֹדָאֵי יֹתֵר רַע", אֲזִי
בְּאֵמֶת יִהְיֶה רַע וְיֹתֵר רַע.

וְלִכֵּן אָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְהַסְתַּכֵּל עַל חֲצֵי כּוּס הַמְּלָאָה.
וְאֲזוֹ תַתְּמַלֵּא גַם חֲצֵי הַכּוּס הַרִיקָה.

הַכֹּלל וְהַעֲקָר, חַיֵּי הָאֲשֶׁר תְּלוּיִים בְּאָדָם בְּעֲצָמוֹ, אִם הוּא
תְּמִיד שְׂמֵחַ — הוּא מְצַלִּיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת,
אוֹת שְׂמָחָה, חֵלֶק ב', סִימָן א'): 'מִי שֶׁהוּא תְּמִיד שְׂמֵחַ — הוּא
מְצַלִּיחַ'. כִּי הַצְּלַחַת הָאָדָם תְּלוּיָה בְּמֵדַת הַשְׁמָחָה, וְצָרִיכִים
לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֶזֶר לָךְ עִם בְּעַל גַּפְּלָא שְׂאֵתָם
מְסַתְּדָרִים יַחַד, אֶת יוֹדַעַת מָה זֶה? זֶה הָאֲשֶׁר הִכִּי גְדוֹל שֶׁרַק
יְכוּל לְהִיּוֹת בְּחַיֵּי נְשׂוּאִין. הָרִי עַל-פִּירֵב יֵשׁ וְכוּחִים בֵּין בְּנֵי
הַזּוּג וְלֹא מְסַתְּדָרִים יַחַד, וְיֵשׁ מְרִיבוֹת וְאֵי הִבְנוֹת וְכוּ', וּמָזָה
יֹצֵא אַחֲרֵי-כֵן כָּל מִינֵי צְרוֹת וְיִסּוּרִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ בְּבֵית.

וְאַצְלָכֶם אֵין דְּבַר כְּזֶה. עִם זֶה אֶת צְרִיכָה לְרַקֵּד וּלְשַׁמַּח כָּל הַיּוֹם, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, אַתֶּם מְסַתְּדִים טוֹב מְאֹד, וְכֵן יֵשׁ לָכֶם שְׁנֵי יְלָדִים חֲמוּדִים, שְׂזוּ מִתְּנָה שְׁלֵא כָּל אֶחָד זֹכֶה תִּכְף-וּמִיד אַחַר הַחֲתָנָה. יֵשׁ זִוגוֹת שְׁמַחֲכִים עַל בֶּן אוֹ עַל בַּת כַּמָּה שָׁנִים, וְהִנֵּה אֶת קַבְלַת כָּבֵד שָׁנָה אַחַר הַחֲתָנָה שְׁתֵּי מִתְּנוֹת. וְלִכֵּן עִם כָּל זֶה אֶת צְרִיכָה מְאֹד לְשַׁמַּח.

עֲכָשׁוּ בְּעֵנֵן פְּרִנְסָה, אִם תִּהְיוּ שְׁנִיכֶם, אֶת וּבְעֵלְךָ בְּשִׁמְחָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְתִרְגְּלוּ עֲצֻמְכֶם לְתַת תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׁעוֹשֶׂה עִמָּכֶם, אֲזַ תִּרְאוּ שְׁפִתָּאִם יִתְרַחֵב לָכֶם גַּם בְּפְרִנְסָה.

הַעֲקֵר לְחֵיוֹת עִם חֲשָׁבוֹן, לֹא לְהֵיוֹת פְּזֻרָנִים, וּמְכַל שְׂכֵן לֹא לְחֵיוֹת עִם חוֹבוֹת, כִּי בְּפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קכב): 'שְׁטוֹב לְהֵיוֹת בְּעַל חוֹב לְעֲצָמוֹ, מְשִׁיחֶיָּה בְּעַל חוֹב לְאַחֲרִים'. הֵינּוּ אִם צְרִיכִים לְקִנּוֹת מְשִׁהוּ דְּחוּף, כְּגוֹן: אֵיזָה בְּגָד אוֹ רְהִיטִים וְכוּ', עֲדִיף לְחַכּוֹת עַד שְׁיִהְיֶה לוֹ כֶּסֶף אוֹ יוֹתֵר הֶרְחָבָה, וּבֵין כֶּף לְהֵיוֹת בְּעַל חוֹב לְעֲצָמוֹ, מְאֲשֵׁר לְקַפֵּץ בְּחוֹבוֹת וּלְקִנּוֹת בְּלֵי חֲשָׁבוֹן, וְלְהֵיוֹת בְּעַל חוֹב לְחַנּוּת, עַד שְׁלֹא יַעֲזְבוּ אוֹתוֹ וַיִּנְדְּדוּ לוֹ בְּכָל פַּעַם "תְּשֻׁלָּם". וְכֵן יוֹסִיפוּ רַבִּית וְרַבִּית דְּרַבִּית עַד הוֹצָאָה לְפַעַל וְכוּ', עַד שְׁמַעְקָלִים דְּבָרִים וְכוּ', וּמִתְחִיל לְהֵיוֹת מֵר בְּחַיִּים, וְחַיִּים בְּצַעַר גְּדוֹל וּבְפִתְחֵי יְתָרִים וְכוּ', וְהַחַיִּים מִתְחִילִים לְהֵיוֹת לְחוֹצִים וְכוּ', וְהַכָּל מִפְּנֵי שְׁלֹא חַיִּים בְּיָשׁוּב הַדַּעַת וּבְחֲשָׁבוֹן צִדֵּק וְכוּ'.

תְּמִיד צְרִיכִים לְחֵיוֹת עִם חֲשָׁבוֹן, הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן צְרִיכִים לְדַאֵג שְׁיִהְיֶה שְׂכַר דִּירָה עַל כָּל חֲדָשׁ אִם גָּר בְּשִׁכְרוּת, וְאִם

גַּר בַּבַּיִת שְׁלוֹ, לְדַאג לְשָׁלֵם אֶת הַמְשַׁכְּנָתָא בְּזִמְנָ, וְדַבֵּר זֶה בָּא קָדָם לְהַפְלֵל, כִּי צָרִיכִים לְדַאג שְׁיִהְיֶה לוֹ גַּג עַל רֵאשׁוּ.

הַדַּבֵּר הַשְּׁנִי וְהַעֲקָרִי — לְדַאג שְׁיִהְיֶה אֲכָל, וְקוֹנִים כְּפִי הַיִּכְלֵת, לֹא סֵתֵם לְקִנּוּת בְּלִי חֻשְׁבוֹן, וְאַחֲר־כֵּן זוֹרְקִים אֶת זֶה בְּזָבֵל.

הַדַּבֵּר הַשְּׁלִישִׁי, צָרִיכִים לְדַאג עַל דְּבָרִים הַעֲקָרִיִּים וְהַחִיוּנִיִּים שְׁצָרִיכִים בַּבַּיִת, כְּגוֹן: חֲשָׁמַל, מַיִם, גַּז וְכוּ'.

כֹּל זֶה נִקְרָא שְׁחִיִּים עִם חֻשְׁבוֹן, וְצָרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֵר לֹא לְהַכְנִס בְּלַחֲץ, וְכֵן לֹאט לֹאט מְסַתְּדִירִים, מוֹצְאִים עֲבוּדָה, הֵן הַבַּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר שְׁגָם חוֹסְכִים וְכוּ'.

הַעֲקָר שְׁבָכַל הַעֲקָרִים, לַחֲיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם הַהוֹרִים, וְלְדוֹר עַמְהֵם בְּשָׁלוֹם וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם הַרְבֵּה נַחַת. כִּי לַהוֹרִים מְגִיעַ הַרְבֵּה נַחַת, כִּי יִגְעוּ וְטָרְחוּ בַעֲבוּר הַיְלָדִים כֹּל יְמֵיהֶם וְכוּ'. וְעַכְשָׁו הֵם רוֹצִים לְקַצֵּר אֶת הַפְּרוֹת. הַבַּעַל צָרִיךְ לְכַבֵּד אֶת הוֹרֵי אִשְׁתּוֹ, שֶׁהֵם חֲמִיו וְחַמּוֹתוֹ, וְהָאִשָּׁה צָרִיכָה לְכַבֵּד אֶת הוֹרֵי בַעְלָהּ, שֶׁהֵם חֲמִיָּה וְחַמּוֹתָהּ. וְצָרִיכִים לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת הַהוֹרִים וְכוּ', אֲפֹלוּ שְׁעוֹשִׂים בְּקוֹרוֹת — צָרִיכִים לְשַׁתַּק וְלֹא לַעֲנוֹת לָהֶם, חַס וְשָׁלוֹם, בְּחֻצְפָּה וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן עוֹשִׂים מֵה שְׂרוֹצִים... הַעֲקָר שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְהַכְּנָה הַדְּדִית בֵּין בְּנֵי הַזּוּג.

לְדַעֲתִי, אִם תַּכְנִיסִי אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבְךָ, וְתַתְּחִילִי לְהַסְתַּפֵּל רַק עַל חֲצֵי הַכּוֹס הַמְּלֵאָה, אֲזִי הַכֹּל יִסְתַּדֵּר בְּסוֹף, וְתַחֲיוֹ חַיִּים מְאֻשְׁרִים.

הַעֲקָר הַקְּפִידִי שְׁבַעֲלֶךָ גַּלְף לְבֵית-הַכְּנֻסֶת לְהַתְּפַלֵּל,

שו"ת תשו בְּרִסְלָב ריט

שְׁחָרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית, וּבִטּוּחַ שְׁיָנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְכֵן יִקָּבַע עֵתִים לַתּוֹרָה, אֲזִי הַבַּיִת שְׁלָכֶם יִהְיֶה גֶן-עֵדֶן הַתַּחֲתוֹן, וְהַבְּרָכָה תִּהְיֶה מְצוּיָה בְּבֵיתְכֶם, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ תִּצְלִיחוּ.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשו.

אֲנִי רוֹצֵה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד תּוֹרָה, אָבֵל אֵינְנִי מִצְלִיחַ

שאלה:

מֵאֵת אֲבֵרָהֶם: רְצִיתִי לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַצַּדִּיק עֲצָה. אֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה, אָבֵל זֶה לֹא הוֹלֵךְ לִי. יֵשׁ לִי חֹשֶׁק לְלַמֵּד אֵת כָּל הַש"ס בְּבִלְי, יְרוּשָׁלַיִם וְתוֹסֵפֶתָא, כְּמוֹ שֶׁהַצַּדִּיק תָּמִיד מְעוֹרֵר, וְכֵן תִּנְיָן, מִשְׁנֵיּוֹת וְכָל סִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְכוּ', אָבֵל אֵינְנִי מִצְלִיחַ. בְּכָל פֶּעַם אֲנִי מִתְחִיל וּמִפְּסִיק. רְצִיתִי שֶׁהַצַּדִּיק יִתֵּן לִי עֲצָה לְהִתְמַדָּה.

השובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן, י"ג אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲבֵרָהֶם, גֵּרוּ וְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

כָּל הַסְּבוֹת שְׂאָדָם אֵינּוּ לוֹמְדֵי תּוֹרָה, הֵן רַק מִפְּנֵי שְׂרוּצָה בְּפֶעַם אַחַת לְלַמֵּד הַרְּבֵה מְאֹד וְכוּ', וְכֵן עוֹשֶׂה תְּכֵנִיּוֹת שְׁלִמָּד

הרבה, ולבסוף מרב המגיעות שבאות על האדם בכל יום
יום, לזאת אינו לומד כלל. וזה ברור.

מה שאין פן אם אדם יאמר לעצמו — אני הולך ללמד
עכשו רק קצת, ממש קצת, פגון: במקרא — רק פסוק אחד,
או במשנה — רק משנה אחת, או בגמרא רק מימרא אחת,
או בהלכה — רק הלכה אחת וכו', אז בקלות ילמד, כי פסוק
אחד זה מאד קל, וכן משנה אחת או מימרא אחת, או הלכה
אחת וכו' וכו', וכאשר יהיה פתוח לפניו החמש, כבר ילמד
הרבה פסוקים, וכאשר יהיה פתוח ספר משניות, ילמד כמה
פרקים וכו' וכו', וזה בדויק ומנסה.

וזה מה שהחכם מפל אדם אומר (משלי יב, יא): "הון
מהבל ימעט וקבץ על יד ירבה"; אם אחד רוצה להשיג הון
בפעם אחת — הוא ימעט, ולא יהיה לו כלום, אבל אם יהיה
קבץ על יד, אפלו משהו, ועוד משהו וכו', על-ידי-זה ירבה
מאד.

מזהרנ"ת ז"ל ספר, שקדם היה בימי נעוריו מתמיד
עצום, אשר ממש לא פסיק פומיה מגירסא. אבל אחר-כך
מרב הטורדות והצרות שעברו עליו, אשתו הפילה כמה
פעמים וכו', ועוד הרבה בלבולים שעברו עליו בכל יום יום
וכו', וכשבא כבר לבית-המדרש ללמד, בדיוק היתה אז
ברית, ונטרד ואמר: מחר כבר אתחיל ודחה את זה למחר,
מחר הלך ללמד, ופתאם היתה מגיעה אחרת, שני אנשים הפו
זה את זה וכו', והוא רצה להשלים ביניהם, ולבסוף התנפלו
עליו... וכן בכל יום יום הביא לו הסמ"ך-מ"ם בלבול
ומגיעה אחרת, ודחה את זה מיום אל יום וכו', עד שנעשה

בטלן לגמרי והפסיק ללמד, וכשזכה להתקרב אל רבנו ז"ל, שפף את לבו לפניו על כל זה, שהיה מתמיד גדול בעבר וכו', ענה ואמר לו רבנו ז"ל בזה הלשון: "אביסעל איז אויף גוט" — מעט גם-כן טוב! ועם העצה הזו חזר להיות מתמיד גדול, כשבא ללמד ונעשה לו מניעה, אמר לעצמו: "אלמד רק פסוק אחד", וכך למד הרבה פסוקים עד שגמר את התנ"ך. וכן אמר לעצמו: "אלמד רק משנה אחת", ואחר-כך עוד משנה ועוד משנה, עד שגמר המון פעמים את הששה סדרי משנה, וכן היה עם למוד גמרא ושלחן ערוך וכו', ועוד כמה מיני למוד, כגון: מדרשים וזהר ותקונים וכו' וכו', הפלל, שצריכים להתחיל עם מעט ועוד מעט, ולאט לאט נכנסים בלמוד יותר ויותר, עד שנעשים מתמיד גדול, וזה בדיוק ומנסה.

וכן בענין לא לדחות מיום ליום וכו', כדאי לזכר מה שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ערב) את הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקולו תשמעו", שאדם צריך לדעת, שאין לו רק את היום הזה, ולא ידחה מיום לחברו כלום, רק היום הזה, ולכן אם אחד רוצה לשמע בקולו יתברך, צריך שיידע, שאין לו רק היום הזה, וזה "היום אם בקולו תשמעו", אם אתה רוצה לשמע בקולו יתברך, דע לך שאין לך רק היום הזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשז.

שמעתי הרבה מרצים של ברסלב, ואני מבבלב
לגמרי

שאלה:

מאת חיים מרדכי: שלום וברכה לכבוד הצידיק
מיבנאל מוהרא"ש שליט"א. התקרבותי לברסלב לפני
שנתיים, אבל אני עדין מאד מבבלב. שמעתי הרבה
הרצאות מפל מיני מרצים בברסלב, אבל התאכזבתי
מאד, כי כל אחד מדבר בצורה אחרת, ואני לא מוצא
את עצמי בדבריהם, ויש כאלו שמדברים ממחלקת
ומדברים נגדכם. אבל את האמת אני צריך להגיד, שכל
חיותי זה מהספרים שלכם, ושם אני מוצא את עצמי
באמת. ומכל השאר אני לא שומע דבורים כאלו, ויש
לי צער וחלישות הדעת, ואני מאד מבבלב מזה. מה
לעשות? אודה לכם מאד אם תענו לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ואתחנן, י"ד אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים מרדכי, גרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אגלה לך את הפלל הראשון והעקרי שבחסידות ברסלב:
אנחנו מקרבים רק אל רבנו ז"ל! אשר בפרוש גלה דעתו
לפני הסתלקותו: "אני רוצה להשאר ביניכם"; וכן אמר

לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ (תּוֹרַת-מִוֶּהֲר"ן, סִימָן רכח): 'מָה לָּכֶם לְדַאֵג? מֵאַחַר שְׁאֲנֵי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם!'

וּמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שְׁקֵדִים צְרִיכִים לְקַבֵּל אֶת נִקְדַּת הַצְּדִיק, וְאַחֲר־כֵּן נִקְדַּת הַחֶבֶר, וְאַחֲר־כֵּן נִקְדַּת עֲצָמוֹ. וְעַל-יְדֵי-זֶה מְבַטְּלִין מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַחֲרָפוֹת וְהַבְּזִיוֹנוֹת הַשּׁוֹרִים עַל לְבוֹ וְכוּ'. עֵינֵי שָׁם.

וְהַסְבִּירוּ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרֶפֶת הַמְּזוּז, הַלְכָה ג'): קִדְּם צְרִיכִים לְקַבֵּל אֶת דִּבְרֵי הַצְּדִיק הַמְּלַמֵּד אוֹתָנוּ אֵיךְ לְצַאֵת מִהַבֵּץ וְהַחֲשׂוֹף וְהַזְהֵמָא שְׁנֹפֵל לְשָׁם וְכוּ', וְאֵיךְ לְהַתְּעַלּוֹת וְלְהַתְּקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַחֲמַת שְׁכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ דַּעַת וְשָׁכַל אַחַר לְהַבִּין בְּדִבְרֵי הַצְּדִיק, וְהַרְבֵּה פְּעָמִים הַחֶבֶר יוֹתֵר חֲזָק וְכוּ', וְיוֹתֵר הַבִּין אֶת דַּעַת הַצְּדִיק וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים אֶת נִקְדַּת הַחֶבֶר, שֶׁהַחֶבֶר יִסְבִּיר לוֹ אֶת דַּעַת הַצְּדִיק, וְכֵן יַחֲזֹק אוֹתוֹ לְהַשְׁאֵר בְּדַעַת הַצְּדִיק, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבְרֵת מְרִירוֹת דְּמִרְרוֹת וְכוּ', נְפִילוֹת וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים נִקְדַּת הַחֶבֶר, כִּדְּבִי שְׂיַחֲזֹק אוֹתִי לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַצְּדִיק.

וְאַחֲר־כֵּן יֵשׁ נִקְדַּת עֲצָמוֹ, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר קִבַּל מִהַצְּדִיק, וַיֵּשׁ לוֹ גַּם הַתְּחַזְּקוֹת מִחֶבְרוֹ לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַצְּדִיק, אֲזִי הוּא כָּבֵר יָכוֹל לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם נִקְדַּת עֲצָמוֹ — לִילָךְ לְבַד בְּדַרְכֵי הַצְּדִיק, לְהַתְּבוֹדֵד עִמוֹ יַתְּבַרֵךְ, לְדַבֵּר אֵלָיו יַתְּבַרֵךְ, וַיְהִיֵּה חֲזָק בְּזֶה, וְכֵן יִתְחַיֵּל לְהַתְּמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, לְזַפּוֹת לִילָךְ וּלְטַיֵּיל וְלְהִיּוֹת בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְלְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּלְחַזֵּק עֲצָמוֹ וּלְחַזֵּק אַחֲרָיִם, אֲשֶׁר זֶה הַמְּצָנָה הַכִּי גְדוּלָה.

וְלִכֵּן כָּל מְקַרֵּב חֲדָשׁ צְרִיךְ קִדְּם לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, עַד שֶׁיְהִיֵּה שְׂגוּר עַל פִּיּוֹ מִמֶּשׁ יֶשֶׁר וְהַפּוּף, וְהַפּוּף

ויָשָׁר. כְּדֵי שְׁחַבֵּר לֹא יוּכַל לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתּוֹ, וְלוֹמַר לוֹ —
 שְׂזֵה דְרָף רַבְּנוּ ז"ל... אוֹ זֶה דְרָף רַבְּנוּ ז"ל... מֵאַחַר שְׁחֹזַר
 כָּל-כֶּף הִרְבֵּה פְעָמִים אֶת סִפְרֵיו הַקְדוּשִׁים "לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן,
 "סִפְרֵי מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי-הַמְדוּת", וְשִׁיחוּתָיו הַקְדוּשׁוֹת
 שֶׁכָּתְבָן מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל: "שִׁיחוֹת-הַר"ן", "חֵי-מוֹהָר"ן",
 וְכִשְׁהִמְקַרְב בְּקֵי בָהֶם הֵיטֵב, אָזִי אֶף אֶחָד לֹא יִכּוֹל לְבַלְבֵּל
 אוֹתוֹ עִם דַּעוֹת כּוֹזְבוֹת וְכו', וְאֶף אֶחָד לֹא יִכּוֹל לְהַחְלִישׁ אֶת
 דַּעְתּוֹ וְכו', כִּי תִכְף-וּמְדֵד יִכּוֹלִים לְרֹאוֹת וּלְהִבִּין אִם הִמְרָצָה
 הַזֶּה מְדַבֵּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמְסַבֵּיר אֶת זֶה הֵיטֵב הֲדַק, וּמְחַזֵּק
 וּמְאַמֵּץ לִילָף בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, אָזִי חָבֵר כְּזֶה טוֹב וְנָעִים
 לְהַחְזִיק וּלְהַתְחַבֵּר אֵלָיו, מֵאַחַר שֶׁמְחַזֵּק אוֹתִי לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי
 רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, הֵינּוּ
 "הַתְּבוּדוֹת", "שְׂמֻחָה", וְהַתְּחַזְּקוֹת בְּכֹל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָי.
 "וְסֵדֵר דְרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל", "וְלִהְיוֹת לְהַתְּפַלֵּל בְּמִגֵּן
 אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת", "וְלִהְיוֹת מְאֹד עַל זְמַן חֲצוֹת", שְׂאֵז הוּא
 עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם וְכו' וְכו'. וּבְחֻבֵּר כְּזֶה כְּדָאִי לְהַחְזִיק
 תְּמִיד, וּלְכַבְּדוֹ וּלְיַקְרוֹ, מֵאַחַר שֶׁמְגַלֶּה לִי אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ
 ז"ל, וְאֵז תִּתְגַּלֶּה גַם נִקְדַּת עֲצָמֵי, שְׁגַם אֲנִי יִכּוֹל לְהַצְּלִיחַ
 בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל.

אָבֵל אִם הוּא סֵתֵם מְדַבֵּר וּמְרָצָה הִרְצָאוֹת בְּלִי הַהֲקַדְמוֹת
 שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶפְלוּ לֹא מְצַטֵּט אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אָזִי
 מֵאִיפֹה לְקַח אֶת דְּבוּרָיו?! מְחַבֵּר כְּזֶה צְרִיכִים לְבָרֵחַ כְּמוֹ
 שְׁבוּרָחִים מֵאֵשׁ, כִּי הוּא יוֹלִיף אוֹתִי שׁוֹלֵל לְגַמְרֵי.

הַפְּלֵל, שְׁרַבְּנוּ ז"ל הוּא הַרְבֵּי שְׁלָנוּ, וְאֲנַחְנוּ כְּלָנוּ 'חֲסִידֵי
 בְּרִסְלָב', כְּלָנוּ רַק תְּלַמִּידִים וְחֻבְרִים, וְאֶחָד מְחַזֵּק אֶת הַשְּׁנִי.

אֶף כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה מו:): 'מְשַׁרְבוּ

תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכם, נתרבה המחלוקת ונעשתה התורה כשתי תורות. ואותו דבר נמצא בחסידות ברסלב, יש מקרבים, שתכף כשזכו להתודע מרבנו ז"ל, התחילו להתמיד בשקידה עצומה בספריו הקדושים בהתמדה כזו, שאי אפשר להסבירה לשום בריה שבעולם, כי זכו לסיים כמה מאות פעמים את כל ספרי רבנו ז"ל במשך ימים ושנים, והרבו להתבודד עמו יתברך לילות וימים, והתמידו בתורה הקדושה בהתמדה רבה ובתשוקה עצומה, וזכו לעבר ולטיל בכל חלקי התורה הקדושה, ואחר כך התישבו בדעתם — הרי אם אנו יודעים מעצות ודרכים כאלו, למה שלא נפרסם אותן לאנשים רבים? ולמה שלא נקרב רחוקים?! ועל-כן קרבו אברכים ובחורים שהיו רחוקים מהקדושה, ובעת שמלמדים אותם את דרך הצדיק, הם חוזרים על דבריו הקדושים של רבנו ז"ל, ומצטטים בדיוק מראה מקום לדבריהם בשמו ז"ל.

מה שאין כן, חדשים מקרוב באו, שלא יודעים בין מינם לשמאלם, ובקשי סימו פעם אחת את ה"לקוטי- מוהר"ן", ואת שאר הספרים הם בכלל לא מכירים, ומכל שכן עוד לא גמרו ולא סימו את ה"לקוטי-הלכות" אפלו פעם אחת וכו', ואם זה לא מספיק, הם עדין מנחמים בשאול תחתית ומתחתיו — פגומים מאד מאד בברית, 'עושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס', וכו', והם המעוררים את המחלוקת בין אנשי שלומנו, כי הם חושבים שהם כבר יודעים הכל וכו', ובפרט שהם כבר רצו כמה פעמים ל'פעלד' [שדה]... אזי הם כבר 'צדיקים'... והם אשר גורמים את הצרות והבלבולים שבין אנשי שלומנו.

אבל אלו היראים והשלמים, לא מסתכלים על כלום,

ועוברים על הכל וכו', יושבים בפנתם עוסקים בעבודת השם
 יתברך בתמימות ובפשיטות, על-פי ההקדמות הנוראות של
 רבנו ז"ל, מתבודדים בכל יום, מתמידים בתורה כפי סדר
 הלמוד של רבנו ז"ל, ואף אחד לא יודע מזה.

והנה אלו שמדברים עלי — זה סימן טוב מאד מאד!
 כי אלו מראים את טלפיהם וכו', הם היו בחורים פגומים עד
 מאד וכו', ועסקתי עמם ימים ושנים, עד שהבאתי אותם
 למדרגה כזו, שהם כבר גם-כן יכולים להיות מנהיגים...
 ושוכחים מאיפה לקחו את הכל, עד שהיו יכולים אפלו
 להתחתן וכו', ועכשו חושבים שבזה שיידברו עלי, יוכלו
 לשבר אותי... והם לא יודעים מה שרבנו ז"ל אמר (ספר-המדות,
 אות דעת, סימן לג): 'מי שמשלמין לו רעה תחת טובה,
 הקדוש-ברוך-הוא מרחם עליו, ונותן לו שכל גדול בעבודת
 הבורא'. ולכן בזכות זה זפני הקדוש-ברוך-הוא לחבר כל-כך
 הרבה ספרים בכלליות, ובפרטיות, שמופצים בכל העולם
 כלו בצורה בלתי רגילה, ויש ספרים שהדפיסו את זה כבר
 בעשרות מהדורות, וברכבות עתקים בלי שום גזמא.

ולכן אל תבלבל עצמך משום בריה שבעולם כלל.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשח.

מה ענינה של סעדת מלוה מלכה? ומה מנהג
 ברסלב, לאכל בצותא או לבד?

שאלה:

מאת אריה: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. אני מאחל לכם החלמה מהירה ואחולים לבביים. רציתי לשאל אתכם בענין חיוב סעדת מלוה מלכה. מה ענינה? האם צריכים לאכול בצותא או שכל אחד בביתו? וכיצד נוהגים חסידי ברסלב בענין זה? תודה רבה על השו"ת ברסלב, זה דבר נפלא מאוד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר עקב, י"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אריה, גרו נאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה סעדת מלוה מלכה היא מדינא דגמרא, כמאמרם ו"ל (שבת קי"ט): 'אמר רבי חנינא, לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת, אף-על-פי שאינו צריך אלא פזית'. וכתב רש"י: כבוד שבת ללוות ביציאתו דרף כבוד, כאדם המלוה את המלוך בצאתו מן העיר.

והוא סימן שלם ב'טור' ו'שלחן ערוך' — סימן ש': 'לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת, פדי ללוות את השבת, אפלו אינו צריך אלא פזית'. וכתב ה'מגן אברהם': 'ויפרש המפה משום כבוד שבת'. ומובא במחצית השקל, דכל מלי דשבת — נשים חייבות כמו אנשים, ואם כן הוא הדין בסעדה זו.

ומקבל מהרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, סגלה נפלאה ללדה קלה, שאשה מעברת, תטל ידים, ותאכל לחם בסעדת מלוה מלכה.

וְכַתַּב ה'בֵּית-יוֹסֵף בְּשֵׁם "שְׁבִלֵי הַלְקָט": נְהַגוּ לוֹמַר פִּיּוּטִים וּזְמִירוֹת לְלוֹת הַשָּׁבֶת פְּדֻרָּה שְׁמֵלוּיִם אֶת הָאָדָם בְּכַנְיָסְתּוֹ וּבִיצִיאָתּוֹ. וּבִסְפָר "כֶּף הַחַיִּים" מְבִיא בְּשֵׁם 'פְּרִי עֵץ חַיִּים' מִהָאָרִיז"ל, דְּנִפְּשׁ יִתְּרָה אֵינָה הוֹלֶכֶת לְגַמְרֵי עַד אַחַר סְעֻדַת מְלוּהַ מְלָכָה. וּמִטַּעַם זֶה נוֹהֲגִים שְׂאִין לְהַחֲלִיף בְּגָד שָׁבֶת עַד אַחַר סְעֻדַת מְלוּהַ מְלָכָה, כְּדִי לְלוֹת אֶת הַמְּלָךְ בְּבִגְדֵי פָּאָר. וְכַתַּב הָרַב 'בְּעַל הַתַּנְיָא' זי"ע בְּשִׁלְחַן עָרוּף שְׁלוֹ, סִימָן ש': יֵשׁ נוֹהֲגִים לְהִרְבוֹת גְּרוֹת וְכוּ', וְכֵן טוֹב לְבַשֵּׁל בְּשָׂר וְכוּ'. עֵינֵי שָׁם.

הַיּוֹצֵא מִכָּל זֶה, שֶׁהֵיא דִּינָא דְגַמְרָא וְסִימָן שְׁלָם בְּשִׁלְחַן עָרוּף. וְיָדוּעַ שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר: שְׂיִכּוּלִים לְהַפְּךָ וּלְקַמֵּט אֶת סִפְרוֹ אִיךָ שָׂרָק רוֹצִים, אֲבָל לֹא לַעֲבֹר עַל סְעִיף קָטָן בְּשִׁלְחַן עָרוּף... וּפָה מְדַבְּרִים מִסִּימָן 'שְׁלָם' בְּשִׁלְחַן עָרוּף. וְלָכֵן זֶה חוֹבָה לְטַל יָדָיו וְלַעֲשׂוֹת סְעֻדָה שְׁלֵמָה לְכַבוֹד מְלוּהַ מְלָכָה בְּלוּוֵי הַמְּלָכָה — שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

וְיֵשׁ שְׂמַקְפִּידִים שְׂיִהִיָּה בְּסְעֻדָה בְּשָׂר, וְיֵשׁ שְׂאוּכְלִים מְאָכְלֵ שְׁהֵם תְּאָבִים, כָּל אֶחָד כְּפִי מְנַהֲגוּ.

בְּעֵנִין הַדְּלָקַת גְּרוֹת, יֵשׁ שְׂמַדְלִיקִים גַּר אֶחָד, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ אוֹר הַשָּׁבֶת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחַל, וְיֵשׁ נוֹהֲגִים לְהַדְּלִיק שְׁנֵי גְרוֹת, וְיֵשׁ אַרְבָּעָה גְרוֹת, וְהַכֹּל כְּפִי הַמְּנַהֲג, אֲבָל אֵלֵיבָא דְכָל הַפּוֹסְקִים צְרִיכִים וּמְחַיְבִים לְטַל יָדַיִם לַפֶּת, וְזֶה מְכַבוֹד שַׁבַּת.

וּבְעֵנִין הַנְּהַגַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, סִפְרֵי לִי הָרַב הַחֲסִיד ר' לִוִי יִצְחָק בְּנֵדֵר ז"ל, שְׂבָאוּמָן אֱלוֹ שֶׁהִסְתּוֹפְפוּ בְּצִלוֹ שֶׁל הָרַב הַחֲסִיד ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחְמָן ז"ל, כָּל אֶחָד אֲכַל סְעֻדַת מְלוּהַ מְלָכָה בְּבֵיתוֹ לְבַד, תַּכְף-וּמְיָד אַחַר הַבְּדֵלָה, וּמִהָרִיז לְלַכֵּת

לישן, כי היו מקפידים לקום בתצות. ואלו שהסתופפו בצלו של הרב החסיד ר' שמשון ברסקי ז"ל, התאספו יחד ושרו את הזמירות של מוצאי-שבת, והיו שמחים מאד בנגונים וברקודים, ועשו סעדה גדולה, ודברו הרבה מרבנו ז"ל, וכזה נתקרו עוד מקרבים חדשים.

על-כל-פנים כל אחד ינהג כמו שיותר קל לו, אבל זו מצנה גדולה לטל ידיו לסעדת מלנה מלכה, ודורשי רשומות אמרו, שהסמ"ך-מ"ם אורב מאד על דבר זה — לא לטול ידיו לפת בסעדת מלנה מלכה, ולכן שמו הטמא סמא"ל — הוא ראשי תבות: ס'עדת מ'לנה מ'לכה אין ל'עשות.

ולכן אשרי מי שפן נזהר בזה, ואוכל פת חמה דיקא, שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קיט:): 'פת חמה במוצאי שבת מלוגמא' (רפואה). וזה אשר 'פת' עולה בגימטריא כמספר: 'לילית', שהוא השם של הקלפה — נוקבא דסמ"ך מ"ם.

ולכן מי שנוזהר לטל ידיו לפת בסעדת מלנה מלכה, מכניע את הסמ"ך-מ"ם ונוקבא דיליה, ונצל מהרבה צרות.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשט.

מה הנה הענין שרבנו ז"ל שחק שחמט עם
האפיקורסים באומן?

שאלה:

מאת מתננה: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. רציתי לשאל בענין הספור של רבנו ז"ל, מה ששחק עם המשכילים שחמט: 'היה זה באשר רבנו בפעילותו המחכמת עם

המשכילים, שחק עמם פעם במשחק השחקט, שקעו השלשה במשחק, ושכחו כי בעצם הם משחקים עם אדם גדול הגבוה מהם כגבה שמים מארץ, לפתע הופיעו ר' נתן ור' נפתלי חשובי התלמידים בחרדת כבוד והכנעה יתרה, נזכרו המשחקים באישיותו של רבנו — חלשה דעתם, הרגיעם רבנו במשל על מלך, ששחק עם ידידו שחקט, פעם נצח הוא ופעם המלך, אף הוא שכח, כי בעצם חברו למשחק הנו המלך בכבודו ובעצמו, אף כשנכנסו שרי המלוכה באימה וביראה, נזכר הידיד כי המלך לפניו אבד את שליטתו המלאה במשחק, אמר לו המלך: זה אינו מענינך, עמם אני מנהיג מדינות, ועמך אני משחק בשחקט, כאן הצביע רבנו בידו על מוהרנ"ת ור' נפתלי — עמם אני מנהיג מדינות, ואתכם אני משחק שחקט; מה הינה הענין בזה שרבנו ו"ל שחק אתם שחקט?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב, י"ח אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מתנייה, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ו"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז' וסימן סח), אֲשֶׁר עקר גדלת הצדיק שיכול להיות למעלה, ויכול להיות למטה. הינו הוא יכול לדבר עם דרי מעלה, אלו הם הצדיקים הגבוהים ביותר, ולהראות להם שעדין אינם יודעים כלל, ויש להם עוד הרבה לעלות עוד יותר ויותר וכו', וכך הוא יכול לדבר עם דרי מטה, אלו הם האנשים הקטנים הפחותים המנחים בשאלת תחתית ומתחתיו, ועדין נופלים יותר ויותר, וזו הפלגת גדלת הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד מיחידי הדורות. שמצד אחד הוא נכלל לגמרי בו יתברך

בבטול כל הרגשותיו וכו', בטל ומבטל באין סוף ברוף הוא, ומצד שני הוא יכול להוריד עצמו אל הכי ירודים ופחותים וכו', והוא מלביש עצמו בכל מיני לבושים, עד כדי כך, שיכול לשחק משחק שחמט בלי מעיל עליון ובלי כובע עליון וכו', והוא חושב שמשחק עם החבר שלו וכו'. פלא על גבי פלא, שדבוק בו יתברך ובטל ומבטל לגמרי באין סוף ברוף הוא, נכלל במקום שנכלל וכו', עם כל זאת יכול לדבר עם האפיקורסים והפופרים הכי גדולים שרק היו, ומוריד עצמו אליהם וכו', עד שיחשבו שהוא פאחד מהם וכו', ולבסוף החזירם בתשובה.

מכל זאת רואים גדלת הצדיק האמת הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, שמצד אחד הוא נכלל בו יתברך, ומצד שני הוא מוריד עצמו אל הירודים והפחותים וכו', ומעלה ומגביה אותם, ומדבר עמם בכל מיני חכמה וכו', עד שהם חושבים שזה החבר שלי... והוא פמוני...

וכן בעניני שלום-בית, הצדיק יורד אל הזוג בפרטי פרטיות, עד שחושבים זה סתם אדם פשוט, כי מדבר עם הזוג את כל מה שהם צריכים, ולא קולטים, שעם כח האלקי שיש בו עשה ביניהם שלום-בית, והדריף אותם בדרך נפלאה. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ד): 'כף אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא, רבוננו של עולם, לא חסיד אני? שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד שלש שעות, ואני חצות לילה אקום להודות לך' [הינו יש מפרסמים, כי מאן מלכי רבנן, שישנים עד מאחר ביום, ואני כבר בחצות לילה קם להודות לך וכו']]. וכן כף אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא, רבוננו של עולם, לא חסיד אני? שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגדות בכבודם, ואני ידי מלכלכות בדם

ובשפיר ובשליה כדי לטהר אשה לבעלה [הינו יש מפרסמים שישושים ברומו של עולם ובכבוד גדול עם המון אוהבים, אבל אני צריך לרדת וללכלך עצמי בדם בשפיר ובשליה וכו', הינו לשמע כל מיני דברים שבינו לבינה וכו', דברים שהצנעה יפה להם, והכל כדי לטהר אשה לבעלה, לעשות ביניהם שלום-בית], הינו שדוד המלך מצד אחד כבר קם בחצות לילה, ומסר נפשו בעבורו יתברך, ומצד שני היה צריך לרדת אל תכלית השפלות וכו', ולעשות שלום-בית.

וזו עבודת הצדיק האמת, שהוא למעלה בעולמות העליונים, וכן באותו זמן הוא למטה בתכלית הגשמיות וכו' וכו'.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סח), שגדלת ושלמות הצדיק, שיהיה למעלה ולמטה, וזה בכלל לא סותר וכו', אדרבה! זו הפלגת גדלת הצדיק האמת. ולכן רבנו ז"ל, שזכה להגיע למדרגות כל-כף גבוהות וכו' [שאי אפשר לדבר מזה], על-ידי-זה הוא יכול לרדת אל מגשמים וירודים ומלכלכים וכו', הנמצאים למטה למטה וכו', פמונו, והוא מעלה אותנו בתכלית העליה, כל אחד כפי בחינתו.

אגב, את המשך הספור לא כתבת ולא שאלת, וזהו: כשמוהר"ן ז"ל ראה איך שרבנו ז"ל יושב בלי מעיל וכובע עליון ומשחק עם שחמט, מאד התפלא, ושאל את רבנו ז"ל, וענה ואמר לו: "מה זה הענין שלכם? עם אני משחק שחמט, אבל אתכם אני מנהיג מדינות", וכו'. אבל אחר-כך כשהלכו, שאל מוהר"ן ז"ל את רבנו ז"ל: "רבי! תגידו במה האפיקורסים יש להם שיכות עמכם?" על זה ענה לו

רבנו ז"ל: "ומה השׁיכות שׁלכם עמי? הלא אתם נדמים אצלי כמו נוצה על הבגד, כְּשֶׁרַק נופחים בה — היא נופלת".

שמו שמים! תלמידי רבנו ז"ל היו פל-כף קשורים בו, ובפרט מוהרנ"ת ז"ל, שפמעט לא מצינו תלמיד שיהיה פל-כף קשור אל רבו כמו מוהרנ"ת ז"ל, עם כל זאת אמר לו רבנו ז"ל: "אתה נדמה אצלי כמו נוצה על הבגד, כְּשֶׁרַק נופחים עליה — היא עפה ונופלת" וכו', זאת אומרת, שאף אחד לא כל-כף בטוח שישאר אצל רבנו ז"ל מרב התמורות שיש בעולם וכו'.

והנה מצד שני, מוהרנ"ת ז"ל חזר בתשובה כל ימיו על פגם אמונת חכמים, על עצם השאלה ששאל את רבנו ז"ל שאלה כזו: "מה יש לכם עם האפיקורסים האלו?" עד שקבל מרבנו ז"ל נזיפה: "ומה יש לכם שיכות אלי, אתם נדמים כנוצה על הבגד שעם נפיחה אחת היא נופלת"... וזה מלמד אותנו, אם הרבי מסר את נפשו, פשוטו כמשמעו, והוציא אותך מהבץ והזהמא שהיית שמה, חתן אותך, עשה שלום-בית ביניכם, עזר לכם להסתדר בגשמיות וברוחניות וכו', ועכשו שאתה חושב שכבר הנך נמצא באיזו עליה ודרגה גבוהה וכו', אתה יכול לשאל שאלות וקשיות על הצדיק הזה?!

ומכל שכן שאינך מתבייש לדבר על הצדיק הזה, שמוריד עצמו אל עוד מאות ואלפי זוגות וכו', ועושה ביניהם שלום-בית, ומסר נפשו, פשוטו כמשמעו, עבורם וכו', הרי זו עזות מצח וגם רשעות לשאל שאלות וקשיות על הצדיק. וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב): 'כמו שיש קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, כי אי אפשר לבשר ודם להבין

דְּרָכֵי הַמָּקוֹם יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ קְשִׁיּוֹת עַל גְּדוּלֵי
מִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין אֶת מַעֲשֵׂיהֶם; עֵינַי שָׁם.

וְלָכֵן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק בְּאִמוּנַת חֲכָמִים, וְיודֵעַ, שֶׁכָּל
מַעֲשֵׂיהֶם וְדַבּוּרֵיהֶם אֵינוֹ פְּשוּט, וְיֵשׁ בָּהֶם רוֹזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת
(עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ"ב). וְלִכְלֹל אֶחָד רָאוּי לֹאמַר לְעֶצְמוֹ:
הָרִי אָנִי הֵייתִי בְּשָׂאוֹל תַּחְתִּית, וְהַצְּדִיק שָׁחַק אֶתִּי מִשְׁחָקִים
כְּאֵלוֹ וְכוּ', וְדַבֵּר אֶתִּי כְּמוֹ חֶבֶר וְכוּ', וְהִנֵּה הַיּוֹם אָנִי כְּכָר אַחַר
לְגַמְרֵי... וּבּוֹדָאֵי הוּא עוֹסֵק עִם עוֹד נְשָׁמוֹת פְּגוּמוֹת כְּמוֹנֵי.

הַמֵּאֲחַל לָהּ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשי.

בְּיִשׁוּבָה שְׁלִי מֵאֵימִים, שְׁמוֹי שְׁיִטוּס לְאוּמָן יִסְלַק.
הֵאֵם לְטוּס בְּכָל זֹאת?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מֵיכָאֵל: אָנִי לוֹמֵד בְּיִשׁוּבָה חֲרָדִית בְּתֵל-אָבִיב,
וְאֵנִי חֹסֵד שֶׁל רַבְּנֵי הַקְּדוּשָׁה. אָנִי רוֹצֵה לְטוּס לְאוּמָן
לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲבָל הַנְּהַלֵּת הַיִּשׁוּבָה אֵינָה מִסְפִּימָה,
וְהַמְּנַהֵל מֵאֵים, שְׁיִסְלַק אֶת מִי שְׁיִטוּס, מֵהַ לְעֵשׂוֹת כְּבוֹד
הַרְבֵּי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר עֶקֶב, י"ט אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֵיכָאֵל, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

שו"ת תשי בְּרֶסֶלֶב רלה

אתה צריך לדעת, אם רבנו ז"ל אמר (סיימוה"ר, סימן תה):
'הראש-השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין
הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת
במתנה, שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם כלכם,
בנדאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו
תלוי בראש-השנה שלי.'

ואמר (סיימוה"ר, סימן תג): 'הראש השנה שלי עולה על
הכל. והיה פלא אצלי מאחר שהמקרים שלי מאמינים לי,
ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרים אלי, שיהיו כלם על
ראש-השנה, איש לא יעדר, כי כל הענין שלי הוא רק
ראש-השנה וכו'. עין שם.

והנה אחר דבורים כאלו, לדעתי, אין כבר שום נסיון
כלל, אם אתה כותב, שאתה חסיד של רבנו ז"ל, מה שיך
שהנהלת הישיבה שאתה לומד שם יזרקו אותך משם?
שיזרקו אותך! זכור, כי ישיבות יש הרבה, אבל לצית את
רבנו ז"ל — עולה על הכל. עם רבנו ז"ל תשאיר כל החיים,
ואפלו אחר שתצא מזה העולם תצטרך את רבנו ז"ל, להיות
עמו במחצתו.

לדעתי, אין מה לדאג כלל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שבקרוב תתחתן, וממילא
אתה עוזב את הישיבה, אבל עם רבנו ז"ל אתה נשאר כל
ימי חייך ולארץ ימים ושנים טובות, גם אחר המיתה צריכים
את רבנו ז"ל וכו'. ולכן אין מה לדאג כלל, אם מסלקים
בחורים רק בשביל שנסעו לאומן על ראש השנה — לא
כדאי ללמד בישיבה כזו.

רלו שו"ת תשי בְּרֶסֶלֶב

ידוע, שְׁפָל מִי שְׁנוֹסֵעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, בְּפָרֵט עַל רֹאשׁ
הַשָּׁנָה, חוֹזֵר חֲזָרָה עִם קְבָלוֹת טוֹבוֹת — לְלַמֵּד בְּהִתְמַדָּה
רַבָּה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה הַעֲקָר תּוֹרָה,
וְרֹצֵה שְׁנַתְּמִיד בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא וְהַלְכָּה וְכוּ',
וְלִזְכוּת וְלִטִּיל בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִכְּנֹן כָּל
מִי שְׁזָכָה וְלִהְיוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, וְרוֹצֵה
בְּאִמְתּוֹ לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, הוּא מֵתְחִיל לְהִתְמַיֵּד בִּיְתֵר שְׂאֵת
וּבִיְתֵר עַז בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

לֹא כְּדֹאֵי לְלַמֵּד בִּישִׁיבָה שְׁלֹא מְסַכְּיִמִים שָׁם, שְׂיִסְעוּ
לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה! וְלֹא חֲסֵרוֹת יְשִׁיבוֹת טוֹבוֹת, שְׂיִכְנִיסוּ בַּחוּרִים
מֵתְמִידִים בַּתּוֹרָה.

וּבְאִמְתּוֹ רְאוּי, שְׁגַם רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה וְהַמְשָׁגִיחַ וְכָל הַצְּנוֹת
שְׂיִסְעוּ עִם תְּלִמִידֵיהֶם לְאוֹמֵן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְיַעֲשׂוּ שָׁם מְנִיָּן
שֶׁל הַיְשִׁיבָה, וְיִתְפַּלְלוּ בִּיְחַד תַּחַת הַשְּׂגָחַת רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה
וְהַמְשָׁגִיחַ וְכוּ'.

עוֹד יוֹם יָבוֹא, שְׂתַסְּעָנָה יְשִׁיבוֹת יְשִׁיבוֹת עִם הַרְּאִשִּׁי
יְשִׁיבוֹת וְהַמְשָׁגִיחִים שְׂלָהֶם לְאוֹמֵן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכָל יְשִׁיבָה
יְהִיָּה לָהּ אֶת הַמְּנִיָּן שְׂלָהּ. וְאִזּוּ יִרְאוּ אַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵיךְ
שְׂתַגְדֵּל הַהִתְמַדָּה בַּתּוֹרָה וְהַהֲתַעֲלוֹת בִּירְאֵת שְׂמִים וּבְמִדּוֹת
טוֹבוֹת.

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבְנוּ, וְתִגַּל נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְפַּרֵּךְ
שְׂמוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָהּ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשיא.

הַנְּסִיעָה לְאוֹמֵן מִדְּאִיגָה אֶת הוֹרֵי עֵקֶב מִצֵּב
בְּרִיאוֹתַי, הָאֵם לְטוֹס?

שאלה:

מֵאֵת נְתַנְאֵל: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב! רְצִיתִי לְשָׂאֵל אֶת הָרַב
לְגַבִּי הַנְּסִיעָה לְאוֹמֵן לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה,
שְׁעָלֶיהָ אָמַר רַבֵּנוּ: "מָה אָמַר לָכֶם, אֵין דְּבַר גְּדוֹל מִזֶּה",
וְעוֹד הָרַבָּה הַפְּלִיגוּ בְּעִנְיָן זֶה מוֹהֲרָנִי וְגוֹדְלֵי אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת. הָאֵם גַּם אִם הַנְּסִיעָה תִּגְרַם
לְהוֹרֵי דְאָגָה גְּדוֹלָה עֵקֶב מִצֵּב בְּרִיאוֹתַי, יֵשׁ לְנִסְעַ בְּכָל
זֹאת? וְהָאֵם לְלוֹוֹת כְּסָף בְּשִׁבִיל הַנְּסִיעָה אִם אֵין? תוֹדָה
רַבָּה לְרַב וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר עֵקֶב, י"ט אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל נְתַנְאֵל, גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּעִנְיַן בְּרִיאוֹתֶךָ... לֹא כְּתִבְתָּ "מָה הַבְּעֵיָה"? וְאִם זוֹ בְּעֵיָה
רְצִינִית בְּרְפוּאָה, בּוֹדְאֵי יֵשׁ צָדֵק עִם הַהוֹרִים שְׁלָךְ שְׁלֹא תִסַּע,
אֲבָל אִם זֶה לֹא עִנְיָן קְרִיטִי, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲתָה יָכוֹל לְקַחַת
עִמָּךְ אַבְרָךְ שִׁישְׁמֹר עֲלֶיךָ, וְזֶה בְּרוּר. וְלִכֵּן קִדְּם צְרִיכִים לְדַעַת
בְּדִיוֹק מָה מִצֵּב הַבְּרִיאוֹת שְׁלָךְ, שְׂאֵז בּוֹדְאֵי הוֹרֵיךָ הַיְקָרִים
צוֹדְקִים בְּזֶה שְׂדוּאָגִים עֲבוּרָךְ, וְהֵם לֹא מוֹנְעִים אוֹתְךָ סְתָם
כְּכָה.

רלח שו"ת תשיב ברסלב

זכר גם זכר, פי מצנות כבוד אב ואם היא חמונה
שבחמורות, וצריכים להקפיד על זה ביותר, ובפרטיות
שתלויה בזה גם הבריאות שלך, אזי אתה צריך לציית אותם,
אלא אם יהיה איזה אברך שילנה אותך, וידאג על לקיחת
התרופות וכו'.

בענין ללוות כסף לנסיעה, מתר ללוות, והקדוש-ברוך-
הוא ימלא משאלות לב כל הבאים אל ציונו הקדוש על ראש
השנה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשיב.

איך יתכן שרואים ילדים שהיו בציון רבנו ז"ל
לפני גיל שבע, אף נכשלו למרות זאת?

שאלה:

מאת גיא: לכבוד הצדיק מוהרא"ש הקדוש. כתוב
בחי"מ מוהר"ן בשיחה תקי"ז, שילד שיבוא לציון של
רבנו לפני גיל שבע, יבגס לחפתו עם כתנת נקיה
(שיהיה שמור מפגם הברית). אף במציאות ראינו שבאו
ילדים לציון של רבנו לפני גיל שבע, ונכשלו בפגם
הברית לפני שהתחתנו. איך זה מסתדר עם השיחה
הקדושה הזו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר עקב, י"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא, גרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

שו"ת תשוב ברסלב רלט

אודות מה שרַבְנוּ ז"ל אָמַר (תניי-מוהר"ן, סימן תקיז): 'אני בטוח בהשם יתברך, שכל תינוק שיבוא לפני קדם שיגיע לבן שבע שנים, בודאי יהיה נקי מן החטא עד יום חתנתו'. אמר על זה רבי אברהם בר' נחמן טולטשינער ז"ל, שזה סובב על פגם המקרה לילה, וזה בדיוק ומנסה. אבל אנשי שלומנו לוקחים את זה הדבור כפשוטו, אם רבנו ז"ל אמר, שיהיה נקי מהחטא, אזי כלם מביאים את בניהם אל ציון רבנו ז"ל קדם גיל שבע בתמימות ובפשיטות, כדי לקיים רצון רבנו ז"ל.

ואם רואים, שיש שנכשלו בפגם-הברית, אפלו שהיו קדם גיל שבע אצל ציון רבנו ז"ל, צריכים לדעת, כי אם לא היו שם, היה המצב שלהם מאד מאד גרוע וכו', כדוע אשר הנסיונות היום קשים מאד מאד לבני הנעורים, ובזה שזוכים להיות אצל ציון רבנו ז"ל קדם גיל שבע, זה על-כל-פנים מציל מאד שלא יפרש לגמרי.

ולכן זה דבר גדול מאד לקחת את הבן אל ציון רבנו ז"ל לפני גיל שבע.

אשרי מי שמקים את כל דבור ודבור של רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום שכל עצמי, אלא רק כפי שרבנו ז"ל דבר ובקש, אשרי לו!

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשיג.

אשתי מרימה עלי ידים ומקללת אותי, האם להתגרש?

שאלה: מאת כפיר: שלום לכבוד הצדיק. קדם כל, בזכות החסד שאתה עושה, ה' ישלח לך רפואה שלמה. חזק וברוך על הספרים והקונטרסים. רציתי לבקש את עזרתך לגבי שלום-בית: אני ואשתי תקופה ארבה לא מסתדרים, אשתי מקללת ומרימה ידים וכו'. זה הדבר היחיד שמפריע לי, הקללות והרמת הידים, לא הופכים, כי אני יודע שלכל בני זוג יש ופוחים. גם אני לא בסדר, אבל אני לא מגיע לקללות והרמת ידים, רק בפעם האחרונה הרמתי יד, כי כבר לא יכולתי, ואני רוצה לסיים עם הקשר הזה. מה הרב אומר?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר עקב, י"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל כפיר, נרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לרפואה שלמה. אתה צריך לדעת, כי 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהם, לא זכו — אש אוכלתן'. לאיש יש אות י', ולאשה יש אות ה', וביחד זה שמו יתברך י"ה, שם הדעת אבא ואמא, והם המחין והדעת של האדם.

אבל כאשר מאבדים את הדעת, הינו שהוציאו את י"ה מאיש ואשה, נשאר אש ואש, שורפין אחד את השני, ואלו

הן המריבות והמחלוקת שיש בכל בית בין איש לאשה, כי אבדו את הדעת. ולכן כל זוג פשיש להם שכל — אף פעם לא יריבו, אלא יותרו אחד לשני, כי אין עוד בית בריא כמו בית שיש בין הזוג הבנה הדדית ועוזרים אחד לשני, ומותרים אחד לשני.

ולהפך, כאשר מאבדים את הדעת והשכל, אזי רק רבים אחד עם השני, זה מקלל את זאת, וזאת מקללת את זה, זה מגביה את הידים עליה, וזאת מגביהה את הידים עליו, זה בועט, וזאת נותנת סטירה וכו' וכו', וכך הולך סביב סביב... ורבים ביניהם, וכל אחד ואחת אווזים שהצדק אתם, בשעה ששניהם הם חסרי דעת ושכל וכו', והבית מתהפך לגיהנום, והם טוענים: "אני לא מסתדר עמה", "אני לא מסתדרת עמו", וכן חוזר חלילה, כל היום רק ברגז, וכעס וקללות, ונבול פה אחד על השני, ממש כמו ילדים קטנים וכו', או כמו שתי חיות בכלוב וכו', והכל מפני שאין שכל וכו', ולמה אין שכל? כי הוציאו את הקדוש-ברוך-הוא מהבית, ואז יוצא השם י"ה מאיש ומאשה, ונשאר רק אש אש, ושורפים אחד את השני.

ולכן כל זוג שרבים ביניהם, מקללים ומשפילים אחד את השני, ומכל שפן שמרימים ידים, את שניהם צריכים לאשפז בבית חולי נפש, פשוטו כמשמעו, או שניהם צריכים לקחת פדורי הרגעה — להרגיע את העצבים, לא יועיל שום יעוץ ושום עזרה וכו', רק בית חולי נפש, כי זוג שרבים ביניהם, אבדו את השכל שלהם, ומי סובל? רק הילדים המתוקים, הם האמללים הכי גדולים.

בענין גרושין — לא יועיל שום דבר, גם עם האשה

השְׁנִיָּה, או גם עם הַבְּעַל הַשְּׁנִי יִהְיֶה אוֹתוֹ דָּבָר. אם לא מְשֻׁנִּים אֶת הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל, אם לא מְכַנְּסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתּוֹךְ הַבֵּית — לא יוֹעִיל שׁוּם דָּבָר, תְּמִיד יִהְיוּ מְרִיבוֹת, וּפְנֻחִים וְהִרְמַת יָדִים וְכוּ'.

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פט): 'הַדַּעַת מְשַׁדְּכַת כָּל הַשְּׂדוּכִים, אִם יֵשׁ דַּעַת וְשְׂכָל, חַיִּים חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים מְאֻשָּׁרִים, חַיִּים שְׂמֻחִים וְכוּ', וְאֵת הַדַּעַת הַזֶּה מְקַבְּלִים מִהַצַּדִּיק הָאֱמֵת.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַצִּית אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא רַבְּנּוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַשְּׁדָכָן הָאֱמֵתִי הַמְשַׁדֵּךְ כָּל הַשְּׂדוּכִים, וּמְכַנְּסֵם בְּנֵי דַעַת וְשְׂכָל, שְׂגוּזָפָה לְהִיּוֹת וְתַרְנִים בְּבֵית, לְשִׁמְעַ בְּזִיוּנוֹ — יָדָם וַיִּשְׁתַּק, וְאִזּוֹ הַחַיִּים יִתְהַפְּכוּ לַחַיִּי גֵן-עֵדֶן, וּבְאֵמֶת צְרִיכִים לְהִתְחִיל לְחַיּוֹת כֶּךָ כְּבָר מִהַתְחַלַּת הַנְּשׂוּאִים. אֲבָל אֶפְלוּ אִם כְּבָר עָבַר מֵהַ שְׁעָבַר עַד עַכְשָׁיו — צְרִיכִים לְזַכֵּר מֵהַ שְׂאֲמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח): 'אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל'. וְאָמַר (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): 'אִם אַתָּה מְאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקַל, תְּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן, תְּמִיד יִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלַצִּיַּת אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא הַשְּׁדָכָן הָאֱמֵתִי, וְהוּא הַמְכַנְּסֵם דַּעַת אִיךָ לְהַשְּׁלִים עִם אִשְׁתּוֹ אוֹ עִם הַבְּעַל.

אִךָ הַבְּעִיָּה הַיָּא, כְּמוֹ שְׂאֲמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן סז), שְׂבַדְרֵךְ כָּלָל מִי שְׂאִין לוֹ שְׂכָל, זוֹרֵק אֶת הָאֲשָׁמָה עַל הַשְּׁנִי — הִיא אֲשָׁמָה, הוּא אָשֶׁם, אֲנִי לֹא צְרִיךְ לְתַקֵּן כְּלוּם וְכוּ', אֲנִי לֹא צְרִיכָה לְלַכֵּת לִיעוּץ... וְכִכָּה נִשְׂאָרִים בְּלִי שְׂכָל, וּמְמַשְׁכִּים לְרִיב אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, עַד שְׂמַתְגַּרְשִׁים... וְשׁוֹב מִתְחִילִים מְחַדָּשׁ, מְתַחַתְנִים, וְעוֹד פְּעַם רְבִים וְכוּ', וְכִבֵּר

מתחרטים למה התגרושו בפעם הקודמת, וככה עוברים
השבעים שנה, ופתאם נקראים לבית-דין של מעלה, הנשמה
יוצאת מהגוף, והגוף מוליכים בקבר, והנשמה עולה למעלה
וכו', ומה הלאה?

ולכן כל זוג, אם לא יקבלו את דעת הצדיק האמת,
שהוא השדכן האמתי, תמיד תהיה בבית מחלקת, מריבות,
ופוחים, הרמת ידים וכו', ואין מה לעשות.

אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו
כל ימי חייו הבלו.

המאחל לה ברכה והצלחה...

תשיד.

האם יש עצה להתמדה בלמוד תורה בלי
בלבולים?

שאלה:

מאת ליאור: לכבוד מורי ורבי כבוד קדשת מוהרא"ש
שליט"א. אני זכיתי ברוך השם, להתחיל לחזור
בתשובה בזכות הקונטרסים. אני מודה לאל, שנפלה
בחלקי הזכות גם ללמוד חדשים בישיבה שלכם ביבנאל
— "דמשק אליעזר", שזה ממש נתן לי כח עד עכשו
למרות כל המשברים והגלים. יהי רצון, שהשם יתברך
ישלח לה רפואה שלמה ברמ"ח איבריך ושס"ה גידיך,
שתוכל להמשיך בעבודת הקדוש שאתה עושה למען
עם ישראל. יש לי שאלה: איזו עצה יש לכם בשבילי,
כדי שאוכל להתמיד בתורה בלי בלבולים ובשוב

רמד שו"ת תשיד ברסלב

הדעת, גם מחמת על הפרנצה, וגם מחמת חטאת
נעוריי? איך אני יכול לישוב את דעתי ולשבת ללמוד
ולהתמיד?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר עקב, כ' אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ליאור, נרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לרפואתי, יעזר
הקדוש-שברוך-הוא, שהתפלות תתקבלנה לרחמים ולרצון
לפני אדון כל.

אדם צריך למסור את נפשו להיות תמיד בשמחה, אפלו
שעוברים עליו משברים וגלים, עם כל זאת, ישתדל לעשות
כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן קיט): 'כַּנְרָאָה
שְׂכָאן הוּא הַגִּיהֵנוּם'... כפי פגעי ומקרי הזמן. ולכן אשרי מי
שבורח אל התורה, פי "אדם לעמל יולד", ומאחר שנולד
לעמל, אשרי מי שעמל בתורה. ולכן לא שיף לומר, שיבוא
יום, ותהיה לי איזו מנוחה, ואז אלמד תורה, כי על זה אמר
התנא (אבות ב, ד): 'אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא
תפנה'. אדם צריך לדעת, אולי הוא אדם כונה, שלא תהיה לו
אף פעם מנוחה, עם כל זאת, ראוי לו לחטף בכל יום טוב
אמתי ונצחי, תורה ותפלה, בין כשיש לו מנוחה ובין כשאין
לו מנוחה, תמיד צריכים לחטף טוב, וכן להיות בשמחה, ואז
אם הוא חזק, שבכל מחיר ובכל מצב יהיה בשמחה, ויתפלל

שו"ת תשטו ברסלב רמה

וילמד, אזי יכול להיות, שסוף כל סוף יבוא אל המנוחה והנחלה.

העקר רק תפלה, לבקש את הקדוש-ברוך-הוא בכל יום יום מחדש, שבתקף הצרות והיסורים והעמל והיגיעה והטרחה שעוברים עליו, שיזכה להיות בשמחה ולהתפלל במנין, ולתן צדקה ולעזור לאנשים, ולעשות עמהם חסד, וכן להתמיד בכל יום בתורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה וכו' וכו', שזה חלקנו לנצח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשטו.

רציתי לשאל בענין כבוד הורים, האם גם כשומביזים אותי להמשיך לכבדם?

שאלה:

מיאת גד: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אחולי מעמק הלב להחלמתו המהירה של צדיק הדור, שמוסר נפשו וגופו, וחלבו ודמו בעביר כלל ישראל, ומקיים במלא מובן המלה מאמרם ו"ל: נתאזה הקדוש-ברוך-הוא, שיהיה לו דירה בתחתונים; שמוריד את הבורא יתברך שמו פה לזה העולם, שידע ויביר כל אחד ואחד מישראל את בורא העולם, וידבק בו כל רגע ורגע מימי חייו, אשרינו שזכינו להסתופף בצלכם הנאה, ולקרא את חדושי תורתכם ודברי מוסרכם המלאים זיו ומפיקים נגה, נפת צופים וכל טעם, ולואי ונזכה לקיים עצותיכם החכמות והנכונות והאמתיות, אמן! רציתי לשאל

בְּעֵינַי כְּבוֹד הַדּוֹרִים, כִּמְהָ הוּא הַחַיִּיב, כִּי לְעֵתִים יִשׁ
 בִּינֵינוּ חֲלוּקֵי דַעוֹת וּדְבוּחִים, אוֹ אָבִי פּוֹגַע בִּי וּמְבַזֵּנִי,
 הֵאֵם עָלַי לְהַמְשִׁיךְ לְכַבְּדוֹ, וְלֹא לְשִׁים לֵב לְזוּהָ?

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר עֶקֶב, כ' אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גָּד, נְרוֹ וְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַבְּרָכוֹת וְהָאֲחֻלִּים וְהַתְּפִלוֹת לְהַחֲלִמְתִּי.
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתְנוּ לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן.

בְּעֵינַי כְּבוֹד אָב וְאֵם, אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לָךְ: בְּכָל מַחִיר,
 תְּמִיד, אָבָא וְאֵמָא צוֹדֵקִים! נִקְדָּה. וְכָךְ נִפְסַק בְּשִׁלְחַן עֲרוּף
 (יִוְדָה דַּעָה, סִימָן רמ): 'וְאֶפְלוּ מִי שְׁנִטְרָפָה דַּעַת אָבִיו אוֹ אִמּוֹ,
 מִשְׁתַּדֵּל לְנַהֵג עִמָּהֶם כְּפִי דַּעְתָּם, עַד שְׁיִרְחַם עֲלֵיהֶם, וְאִם אֵי
 אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲמֹד מִפְּנֵי שֶׁהִשְׁתַּגְּעוּ בִּיּוֹתֵר, יִלָּךְ לוֹ וְיִנְיַחֵם, וְיִצְוָה
 לְאַחֲרִים לְנַהֵגֵם כְּרֵאוּי', עֵינַי שָׁם.

צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי):
 'חֲמוּרָה שְׁבַחְמוּרוֹת — כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, וְלִכְנֵן אֵין
 מְנוּס מִלְּקִיָּם אֶת הַמְּצָנָה כְּפִשׁוּטָה בְּלִי אֲמַתְּלָאוֹת וּמְשַׁחֲקִים,
 וְלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם פְּשָׁרָה בְּמְצָנָה חֲמוּרָה זוּ.

וְחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תַּנָּא דְּבִי אֱלִיָּהוּ רַבָּה, פְּרָק כו): 'כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ שֵׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְבַקֵּשׁ מִהָאָדָם רַק שְׂיִכְבֵּד אָב וְאֵם'; וְאָמְרוּ (קִדּוּשֵׁין ל):
 'שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם — הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ,
 בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

רמז בְּרִסְלָב תשטז שו"ת

הוא, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלוֹ דְרַתִּי בִּינֵיהֶם וּכְבֹדוֹנִי. וְעַל-כֵּן
מְאֹד קָשָׁה לָתֵת דְּעָה וְעֵצָה נֶגֶד הוֹרִים.

כָּלֵל אֶחָד אֲנִי רַק יָכוֹל לוֹמַר: 'מָה שְּׁעוֹשִׂים לַהוֹרִים —
מְקַבְּלִים חֲזָרָה אַחֲרֵי-כֵן מֵהֵילָדִים'. וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֵר
עַל כְּבוֹד אָב וָאִם.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹזֶפֶה לְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת מְצוֹת
כְּבוֹד אָב וָאִם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשטז.

יֵשׁ לִי בֵּת יְחִידָה, שְׁקוֹרִים לָהּ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים,
וְאֲנִי מְאֹד מְדַאֲגָת.

שְׂאֵלָה:

מֵאַת סְאֵלִי: לְכַבֹּד כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א. יֵשׁ
לִי בֵּת יְחִידָה בְּשֵׁם דְּנִיָּאל, בֵּת שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה וְחָצִי,
וְהֵיילָדָה הַזֹּאת הִיא כֹּל מָה שֵׁיִשׁ לִי בְּעוֹלָם. בְּכָל פַּעַם
קוֹרִים לָהּ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים. הִיא יֹלְדָה טוֹבָה מְאֹד,
וְשׂוֹמֶרֶת שְׁבֵת לְבַד מְגִיל עֶשֶׂר. שְׁלֹשׁוֹם הִיא עֹשֶׂתָה
תְּאֵנָה. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הִיא בְּסִדֵּר, אֲבָל אֲנִי תַמִּיד מְדַאֲגָת
מִמְנָה. רְצִיתִי לְהוֹסִיף לָהּ שֵׁם, כִּי אָמְרוּ לִי שֶׁהַשֵּׁם
דְּנִיָּאל לֹא טוֹב, וְצָרִיף לְשִׁנּוֹת. רְצִיתִי שְׁמוֹהֲרַא"ש יַעֲזֹר
לִי לְבַחֵר לָהּ שֵׁם, אוֹ לְהוֹסִיף לָהּ דְּנִיָּאלָה, מָה שְׂאַתֶּם
תַּחֲלִיטוּ וּתְבָרְכוּ. כִּבְרַעֲשִׂיתִי לָהּ פְּדִיּוֹן נַפְשׁ וְתַרְמִתִּי
לְמוֹסְדוֹת. אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה. תוֹדָה רַבָּה.

רמח שו"ת תשיז ברסלב

השובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר עקב, כ' אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל סאלי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין שמות צריכים מאד מאד לשמר, ובפרט אסור לתת שם לבת על שם בן, כי אז אין לה שום מזל, ולכן את צריכה לדעת, כי דניאל זה שם של בן, וצריכים להחליף את השם, ולכן עצתי לתת שם תנכ"י, או מהאמהות הקדושות או מהנביאות, ותחזור לה ההצלחה.

וכן תראו לבדק את מזוזות ביתכם. פי רב הצרות שמשכבות את הבית הן פשאין מזוזות פשרות, וכן להקפיד לשמר שבת, והשבת תשמר עליה. ולאכל פשר.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמשכנה עליה ברכה והצלחה מן השמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשיז.

האם גם לצדיקים יש נפילות? ומדוע דוקא הם זכו להיות צדיקים?

שאלה:

מאת דוד: שלום וברכה לכבוד הרב. רציתי לשאל: האם גם לצדיקים הגדולים היו נפילות כמו שיש

לאנשים כמונו, או שהם מצליחים להחזיק מעמד כל הזמן? ומה זה נקרא 'נפילה' אצל הצדיקים? ומדוע השם יתברך בחר דווקא באנשים מסוימים שיהיו צדיקים ולא באחרים?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר עקב, כ' אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, נרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עב), שגם להצדיקים הכי גדולים יש יצר הרע גדול מאד, אבל היצר הרע שלהם זה מלאך קדוש, הינו מדת הגבורה שנאחזה בהם, אבל היצר הרע של המון-עם, הוא מגשם מאד, שבא מעכירת הדמים, וזה יצר הרע מזהם שוטה פתי וסכל, שנמשך אחר תאוות נשים וכו', והיצר הרע הזה הוא שטות ושגעון וסכלות גדולה, כי מי שיודע קצת מגדלת הבורא יתברך שמו, ואיך שאין בלעדיו יתברך כלל, לו כבר אין נסיונות קשים ומרים של יצר הרע מגשם ומזהם בתאוות נאוף וכו', יש אצלו נסיון של מדת הגבורה דקדשה.

הרי שלך לפניך, שגם לצדיקים הגדולים יש נפילות. אבל רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לח), שהירידות והנפילות של גדולי מבחרי הצדיקים, הן עדין מדרגה גבוהה מאד אצל שאר צדיקים, ומכל שכן להמון-עם.

כשהייתי ילד קטן, היה אבי מורי הגאון זי"ע רגיל לקנות לי ספרי ספורי צדיקים, והייתי קורא אותם בתשוקה עצומה, ומאד מאד התלהבתי, וקבלתי על עצמי גם-כן להיות צדיק, אבל כפי שכלי הקטן בהיותי בגיל צעיר, היו

לי שתי קשיות, ולא היה לי שום תרוץ על זה, וזה הפריע לי מאד, ובכל פעם שקראתי יותר ויותר ספורי צדיקים וגדלתם, ואיך שהם מטילים בשמים וכו', היו לי שתי קשיות חזקות עד מאד.

א. מדוע השם יתברך בחר דוקא באנשים מסוימים שיהיו צדיקים ולא באחרים?

ב. מה זה לעלות לשמים וכו', או לטיל בשמים וכו', או להיות בשמים וכו'?

וכאשר הגעתי לגיל חמש-עשרה, ואז מצאתי בפעם הראשונה ספר 'משיבת נפש' [שזו אות 'התחזקות' מהספר הקדוש 'לקוטי עצות המושלש'] — ספר נפלא! וכל-כך התלהבתי מהספר הזה, עד שביום אחד סימתי שלש פעמים את הספר הזה פלו בתשוקה עצומה, ואז תרצו לי שתי הקשיות שהפריעו לי כמה וכמה שנים.

א. הקדוש-ברוך-הוא לא בחר אנשים מסוימים להיות צדיקים, אלא אלו האנשים המסוימים בחרו בהקדוש-ברוך-הוא, ועזבו את כל השטיות של הבלי העולם הזה, ומסרו נפשם בעבורו יתברך, ואף שהיו גם להם עליות וירידות, נסיונות קשים ומרים וכו', עם כל זאת, בחרו רק בו יתברך, עד שנעשו צדיקים גדולים, ולא הסיחו דעתם כרגע ממנו יתברך.

ב. על-ידי שאדם מרגיל עצמו לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בו, שזו נקראת התבודדות, ומתמיד בזה ימים ושנים, אזי לבסוף זוכים להגיע לדבקות פזו, עד שמורידים את השכינה בזה העולם, והם מסבכים עם אלקותו יתברך, ואין

למראָה עיניָהֶם רק אַמתת מְצִיאוֹתוֹ יתְבַרֵךְ, וְלֹא שׁוֹמְעִים כְּלוּם רק אֵת קוֹלוֹ יתְבַרֵךְ וְכו', וּמֵרֵב דְּבִקּוּתָם בּוֹ יתְבַרֵךְ מְהֻפְכִים אֵת הָעוֹלָם הַזֶּה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי אֶל רוּחֵנִי, וּמְטִילִים עִמּוֹ יתְבַרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (ויקרא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹקִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם", וּפִרְשׁ רַש"י: "אֲטִיל עִמְכֶם בְּגֵן-עֵדֶן כְּאַחַד מִכֶּם, וְלֹא תִהְיוּ מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנִּי" וְכו'. הִינּוּ מֵרֵב דְּבִקּוּת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מְרַגְּשִׁים מִמֶּשׁ אֵת אַמתת מְצִיאוֹתוֹ יתְבַרֵךְ, וְתַמִּיד רק מְדַבְּרִים עִמּוֹ יתְבַרֵךְ, וּמְטִילִים בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים בְּשִׁמוֹת וְיַחְוּדִים כְּמוֹ בְּבֵית וְעֲלִיָּה; אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי דְבִקְיָהֶם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשיח.

מֵאֲזוֹ שֶׁנּוֹלַד לָנוּ הַיְלָד הָרִאשׁוֹן, בְּעֲלֵי נַהֲיָה אֲדִישׁ
מֵאֲד כְּלָפִי

שאלה:

מֵאֵת רַחֵל: כְּבוֹד הָרֵב שְׁלוֹם רַב. אֲנִי נִשׂוּאָה כְּבָר אַרְבַּע שָׁנִים בְּעֶרְף, וְיֵשׁ לָנוּ יְלָדִים. אֲנִי מְרַגְּשָׁה שְׂאֲחָרִי שֶׁהֵיִלַּד הָרִאשׁוֹן נוֹלַד, בְּעֲלֵי הַפֶּה לְהִיּוֹת קָר אֵלַי. יֵשׁ יָמִים שֶׁהוּא לֹא, אֲבָל אֲנִי מְרַגְּשָׁה שֶׁהוּא אֵינוֹ מְתִינַחֵס אֵלַי בְּמַעֵט. אֵף שֶׁכָּל הַזְּמַן אֲנִי מִשְׁתַּדֵּלֶת לְכַבְּדוֹ וּלְיַקְרוֹ, וְשׂוֹאֵלֶת לְשִׁלּוּמוֹ, אֵף הוּא אֲדִישׁ וְקָר. יֵשׁ יָמִים שֶׁאֲנִי בְּעֻצְבוֹת גְּדוֹלָה בְּגִלְל זֶה וּבּוֹכָה, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ. אִם אֲנִי מְנַסֶּה לְהַגִּיד לוֹ מִשְׁהוּ, הוּא מְתַעַצֵּבֵן וְאוֹמֵר שֶׁאֲנִי מְדַבֶּרֶת שְׁטִיּוֹת. אֲנִי מְנַסֶּה לְקָרֵא סְפָרִים שֶׁלָּכֶם, לְמַשָּׁל:

'אשה בשרה', ואף עושה את הכתוב בהם, אף זה לא
עוזר. מה לעשות?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר עקב, כ' אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל רחל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להיות שמחה ועליזה על המתנות שנתן לך
הקדוש-ברוך-הוא — ילדים חמודים.

תמשיכי להתנהג כפי שאת מתנהגת כלפי בעלך, למשך
את תשומת לבו, זו לך זכות גדולה להתנהג כך, ולכבדו
ולהעריכו.

הוא לא קר כלפיך כמו שאת חושבת, רק יש אנשים,
שתכף כשנולד להם הילד הראשון, נכנסים בתוך עצמם,
מצד אחד הם מפקחים, פי נפלה על ראשם אחריות גדולה
וכו', וכן נעשים יותר רציניים וכו', ובפרט פשיש כבר כמה
ילדים, הם מאד מפקחים מהאחריות הגדולה שנפלה עליהם,
והאשה לא מבינה את זה, רק חושבת שהוא נעשה קר אליה
וכו', ובאמת זה לא ככה, אדרבה בעל כזה צריך עכשו יותר
יותר תשומת לב, פי הוא מאד מפקח מהמחייבות שנתתו
עליו.

ולכן תמשיכי להראות לו אהבה וחם וכו', ואל תסתכלי
על זה שהוא אינו מגיב, פי בפנימיות לבבו, הוא פן מעריך
את זה, אבל הוא מתבייש... ולכן המשיכי רק לעזור לו,
ולמשך תשומת לבו בכל מיני אפנים שבעולם, ואז תראי,
שהכל יחזור כמו קדם, ואשה פקחית לא מרימה ידים, אלא

שו"ת תשיט ברסלב רנג

יודעת איך למשך תשומת לב בעלה אליה, ומעניקה לו חם ואהבה, עד שתדלק גם בו אש, וימס הקרח הקר מצדו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשיט.

מה יכול לעשות אדם שעבר תקופה קשה, כדי לחזור לשלום נפש?

שאלה:

מאת נתנאל: אדם שעבר תקופה קשה מאד עם הרבה גלים ומשברים, ומחמת כן נזוק קצת במנוחת הנפש. כיצד יכול להשיב נפשו לרגיעתה ולשלותה?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר עקב, כ"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נתנאל, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, כי אין אדם שלא עבר משבר בחיים וכו', והקדוש-ברוך-הוא חמל על נשמות ישראל בדור הזה, ושלח להן את נשמת רבנו ז"ל שהוא נשמה כללית, ויש אצלו למודים עמקים בהתחזקות לכל נפש חיה שבְּעוֹלָם, עד שבפרוש אמר (חיי-מוהר"ן, סימן רנא): "יש לאל ידי להחזיר כל העולם כלו למוטב, ולא בלבד אנשים פשוטים, אלא אפלו צדיקים ואנשים גדולים, אני יכול להחזירם למוטב. כי גם הצדיקים צריכים להחזירם למוטב. ולא מבעיא ישראל

קדושים, אלא כל האמות העולם כלם אני יכול להחזירם להשם יתברך, והייתי יכול להוליכם סמוך לדת ישראל. אף דיו לעבד להיות כרבו'.

פי רבנו ז"ל הוא מתנה לכל האנושות כלה, ואינו מצמצם רק במקום אחד ובאדם פרטי וכו', רבנו ז"ל נשלח לזה העולם להציל את כלם — לתקן עולם במלכות שדי, וכל בני בשר יקראו בשמו יתברך.

ואמר רבנו ז"ל (תרי"מוהר"ן, סימן שכ): 'כל מי ששיצית אותי ויקים כל מה שאני מצנה — בודאי יהיה צדיק גדול, יהיה מה שיהיה, והעקר להשליף את שכל עצמו לגמרי, רק בפאשר יאמר, הוא יקים הכל כמאמרו'.

והנה יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל זה שמחה, עד שאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצנה גדולה להיות בשמחה תמיד, ותכף-ומיד פשרוצים להיות איש פשר, עברה גדולה להיות בעצבות'. וצריכים להכריח עצמו לבוא אל מדת השמחה, כי טבע של האדם שנמשך אחר העצבות והעצלות מאד, וכל הצרות והיסורים, הירידות והנפילות שאדם סובל, זה רק מחמת חסרון השמחה, ולכן כדי לזכות לישוב הדעת ולשלות הנפש, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), על זה צריכים שמחה, פי ברגע שאדם שש ושמח, זוכה לישוב הדעת ולשלות הנפש.

ולכן תעשה כל מה שביכלתך להיות רק בשמחה, שהיא אותיות תבת ממשכ"ה (תקוני זהר זס), כי על ידי שמחה יכולים להוביל את מחשבתו פרצונו, כי הפל תלוי במחשבה, אם אדם תמיד בשמחה — יזכה לישוב הדעת ולשלות הנפש.

וּלְשִׁמְחָה אִי אֶפְשֶׁר לְהַגִּיעַ, אֲלֵא עַל-יְדֵי תַפְלָה, שְׂיִבְקֶשׁ
וַיִּתְפַּלֵּל תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה
עֲצוּמָה, כִּי שִׁמְחָה זֶה אֹר כְּזֶה, שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוּ רַק
עַל-יְדֵי תַפְלָה, לְבַקֵּשׁ תָּמִיד עַל נִקְדַּת הַשִּׁמְחָה, אֲזִי יִזְכֶּה
לְשִׁלוֹת הַנֶּפֶשׁ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשכ.

הַבַּת שְׁלִי נִשְׂאָרָה בְּאוֹסְטְרִלְיָה לְאַחַר שְׁנֵפְרֻדְתִּי
מִהָאִשָּׁה שְׁחִייתִי אִתָּה, מֵאֲזִי כְּלוּם לֹא הוֹלֵךְ לִי

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת צְחִי: שְׁלוֹם לְרַב. חֲזַרְתִּי לְאַרְץ אַחֲרֵי עֶשֶׂר שָׁנִים
שְׁחִייתִי בְּאוֹסְטְרִלְיָה. הַשְׂאָרְתִּי שָׁם יִלְדָה אַחֲרֵי
שְׁנֵפְרֻדְתִּי מֵאִשָּׁה שְׁחִייתִי אִתָּה. וְעַכְשָׁו אֲנִי בְּיִשְׂרָאֵל,
וְאִינִי מִצְּלִיחַ לְהַתְקַדֵּם בְּכִלוּם, לֹא בְּהַקְמַת בַּיִת וְלֹא
בְּפָרְנִסָּה. אֶשְׁמַח לְעֲצַת וּבְרַכַּת הַרַב. תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב, כ"א אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל צְחִי, נְרוּ וְנֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מִצְטָעֵר לְשִׁמְעַע מָה עֵבֵר עֲלֶיךָ וְכו', וּמֵה
שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ עַכְשָׁו וְכו', אֲבָל אִתָּה צְרִיף לְדַעַת, אֶשְׁר לְכָל
דְּבָר יֵשׁ מְחִיר, וּבְכַפְרִטִיּוֹת כְּשִׁחִיִּים עִם גּוֹיָה, וְכֵן חִיִּים חִיִּי

הפקר וכו', לבסוף משלמים על זה מחיר כבד עד מאד.

ולכן העצה היחידה היא לחזור בתשובה שלמה אליו ותברך שהוא אב הרחמן, ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים קי"ט): 'ידו של הקדוש-ברוך-הוא פרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה'. אצלו יתברך מאד מאד תשובה תשובה, והוא יתברך מקבל את כל השבים אליו, ואמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה, פרשה ב, סימן יד): "ושבת עד הני"ה אלקיך" — אין לך דבר גדול מן התשובה.

ודע לך, שתכף-ומיד פשאדם חוזר בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא מיד מקבלו, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'. ולכן קח בחשבון, שאי אפשר לברח מהקדוש-ברוך-הוא, שוב אליו! והכל יסתדר לך, ויפתח לך המזל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשכא.

למה ישנן בביתנו כל הזמן מחלוקות והרגשה שלילית?

שאלה:

מאת קרן: אבקש לדעת, למה יש לנו כל הזמן מחלוקות בבית, וההרגשה בבית הורי שלילית, האחים שלי אינם מתיחסים בכבוד. לפני כשלושה שבועות קרה לנו מקרה מאד כואב, שאחותי הקטנה הגיעה ליום החתונה, והחתן בחפה התמוטט, ופשוט חטף

התקפה של שגעון, וגלינו שהוא חולה וחי עם בדורים, ונאותי במשבר גדול. למעשה הכל מתעבב, אף אחד אינו נשוי ולא בדרך לכלום. ברצוני לדעת — האם יש משהו חסום, ומה אנחנו צריכים לעשות, כדי לתקן את המצב? אשמח לקבל תשובה. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר עקב, כ"א אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל קרן תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון — אתם צריכים לבדק את מזוזות ביתכם, כי כל הצרות קורות בבית כפאין מזוזות כשרות.

הדבר השני — מכרחים לשמר שבת, כי השבת שומרת על עם ישראל. אמר הקדוש-ברוך-הוא, אם שמרתם היום שלי, שהוא יום השבת, אשמר את ששת ימים שלכם, כי השבת היא שמירה לכל, וממנה מתברכים כל הששה ימים.

הדבר השלישי — אם אתם רוצים להצליח בבית, צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם לא לריב ביניכם, כי כן אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן 10): 'במקום מריבה שם השטן'. ולכן צריכים מאד מאד לשמר, שפבית לא תהיינה מריבות, כדי לא להכניס שם את השטן.

הקדוש-ברוך-הוא ירחיב לכם בגשמיות וברוחניות גם יחד, ותקומו כל הנאמר כאן, ותראו נפלאות גדולות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשכב.

אני נפגשת עם מישהו כבר שלש שנים, אף איננו מצליחים להתקדם לחתונה.

שאלה:

מאת שיר: לכבוד הצדיק הקדוש מיבנאל. אני מאד נהנית מהשאלות והתשובות שלכם, וברצוני להתניעץ אתכם, ואולי תוכלו לפתור את הבעיה שלי. אני נפגשת עם מישהו כבר שלש שנים, ונראה לי שאנו נושאים חן זה לזה, אף אני מרגישה שיש חסימה בלשתי, אנחנו לא מצליחים לקבע זמן לחתונה, אולי תוכלו להדריך אותנו. בבקשה תענו לי, וזה ישמח אותי מאד.

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ראה, כ"ד אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שיר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מכרח להגיד לך, אשר חבל על הזמן, אתם כבר צריכים לעשות תאריך לחתונה במהירות האפשרית.

קדם, עליך לדעת, כי אסור לחיות כך בלי נושאים!

וכן עליך לדעת, כי האהבה מתקררת, כאשר זמן החתונה נמשך ומתעכב, וזה יכול לגרום לפרדה מחלטת.

ולכן רבנו ז"ל הקפיד מאד לא להאריך בין ארוסין לבין נושואין, אלא תקף כשעושין ארוסין, כבר לעשות תאריך לחתונה, ודבר זה בריא בגשמיות וברוחניות.

ולכן מאחר שיש ביניכם תקשרת ומשיכה וכו', הדרך והתורה והקבוצה לתורה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתזכו לבנות בית נאמן בישראל.

והנה כדי להצליח בחיי נשואין, אין עוד דבר פלפול חשוב כמו טהרת המשפחה, ולכן כדאי לשניכם לגשת אל הרב שבעירכם, והוא ישמח מאד ללמד עמכם טהרת הבית, הלכות טהרת המשפחה, זה יסוד היסודות בקיום בית ישראל, ואז האהבה ביניכם תהיה יותר ויותר, כי אין לתאר ואין לשער את השלמות שזוכים לה בני זוג, שמתנהגים על-פי דיני התורה, איזה אשר והצלחה יש להם בבית! כי על התורה נאמר (משלי ג, יז): "דרךיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום".

עקר הצלחת בני זוג, ויסוד היסודות בהצלחת חיי נשואין, פאשר שמשגלים לעצמם מדה של ותור וסבלנות תמיד — שניהם צריכים לותר אחד לשני, כי הרי שניהם באים מרקע שונה לגמרי, ונדרשת מדה רבה של סבלנות, שיוכלו לחיות בשלום זה עם זה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן פ'), שעקר השלום הוא כששני הפכים מתאחדים יחד, ועל זה צריכים לותר תמיד אחד לשני, וכן להיות סבלנים, גם במקרה של אי הבנה או ופוח, צריכים תכף לכבות את האש וכו', לפני שיוצא מכלל שליטה, יכול להיות לפעמים, שהבעל או האשה אמרו או התבטאו מלה שלא במקום, וזה כואב מאד וכו', צריכים תכף-ומיד לבקש סליחה אחד מהשני ולותר ולא לעשות מזה עסק גדול, ודיקא על-ידי-זה מצליחים בחיי נשואין.

צְרִיכִים לְזָכֹר, כִּי כָּף הֵם הַחַיִּים: "לֹא כָּל מֵה שְׁרוּצִים
מְקַבְּלִים, וְלֹא כָּל מֵה שְׁמַקְבְּלִים רוּצִים". וּבִידִיעָה זוֹ יְכוּלִים
לְעֵבֵר אֶת הַחַיִּים בְּקִלּוֹת, כִּי הָרִי בַחַיִּים יֵשׁ עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת
וְכוּ', לֹא הוֹלֵךְ תָּמִיד כְּמוֹ שְׁרוּצִים וְכוּ', וְלָכֵן אֲשַׁרִי מִי שֶׁשָּׂם
מִבְטָחוֹ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ לְעֵבֵר אֶת חַיֵּי
הַבָּלוּ בְּקִלּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ הַתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בַּתְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּהִיָּה לָכֶם הַצְּלָחָה
בַּחַיֵּי הַנְּשׂוֹאִין שְׁלָכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשכג.

כָּל מֵה שְׂאֲנִי עוֹשֶׂה בַחַיִּים הוֹלֵךְ לִי הַפּוֹף, לָמָּה זֶה
קוֹרָה לִי?

שאלה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: בְּרִצּוֹנִי לְקַבֵּל מִהַצְדִּיק שְׁלִיט"א עֲצָה מֵה
לְעֵשׂוֹת. כָּל מֵה שְׂאֲנִי עוֹשֶׂה בַחַיִּים, הוֹלֵךְ לִי הַפּוֹף, אֲנִי
מְרַגֵּשׁ שְׂאֲנִי בִישׁ מְזֹל, וְהַכֵּל הוֹלֵךְ לִי שְׁלֹא כְסָדֵר, עוֹד
לֹא הִנֵּה לִי מִשְׁהוּוֹ בַחַיִּים שְׁהֵלֶךְ כְּמוֹ שְׁרָצִיתִי. מֵה קוֹרָה
אַתִּי? לָמָּה זֶה קוֹרָה? אוֹלֵי יֵשׁ לָכֶם עֲצָה בְּשִׁבְלִי.

הַשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר רְאָה, כ"ד אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אַבְרָהָם, נְרוֹ וְיֵאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב): כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְאָדָם שְׁלֵא כְּסֵדֶר, זֶה סִימָן שֵׁישׁ לוֹ גְּדֵלוֹת וְגֵאוּה וְכוּ', וְהוּא רוּצָה לְמַלְךְ וְלִהְתַּנְשֵׂא וְכוּ', וְכִשְׁלֵא הוֹלֵךְ לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא רָצָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִשְׁפָּר וְנַעֲשֶׂה מְמַרְמֵר וְכוּ', וְחוֹשֵׁב שֶׁהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא כְּנִגְדּוֹ וְכוּ', וְזֶה בְּעֶצְמוֹ מְכַנִּיס בּוֹ דְמִיּוֹן, כְּאֵלוֹ הַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ הַפּוֹף, וְהוּא לֹא יִצְלַח וְכוּ'.

וְלִכֵּן הָעֲצָה הַיָּא, שֵׁישְׁפִּיל וְיִכְנִיעַ עֲצָמוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִז יֵלֶךְ לוֹ תָמִיד כְּסֵדֶר וְיִצְלִיחַ דְּרָכָיו, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ב', ד'): 'בִּטּוֹל רְצוֹנָךְ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדֵי שִׁיבְטֵל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ'. הֵינּוּ שְׁאָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלֶּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן.

וְכִשְׁזוֹכָה לְהַכְנִיס בְּדַעַתוֹ דְּבַר זֶה, אִזִּי מֵתַחִיל לְלַכֵּת לוֹ הַכֹּל כְּסֵדֶר, וְזֶה עֵקֶר הַחֲכֻמָּה לְהַשְׁיֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, לִידַע, שֶׁפָּחִי מֶה לְגַבִּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׁזוֹ חֲכָמ"ה — אוֹתִיּוֹת כ"ח מ"ה, מֶה אֲנִי מֶה חַיִּי, הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת, וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל.

אָדָם צָרִיךְ לְהַחֲדִיר בְּמִחַ מַחְשַׁבְתּוֹ, שֶׁבְּלִי הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא הוּא כְּלוּם, וְזֶה מַחְשַׁב"ה אוֹתִיּוֹת חֲש"ב מ"ה — תָּמִיד תַּחֲשֹׁב: "אֲנִי כְּלוּם בְּלִי הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא", וְאִז דִּיקָא יִתַּחִיל לֵילֵךְ לָךְ כְּסֵדֶר, וְתַצְלִיחַ בְּדַרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתַצְלִיחַ.

אבל עליך לדעת, כי לא קל להגיע אל זה, כי הגאות והישות שיש באדם אינן מניחות אותו לבטל את עצמו אליו יתברך, כי תמיד חושב: "אני... אני... אָנָא אַמְלוּךְ"... ובאמת להגיע אל בטול בשלמות, ולזכות לבטל את כל ישותו וגאותו וכו' — זו העבודה הקשה ביותר.

ואמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, כי רב המושגעים משתגעים רק מחמת הגאות והישות שלהם, כשלא הולך להם כרצונם — משתגעים, רחמנא לצלן, אבל כשאדם אינו רוצה שום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, ואינו רוצה שום דבר — הוא תמיד ענו, שפל וסבלן, וכל החיים שלו הם כפר חיים אחרים לגמרי, מאחר שאינו רוצה שום דבר מבלעדי רצונו יתברך, ואז דיקא הולך לו הכל כסדר.

ולכן ראה לקחת עצמך בידיך, ותרגיל עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, וכל מה שאתה צריך תבקש רק ממנו יתברך, ועקר התפלה שלך צריכה להיות רק על נקדה אחת — שלא תרצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, ותזכה להכניע עצמך רק אליו יתברך, ואז תראה איך שהכל יתהפך לך לטובה, ויתחיל לילך לך רק כסדר בכל מעשיך.

כי כלל זה תקח בידיך, כשבר ישראל מרגיל עצמו לדבר עמו יתברך, וכל מה שרק צריך הוא מבקש ממנו יתברך, בזה בעצמו הוא מבטל עצמו אליו יתברך, ואז דיקא כפר הכל מתהפך לטובה והולך הכל כסדר, אשרי שיאחז בזה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשכד.

מהו המקור למנהג העליה לקברי צדיקים ביום
ההלולא שלהם?

שאלה:

מאת חיים אברהם: לכבוד הצדיק מיבנאל מוהרא"ש שליט"א. קדם כל אצילן, שאני מאד שמח לקרא בשו"ת ברסלב יום יום, וזה ממש מחיה אותי. רציתי לשאל אתכם — מדוע אנשים הולכים לקברי צדיקים ביוםא דהלולא שלהם? מה המקור לכה, שצריך ללכת דוקא באותו יום? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ראה, כ"ד אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים אברהם, גרו נאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין יומא דהלולא של צדיק, דבר גדול מאד הוא להיות בקבר הצדיק ביוםא דהלולא שלו, כי הוא נמצא למטה, וכל הבאים אל קברו יכולים להנשע בישועה גדולה, ובפרטיות פשוטעים אל גדולי מבחרי הצדיקים, שהשאירו השארה גדולה לדורות, על ידי ספריהם או תלמידיהם, ובפרטיות בל"ג בעמר במרון, וכן בכ"א אדר בליז'ענסק, וכן בשאר צדיקים קדושים, יש ענין גדול להיות בציונם הקדוש, כי אז הם נמצאים למטה, ויכולים לפעל ישועה בענינים רבים, ולזכות לכל מה שצריכים.

עם כל זאת צריכים לידע, אשר גם להיות בעיר, ששם מנוחת כבוד הצדיק ביום ההולא שלו, הוא דבר גדול מאד, כי אז קדשתו מתפשטת בכל העיר מממש.

ובזה נבין דבר נפלא, שיש מקומות של צדיקים, אשר ביומא דהולא שלהם נמצאים כל-כף הרבה אנשים, וקשה מאד להתקרב אל מקום מנוחתם מרב עם שנדחקים שם, ולכן צריכים לדעת, שאין ענין לדחק עצמו להיות מממש על יד הקבר, אלא אפלו כשעומד רחוק מקבר הצדיק ומתפלל שם, גם זה נקרא שמשטטח על ציון הצדיק, פי השראת הצדיק נמצאת בכל העיר ביומא דהולא.

ולכן לא צריכים להדחק דיקא להיות קרוב אל קברו, ובפרטיות בשעה שיש דחק גדול מאד, כגון בל"ג בעומר במרון, שהדחק שם נורא מאד, ולכן בכל מקום שרק עומדים סמוך ונראה אל האהל, יכולים לעמד שם ולהתפלל, וכן אני נוהג עשרות שנים [ואף שאני יכול להכנס, שיש עמי אנשים שמתפנים את המקום בשבילי, אבל רק פעם אחת הייתי בל"ג בעומר מממש על יד המצבה, אבל כשראיתי את הדחק שדחקו אנשים וכו', והרבה נפלו וכו', אמרתי לעצמי, אין זו מצוה להפיל אנשים או לדחק אותם, כדי שאעמד על יד המצבה, ומאז אני עומד רק בחוץ].

וכן הוא בכל מקום של ציון צדיק, כגון: בכ"א אדר בליז'ענסק, או בכ"ה ניסן בצאנז, או בז' אדר בקאליב, או בכ"א אב בבבלז, או בכ"ו אב בסאטמאר, שבאים אלפי אנשים להשתטח על ציונם הקדוש, ואי אפשר להכנס פנימה מממש, אזי אסור שתחלש דעתו, אלא במקום שעומד — שם

יכול להתפלל, וזה נחשב ממש כמו שהוא נמצא אצל הצדיק.

וכמו־כן הוא באומן ובפרטיות בראש השנה, שאז מתקבצים רבבות רבבות נשמות אצל רבנו ז"ל — פן ירבו! אזי צריכים לדעת, שבמקום המצאו ועמידתו, יהיה היכן שיהיה, נחשב כמו שהוא קרוב אל מקום גניזת רבנו ז"ל, וזה ברור.

ספר יהודי אחד, בהיותו בחור צעיר נסע אל ציון הרב הקדוש רבי יצחק אייזיק מקאליב זי"ע לרגל יומא דהלולא שלו, שחל ביום ז' אדר. וידוע, שמקום קברו הוא צר ומצומצם מאד, ואינו יכול להכיל אנשים רבים... עם כל זאת, בז' אדר היו באים שם אלפי אנשים, והיה שם דחק גדול מאד, והבחור דחק עצמו מאד להיות בפנים. והיה אז שם הרב הקדוש רבי שלום אליעזר מראצפערט זי"ע (בנו של הצדיק הקדוש מצאנו בעל 'דברי חיים' זי"ע) וגם הוא עמד בחוץ מרחוק, וראה איך שהבחור דחק עצמו להכנס, פנה אליו ואמר לו: "בחור, דע לך! פי ביומא דהלולא קדישא של צדיק, הוא נמצא בכל העיר, לא צריכים להדחק דיקא להיות בפנים..."

והנה בין כך פרצה המלחמה, והבחור הזה הטלטל עם עוד אנשים עד העיר ליז'ענסק, ושם התחבאו, ובדיוק חל אז כ"א אדר, ונכנסה בלבם של כמה יהודים תשוקה עצומה לצאת ממקום מחבואם, ולבוא להשתטח על ציון הרבי רבי אלימלך זי"ע, וכן עשו. והבחור הזה נזפר במה שאמר לו הרב הקדוש רבי שלום אליעזר זי"ע, שביומא דהלולא של הצדיק הוא נמצא בכל העיר, ולכן הוא לא יצא ממחבואו

רק התפלל שם, ולבסוף תפסו את כל האנשים, והרגו אותם הרשעים, ימח שמו. וכשהגיע לארצות-הברית — התחתן, והקים משפחה גדולה.

רואים מכל זה, שביומא דהלולא של הצדיק, כשעומדים לא רחוק מציונו, זה גם נקרא השתטחות של ציונו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשכה.

אילו הנהגות כדאי לקבל על עצמי לקראת חדש אלול?

שאלה:

מאת יוסף: אל כ"ק הצדיק שליט"א. לפני שאלתי אברהם ברכת הדיוט — יהי רצון שה' ישלח לכם רפואה שלמה וסיעתא דשמיא בכל הענינים. רציתי לשאל: בפתחנו נמצא חדש אלול, האם שנה שבחור ינהג בהנהגות שצדיקים נהגו בהם בחדש אלול כהכנה ליום הדין? אם כן, אילו הנהגות כדאי לקבל? במחילה על הטרחה ובברכת רפואה שלמה. אמן!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ראה, כ"ה אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן על האחולים לרפואה שלמה.

יָדוּעַ, שְׂאֲצֵל רַבְּנֵי ז"ל הָיָה הָעֵקֶר תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְלִהְיוֹת אִישׁ פְּשוּט, וְלִכְן אֵל תַּחֲפֵשׁ שׁוֹם גְּדוּלוֹת, אֲלֵא תַתְחִיל כָּבֵר עֲכָשׁוּ לַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בַּתְּמִימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה מְאֹד, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת כָּלֵל, וְתַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכֹל יוֹם, וְתַתְּוֶדָה לְפָנָיו עַל כָּל מַה שְּׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁיו, כִּי עָקַר הַתְּשׁוּבָה זֶה וְדוּי דְבָרִים, כַּמוּבָא בְּרַמְבַּ"ם (הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה, פָּרָק א', הַלָּכָה א'): 'כָּל מַצּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֵׂה, אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֶן, בֵּין בְּזוּדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כְּשִׁיעַשֵׂה תְּשׁוּבָה וַיֵּשׁוּב מִחֲטָאוֹ — חַיֵּב לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנָי הָאֵל בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֹאֲמַר (בַּמִּדְבָּר ה', יז): "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו', "וְהִתְוֹדוּ אֶת חַטָּאתֵם אֲשֶׁר עֲשׂוּ" — זֶה וְדוּי דְבָרִים, וְדוּי זֹ מַצּוֹת עֲשֵׂה, כִּיצַד מִתְּוֹדִין? אֹמְרִ: אֲנִי הֵשֵׁם! חַטָּאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ, וְעָשִׂיתִי כִּךָ וְכָךְ, וְהָרִי נַחֲמָתִי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׁי, וְלַעֲוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה, וְזֶהוּ עָקְרוֹ שֶׁל וְדוּי, וְכֹל הַמִּרְבָּה לְהַתְּוֹדוֹת, וּמֵאָרֶץ בְּעֵנִין זֶה — הָרִי זֶה מְשַׁבַּח'.

וְרַבְּנֵי ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, עוֹנֹנֹתָיו חֲקוּקִים עַל עֲצָמוֹתָיו, וְהֵם נוֹקְמִים בּוֹ, וְלִכְן עָקַר הַתְּשׁוּבָה הוּא וְדוּי דְבָרִים — לְהַתְּוֹדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאִים הַחֲטָאִים מֵעֲצָמוֹתָיו, וְזוֹכָה לְהִיּוֹת כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְאֹד מִפְּחַד שְׂאָדָם יַתְּוֶדָה, וְלִכְן יִרְשֵׁה לוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי עֲבוֹדוֹת, הָעֵקֶר לֹא לְהַתְּוֹדוֹת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכְן עָקַר הַתְּשׁוּבָה לְהַתְּוֹדוֹת בַּתְּמִימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת לְפָנָיו יַתְּבַרֵךְ עַל כָּל מַה שְּׁעָבַר בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְזֶה עָקַר הַתְּשׁוּבָה, וּכְבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רְבָה, פָּרָשָׁה כ', סִימָן יג): 'בְּלַעֲם הָיָה רָשָׁע עָרוֹם, וַיִּדַע שְׂאֵין עוֹמֵד בְּפָנָי

הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך ליגע בו'... בשביל זה הוא מסית את כל אדם "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע, שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המות ליגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (פנחומא גח א): 'אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע — תשובה'. ולכן זו צריכה להיות עבודתך כל ימי חדש אלול, להתודות בכל יום.

אל תחפש עבודות חדשות וכו', ואל תחפש הנהגות של צדיקים וכו', אלא בתמימות ובפשטות תראה להתודות כל יום.

ואם אפשר שתלמד בכל יום מימי אלול את המאמר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמ"א, ולומר עליה את התפלה בלקוטי-התפלות, תפלה פ"ה.

תורה קמ"א

אם יזכה שירגיש באמת כאב חטאיו, הינו כשימול את ערלת לבו. כי כל זמן שלבו ערל ואטום, אי אפשר לו להרגיש באמת, רק כשימול את ערלת לבו, ויהיה לו חלל בלב, ואזי ירגיש לבבו באמת גדל כאבו, ויצטרע ויתחרט באמת. ואזי מגדל החרטה, ירגישו גם כל הלכבות של כל הטפות שנמשכו ממנו, ולכל מקום שנמשכו, ירגישו שם במקום שהם, הן אותם שנמשכו ממנו ונתהוו מהם בניו ממין בני אדם, והן אותם שנמשכו ממנו למקום אחר, חס ושלום, וגם שם יש להם לב ושאר איברים. ואזי כשימול את לבו, וירגיש לבבו גדל כאבו, ויתחיל להצטרע ולהתחרט באמת, אזי ירגישו שם כל הלכבות של הטפות, ויתודע להם האמת

האיף הם מטלים במקום טנופות בשאול תחתית. כי מתחלה נדמה להם שטוב להם, כי הן מזיקי עלמא. רק אחר-כך כשנמול לבבם, על-ידי שנמול לבב אביהם, אזי מרגישין היכן הם, ומתחילין לקונן ולהצטער, ונעשה שם רעש גדול ביניהם. וזהו (דברים ל, ו): "ומל ה' את לבבך, ואת לבב זרעך", הינו כשימול ה' את לבבו, ימל גם לבב זרעו. ולהיכן שנמשך הזרע, הן למין בני אדם, אזי מחיבים בננו שירגישו גם-כן הרהור תשובה, על-ידי שנמול לבב אביהם. וכן אם נמשך למקום אחר, חס ושלום, אזי ימולו שם הלכבות וירגישו כנ"ל:

והזמן המסגל לזה הוא חדש אלול, כי אלול ראשי-תבות: א'ת ל'בבך ו'את ל'בב, הינו שימול ה' את לבבו ואת לבב סתם תלוי בו, להיכן שנמשך פנ"ל. הינו הלב של הטפות לאיזה מקום שנמשכו, אם שנמשכו ונתהוו מהם בננו מין בני אדם, והן שנמשכו, חס ושלום, למקום אחר וגם הם בננו, והם תלויים בו. ועל-כן כשנפטר האדם, הם הולכים אחר המטה ומקוננים עליו, כמו בננו ממש ממין אדם, אף שזה שהם הולכים ומקוננים אחריו, הוא לו לבזיון ולחרפה גדולה, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן, מענשים הללו פידוע:

תפלה פ"ה המיסדת על תורה זו

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתעזרני ותושיענו ותזכני ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים, שאזכה מהרה להרגיש באמת באב חטאי ועוונותי ופשעי הרבים והגדולים והעצומים מאד מאד עד גבהי שמי שמים, ועמקו מתהום רבה וכברו מחול ימים, ורבו מעפר הארץ, ועצמו משערות ראשינו,

וגבהו מנשמת רוח אפנו, ובפרט החטאים של פגם
 הברית, פגם טפי המח, שיצאו ממני לבטלה בשוגג
 ובמזיד, באנס וברצון, אשר אם הייתי מתחיל להרגיש
 עצם הפאב של הפגם הגדול והנורא הזה, איני יודע אם
 הייתי יכול לחיות אפלו שעה אחת, כאשר הודעת לנו
 על-ידי צדיקיך האמתיים עצם הפגם הזה, אשר על-
 ידי זה מאריכין חרבן בית-המקדש ומעפבין הגאולה,
 ומורידין את השכינה בגלות, חס ושלום, וממשיכין
 נשמות ערטלאין במדור הקלפות, ונבראין מפל טפה
 וטפה מזיקי עלמא, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן, ושאר
 פגמים עצומים ונוראים הנעשים על-ידי זה, כי כל
 התורה תלויה בתקון הברית, שהוא יסוד הכל, ובעון זה
 פוגמין בכל הכ"ב אתון דאורייתא, שהטפה כלולה מהם
 וכו' וכו'. ובאמת לבי אטום ומבלבל ומעקם כל-כף, עד
 שאיני מרגיש כלל פאב עוונותי העצומים והרבים
 והגדולים מאד מאד, אפלו פשאני מדבר מהם, אוי לי
 וי לי, אוי לי וי לי, ואם אמר אלה פעמים אוי לי וי לי,
 עדין איני מרגיש כלל. מה אמר, מה אדבר, מה
 אתאונן. מה אמר, מה אדבר, מה אצטדק. אף אתה
 מרחם על כל בשר, ואתה צופה ומביט עד סוף כל
 הדורות, ואתה עתיד לתקן אותנו פלנו כאשר
 הבטחתנו, על-פן ששחתני אליך כפי, גואל חזק היה
 בעזרי, ולמדני והורני בכל עת, באיזה דרך ובאיזה אפן
 אזכה לשוב אליך באמת, מרע לטוב וממות לחיים, כי
 מר לי מאד:

אבי יוצרי וגואלי ופודי, עזרני והושיעני חיש קל
 מהרה, שאזכה לשוב אליך באמת ובלב שלם, ומל את

ערלת לבי הרע, ותפתח את לבי, באפן שאזכה להרגיש כאב ומכאוב עוונותי העצומים, עד שאזכה לצעק מן הלב זעקה גדולה ומרה, כמו שראוי לי לזעק ולצעק על עוונות רבים וגדולים כאלה: אוי, אוי, אוי, ואזעק ואצעק ואשוע אליך באמת ובלב שלם, בלב נשבר ונדכה מקירות הלב, עד שירגישו גם כל הלבבות של כל הטפות שנמשכו ממני לכל מקום שנמשכו, הן אותן הטפות שנמשכו בהתר, ונתהוו מהם בני, שיחיו לארץ ימים ושנים טובים, הן להבדיל אותן הטפות שיצאו ממני לבטלה בשוגג או במזיד, ונעשה מפל טפה וטפה מה שנעשה, אוי לי וי לי, וכלם יהיה נמול לבבם, וירגישו כלם בכל מקום שהם את עצם פאבם וצערם, והיכן הם מנחים בשאול תחתיות במקומות המטנפים שלא נתן להזכר, ויהיה נעשה רעש גדול ביניהם, ויתעוררו כלם לשוב להשם יתברך באמת, ויתחילו להתגעגע ולהצטער ולכסף באמת להתקן ולשוב אל יהוה באמת, עד שתעורר רחמיך הטובים, רחמיך הגנוזים, רחמיך הפשוטים, רחמיך הרבים, עלי ועליהם ותעסק בתקוננו, ותגאלנו מהרה מבאר שחת מטיט היין ומכל מקומות המטנפים והמקלקלים, מפלם תגאלנו ותפדנו ותוציאנו לשלום, ותתקננו וישיב המלך את נדחיו מהרה, פי אתה חושב מחשבות לבל ידח ממך נדח, ומל את לבבינו לאהבה את שמך, כמה שכתוב: "ומל יהוה אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך".

אבינו מלכנו, אל חי חלקנו צורנו, צוה להציל ידידות שארינו משחת למען בריתך אשר שמת

בבשרנו, זפני מהרה למול את ערלת לבבי ולבב זרעי, ובפרט בימי אלול הקדושים, זפני מעתה שאזכה להכין עצמי באמת, באפן שאזכה בימי אלול הקדושים, שיהיה נמול בשלמות לבבי ולבב זרעי באמת, עד שאזכה בחיים חיותי, שיתקנו אותי הצדיקים אמתיים בשלמות — אותי ואת זרעי ואת כל התלויים בי, למען לא אבוש ולא אכלם ולא אפשל לעולם ועד, ולא אעול בכסופא קמף, ולא יהיה כח להחטאת לרפץ על פתח קברי, חס ושלום, רק אזכה לתקן הפל בחיים חיותי, בכח וזכות הצדיקים אמתיים, כי אין לי שום תקוה וסמיכה, כי אם עליהם לבד, ובכחם והבטחתם אנו מצפים עדין לכל טוב.

מלא רחמים, חוס ורחם עלי והצילני מחרפות ובזיונות, שלא יהיה כח לשום מזיק ומשחית להתקרב אלי בעת מיתתי, ולא ילכו אחר משתי, חס ושלום, רק ברחמיך הרבים תגרשם ממני, ותבטלם בבטול גמור מעתה ועד עולם, ותחוס עלי בחמלתך הגדולה ובחנינותיך העצומים, שאזכה לתקן בחיני את כל אשר שחתי, ותחוס ותמחל ותסלח לי על הפל בחיים חיותי, באפן שלא יהיה עלי שום דין ומשפט, אחר-כך אם אמנם ידעתי באמת, כי אני רחוק מישועה פזאת, כי במה יזכה נער כמני לזה, אף על רחמיך הרבים אני בוטח, ועל חסדך אני נשען ולסליחותיך אני מקוה, ולישועתך אני מצפה, בכח וזכות הצדיקים אמתיים שבדורנו, ובזכות כל הצדיקים אמתיים שוכני עפר עליהם אנו נשענים, בהם תמכתי יתדותי לשאל כל אלה מלפניך, על-כן עדין אני עומד ומצפה ומקוה

ומיחל לישועתך הגדולה, שאזכה מהרה לכל מה שבקשתי מלפניך, כי אתה צופה לרשע וחפץ בהצדקו, ואם אני מתמהמה הרבה לשוב, ועוד הוספתי קלקולים ועוונות הרבה גדולים ועצומים בכל יום, אף-על-פי-כן עדין אני מחכה בכל יום, שתבוא גאלתי ופדות נפשי, שאזכה מהרה להתעורר משנתי ולקום מנפילתי, ולעמוד מירידיתי ולחיות ממיתתי, ולשוב אליך באמת ובלב שלם להיות פרוצונך הטוב באמת, אני זורעי וזרע זרעי, וכל זרע עמך בית ישראל מעתה ועד עולם, אמן סלה:

הלואי שתקיים את זה בתמימות ובפשיטות, מהיום והלאה, להתודות בכל יום על כל מה שעשית, שעל-ידי-זה יצאו החטאים מעצמותיך, וכן תלמד את המאמר הזה מ'לקוטי-מוהר"ן' ותאמר התפלה עליה מ'לקוטי תפלות', ואז טוב לך כל הימים.

אם אפשר לומר בכל יום 'יום תהלים' — אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג), שתהלים מסגל לתשובה, וכן אם אפשר לומר בכל יום חמשה דפין תקונים, שהאריז"ל נתן תקון לבעל עברה לומר בכל יום חמשה דפים תקוני זהר.

והעולה על הכל — שתהיה רק בשמחה, ותשמח את עצמך עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בך, כי השמחה בעצמה תמשיך עליך שמחה מלמעלה, כמוכא בזהר (תצוה קפד): 'תא חזי עלמא תתאה קימא לקבלא תדיר [בוא וראה העולם הזה עומד לקבל תמיד], והוא אקרי אבן טבא [והיא נקראת אבן טוב, כמו אבן מושכת שנקראת מגנט], ועלמא

עלֵאָה לא יְהיב ליה, אֵלָא כְּגוֹנָא דְאִיהוּ קִימָא [וְהַעוֹלָם הַבָּא
 לא נוֹתֵן אֵלָא כְּמוֹ שְׂמֻכִּינִים אֶת עֲצָמוֹ מִלְמֻטָּה], אִי אִיהוּ
 קִימָא בְּנִהִירוֹ דְאֲנַפִּין מִתְתָּא [אִם נִמְצְאִים תְּמִיד בְּפָנִים
 שְׂמֻחִים מִלְמֻטָּה], כְּדִין הִכִּי נִהְרִין לִיה מְעִילָא [כְּףֵי מְאִירִים
 לוֹ מִלְמַעְלָה אֹר וְזִיו וְחִיּוּת וְדְבָקוּת וְכוּ'], וְאִי אִיהוּ קִימָא
 בְּעֲצִיבוֹ [אֲבָל אִם אָדָם עוֹמֵד בְּעֲצָבוּת וּבְמִרָה שְׁחוּרָה], יִהְיִין
 לִיה דִּינָא בְּקַבְלִיה [אֲזִי מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ דִּינִים], כְּגוֹנָא דָּא
 (תְּהִלִּים ק, ב): "עֲבַדוּ אֶת הַיְיֹ"ה בְּשִׂמְחָה", חֲדוּהָ דְבַר נֶשׁ מְשִׁיף
 לְגַבִּיָּה חֲדוּהָ אַחֲרָא עֲלֵאָה [הַשְּׂמֻחָה שֶׁל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם,
 מִמְשָׁכַת עָלָיו שְׂמֻחָה מֵעוֹלָם הַבָּא], הִכִּי נָמִי הָאִי עֲלָמָא
 תְּתָאָה, כְּגוֹנָא דְאִיהִי אֶתְעַרַת הִכִּי אֲמֻשִׁיף מְלַעֲלֵילָא [כְּףֵי הוּא
 הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שְׂאָדָם מִתְנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּףֵי מְשִׁיף עַל
 עֲצָמוֹ מֵעוֹלָם הַבָּא].

וְלִכְּן כְּשֶׁאָדָם רַק בְּשִׂמְחָה, וּמְכָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
 הַכּוֹחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
 שְׂמֻחָה מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְלִכְּן אַל תְּהִיָּה בְּטֻלָן! וְאִף
 שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ מַה שְׂעוּבֵר — צְרוּת וְיִסוּרִים,
 מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עִם כָּל הַכּוֹחוֹת,
 וְאִז תִּרְאֶה, שְׁכָל מְזֻלָךְ יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה. הִלּוּאִי שְׂתַכְנִים אֶת
 הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּלִבְךָ.

וְעַל כָּלֵם — תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֹשׁ
 הַתְּפִלוֹת: שְׁחִרִית, מִנְחָה, עֶרְבִית — בְּמִנְיַן דִּיקָא. כִּי זָכַר וְגַם
 זָכַר מַה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ו:): 'כָּל הַרְגִיל לְבֹא
 לְבֵית־הַפְּנִסָּת, וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁאֵיל
 בּוֹ; הֵינּוּ בְּזֶה שְׂאָדָם רְגִיל לְבֹא לְהִתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת
 מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הַשְּׂגָחָתוֹ
 הַפְּרֻטִי פְּרֻטִית, שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁגִּיחַ עָלָיו, וְאִם יוֹם

שו"ת תשכו ברסלב ערה

אָחד הוא לא בא, כָּבֵר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא מְתַעֲנֵן, כְּבִיכּוּל — לָמָּה הוא לא בא? וּמִשְׁלִים לוֹ אֶת חֶסְרוֹנוֹ וְכוּ', הָרִי שְׂמֵשֶׁתְּלֵם לְהַתְּפַלֵּל בְּמַנְיָן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הַשְּׁגָחָה עֲלִיוֹנָה.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשכו.

מה ההגדרה של תַּאֲוֹת מְמוֹן וְתַאֲוֹת אֲכִילָה, וְכִיצַד נִתֵּן לְהַתְּרַחֵק מֵהֶן?

שאלה:

מֵאַתְּ נִחְמָן: כְּבוֹד הַצְּדִיק שְׁלוֹם. רַאשִׁית, אָנוּ מִתְחַזְּקִים מְאֹד מִהַסְּפָרִים שֶׁל הָרַב, וּמִשְׁתַּדְּלִים לָקִים אֶת עֲצוֹת הַצְּדִיק, וּבִפְרָט בְּעֵנֵן סֵדֶר דְּרָף הַלְמוּד, וְנִתֵּן לֹאמַר, כִּי לֹא מוֹהֲרָא"ש, מְזַמֵּן הָיִינוּ "מֵאַבְדִים אֶת הָרֵאשׁ". רְצִיתִי לִשְׂאֵל בְּעֵנֵן תַּאֲוֹת הָאֲכִילָה וְתַאֲוֹת הַמְּמוֹן, שֶׁפֶתַב רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבְּרָכָה, לְהַתְּרַחֵק מֵהֶם. מֵהֵי הַהֲגֵדָרָה שֶׁל תַּאֲוֹת אֵלּוּ? כִּיצַד אֲדַע אִם אֲנִי 'נְגוּעַ' בָּהֶן? וְאִיךָ נִתֵּן לְהַתְּרַחֵק מִתַּאֲוֹת אֵלּוּ? אֲנִי מוֹדָה לְצְדִיק מְרַאשׁ עַל הַתִּיַּחֲסוּתוֹ, מִכָּל תְּשׁוּבָה וְתִשׁוּבָה אֲנִי מִתְחַזֵּק עוֹד וְעוֹד.

השובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר רְאָה, כ"ה אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל נַחְמָן, גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אָדָם צָרִיךְ לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת וְלֹא לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, כִּי כִּף אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע: 'כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה חוֹר קֶטֶן בַּגּוּף, נַעֲשֶׂה חוֹר גָּדוֹל בַּנְּשָׁמָה'; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם נִחְלָשׁ, אֲזִי הוּא אֵינּוּ יֹכֹל כָּבֹר לֹא לְהִתְפַּלֵּל וְלֹא לְלַמֵּד וְלֹא לַעֲשׂוֹת כָּלִים בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֵקֶר עֲצַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם — לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם בְּסִגּוּפִים, לֹא לְאָכַל וְלֹא לִשְׁתּוֹת. וְיִדְוַע, שָׂרְבֵנוּ ו'ל הַקֶּפִיד מְאֹד מְאֹד עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלֹּא יִקְחוּ עַל עֲצָמָם שׁוֹם תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, וְאָמַר בְּסוּף יָמָיו: אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ אֶל מֶה יְכוּלִים לְזָכוֹת עַל-יְדֵי שִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, לֹא הֵייתִי מִתְעַנֶּה וּמְסַגֵּף אֶת גּוּפֵי כָּל-כָּף. וְכֵן אָמַר בְּפִרוּשׁ (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תצ"א), שֶׁלֹּא לְהִתְעַנּוֹת כָּלֵל. וְאָמַר: הֲלֹא מִי שֶׁאֵינּוּ זוֹכֶה לְהִיּוֹת אֲצִלִּי עַל רֵאש־הַשָּׁנָה, הוּא אֵין לוֹ לְהִתְעַנּוֹת כָּלֵל כַּנ"ל, וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, הוּא בְּיָדָאֵי אֵין צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת אֲצִלִּי עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְהֵבֵן.

וְלָכֵן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר, לֹא לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם סִגּוּפִים שֶׁל לֹא לְאָכַל וְלֹא לִשְׁתּוֹת, וְלָכֵן כָּל עֲנִיָּן תַּאֲוֹת אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, לֹא שֶׁיֵּךְ אֵלֵינוּ כָּלֵל.

וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תקט"ו), שֶׁהַזְהִיר שֶׁלֹּא לְאָכַל בְּהִלְעָטָה, הֵינּוּ בְּמַהִירוֹת כְּדֶרֶךְ גִּרְגָרָן, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, ל): "הִלְעִיטֵנִי נָא", רַק לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְאָכַל בְּמִתְנִיּוֹת

ובישוב הדעת ובדרך ארץ בדרך שאוכלין בדרך ארץ
כשיושב אדם חשוב על השלחן, כף יאכל תמיד אפלו
כשאוכל לבדו.

וזה בעצמו שבירת תאות אכילה ושתייה, שאדם צריך
לאכל בדרך ארץ, ולא כזולל וסובא.

אבל תאות ממון זו התאוה הכי מגנה, עד כדי כך,
שרבנו ו"ל קורא את זה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כג) עבודה
זרה ממש; כי רואים בני-אדם יעשו הפל, לגנוב ולגזול,
ולעשות עולות, העקר להוציא מהזולת כסף במרמה, וזו
התאוה הכי מגנה שרק יכולה להיות, ובני אדם עושים את
כל מה שביכולתם להשיג כסף באופן הכי דוחה וכו' וכו', וזו
תאוה גדולה מאד מאד! ועל זה צריכים הרבה להתפלל
להקדוש-ברוך-הוא, שינצל מתאות ממון, כי מי שנופל
בתאוה זו, כבר קשה לו מאד מאד לצאת מזה, ולא יהיה
להוט אחר הפסף כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשכז.

מה הטעם לעשות דברים לעלוי נשמת נפטרים,
הרי הם מתגלגלים שוב

שאלה:

מאת אמיר: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. רציתי לשאל ברשותכם: ידוע שיש גלגולים בעולם, והרבה פעמים אדם שנפטר, כבר מתגלגל בגוף אחר, וחוזר שוב לעולם הזה. אם כן מדוע עושים לו בני המשפחה כל שנה 'יארציט' או אנצ'רה, ולומדים ומברכים לעלוי נשמתו, הרי אם הוא יתגלגל לזה העולם, שוב מה יועילו לו כל הדברים לעלוי נשמתו למעלה? וכנראה שרוב האנשים לא נפטרים צדיקים גמורים, ורב הסבויים ששוב יהיה צריך להתגלגל. אם כן מדוע עושים את כל הנ"ל לעלוי נשמתו? האם סומכים על כך, שאולי הוא נשאר למעלה ולא יתגלגל? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ראה, כ"ה אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אמיר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם אסור לו להתבלבל מדברים שאינו יודע בהם כלום, וכן מדברים שהם למעלה מהשכל האנושי.

בנדיא יש דבר כזה של גלגולים, והמקור הוא בזהר הקדוש פרשת משפטים, והאריכו בזה בשער הגלגולים וכו', ואי אפשר לתאר ולשער את גדל הצער של נשמה שצריכה לרדת בגלגול וכו', כי יכולים להתגלגל בדומם, או בצומח, או בחי וכו', והענש הזה הוא ענש גדול מאד מאד.

ומאחר שדברים אלו גנוזים ונסתרים מבני-אדם וכו',

לכן לא פדאי לדבר מזה, ולא פדאי לחקר בזה, אלא לעשות תשובה בכל יום.

ועקר התשובה הוא ודוי דברים, פמוכא ברמב"ם (הלכות תשובה, פרק א', הלכה א'): 'כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן, בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו, חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה, יד): "איש או אשה כי יעשו" וגו', "והתודו את חטאתם אשר עשו" — זה ודוי דברים, ודוי זה מצות עשה. כיצד מתודין? אומר: "אנא השם! חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה, וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות, ומאריך בענין זה — הרי זה משבח'.

ותכף-ומיד כשאדם מתודה, הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על הכל, כמאמרם ז"ל (תורת כהנים בחקתי): אמר הקדוש-ברוך-הוא, שמיד שהם מתודים על עונותיהם, מיד אני חוזר ומרחם עליהם, שנאמר (ויקרא כו, מ): "והתודו את עונם ואת עון אבותם במעלם אשר מעלו".

ולכן אשרי האיש שבכל יום ויום הוא מתודה להקדוש-ברוך-הוא על כל מה שעשה, שאז אינו זז משם עד שמוחלין לו על כל עוונותיו, ויתפטר מענש הגלגול.

אנחנו צריכים לעשות את שלנו, לומר קדיש על גפטר, וללמד משניות אחריו, שזו טובה גדולה לנשמה, שאין לתאר ואין לשער את הזכות שיש לאדם שאומר קדיש, ולומד משניות אחר נשמת אבותיו וכו' וכו', ואסור לנו להפגס בחקירות ובדרישות וכו', הרי זה היה רשע... או בכלל היה

רחוק מהיהדות... זה לא העסק שלנו! אנחנו צריכים לקיים מה שנצטוונו, לומר קדיש אחר נפטר, וללמד פֶּרֶק מִשְׁנֵיֹת בעבורו, ולתן צדקה לזכותו, ויותר מזה אין לנו מה לחקור, ולכן חבל אפלו לדבר מזה, ומפל שפן לכתב מזה וכו'.

אשרי אדם שזוכה לשוב בתשובה שלמה בכל יום אליו יתברך, ועל-ידי-זה ינצל מפל מיני ענשים קשים ומרים, ובפרט בכל יום לפני שהולך לישן, שאז קורא קריאת שמע שעל המטה, ומתודה על חטאיו שעשה ביום הזה, הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על הכל, וזה כל-כף קל.

עם כל זאת הסמ"ך-מ"ם מכניס באדם מרירות, עצבות ודכאון פנימי וכו', עד כשבא הרגע שאדם צריך ללכת לישן, ולקרא קריאת שמע שעל המטה, נופלים עליו עצבות וקשי גדול, ומתנאש מחייו, ואינו קורא קריאת שמע שעל המטה, ומכל שפן שאינו מתודה, שבזה גורם לעצמו הפסד גדול מאד, כי אפלו אדם עשה כל היום מה שעשה, אבל כיון שקורא קריאת שמע על מטתו, אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה:): 'כל הקורא קריאת שמע על מטתו, כאלו אווז חרב של שתי פיות בידו, שנאמר (תהלים קמח, ו): "רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם", ואמרו (שם): כל הקורא קריאת שמע על מטתו, מזיקין בדלין הימנו, שנאמר (איוב ה, ז): "ובני רשף נגביהו עוף".'

הרי שלף לפניך מעלת הקורא קריאת שמע שעל המטה, ומכל שפן כשמתודה אז, אינו זז משם, עד שמוחלין לו על כל עוונותיו, ולכן אפלו שאדם עשה מה שעשה, מכרח להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם לקרא קריאת שמע שעל המטה, ולהתודות כמו שתקן האריז"ל, ואז לא יהיה לו שום

שו"ת תשכח ברסלב רפא

עָנַשׁ וְכוּ', וְשׁוּם גִּיהָנוּם וְכוּ', וְשׁוּם גְּלוּלִים וְכוּ', אֲשֶׁרִי מִי
שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וּמְקַיֵּם אֶת זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת
גְּמוּרָה, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשכח.

מה דעת הצדיק לגבי בדיקת אולטרה־סאונד, כְּדִי
לְדַעַת אֶת מִיִּן הָעֶבֶר?

שאלה:

מֵאֵת יִצְחָק: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. בְּרוּךְ
הַשֵּׁם, אֲשֶׁרִי נִכְנָסָה לְהַרְיוֹן לִפְנֵי כְּאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים,
וְרָצִיתִי לְשָׂאֵל מֵה דַעַת מוֹהֲרָא"ש בְּקִשְׁר לְבִדְיָקָת
אוּלְטְרָה סָאוּנְד, כְּדִי לְדַעַת אֶת מִיִּן הָעֶבֶר — זָכָר אוֹ
נְקֵבָה, וּמֵה דַעַתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק לְגַבִּי בְּדִיקָת 'סְקִירַת
מַעֲרָכוֹת מְקַדְמָת'?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְר רְאָה, כ"ה אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל יִצְחָק, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂאֲשַׁתֵּף תַּעֲבֹר אֶת הַהַרְיוֹן
בְּקִלוֹת, רַק תַּעֲזֹר אוֹתָהּ שְׁתֵּאִמֵּר 'שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים', שְׁמֵאֵד
מְסֻגָּל לְלִדָּה קְלָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, חֶלֶק
ב', סִמָּן כ'): 'עַל-יְדֵי הַזְּכָרָת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים יְכוּלִין לְהִבְיֵא

שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של כל הצדיקים שאת יודעת בעל-פה, כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל-שם-טוב, רבי נחמן בן פיגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' וכו', ועוד כל מיני שמות של צדיקים שאת זוכרת - תהיי רגילה לומר אותם מדי פעם, ואחר-כך תאמרי את התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך, אבי שבשמים! שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושי וביבכריו, ואזכה לעבור את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים, שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת-רוח לפניך. יהי לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, ה' צורי וגואלי, אמן בן יהי רצון.

בדרך כלל לא כדאי לעשות אולטרא סאונד, כדי לדעת את מין העבר אם זה זכר או נקבה וכו', כי הרבה פעמים גם הרופאים טעו וכו', וכן לא צריכים לעשות כל מיני בדיקות בחנם וכו', כי זה רק מכניס בלחץ ובפחד, ולמה צריכים את זה?

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שהכל יעבר בקלות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות, העקר תחזק את אשתך, ותעזור לה מאד, כי אשה בעת ההריון היא נמצאת בלחץ ובפחד

שו"ת תשכט ברסלב רפג

גדול, ולכן אשרי הבעל שמחזק את אשתו, ובפרט בעת הרייון.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשכט.

היכן מזכר בדברי רבנו ז"ל הענין של "דרי מעלה ודרי מטה"?

שאלה:

מאת חיים: לכבוד הצדיק מוה"רא"ש. קראתי מה שפבד הרב כתב לשואל מתננה בשאלה תש"ט, לגבי זה שרבנו ז"ל שחק שחקט עם האפיקורסים באומן. עינתי במקורות שהרב צין שם, ורציתי לשאל: האם הרב יוכל להפנות אותי לעוד מקורות בדברי רבנו וממשיכי דרכו על הצדיק שמרצה ל"דרי מעלה", שעדין אינם יודע כלל מהשם ותברך. בתודה רבה ובברכת אלול של תשובה, חיים.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ראה, כ"ה אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מוכא בספר הקדוש 'חיי-מוהר"ן' (סימן רנא): 'כשנסע לנאווריטש, בהיותו יושב על העגלה, אמר: יש לאל ידי להחזיר כל העולם פלו למוטב, ולא בלבד אנשים פשוטים

אֵלָא אַפְלוּ צַדִּיקִים וְאֲנָשִׁים גְּדוּלִים, אֲנִי יָכוֹל לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב. כִּי גַם הַצַּדִּיקִים צָרִיכִים לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב. וְלֹא מִבְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, אֵלָא כָּל הָאֲמוֹת הָעוֹלָם כָּלָם, אֲנִי יָכוֹל לְהַחְזִירָם לְהֵשֵׁם יְתֻבָּרָךְ, וְהֵייתִי יָכוֹל לְהוֹלִיכֶם סְמוּךְ לְדַת יִשְׂרָאֵל. אַךְ דִּיו לְעַבְדֵי לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ.

וְאָמַר הָרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי גֵרְשׁוֹן חֲנוּךְ מֵרַאדְוִין זי"ע: לֹא בַחֲנָם שָׂיֵשׁ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה מִחֻלְקַת עַל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי לְגְדוּלִים הוּא מֵרָאָה שֶׁהֵם עֲדִין לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם וְכוּ' וְכוּ', וּמִשְׁתַּדֵּל לְהַחְזִיר גַּם אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה וְכוּ'.

עֲלִיךְ לְדַעַת, כִּי אֵין חֻקְר לְגַדְלָתוֹ יְתֻבָּרָךְ, וְאֵין זֶה נִכּוֹן שְׂאָדָם הֵגִיעַ כְּבָר אֶל תְּכָלִיתוֹ. כִּי כָּל זְמַן שְׂאָדָם חִי, הוּא צָרִיךְ לְעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, כִּי מִי יוֹדֵעַ אֵת גְּדֻלָּתוֹ יְתֻבָּרָךְ?! וְגַם רַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל עֲצָמוֹ: 'אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ, שְׂאֲנִי אֶשְׂאָר בְּאוֹתָהּ דְרָגָא שְׁהַגְעֵתִי, אֲנִי לֹא צָרִיךְ אֵת עֲצָמִי וְכוּ'... כִּי בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע עֲלָה וְנִתְעַלָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

וְזוֹ מַעְלַת הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל בְּמַעְלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, שְׂתַמִּיד חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמִחְזִיק אֵת עֲצָמוֹ לְהִכִּי רַחוּק, וְאֵפְלוּ שְׂכָבֵר זָכָה לְמָה שְׂזָכָה, עֲדִין הוּא מְרַגֵּישׁ שֶׁהוּא הִכִּי גְרוּעַ בְּעוֹלָם, וְאֵין עוֹד יוֹתֵר גְרוּעַ מִמֶּנּוּ וְכוּ', וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הָאָדָם, שְׂכָל זְמַן שֶׁהוּא חִי, הוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שְׂעֲלִיו לְעֲלוֹת בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עַז לְהַשִּׁיג אֵת הַבוֹרָא יְתֻבָּרָךְ שְׂמוֹ, וְהַעֲקֹר שְׂלֹא יִטְעֶה אֵת עֲצָמוֹ, וְאֵל יַחֲשֹׁב שֶׁהוּא כְּבָר הֵגִיעַ לְאִיזוֹ דְרָגָא אוֹ לְאִיזוֹ הַשְּׂגָה וְכוּ', אֵלָא תַמִּיד יִשְׁתַּדֵּל לְעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עַז, וּבְכָל שְׁנִתְגַּלָּה אֵלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר גְלוּי שְׂכִינָה — הוּא מִחְזִיק אֵת עֲצָמוֹ לְהִכִּי רַחוּק, וְדִיקָא עַל־יַד־יָזָה הוּא מַעְלָה אֵת הַרְחוּקִים, וּמֵרָאָה לָהֶם גַּם־כֵּן אֵת

הדרך לחזור אליו יתברך. וכן מראה לאלו שחושבים שפבר הגיעו לאיזו הרגה, שעדין הם רחוקים מאד, וצריכים לעלות יותר ויותר, וזו שלמות הצדיק האמת וכו', אשרי מי שזוכה להתקרב אליו בתמימות ובפשיטות גמורה, ולקח ממנו את הלמוד הזה, ואז טוב לו בזה ובבא כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשל.

קרובת משפחה שלנו מתעסקת בכשוף ומקללת אותנו. מה לעשות?

שאלה:

מאת נירה: יש לנו קרובת משפחה שעוסקת בכשוף, ומקללת ומתפללת שיהיה לנו ולכל בני המשפחה רע. אנחנו לא מתיחסים ולא מניחסים לה חשיבות, אבל יש לי הרגשה לא טובה בקשר לכה. מה לעשות?

השובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ראה, כ"ה אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל נירה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא צריכה לפחד משום קללות, פי פבר אמר החכם

מִכָּל הָאָדָם (משלי כו, ב): "כִּצְפוֹר לְנוֹד כְּדָרוֹר לְעוֹף בֶּן קָלֶלֶת חֲנָם לֹא תִבָּא". וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (ספֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת קָלֶלֶה, סִימָן ו): 'סוֹף שֶׁקָּלֶלֶת חֲנָם תָּשׁוּב עַל הַמְקַלֵּל'.

וְלִכֵּן אֵל תַּעֲשֵׂי עֵסֶק מִכָּל הַקָּלֵלוֹת שֶׁמְקַלְלִים אוֹתָךְ, כִּי אֵין בָּהֶן כָּלוּם... וְחֲכַמְיֵנו הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פֶּסְחִים ק"י): 'כָּלֵלֹא דְמִילְתָא, כָּל דְקָפִיד קָפְדִי בְהִדְיָה, וְדִלָּא קָפִיד לֹא קָפְדִי בְהִדְיָה'; הֵינּוּ אִם מְכַנִּיסִים אֶת עֲצָמוֹ בְּפִתְחֵי מִכָּל מִינֵי קָלֵלוֹת וְלִחְשִׁים וְכוּ', רַק אִזּוּ הֵם יְכוּלִים לְהִזִּיק, אֲבָל אִם לֹא עוֹשִׂים שׁוּם עֵסֶק מְזֵה, וְאִדְרָבָה יוֹדְעִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבִמְשָׁפֵט, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא אֵינוֹ מְפַחֵד מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה שֵׁישׁ בְּאָדָם, לֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְבָדֵק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּבֵיתוֹ, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ מְזוּזוֹת פְּשׁוּרוֹת, שׁוּם כְּשׁוֹף וְשׁוּם מַזִּיק לֹא יְכוּל לְהִזִּיק לוֹ, וְלִכֵּן מָה טוֹב וּמָה נָעִים לְתֵת לְבָדֵק אֶת כְּשָׁרוֹתָן שֶׁל הַמְזוּזוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתֵי שְׂאֵנֵי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילֵי וְתִצְלִיחֵי.

הַמַּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשלא.

האם רבנו התפון בדבריו בתורה י"ב על המגיד
מדובבנא?

שאלה:

מאת מאיר: לכבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א.
שמעתי שאומרים, שמה שרבנו אמר בתורה י"ב "אלו
המדברים וכו' בגאווה ובוז" וכו', התפון אז על... האם
זה נכון?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר ראה, כ"ה אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מאיר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ו"ל אמר את התורה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כח)
על... ואף-על-פי-כן לא צריכים להתבלבל משום דבר, וכן
לא צריכים לעשות שום עסק בדברים שלמעלה מהשגתנו,
ומכל שכן שאסור להכנס בשאלות ובסקקות שביין הצדיקים
וכו'.

ואמר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה'): ותאמין, כי
כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים, אין זה אלא
כדי שיגרושו סטריין אחרנין, וזה פרוש (משלי טו, לא): "אין
שמעת תוכחת חיים, בקרב חכמים תלין" — לשון תלונה
ומריבה. כשאתה שומע מריבות שביין הצדיקים, תדע, שזה

מִשְׁמִיעִין אוֹתָךְ תּוֹכְחָה, עַל שְׁפָגְמַת בְּטַפֵּי מַחֲךְ, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר (מְשִׁלֵּי ב, יט): "כָּל בְּאֵיהָ לֹא יִשׁוּבוֹן, וְלֹא יִשְׁיגּוּ אַרְחוֹת חַיִּים", שְׁאַתָּה דְבוּק בְּסִטְרָא דְמוֹתָא, בְּחֵינַת חֲמִין, בְּחֵינַת יָרֵד גְּבְרִיאֵל וְכוּ', וְתַדַּע, שְׁנַעֲץ קָנָה', הֵינּוּ חֲכָמוֹת חֵיצוֹנוֹת נְעוּצִים בְּיָם חֲכָמְתָךְ, וּבּוֹדָאֵי אִם לֹא הָיָה נִפְגָּם מַחֲךְ, לֹא הָיָה נִשְׁמַע לָךְ מְרִיבוֹת שְׁבִין הַצְּדִיקִים, וְאִין הַמְרִיבָה אֵלָא בְּשִׁבְלֵךְ, כְּדֵי שְׁתָּשׁוּב מִמְּוֹת לְחַיִּים, מִחֲמַן לְמַצָּה, מַחֲיִית לְה"א, וְתָשׁוּב מִיִּרְאָה רְעָה, מְקוּל פְּגוּם, מַחֲכָמָה פְּגוּמָה לְיִרְאָה טוֹבָה, לְקוּל טוֹב, לְחֲכָמָה טוֹבָה. וְכִשְׁתָּשׁוּר אֶת מַחֲךְ מִבְּחֵינַת חֲמִין, שְׁלֹא יִהְיֶה אֲטוּם, אֲזִי יִפְגַּע קוּלְךָ בְּגִלְגֻלְתָךְ, וְיִתְעַבֵּיד רַעַם, וְיִתְפַּשֵּׁט עַקְמוּמִיּוֹת שְׁבִלְבָךְ, וְאֲז תִּזְכָּה לְשִׁמְחָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים צו, יא): "וְלִישְׂרֵי לֵב שִׁמְחָה".

וְלִכֵּן לֹא כְּדָאֵי לְהִתְעַסֵּק בְּדְבָרִים שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִהַשְּׂגָתָנוּ וְכוּ', וְלֹא יֵצֵא מִזֶּה שׁוּם דְּבָר מוֹעִיל, וְעַל-כֵּן לֹא כְּדָאֵי לְדַבֵּר מִזֶּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשלב.

אֲנִי נִמְצָא בְּמִצָּב רִוְחָנִי קָשָׁה, וְאִין לִי שׁוּם רְצוֹן לְהִתְקַרֵּב לָהּ

שאלה:

מיאת דוד: שלום לכבוד קדשת הצדיק שליט"א. אני נמצא במצב רוחני מאוד קשה פרגע, ואין בי כחות יותר, וממש אני מרגיש סבל נוראי. הרצונות שלי מאוד חלשים ואין לי שום רצון פרגע לחזור ולהתקרב להשם יתברך. בבקשה מהצדיק שליט"א, שנגיד לי מה לעשות, כי כבר אפסו כחותי. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ראה, כ"ו אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון — אתה צריך לעבד על נקודת השמחה, כי אי אפשר לתאר ולשער את מעלת בר ישאל הזוכה להיות בשמחה, כי אצלו יתברך נאמר (דברי הימים א' טז, כז): "עז וחדנה במקומו", ולכן ככל שאדם זוכה להיות בשמחה, הוא נכלל באין סוף ברוך הוא, ולכן הסטרא אחרא והקלפות שברא אדם מחמת עוונותיו, הם מסבכים אותו בכל צד, כמאמרם ז"ל (ברכות ו): 'אבא בנימין אומר, אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין וכו'. אמר רב הונא, כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבתא מימיניה, ואלו הקלפות שמסבכות אותו מכניסות בו עצבות ומרירות ודפאון, עד שמרגיש כבדות גדולה מאד... ונשבר לגמרי, ונדמה לו כאלו הוא רחוק ממנו יתברך... בשעה, שעל ידי קצת ישוב הדעת, יתברר לו הלא מי הולך בי? אם לא הקדוש ברוך הוא, מי מתנועע בי? אם לא הקדוש ברוך הוא, מי רואה בי? אם לא הקדוש ברוך-

הוא, מי מדבר בי? אם לא הקדוש-ברוך-הוא... כי אם הוא יתברך מוציא את החיות ממני, אזי הגוף נופל כפגור מת, ומכניסים אותו בקבר.

ולכן קח את עצמך בידך, ותעבד הרבה על נקדת השמחה, ותעשה כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ותכף-ומיד כשאדם רוצה לעבד את הקדוש-ברוך-הוא, עברה גדולה כשהוא בעצבות, וצריכים למסור את נפשו רק להיות בשמחה, וכאשר בר ישראל שרוי בשמחה, אזי הוא נכלל באין סוף ברוך הוא, והוא מוציא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא.

הדבר השני — תכף-ומיד כשיתברר לך, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא אצלך, עמך ואצלך וכו', ובשביל זה אתה שמח, על-ידי-זה יפתח פיך לדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, שזו עבודת ההתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שמאד מאד הזהירנו על זה רבנו ז"ל, להיות רגיל תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי באמת אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב): 'אם היתה לאדם אמונה ברוחה ומזככת, שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדו נמצא, והוא שוקד על שפתיו, תמיד היה מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא'.

ולכן אתה צריך לעבד הרבה על נקדת השמחה — לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בך מנקדת יהדותך,

שו"ת תשלג ברסלב רצא

ועל-ידי-זה יתרחב לבך, ותוכל תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ותהיה הכי מאשר בחיך.

צא מהעצלות והפכדות שנופלת עליך, ותמסר את נפשך להיות בשמחה, כי פשוט הקלפות והסטרא אחרא תפסו אותך בעצבות ובעצלות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפט): 'עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות'. ולכן אשרי אדם שיש לו שכל וקולט תכף-ומיד, שהעצבות, המרירות והדכאון שנושקע בהם, נמשכים עליו מצד הטמאה, ולהפך כאשר ימשיך את עצמו אל השמחה, ולפקח את דעתו, זה בא מצד הקדשה.

ולכן תראה מה לפניך, תמסר את נפשך רק להיות בשמחה, ואז טוב לך כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלג.

אני מפחדת להתחיל לשמע שדוכים, בפרט
שהמושג הזה חדש לי

שאלה:

מאת מורן: שלום לצדיק! חזרתי בתשובה, ואני
מפחדת מהמושג 'שדוך'. זה מלחיץ אותי, בפרט שאני

לא יודעת איך זה הולך. האם הצדיק יוכל להסביר לי ולהרגיע אותי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ראה, כ"ו אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל מורן תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך, שזכית לחזר בתשובה שלמה, שזה מאד מאד חשוב בעיניו יתברך, כמאמרם ו"ל (ברכות לד): 'במקום שפעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'. ואת צריכה מאד מאד לשמח עם זה.

יש מצוה בתורה, שהיא המצוה הראשונה — להתחתן, ולכן אני לא יודע מה את פל-כך מפחדת מהמשג שדוף? פשוט את צריכה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שיומין לך בחור טוב ורא שמים ובעל מדות ובעל דרך-אריך גדול, ותתחתנו לשם שמים, ולמה את צריכה להלחיץ את עצמך? ואם עדין את לא מוכנה להתחתן וכו', אז מה בכך? מה את צריכה להלחיץ את עצמך ולפחד מזה?

שדוף זה לא שמכריחים את הבחורה להתחתן וכו', אם היא רוצה היא מתחתנת, אם היא לא רוצה היא לא מתחתנת, ולכן תוציאי מהראש שלך את הפחדים והלחצים וכו' וכו', אף אחד אינו מלחיץ אותך, ואינו מפחיד אותך, רק תהיי שמחה ועליזה תמיד עם נקדת יהדותך, ואת צריכה להיות גאה שאת בת ישראל, ואת זוכה לעשות את הרצון של הקדוש-ברוך-הוא — לשמר שבת-קדש, ולאכל פשר, ולהתנהג כמו שבת ישראל צריכה להתנהג.

שו"ת תשלד ברסלב רצג

הקדוש-ברוך-הוא יֵעֹזֵר לָךְ, שְׁתַּמְצָאֵי בְּחֹר טוֹב, וְתוֹכְלֵי
לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ, וְלִבְנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִהְיֶי הֵכִי מְאַשְׁרֵת
בְּחַיֶּיךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשלד.

הָאֵם לְהַצִּיב לְעֶצְמוֹ מִטְרוֹת בְּעִבוּדַת ה' בְּשֵׁאִיפָה
לְהִתְקַדֵּם?

שאלה:

מֵאַת יוֹסֵף: הָאֵם הָאָדָם צָרִיךְ לְהַצִּיב לְעֶצְמוֹ מִטְרוֹת
בְּעִבוּדַת הַשֵּׁם כְּדֵי לְהִתְקַדֵּם? וְאִיךָ אָדָם יִכּוֹל לְדַעַת
הָאֵם בְּאֵמֶת הוּא הַתְּקַדֵּם, אוֹ שְׁנִשְׂאָר בְּאוֹתָהּ נִקְדָּה?

השובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר רָאָה, כ"ו אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵף, גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ תָּמִיד לְחַשֵּׁב מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, וְלְהַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל
לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבוֹ, וְיִוָּכַל לְדַבֵּר
עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר
אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי (לְקוֹיטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב',

סימן כה): 'ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חזן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו תהיה בלשון שמדברים בו וכו', ואת כל אשר עם לכבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה, כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והיא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה קלית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתתמים דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך קלל, אף-על-פי-כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספץ ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם-כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל-כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ואמר רבנו ז"ל, שכמה וכמה צדיקים גדולים מפרסמים ספרו, שלא באו למדרגתם, רק על-ידי הנהגה זו. והמשפיל

יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה, והוא דבר השונה לכל נפש מקטן ועד גדול, פי כלם יכולים לנהג הנהגה זו, ועל-ידי-זה יבואו למעלה גדולה. אשרי שיאחז בזה'.

ולכן מה לך להתבלבל, אם יש לך עליה או אם יש לך ירידה. או אם אתה מתקדם... או שאתה מתרחק... בר ישראל צריך תמיד רק לחשב ממנו יתברך, ולהיות בשמחה עצומה עם כל נקדה ונקדה מנקדת יהדותו, ותהלה לאל, יש לכל בר ישראל עם מה לשמח, פי כף אמרו חכמינו ז"ל (ברכות נו.) על הפסוק (שיר השירים ד, ג): "כפלה הרמון רקתך"; מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה, מלאים מצוות כרמון'.

ואמרו (ירושלמי ברכות, פ"ק ט', הלכה ה'): 'תני בשם רבי מאיר, אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום. קורא את שמע ומברך לפניה ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניה ולאחריה, ומתפלל שלש פעמים של שמונה-עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר, אין לך אדם בישראל, שאין המצוות מקיפות אותו. תפלין בראשו, ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בכשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קיט, קסד): "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים לד, ח): "חנה מלאך הויה סביב ליראיו ויחלצם".

ולכן כלך לך מחקירות ובלבולים, אם אתה מתקדם או לא מתקדם וכו' וכו'.

בְּרִסְלָב

שו"ת

רצו

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלֹתַי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות ולרפואת

אגר יסכה בת ג'קלין דבורה תחי

הקדוש ברוך הוא ישלח לה רפואה שלימה מן
השמים, ויומתקו ממנה כל הדינים על ידי פלא
עליון, בשכר שנדבה לזכותה להדפסת
הספר הקדוש הזה

זכות הספר הקדוש הזה תעמוד

ליצחק צחי בן יונה נ"י

שהקב"ה ישלח לו זיווג הגון משורש נשמתו במהרה,
ויזכה להקים בית נאמן בישראל עם דורות ישרים
מבורכים ולבריאות ופרנסה בשפע הוא וכל בני
משפחתו, ויזכו להיות מקורבים לצדיק האמת כל ימי
חיהם מתוך נחת ושמחה ואושר רוחני וגשמי.

בעבור שזכה לספסד מאות כרכים של "השו"ת
בחסידות ברסלב" זכות הרבים תגן ותעמוד בעדו ויזכה
תמיד לזכות את הרבים אמן.

על הטוב יזכר
האברך היקר איש חי רב פעלים

נחמן מאיר סלמנוביץ

וזוגתו

רבקה בת שרה סימא

וילדיהם

פייגא, אליעזר שלמה

חיה, רחל לאה, חנה

בעבור שנדם סכום הגזון להדפסת ספר
הקדוש הזה, בשכר זה הקדוש ברוך
הוא ירחיב לו בגשמיות וברוחניות,
ויהיה לו בית דירה משלו, וירוו רוב
נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

מיכאל בן שושנה בת שבע
מרדכי בן שושנה בת שבע
משה בן שושנה בת שבע

שיזכו לבריאות הגוף והנפש ואל רב טוב המוכן להם

ולזכות

אריה לייב בן עביה לאה

שיזכה להצלחה בכל מעשיו

חנה מלכה בת רות

שתוליד בקלות ושלא יחסר להוולד שום דבר
אלא יהיה בריא בנפשו ובגופו

וילדיהם

חיים מרדכי בן חנה מלכה

לוי ישעיהו בן חנה מלכה

פעסיל שרה בת חנה מלכה

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה

בכל מעשה ידיהם

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות

חנה בת רחל
מרדכי בן שמחה
דביר בן מיכל
יצחק בן חנה
שולמית בת חנה
יהודה בן חנה
מזל בת חנה
ניסים בן חנה
רחל בת חנה
רונית בת חנה
גלית בת חנה
יוסף בן חנה
שושנה בת חנה
פנחס בן חווה
שלמה בן חווה
חיה בת חווה
עליזה בת חווה
סימה בת חווה
אליהו בן חווה
בנימין עטיה בן חווה
בנימין בן בכורה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

עמריה אבידן ע"ה

נפטרה בשם טוב
ה' חשוון ה'תשע"ד
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נתרם להצלחת התורמים

שיזכו להרחיב ולבנות את ביתם ביבנאל
עיר ברסלב בהצלחה מרובה ובזריזות, בלי
שום מניעות, הפרעות, עיכובים וחבלות
חלילה, וללא שום עגמת נפש על הצד הכי
טוב ויהיה להם ולכל משפחתם לתועלת
ברוחניות ובגשמיות בכל האופנים.

ויזכו להיות כולם מקורבים לכ"ק אדמו"ר
שליט"א בזה ובבא, מתוך בריאות איתנה,
שמחה, שפע פרנסה וכל טוב ברוחניות
ובגשמיות אמן.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

סלים בן ורדה ז"ל
שנפטר בשם טוב מן העולם בב' בניסן
שמחה בת ערבה מרים ז"ל
שנפטרה בשם טוב מן העולם בז' בשבט

חיים בן משה ז"ל
שנפטר בשם טוב מן העולם בכ"ז בסיון
עובדיה בן ורדה ז"ל
שנפטר בשם טוב מן העולם בל' ניסן

מנחם בן שמחה נ"י לזיווג הגון
דליה בת ליזה תחי' לרפואה שלמה

ולהצלחת

משפחת יצחק, ראובן שגיא בן שרה שרית, שרי
אילנית בת ורדה, מלכה בת שרי אילנית, אדל בת
שרי אילנית, אליעזר שלמה בן שרי אילנית,
נחמן נתן בן שרי אילנית

ורדה בת שמחה וב"ב, אסתר בת שמחה וב"ב, בועז בן
שמחה וב"ב, מאיר בן שמחה וב"ב

אורטל בת שרה שרית ובעלה, שרה שרית בת דליה,
לאה בת דליה וב"ב, משה בן דליה וב"ב, משה בן זיוה

ה' יעזרם ברוחניות ובגשמיות בכל מעשי ידיהם ובכל מילי
דמיטב, ואריכות ימים ושנים טובות לעבודתו יתברך.

הספר הקדוש הזה
נדפס לרפואת
כ"ק אדמו"ר

רבי אליעזר שלמה בן מלכה שליט"א

שיאריך ימים ושנים
מתוך בריאות איתנה
ושיזכה להוציא מהכח אל הפועל
את כל כיסופיו רצונותיו וענייניו

ולזכות משפחת אמר
יקיר בן זוהרה נ"י
ספיר בת רונית תחי'
מלכה בת ספיר תחי'

לבריאות שלמה והצלחה ברוחניות וגשמיות וירוו נחת
דקדושה מכל יוצאי חלציהם שלום בית אמיתי תמיד
פרנסה בריווח הצלחה בלימודיהם ושיזכו לבנות את
ביתם ולגור בו מתוך שמחה ואושר ואהבה וישוב הדעת
תמיד למען שמו באהבה.

להצלחה ובריאות וחזרה בתשובה:
זוהרה בת עזיזה, רונית בת רחל וכל בני משפחתם

לעילוי נשמת ומנוחת אבי ומורי דוד בן רחל,
וסבתי רחל בת חביבה

הספר הקדוש הזה נדפס
להצלחת וישועת

דוד משה בן רחל נ"י

וזוגתו

איילת בת זהבה תחי

וילדיהם

אית'אל יצחק נ"י

שרה רחל תחי

זוהרה רבקה תחי

שילת דורין תחי

יוסף שלום נ"י

רפאל ניסים נ"י

אריאל נחמן נ"י

שיזכו להתקרב לצדיק האמת ולציית אותו ולהיות
חסידי ברסלב אמיתיים, ולהיות על ראש השנה באומן
כל שנה, ויצאו מכל החובות כאחד, וירונו נחת דקדושה
מכל יוצאי חלציהם, אמן.

הספר הקדוש הזה נדפס
לרפואתו השלמה של

כ"ק מורנו ורבנו עטרת ראשנו הגה"צ
רבי אליעזר שלמה בן מלכה
שליט"א

ולישועה גדולה בקרוב

ליעקב ויפה צרפתי שיחיו

בשכר זה יזכו לבית פרטי וגדול משלהם ביבנאל,
ושיהיה במתנת חינם ללא משכנתא וחובות,
וימשיכו את הזכות למלווה מלכה בהרחבה,
אמן וכן יהי רצון.

כמו כן לרפואה וחזרה בתשובה:

מאיר בן שרה קלוטילד, אלין בת שרה קלוטילד, טוני
ויקטור חי בן קלוטילד, שרה קלוטילד בת חיה, עמוס
כמוס בן עטו, דולב בן אליון, אושיק בן אליון, זהבה בת
מזל, יוחאי בן חנה, מאיר בן חנה, אברהם בן חנה,
ים אוריאל בן יעקב.

לע"נ: אנא חנה בת גמרה ובבי, חיה בת רחימה, אהרון
בן גמרה ובבי, שלום בן שרה, יוסף בן עיז'ה, גמרה בת
עיז'ה, באבי אברהם בן רבקה.

הספר הקדוש הזה הודפס
להצלחת

אריה בן רות יעקוטה נ"י

וזוגתו

רונית שפרה בת מינה תחי'

שהקב"ה יעזור להם לצאת מכל
החובות ברוחניות וגשמיות כאחד
ויראו ניסים נגלים בזה ובבא.

הדפסת הספר הקדוש הזה
תהיה לרפואת

יסכה בת ז'קלין דבורה נ"י

שהקב"ה ישלח לה רפואה שלמה
והמחלה תיעלם לגמרי,
שתהיה לה החלמה מהירה,
ושתזכה לגדל ילדיה בנחת ובנקל,
ולכל המשפחה יומשך שפע
ברכה והצלחה.

הספר הקדוש הזה הודפס
להצלחת הבחור היקר

אביחי בן מנוחה נ"י

שהקב"ה יזכהו למצוא את זיווגו בקרוב ויקים
בית נאמן בישראל ויצליח בלימודיו
וימצא חן בעיני כל.

הספר הקדוש הזה
הודפס לרפואתם השלימה

של מורנו ורבנו

רבי אליעזר שלמה

בן מלכה,

ושל יצחק בן עופר

אפרים

בתוך שאר חולי עמך

ישראל אמן.

ולהצלחת שרה רבקה ומלכה

כל ימיהן ומשפחתם.

הספר הקדוש
הזה הודפס

להחפץ

בעילום שם

יהי רצון שיתמלאו כל
משאלות לבו לטובה אמן.

הספר הקדוש הזה הודפס
לעילוי נשמת פוסק הדור,
רבן של כל ישראל והגולה,
עטרת ראשנו ותפארתנו,
מאור ישראל

רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

הספר הקדוש הזה
נדפס להצלחת כ"ק מוהרא"ש
שליט"א בית התבשיל אהל אברהם
יוסף אלישע בן לאה ומשפחתו
דוד גואל בן רבקה ומשפחתו
משה בן מרסל זריהן ומשפחתו
שמואל אלו בן אסתר ומשפחתו
שמואל אליה בן רחלה ומשפחתו
ליאור יצחק בן רות תורג'מן
ומשפחתו
שילת כהן בן רחל ומשפחתו
לישי ברוך בן סימונה ומשפחתו
ר' משה אוחיון בן סימי ומשפחתו
ר' דוד בורק בן שושנה ומשפחתו

הספר הקדוש הזה
נדפס להצלחת
כ"ק מוהרא"ש שליט"א
בית התבשיל אהל אברהם
סוליקה בת זעה,
מכלוף בן סוליקה,
ויצמן
שרה בת פאני,
משה ניסים בן שרה
אביה, יעל, אדל, בנות
זהבית,
ויצמן
אילן בן שרה,
שרה בת אילנה

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אליעזר שלמה בן מלכה
רמי בן אווה
הדסה בת תמרה
דוד בן הדסה
ירדנה שמחה בת צ'לה רחל
אליהו בן סיון בכר
אלון אהרון ונורית מזרחי
רחל בת שולמית
רפאל בן שרה
עמרם בן דליה רוטנברג וב"ב
זויה בת אסתר
אברהם אורן בן סוליקא
מלכה גלית יהודית בת רחל
גמ"ח רבי נחמן מברסלב
אשקלון
יפה בת גילה
אמירה אביגיל בת מסועדה
שלמה בן אמירה אביגיל
סיון בת יפה
נחמן נתן בן סיון
מלכה בת סיון
אדל בת סיון
פייגא בת סיון
אליהו בן סיון
שרה בת סיון
חיה בת סיון
נורית בת נעמי
אדל בת נורית
יואל בן נורית
פעריל בת נורית
ריטה רות בת רוזה
איתי אלימלך בן
רבקה וגבריאלי
משה בן ברוריה

נתנאל בן נעמי
נחמן נתן בן רויטל
שלומית בת אורה
יעקב בן רחל
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים
יואב בן שושנה
שמעון בן תרצה
שפיקה בת מרים
תקווה בת שפיקה
אייל בן אסתר
גואל בן כורדה
רונן בן ריימונד וב"ב
שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה
יפה בת חנה
נתנאל ורויטל בן יעקב
אשר שמואל בן פאני
פאני בת עיישה
מרדכי בן פאני
יוסף בן פאני
אליעזר ושרה מהרבן
נועה רבקה בת ירדנה שמחה
צפורה בת שרה
רפאל אליעזר שלמה בן צפורה
אליהו בן תמרה
בני בן תמרה
אלון אהרון בן גילה
רבקה בת שולמית
אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה
אברהם גבריאלי זרגרי
מיטל בת רות ניצה
הענא רחל בת דבורה
אליעזר שלמה בן רינה
רן חיים בן דליה
מלכה בת דבורה

תקווה בת שפיקה
אלדר בן שושנה
עזרא בן נעימה נעמי
משה ניסים בן שרה
יצחק בן מוניק
אברהם בן מזל
אסתר בת רינה
יוחנן בן שושנה
מזל בת דולט
יצחק מאיר בן הענא ביילא
אבישג בת אסתר
אליעזר שלמה בן אבישג
רויזא בת אבישג
שרגא אריה בן אבישג
אסתר יוכבד בת אבישג
הלל בן אבישג
נעימה נעמי בת ויקטוריה
אורלית בת שרה
יעקב עמרם בן שרה
נחמן ישראל בן אורלית
יוסף חי בן אורלית
אליעזר שלמה בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
סימה בת ברכה
שרה בת מרים
שרה חיה בת רחיינה
אביגדור חי בן זילפה
הדסה בת תמרה
יצחק בן דוד ושרה
הראל דוד בן יפעת
משפ' תמיר באסל הי"ו
דוד בן שמחה
יוסף חיים בן סלטלט עדנה
סלטנט עדנה בת גובהר
רויטל בת רות

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

ויקטור דוד בן מתוקה
יפעת בת זמירה
לילך אמירה בת אביגיל
יפה בת גילה
זהבה בת חדוה
רבי אליעזר שלמה בן
מלכה
יהושע דוד בן פרלה
רחל בת מסעודה
שונית בת רחל
שמעון וליבי אבוקראט
ומשפח'
אליעזר שלמה ורחלי שירה
ומשפ'
הרבנית יכנא שפרה בת
סאסיא
רבי אליעזר שלמה בן
מלכה
שמואל בן אורה

לרפואה שלמה

אבירם אלברט בן רחל
עדינה בת שפרה חיה

יצחק נתנאל בן חנינה
מנוחה בת לאה
ציון בן רינה
אבינועם בן מנוחה
ינון בן מנוחה
איתמר בן מנוחה
אבישג בת מנוחה
דורון בן מרים
משפ' עטיה וב"ב
נתן רפאל בן שולמית
שרה בת שולמית
הענא רחל בת דבורה
עמית נועה בת צפורה
יחזקאל בן רבקה וב"ב
רחמים בן מזלה
חנה ז'אן בת ויקטוריה
מסעוד אליהו אשר בן מזל
אברהם בן דינה
מתן ציון ונטלי חיה גלאם
סיון בת יפה
רחל בת אליהו
שלמה בן אמירה אביגיל
נחמן ברוך בן חיה בתיה
מיכל ליאור בת עדינה
ליעד בת מיכל ליאור
שירה צפורה בת מיכל ליאור
שמואל בן אורה
מנשה בן חנה
נתן בן עינת
עמרם בן עינת
איתי בן עינת
אוריאל דוד בן עינת
נעה בת עינת
מלכה חיה בת עינת

מיכל רונית בת שרה שרינה
רונן בן ריימונד
שולמית בת מנוחה
אדל מלכה בת שולמית
רבקה בת שולמית
אלעד בן גילה
רפאל בן סוליקה
רות בת יקוט
גד בן דינה
מיכל בת אסתר
אליעזר שלמה בן מיכל
נחמן נתן בן מיכל
אסתר מלכה בת מיכל
פייגא בת מיכל
נפתלי בן מיכל
דוד בן מיכל
יוסף כהן וב"ב
רויטל בת רות
הלל בן חיה ציונה
אורטל חנה בת רינה
אליעזר שלמה בן פייגא
פייגא בת אורית
פרדי בן רחל
אנט חנה בת פרל
אליעזר שלמה בן ליאור
יניב בן עליזה וב"ב
יעקב בן נעימה נעמי וב"ב
דינה בת גרסיה
הרצל טוביה בן לאה
תמרה בת רחל
דוד בן תמרה
ירמיהו אורי בן תמרה
יצחק בן תמרה
מנשה בן תמרה

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד, שמרני אל פי חסיתי בך: ב אמרת ליי אדני אתה, טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי-בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך נספיהם מדם, ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי בנעמים, אף נחלת שפרה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד, פי מימיני בל אמוט: ט לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך, נעמות בימינך נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יִי לּוֹ עוֹן, וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשָׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדָךְ נְהַפֵּךְ לְשִׁדִּי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֵלֶיךָ לַעֲת מִצּוֹא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיוֹ לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ, אֵיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הִבִּין בְּמִתְג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּנֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָתָ בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חַנּוּנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאֲמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׂוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶזְרָא לּוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחַשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם : י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם : יב בּוֹזֵאת יִדְעָתִי כִּי חִפְצָתָ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אֵיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְה בַּחֲמָה כִּלְה וְאִינְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאִנִּי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הֵייתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּה אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי *אֶל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קָפֵץ בְּאֶף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכָּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּף מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּף מִיָּם יַחִילוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְל, וְ
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּים דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זְכֹר יְיָ לְבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הַיְסוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשָׁרִי שִׁישָׁלַם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשָׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֶגְב : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וּתְשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוָזָם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיַּפְּלֵטֵם
 יַפְּלֵטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :